I N T E R N A T I O N A L

ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ

Funded by the Government of Canada | Financé par le gouvernement du Canada | Canada

BILINGUAL NEWSPAPER : ENGLISH AND PUNJABI

EXECUTIVE EDITOR : RACHHPAL SINGH GILL

Ph. : 604-616-2171 E-mail: iptribune@gmail.com www.punjabitribune.ca

Vol.31 / No.06
7 February, 2025
੨੫ ਮਾਘ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ ੫੫੬

Sameer Kaushal & Ankur Kaushal
PERSONAL REAL ESTATE CORPORATION
Commercial | Residential
Property Experts
Century 21
Sameer Kaushal Ankur Kaushal
604-897-9575 | 604-897-0006
#105-7928 128 St. Surrey, B.C. W3W

ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਧੰਜਲ
Insurance & Financial Advisor
Super Visa Insurance
Travel Insurance
TFSA & RRSP
Mortgage & Life Insurance
Child Education Plan RESP
Working together to Build and Preserve Wealth
778.888.3502
gursh26@gmail.com
Protecting Dreams and Lifestyle

KOHALY PRINTING & BINDERY LTD.
WEDDING CARDS
FULL COLOR SIGNS
WINDOW DECALS
CHEQUES
OFFSET PRINTING, DIGITAL PRINTING
604-594-2324
ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਰਡ
#210-12837-76th Ave, Surrey, B.C.
Website : www.kohalyprinting.com
E-mail : info@kohalyprinting.com

ਨਵਾਂ ਜਾਂ ਪੁਰਾਣਾ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ
Navjit Mahil
Realtor
BA, CAIB, LLB
ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਮਿਲੋ
YPA REALTY
604-488-4777
E-mail : navjitmahil@yahoo.com
201-13049 76th Ave, Surrey, B.C. V3W 2V7

idea immigration
SUPER VISAS
PNPs
EXPRESS ENTRY
ਕੈਨੇਡਾ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮੌਕਾ
- ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, ਸੱਜਣ ਮਿੱਤਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਬੁਲਾਓ
- 12 ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਫੈਮਲੀ ਬੁਲਾਓ।
- ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ 'ਤੇ ਫੈਮਲੀ ਵੀ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ।
- ਵਿਜ਼ਟਰ ਵੀਜ਼ੇ ਤੇ ਆਏ, ਪੱਕੇ ਹੋਣ ਲਈ ਮਸ਼ਵਰੇ ਵਾਸਤੇ ਮਿਲੋ
- ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਐਂਟਰੀ, BC, PNP, LMIA, Marriage
Navneet Sharma
604-597-1119
York Centre #209-7928 128St. Surrey BC V3W 4E8

ਬੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ 2024 ਦੌਰਾਨ ਗ਼ੈਰ-ਕਨੂੰਨੀ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਕਾਰਨ ਹੋਈ 2,253 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ

ਧੜਾਧੜ ਵੇਪਿੰਗ ਅਤੇ ਭੰਗ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਨਾਲ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੁੱਗਣੀ ਹੋਈ

ਵੈਨਕੂਵਰ (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਸਾਲ 2024 ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਨੂੰਨੀ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਕਾਰਨ ਮਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 2,253 ਰਹੀ, ਜੋ 2023 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 13% ਘੱਟ ਪਰ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਦੇ ਇਹ ਸੰਖਿਆ 2020 ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ 1,776 ਮੌਤਾਂ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਧ ਹੈ। ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ

ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 2 'ਤੇ

ਜਨਮ ਤੋਂ ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਹਫ਼ਤਾ

ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਭਰੋਸੇ ਯੋਗ ਸੇਵਾਵਾਂ
ਡਾਲਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਰੇਟ ਲੈਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
ZIRA CURRENCY EXCHANGER LTD.
ਇੰਡੀਆ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਜਾਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਨਾਮ
ਬਖ਼ਸ਼ੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਜ਼ੀਰਾ, 604-562-7000, 604-314-0000 #397-8148-128 ST. (PAYAL BUSINESS CENTRE) SURREY

Keep Smiling Denture Clinic
CARE HOME MOBILE SERVICE | ਮੁਫ਼ਤ ਸਲਾਹ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ
SEMCD
Complete Denture
Implant Denture
Partial Denture
ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਹੇਠਲੇ ਜਾਂ ਉਪਰਲੇ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਹੱਡੀ ਘਸੀ ਹੋਈ ਹੈ?
ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ Suction Denture ਬਾਰੇ ਜਾਣਣ ਲਈ ਮਿਲੋ ਅਸੀਂ ਜਾਪਾਨੀ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਫਿੱਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ (CERTIFIED) ਹਾਂ।
ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡੈਂਟਲ ਕੇਅਰ ਪਲਾਨ ਦਾ ਕਾਰਡ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਸਲਾਹ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬੁੱਕ ਕਰੋ
IF YOU HAVE RECEIVED CANADIAN DENTAL CARE PLAN CARD. BOOK APPOINTMENT
Gagan Chahal R.D. Registered Denturist
Book Your Appointment
778-600-0811 6834 King George Blvd Surrey BC 778-600-0810 2644 Cyril St Abbotsford BC

So Easy
A TO Z DRIVING SCHOOL
So Easy ਲਰਨਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ
ਕਲਾਸ 1 ਤੋਂ 7 ਤੱਕ ਲਰਨਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ
ਕਾਰ, ਟਰੱਕ, ਮੋਟਰਸਾਇਕਲ ਜਾਂ ਏਅਰ ਬ੍ਰੇਕ ਦਾ ਨੌਲਿਜ ਟੈਸਟ
ਅਸੀਂ ਲਰਨਿੰਗ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕੰਪਿਊਟਰ ਨਾਲ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਇੰਗਲਿਸ਼ ਘੱਟ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਡਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ
ਅਸੀਂ ਸਿਟੀਜ਼ਨਸ਼ਿਪ ਅਤੇ NSC ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਟੈਸਟ ਵੀ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਾਂ
Lucky Sekhon, 604-614-5365
#15 - 8388 128 St. Surrey ਖਾਲਸਾ ਬਿਜ਼ਨਸ ਸੈਂਟਰ, ਗ੍ਰੈਂਡ ਤਾਜ ਬੈਂਕਿਊਟ ਹਾਲ ਦੇ ਹੇਠਾਂ

ਪੰਜਾਬ ਸਵੀਟ ਹਾਊਸ
ਦੋਵੇਂ ਜਗ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮਿਕਸ ਮਠਿਆਈ, ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੱਡੂ ਤੇ ਜਲੇਬੀਆਂ ਅਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਮਕੀਨ ਤਿਆਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਲੋਕੇਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ, ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀਆਂ, ਜਨਮ ਦਿਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੀ ਕੈਟਰਿੰਗ ਲਈ ਖਾਸ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਤੇ ਸ਼ਪੈਸ਼ਲ ਰੇਟ
8A-31205-OLD YALE RD. ABBOTSFORD
Ph.: 604-504-1761 &
4-12818-72 Ave Surrey BC
Ph.: 604-591-7611

Sarup Singh Chandi
Ph: 604-572-5050
Residential, Commercial & Private Mortgage
BEST POSSIBLE RATE AVAILABLE
Sarup Singh Chandi
All types of life Insurance, Critical illness, Disability Insurance, Mortgage Protection
7092-125 St. Surrey

ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਸਬੰਧੀ ਆਉਂਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਅੱਜ ਹੀ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।
AG Aanchal Ghai Notary Corporation
OUR SERVICES
- Notarizations
- Real Estate Conveyancing
- Wills & Powers of Attorney
Payal Business Centre
80 ਐਵਨਿਊ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ
604-503-2227
Unit 151 - 12899 80th Avenue, Surrey, B.C. V3W 0E6
aanchal@ghainotary.ca | www.ghainotary.ca

A-CLASS FOREIGN EXCHANGE
ਸਿਰਫ਼ 24 ਘੰਟਿਆਂ 'ਚ
ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਭੇਜਣ ਜਾਂ ਮੰਗਵਾਉਣ ਲਈ ਮਿਲੋ
ਤੁਸੀਂ ਇੰਡੀਆ ਪੈਸੇ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਮਰਜ਼ੀ ਭੇਜੋ ਪਰ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਰੇਟ ਜ਼ਰੂਰ ਚੈੱਕ ਕਰੋ।
ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਖੁੱਡੀਆਂ
604-598-2222
#117, 12888 80th AVE., SURREY

ROHITA PANNU LAW CORPORATION
Barrister & Solicitor
- ਨੋਟਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ - ਵਸੀਅਤਨਾਮਾ
- ਤਲਾਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ - ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਕੇਅਰਹੋਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਵੀ ਦਸਤਖਤ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ - ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ
- ਘਰਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦੋ-ਫਰੋਖਤ
#102-9278, 120th Street
Surrey, BC V3V 4E8
Ph.: 604-589-1399
Fax : 604-589-1556
www.rohitapannulaw.com

ਖ਼ਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੋਸਾਇਟੀ ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਸਦਮਾ, ਦਾਦੀ ਜੀ ਸੁਰਗਵਾਸ

ਵੈਨਕੂਵਰ, (ਬਰਾੜ-ਭਗਤਾ ਭਾਈ ਕਾ) ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਖ਼ਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਦੇ ਦਾਦੀ ਜੀ ਸਰਦਾਰਨੀ ਜਗੀਰ ਕੌਰ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸੁਪਤਨੀ ਸਵਰਗੀ ਸ. ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਪਿੰਡ ਭਰੋਵਾਲ ਖੁਰਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ, ਜੋ ਕਿ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵੱਲੋਂ ਬਖਸ਼ੀ 94 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਭੋਗ ਕੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ ਹਨ। ਉਹ 1982 ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਰ ਸਮੇਂ ਇਹੀ ਦਿਲੀ ਇੱਛਾ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਭਰੋਵਾਲ ਖੁਰਦ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਰਹਿ ਕੇ ਆਵੇ। ਮਾਤਾ ਦੀ ਇਹ ਇੱਛਾ ਉਸ ਦੇ ਤਿੰਨ ਪੁੱਤਰਾਂ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਪੂਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਦੋਂ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 15 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਲਿਆ ਉਤਾਰਿਆ। ਜਿਵੇਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀ, ਉਹ ਦੋ ਦਿਨ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਪਿੱਛੋਂ 4 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸੁਬ੍ਹਾ ਦੇ ਸਵਾ ਤਿੰਨ ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਦਿਲ ਦੀ ਧੜਕਣ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣ ਮਾਤਾ ਜਗੀਰ ਕੌਰ ਹੱਸਦੇ ਵੱਸਦੇ ਵੱਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਇਸ ਫ਼ਾਨੀ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਆਖ ਗਏ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜ ਭੌਤਿਕ ਸਰੀਰ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ 8 ਫਰਵਰੀ ਦਿਨ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਭਰੋਵਾਲ ਖੁਰਦ ਵਿਖੇ 12 ਵਜੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਉਪਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਮਿਤ ਰੱਖੇ ਗਏ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਅਰਦਾਸ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ 11 ਫਰਵਰੀ ਦਿਨ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ 1 ਵਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਭਰੋਵਾਲ ਖੁਰਦ ਵਿਖੇ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

ਦੁਖੀ ਹਿਰਦੇ :
ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ (ਸਪੁੱਤਰ)
ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ,ਅਮਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਜਸਵੰਤ ਕੌਰ, ਹਰਬੰਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ (ਧੀਆਂ)
ਵੱਲੋਂ : ਸਮੂਹ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਗਿੱਲ ਪਰਿਵਾਰ
ਫੋਨ ਨੰਬਰ : 90410-13754 / 81464-4841

ਸਫ਼ਾ 1 ਦਾ ਬਾਕੀ

ਬੀ.ਸੀ. ਵਿੱਚ 2024 ਦੌਰਾਨ ਗੈਰ-ਕਨੂੰਨੀ ....

ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ ਪਰ ਜੋ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ਵੇਚੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨਸ਼ੇ ਵੇਪਿੰਗ ਅਤੇ ਭੰਗ ਨਾਲ ਜੋ ਨੌਜਵਾਨ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਲੱਗਣ ਨਾਲ ਮਰ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਅਲੱਗ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਭੰਗ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਕਾਰਨ ਪਿਛਲੇ 7 ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੇਪਿੰਗ ਅਤੇ ਭੰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੁਗਣੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਸਕੂਲਾਂ ਵੇਪਿੰਗ ਦੀ ਆਮ ਵਰਤੋਂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸੰਕਟ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ 7ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 12ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੱਕ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਜੋ ਵੇਪਿੰਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਵੀ ਚੋਖਾ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਬੀ.ਸੀ. ਕੋਰੋਨਰਜ਼ ਸਰਵਿਸ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਨਵੇਂ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਕ, 2024 ਦੇ ਆਖਰੀ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਜੁਲਦੀ ਹੈ। ਬੀ.ਸੀ. ਦੇ ਮੁੱਖ ਕੋਰੋਨਰ ਬੁਲਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਗਿਰਾਵਟ ਭਾਵੇਂ ਚੰਗਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ 2024 ਵਿੱਚ 2,253 ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਗਵਾਈਆਂ, ਜੋ ਅਣਗਿਣਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਕਦੇ ਵੀ ਭੁਲਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ।"

ਕੋਰੋਨਰਜ਼ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ, 2024 ਦੌਰਾਨ ਹੋਈਆਂ ਮੌਤਾਂ ਵਿੱਚ 75% ਮਰਦ ਅਤੇ 70% ਉਹ ਲੋਕ ਸਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਉਮਰ 30 ਤੋਂ 59 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸੀ।

ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਕਾਰਨ ਮੌਤਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਕਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਂਟਾਨੀਲ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਕੈਮੀਕਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜੋ 78% ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਿਲੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਕੋਕੇਨ (52%), ਫਲੂਰੋਫੈਂਟਾਨੀਲ (46%), ਮੈਥਐਮਫੈਟਾਮੀਨ (43%) ਅਤੇ ਬਰੋਮਾਜ਼ੋਲਾਮ (41%) ਵੀ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਕਾਰਨ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਦਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਹੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵੈਨਕੂਵਰ ਸੈਂਟਰ-ਨੌਰਥ, ਲਿਲੋਇਟ, ਕੈਂਪਬੇਲ ਰਿਵਰ, ਟੈਰਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸ ਜੌਰਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। 2016 ਤੋਂ, ਜਦੋਂ ਬੀ.ਸੀ. ਨੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਕਾਰਨ ਮੌਤਾਂ ਨੂੰ ਪਬਲਿਕ ਹੈਲਥ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ 16,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਹਿਲੀਲੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਕਾਰਨ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਬੀ.ਸੀ. ਦੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਜੋਜ਼ੀ ਔਸਬੋਰਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 2,253 ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਗੁਆਏ। ਇਹ ਸੰਕਟ ਫਰੰਟ ਲਾਈਨ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਲਤ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ ਲਈ ਨਵੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੋਕਥਾਮ, ਇਲਾਜ, ਨੁਕਸਾਨ ਘਟਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਨਵੀਆਂ ਹਾਊਸਿੰਗ ਸਹੂਲਤਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਭਾਈਚਾਰਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਇਲਾਜ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਧਾ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਜੋ ਸਭ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਦਦ ਮਿਲ ਸਕੇ।" ਉਧਰ ਮਾਹਿਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਕਾਰਨ ਮੌਤਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ, ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਵਲੋਂ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਕਾਰਨ ਦਰਜਨਾਂ ਮੈਨੇਜ਼ਰਾਂ ਦੀ ਛਾਂਟੀ ਦਾ ਐਲਾਨ

ਔਟਵਾ – ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਡੇ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਦਰਜਨਾਂ ਮੈਨੇਜਰਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਛਾਂਟੀ, ਜੋ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਤਿੰਨ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ, ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਾਢੇ ਤਿੰਨ ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਬਣ ਚੁੱਕੀ ਸੀ।

ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਛਾਂਟੀਆਂ ਨਾਲ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ 20% ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤਿੰਨ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਵਿੱਤੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਹੀ ਹਟਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੋ ਅਹਿਮ ਅਹੁਦੇ ਵੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਜੌਨ ਹੈਮਿਲਟਨ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਹਫਤੇ ਲਗਭਗ 50 ਹੋਰ ਮੈਨੇਜਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡਣ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ। "ਇਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਪੂਰੇ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਗਠਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਵਿੱਤੀ ਚੈਲੰਜਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਕਦਮ ਉਠਾ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਜੋ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।" ਹੈਮਿਲਟਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਵੱਧਤਰ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਦੇ ਉਹ ਅਹੁਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਦਿਨ-ਚੜ੍ਹੀ ਓਪਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਛਾਂਟੀ ਅੱਧ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਓਟਾਵਾ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਹੈ, ਪਰ ਟੋਰਾਂਟੋ, ਮੌਂਟਰੀਅਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁਝ ਅਹੁਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਯੂਨੀਅਨ ਸਬੰਧੀ ਵਰਕਰਾਂ 'ਤੇ ਇਸ ਛਾਂਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਪਿਆ।

ਹੈਮਿਲਟਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਹੋਰ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੀ ਵੀ ਸਮੀਖਿਆ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਖਰੀ ਵਿਕਲਪ ਵਜੋਂ ਹੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਕੱਟਣਗੇ, ਪਰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹ ਇੱਕ ਲੋੜੀਂਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ।" ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਗਰਮੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਮੈਨੇਜਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਈ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵਰਕਰ ਨੌਕਰੀ ਛੱਡਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਗੈਰ-ਯੂਨੀਅਨ ਅਹੁਦੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਭਰੇ ਜਾਂਦੇ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਯਾਤਰਾ ਵਰਗੇ ਅਖਤਿਆਰੀ ਖਰਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਸੰਬਰ ਵਿੱਚ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹਾਲਾਤ ਨਹੀਂ ਸਧਾਰੇ ਗਏ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪਰਿੰਗ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਗੁਆ ਬੈਠੇਗਾ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ 2025-26 ਤੱਕ $1 ਬਿਲੀਅਨ ਦਾ ਉਧਾਰ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨੀ ਹੈ। ਇਹ ਪੈਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਦਿਨ-ਚੜ੍ਹੀ ਖਰਚੇ ਪੂਰੇ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬਿੱਲਾਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਪੋਸਟਲ ਵਰਕਰਜ਼ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ "ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਉੱਪਰੀ ਮੈਨੇਜਰਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਰਭਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਅਸਲ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।"

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਪੋਸਟਲ ਵਰਕਰਜ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਾਰਤਾਕਾਰ ਜਿਮ ਗੈਲੈਂਟ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਉੱਤਰੀ ਮੈਨੇਜਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਕਈ ਪੱਧਰ ਹਨ, ਜੋ ਬੇਲੋੜੀ ਔਖਾਈ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।"

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਪੋਸਟਲ ਵਰਕਰਜ਼ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਪੋਸਟ ਵਿਚਕਾਰ ਨਵਾਂ ਕੰਟ੍ਰੈਕਟ ਤੈਅ ਹੋਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਜਾਂਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਰੀ ਹੈ।

ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਨੇ 2030 ਤੱਕ ਨਾਟੋ ਰੱਖਿਆ ਖ਼ਰਚ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ

ਔਟਵਾ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਲਿਬਰਲ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ 2030 ਤੱਕ ਉਹ ਜੀਡੀਪੀ ਦਾ 2% ਰੱਖਿਆ ਉੱਤੇ ਖ਼ਰਚਣ ਦੇ ਨਾਟੋ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਗੇ।

ਇਹ ਐਲਾਨ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਤ 2032 ਦੇ ਟੀਚੇ ਤੋਂ ਦੋ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈ। ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 2030 ਤੱਕ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਰੱਖਿਆ ਖਰਚ ਟੀਚਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਘਰੇਲੂ ਨਿਵੇਸ਼ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ 80% ਰੱਖਿਆ ਖਰੀਦ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਨਿਵੇਸ਼ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਵੇ।

ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਮੀਡੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਟੀਚਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਉਸ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਸਮਝਦਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਖਰਚਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਿੰਨਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਇਹ ਰਾਸ਼ੀ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹੇ।"

ਯੂਕੇ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਗਵਰਨਰ ਰਹੇ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਰੱਖਿਆ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਲਿਆਉਣਗੇ।

ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਰੱਖਿਆ ਉਦਯੋਗਿਕ ਅਧਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਛੋਟਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ਾਂ, ਡਰੋਨਾਂ ਅਤੇ ਉੱਨਤ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਕਾਰਨੀ ਦੀ ਇਹ ਗੱਲ ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਬਿਲ ਬਲੇਅਰ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਨਹੀਂ। ਬਲੇਅਰ, ਜੋ ਕਾਰਨੀ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ 2 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਟੋ ਦੇ 2% ਟੀਚੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਾਬਕਾ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਨਾਟੋ ਮੈਂਬਰ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ 2% ਤੋਂ ਵਧਾ ਕੇ 5% ਤੱਕ ਰੱਖਿਆ ਖਰਚ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ 2023 ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਜੀਡੀਪੀ ਦਾ 1.37% ਰੱਖਿਆ ਉੱਤੇ ਖ਼ਰਚ ਕੀਤਾ। ਇਹ 2024 ਵਿੱਚ ਟੀਚੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ 9 ਨਾਟੋ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਨਾਟੋ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 32 ਵਿੱਚੋਂ 23 ਮੈਂਬਰ 2024 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਗੇ। ਕਾਰਨੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੁਣ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਦਿਲਚਸਪ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਲਿਬਰਲ ਲੀਡਰ ਬਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਉਹ ਆਪਣੀ ਰਣਨੀਤੀ 'ਤੇ ਅਮਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਟਰੰਪ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਉਪਰ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ 25% ਟੈਕਸ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਫਿਲਹਾਲ ਟਾਲੀ

ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਰਹੱਦ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਧਾਉਣ ਲਈ 1.3 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਨਵੀਂ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ : ਟਰੂਡੋ

ਔਟਵਾ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ 25% ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਫਿਲਹਾਲ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਟਾਲਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਆਗੂ ਅਮਰੀਕਾ-ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਹੱਦ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਫਿਲਹਾਲ ਇਹ ਟੈਕਸ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ।

ਇਹ ਐਲਾਨ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ ਉੱਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ, ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਂਟਾਨਾਇਲ, ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਹੋਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਖ਼ਤ ਕਦਮ ਨਾ ਚੁੱਕੇ, ਤਾਂ ਉਹ 25% ਟੈਕਸ ਲਾਗੂ ਕਰ ਦੇਣਗੇ।

ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਟਰੰਪ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਆਪਣੀ ਸਰਹੱਦ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਵਚਨਬੱਧ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਟੈਕਸ ਲਾਏ ਗਏ, ਤਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਵੀ ਅਮਰੀਕੀ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ 25% ਟੈਕਸ ਲਗਾਏਗਾ।

ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਅਮਰੀਕੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਬਣੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਖਰੀਦਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੌਰਾਨ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਰਹੱਦ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਧਾਉਣ ਲਈ 1.3 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਨਵਾਂ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਲਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ 10,000 ਨਵੇਂ ਬਾਰਡਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਵਾਨ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ "ਫੈਂਟਾਨਾਇਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ," ਜਿਸ ਲਈ ਸਰਕਾਰ 20 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਨਵੇਂ ਖੁਫ਼ੀਆ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕਰੇਗੀ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਟਰੂਥ ਸੋਸ਼ਲ' 'ਤੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਾਂ। ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ, ਮੇਰੀ ਪਹਿਲੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੈਂ ਇਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਲੌਡੀਆ ਸ਼ੀਨਬੌਮ ਪਰਡੋ ਨਾਲ ਵੀ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੌਰਾਨ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਰਹੱਦ ਉੱਤੇ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤੀ ਕਰਨ ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਜਤਾਈ। ਇਸ ਕਾਰਨ, ਟਰੰਪ ਨੇ ਮੈਕਸੀਕੋ 'ਤੇ ਵੀ 25% ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਟਰੰਪ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਾਉਣ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ 'ਚ ਮੰਦੇ ਦੇ ਸੰਕੇਤ ਮਿਲਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾ ਵਧ ਗਈ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸ਼ੇਅਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਆਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ।

ਵਿੱਤੀ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਟੈਕਸ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ "ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖਰਚ ਵਧੇਰੇ ਕਰਨਾ ਪੈਣਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਸੰਕਟ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।"

ਫੈਡਰਲ ਰਿਜ਼ਰਵ ਨੇ ਵੀ ਇੱਕ ਅਲਗ ਬਿਆਨ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ, "ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਟੈਕਸ ਨਾਲ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੰਕਟ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਅਗਲੇ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ, ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵਿਚਾਲੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਬਾਤਾਂ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਗੀਆਂ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਟੈਕਸ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਪਾਰ ਮੰਡਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਸਾਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ ਵਪਾਰਕ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਰਾਹ ਲੱਭਣਗੇ, ਤਾਂ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਵਪਾਰਿਕ ਭਾਈਚਾਰਕ ਮਿੱਤਰਤਾ ਅਣਖੰਡ ਰਹੇ।" ਕੈਨੇਡਾ-ਅਮਰੀਕਾ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਇਹ ਤਣਾਅ, ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ 30 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੱਖੋਂ ਲੋਚੇ ਪੈਦੇ ਹੋਏ, ਤਾਂ 25% ਟੈਕਸ ਮੁੜ ਲਾਗੂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

SABLOK & SABLOK
Notaries Public
ਤੁਹਾਡੀ ਵਧੀਆ ਸੇਵਾ ਲਈ ਹੁਣ 2 ਨੋਟਰੀਜ਼
ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ
- ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਤੇ ਮੌਰਗੇਜ਼ ਦੇ ਕਾਗਜ਼
- ਮੁਖਤਿਆਰਨਾਮਾ , ਰਾਹਦਾਰੀ ਅਤੇ ਵਸੀਅਤਨਾਮਾ
- ਪਾਸਪੋਰਟ ਆਦਿ ਤੇ ਨੋਟਰੀ ਪਬਲਿਕ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਕੰਮ
ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ
- ਬਿਜਨਸ ਅਤੇ ਇਨਵੈਸਟਰ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ
- ਫੈਮਲੀ, ਮੰਗੇਤਰ ਅਤੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ
- ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨਸਰਵਿਸਿਜ਼

AKASH SABLOK & TARLOK SABLOK
ਸਬਲੋਕ ਐਂਡ ਸਬਲੋਕ 604-325-9200
FAX – 604-325-3666
6108 Fraser st. (at 45th Ave.) Vancouver BC V5 Ww 3A1

ਬਾਧ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਸਰਵਿਸਿਜ਼
ਟੈਕਸ ਦੇ ਪੇਪਰ ਭਰਨਾ
ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ / ਪੇਰੋਲ
ਬਿਜ਼ਨਸ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ
ਬੁੱਕ ਕੀਪਿੰਗ
ਟੀ-ਫੋਰ ਜਾਂ ਵਰਕ ਕੰਪਨਸੇਸ਼ਨ ਫਾਰਮ

ਜਸਬੀਰ-ਸਿੰਘ-ਬਾਧ
ਸਾਡਾ ਅਕਾਊਂਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਲੰਬਾ ਤਜ਼ਰਬਾ ਹੈ
TAX FORM FILL UP | ACCOUNTING / PAYROOL | PERSONAL INCOME TAX
BUSINESS INCOME TAX | T4/ WORKERS COMPENSATION FORM
UNIT # 1393-20800 Westminter Hwy Richmond , BC V6V 2W3
Ph.: 604-325-8370 | Fax. : 604-231-9600

ਕੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੰਦਾਂ ਦੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੈ?
ਸਾਡੇ ਕੋਲੋਂ ਉਸੇ ਦਿਨ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਓ
ਚਿਲਾਵੈਕ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਡੈਂਟਿਸਟ
We Can Help With
» Teeth Cleaning
» Wisdom teeth Extractions
» Clear Braces
» Implants
& many more...

Accepting Canadian Dental Care Plan From Govt.
Consult Dr. Sra for a health SMILE
Value $500
COMPLIMENTARY NIGHT GUARD
We accept new Patients, & Emergencies
ਅੱਜ ਹੀ ਆਪਣੀ ਅਪਾਇੰਟਮੈਂਟ ਬੁੱਕ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
maple smiles dentistry
Family & Community Dentistry
604-391-1010 | maplesmiles.ca
8364 Young Road, Unit 101, Chilliwack

ਭਾਈ ਬਹਿਲੋ ਸਕੂਲ ਭਗਤਾ ਭਾਈ ਕਾ ਨੇ ਆਪਣਾ 32ਵਾਂ ਸਾਲਾਨਾ ਇਨਾਮ ਵੰਡ ਸਮਾਰੋਹ ਦੌਰਾਨ ਰੰਗਾਰੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਕਰਵਾਇਆ

• ਭੰਗੜਾ ਅਤੇ ਕੋਰਿਓਗਰਾਫੀ ਬਣੇ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ, • ਸਕੂਲ ਦਾ ਸਟਾਫ਼ ਯੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਹੋਇਆ ਸਾਬਤ

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਵੈਨਕੂਵਰ ਲਈ ਸਾਡੇ ਪੱਤਰਕਾਰ
ਵੀਰਪਾਲ ਭਗਤਾ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਪੋਰਟ

ਭਾਈ ਬਹਿਲੋ ਪਬਲਿਕ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਭਗਤਾ ਭਾਈਕਾ ਵਿਖੇ 32ਵਾਂ ਸਲਾਨਾ ਇਨਾਮ ਵੰਡ ਸਮਾਰੋਹ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਪੁਜ਼ੀਸ਼ਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਹਲਕਾ ਬਾਘਾਪੁਰਾਣਾ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੁਖਾਨੰਦ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਸਕੂਲ ਪਹੁੰਚਣ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਭਰਵਾਂ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ।

ਸਮਾਗਮ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜਸਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਮਾਗਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਖੁਸ਼ਦੀਪ ਕੌਰ ਅਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਕੀਤੀ। ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦਸਵੀਂ ਅਵੀਤਾ ਕੌਰ ਭੁੱਲਰ ਚੌਥੀ ਹਰਨੂਰ ਕੌਰ ਦੂਜੀ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਗਾਣ, ਮਨਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੌਵੀਂ ਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਸ਼ਬਦ, ਗੁਰਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਪੰਜਵੀਂ ਨੇ ਭਾਸ਼ਨ, ਮਨਜੋਤ ਕੌਰ ਅੱਠਵੀਂ, ਹਿਨਾ ਬਜਾਜ ਦਸਵੀਂ, ਜਪੁਜੀ ਕੌਰ ਚੌਥੀ, ਜਸਨੂਰ ਕੌਰ ਚੌਥੀ, ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ ਦਸਵੀਂ, ਜਸਕੀਰਤ ਕੌਰ ਦਸਵੀਂ, ਖੁਸ਼ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਦਸਵੀਂ, ਆਇਸ਼ਾ ਅਲੀ ਪਹਿਲੀ, ਖੁਸ਼ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਪੰਜਵੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਨੂਰ ਕੌਰ ਪਹਿਲੀ ਕਲਾਸ ਨੇ ਡਾਂਸ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਵਾਹ ਵਾਹ ਖੱਟੀ, ਫਤਹਿਵੀਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਭੰਗੜਾ ਪਾ ਕੇ ਚੰਗੀ ਰੌਣਕ ਲਾਈ। ਪੰਜਾਬੀ ਗਿੱਧਾ ਹਿਨਾ ਬਜਾਜ ਤੇ ਸਾਥਣਾਂ, ਗੱਤਕਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਥੀ, ਕੋਰਿਓਗਰਾਫੀ 'ਬਾਬਲ ਦਾ ਵਿਹੜਾ' ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦਸਵੀਂ ਅਤੇ ਸਾਥੀ, ਨਾਟਕ ਬਿਰਧ ਆਸ਼ਰਮ ਬਲਕਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਦਰਸਕਾਂ ਦੇ ਮਨ ਮੋਹ ਲਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ

ਫੈਨਸੀ ਡਰੈੱਸ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਸਟੇਜ ਸੈਕਟਰੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਮੈਡਮ ਵੀਰਪਾਲ ਕੌਰ ਨੇ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸੋਨੂੰ ਕੁਮਾਰ ਕਾਂਗੜ, ਕੁਲਦੀਪ ਕੌਰ ਬਰਾੜ, ਸੰਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਗੁਰੂਸਰ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿੱਦਿਆ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਭਾਸ਼ਣ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਭਾਵਸਾਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜਸਮੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਸਕੂਲ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਪੜ੍ਹੀ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੁਖਾਨੰਦ ਨੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਬਾਨੀ ਸਵ. ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਇਸ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਸਲਾਘਾ ਕਰਦੇ ਆਪਣੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਦਿਨ ਜੋ ਇਸ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬਤੀਤ ਕੀਤੇ ਉਹ ਯਾਦ ਕੀਤੇ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਨ ਲਾ ਕੇ ਪੜਾਈ ਕਰਨ ਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਪਹੁੰਚੇ ਵਿਧਾਇਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੁਖਾਨੰਦ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਇਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸੁਖਾਨੰਦ ਭਾਈ ਬਹਿਲੋ ਸਕੂਲ ਦੇ ਹੋਣਹਾਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਵੱਖ ਵੱਖ ਕਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ, ਦੂਜਾ, ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਖਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੈਨੇਜਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਹਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਰਾੜ , ਅਮਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ, ਪਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਕਲੇਰ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਰਾੜ, ਵੀਰਪਾਲ ਕੌਰ, ਲਵਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ, ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ, ਜਸਵੀਰ ਕੌਰ, ਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਨੀਲਮ ਰਾਣੀ, ਲਖਦੀਪ ਕੌਰ, ਅਨੀਤਾ ਸ਼ਰਮਾ, ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ, ਵਕੀਲ ਸਿੰਘ, ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ, ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਹਾਜਰ ਸਨ। ਇਨਾਮ ਵੰਡ ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਇਨਾਂ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਕਿ ਸਕੂਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਟਾਫ਼ ਯੋਗ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ।

(ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਵੈਨਕੂਵਰ)

ਪੀਅਰ ਪੌਲੀਐਵ ਨੇ ਕੀਤੀ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਤਸਕਰੀ 'ਤੇ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ

ਔਟਵਾ – ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਲੀਡਰ ਪੀਅਰ ਪੌਲੀਐਵ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਅਗਲੀ ਫੈਡਰਲ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ 40 ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਦੀ ਤਸਕਰੀ, ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਵੰਡਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਲਿਆਉਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਕਤਲ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਗੁਨਾਹ ਕਰਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਨਸ਼ੀਲੀ ਦਵਾਈ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਨਿਗਲ ਲਈਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਓਨਾ ਹੀ ਸਖ਼ਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਸਕਰਾਂ ਲਈ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ 20 ਤੋਂ 40 ਮਿਲੀਗ੍ਰਾਮ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਰੱਖਣ ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਵਿੱਚ ਫੜੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਲੋਕ 15 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੇ।

ਪੀਅਰ ਪੌਲੀਐਵ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਗੁਨਾਹ ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੋਵੇਂ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਮੁਸੀਬਤ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਮਾਨਵਿਕ ਸੰਕਟ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਹੱਲ ਕੇਵਲ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਨਿਕਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਇਹ ਐਲਾਨ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਦੀ ਤਸਕਰੀ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਜਤਾਈ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਪਰਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਗੇ। ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵਪਾਰਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲਗਾਉਣਗੇ।"

ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬਾਰਡਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ, ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਇੱਕ 'ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਜ਼ਾਰ' ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਵਰਗੇ ਕਈ ਉਪਾਵ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦਿਖਾਈ ਹੈ।

ਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਸਰੀ ਨੇ ਕੌਂਸਲਰ ਰੌਬ ਸਟੱਟ ਸਰੀ ਪੁਲਿਸ ਬੋਰਡ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਿਯੁਕਤ

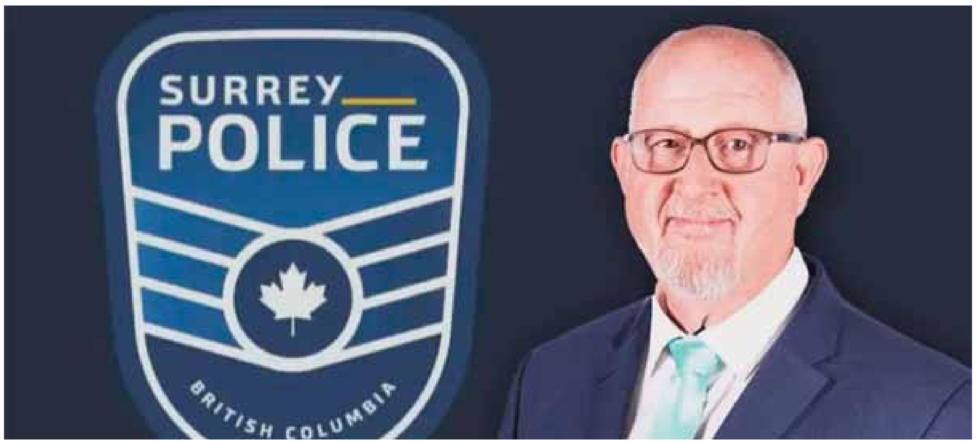

ਸਰੀ, (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਸਰੀ ਸ਼ਹਿਰ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੌਂਸਲਰ ਰੌਬ ਸਟੱਟ ਨੂੰ ਮੇਅਰ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲ ਵਲੋਂ ਸਰੀ ਪੁਲਿਸ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੇਅਰ ਬਰੈਂਡਾ ਲੌਕ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਕੌਂਸਲਰ ਸਟੱਟ ਨੂੰ ਸਰੀ ਪੁਲਿਸ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਖੁਸ਼ ਹਾਂ। ਪੁਲਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੰਮੇ ਤਜਰਬੇ ਅਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਮਰਪਣ ਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਲਾਭਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਨੀਤੀ-ਨਿਰਧਾਰਣ ਵਿੱਚ ਅਨੁਭਵੀ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਜੋ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲਏ ਜਾ ਸਕਣ।"

ਕੌਂਸਲਰ ਸਟੱਟ ਕੋਲ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਇੰਡਸਟਰੀ ਵਿੱਚ 40 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਰੀ ਆਰਸੀਐਮਪੀ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ। ਤਿੰਨ ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਗ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੁਲੇਵਾਨ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮਾਈਨਰ ਹਾਕੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਧਰਾਂ 'ਤੇ ਵਲੰਟੀਅਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ।

ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਸਰੀ ਪਬਲਿਕ ਸੇਫ਼ਟੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸਰੀ ਹੈਰੀਟੇਜ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਆਡਿਟ ਕਮੇਟੀ, ਵਿੱਤ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਮੈਟਰੋ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ ਰੀਜ਼ਨਲ ਪਾਰਕਸ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੈ।

ਕੌਂਸਲਰ ਸਟੱਟ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਸਰੀ ਪੁਲਿਸ ਬੋਰਡ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਮੇਰਾ ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਭਵ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਮੇਰੀ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰੇਗੀ।"

ਸਰੀ ਪੁਲਿਸ ਬੋਰਡ, ਬੀਸੀ ਪੁਲਿਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸੁਤੰਤਰ ਸ਼ਾਸਨ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਰੀ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਧਾਰਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਕਰੰਸੀ 'ਚ ਹੋਰ ਗਿਰਾਵਟ ਆਉਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ

ਸਰੀ (ਏਕਜੋਤ ਸਿੰਘ): ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ ਨੂੰ 2003 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਭ ਤੋਂ ਹੇਠਲੀ ਕੀਮਤ 'ਚ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਵਿਆਪਕ ਟੈਰਿਫਜ਼ ਦਾ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇ ਚਲਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਖਦਸ਼ਾ ਜਤਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਹੋਰ ਹੇਠਾਂ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਬੀਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਲੂਨੀ ਦਿਨ ਦੇ ਮੱਧ ਤੱਕ 68.62 ਸੈਂਟਸ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਗਿਰ ਗਿਆ ਸੀ।

ਆਰਥਿਕ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਲੂਨੀ ਵਿੱਚ ਹੋਰ 2 ਤੋਂ 3 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਅਮਰੀਕੀ ਟੈਰੀਫਜ਼ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਲੂਨੀ 'ਚ ਗਿਰਾਵਰ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਰੀ ਰਹਿ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਟੈਰੀਫਜ਼ ਲਾਗੂ ਰਹੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਮੰਦੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਮਜ਼ੋਰ ਲੂਨੀ ਨਾਲ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਧ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੁਝ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਵੇਂ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗੇਗੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਲੋਕ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸਮਾਨ ਦੀ ਥਾਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਮਾਨ ਦੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਅਪਨਾਉਣਗੇ ਤਾਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਉਭਰੇਗਾ। This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਟਰੱਕ ਡਰਾਇਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ
8 ਤੋਂ 10 ਹਜ਼ਾਰ ਡਾਲਰ ਕਮਾਓ

TLX ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਲਿਮਟਿਡ, ਟਰੱਕ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਵੈਨਕੂਵਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਿੰਸ ਜਾਰਜ ਰੂਟ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਲਈ ਤਜਰਬੇਕਾਰ ਡਰਾਇਵਰਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਚਾਹਵਾਨ 2 ਸਾਲ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਡਰਾਈਵਰਵਿੰਗ ਰਿਕਾਰਡ ਸਾਫ਼ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 8000 ਤੋਂ 10000 ਡਾਲਰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਤਨਖਾਹ ਸਮੇਤ ਮੈਡੀਕਲ ਲਾਭ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ
778-982-3900 ਜਾਂ 604-751-1408
ਫੋਨ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪਰੈਸ਼ਰਵਾਸ਼ ਅਤੇ ਰੂਫ ਰਿਪੇਅਰ

ਵੱਡੇ ਪਰੈਸ਼ਰਵਾਸ਼ ਨਾਲ ਘਰ ਧਵਾਊ।
ਅਸੀਂ ਛੱਤਾਂ, ਗਟਰ ਕਲੀਨ, ਡਰਾਈਵੇਅ ਤੇ ਵਿੰਡੋਵਾਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਬਦਲਕੇ ਅਤੇ ਛੱਤਾਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਫ਼ੂਨ ਕਰੋ:
ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ
604-807-1012

ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ

ਲੇਡੀਜ਼ ਸੰਗੀਤ, ਜਾਗੋ, ਮਾਈਆਂ, ਵਿਆਹ, ਜਨਮਦਿਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

ਚਰਨਜੀਤ ਕੌਰ (ਪੰਜਾਬੀ ਫੋਕ ਸਿੰਗਰ)
306-861-5876
306-891-5441
Email : devicharno35@gmail.com
Follow charanjeet_861

ਅਲਬਰਟਾ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਪਾਹਜ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਨਵੇਂ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ

ਕੈਲਗਰੀ : ਅਲਬਰਟਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਪਾਹਜ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਜੁਲਾਈ 2026 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਲਬਰਟਾ ਡਿਸਇਬਿਲਟੀ ਅਸਿਸਟੈਂਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ (ਅਧਅਫ) ਨਾਂਅ ਦੇ ਇਸ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੀ ਮਦਦ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜੋ ਅਪੰਗਤਾ ਹੋਣ ਬਾਵਜੂਦ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮੌਜੂਦਾ ਅਸ਼ੋਰਡ ਇਨਕਮ ਫਾਰ ਸਵੀਰਲੀ ਹੈਂਡੀਕੈਪਡ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਹੈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ।

ਅਲਬਰਟਾ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰਜ਼, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ ਮੰਤਰੀ ਜੇਸਨ ਨਿਕਸਨ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਅੀਸ਼੍ਹ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਆਰਥਿਕ ਸਹਾਇਤਾ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਵਧੀਆ ਵਿਕਲਪ ਹੋਵੇਗਾ।

ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ AISH 'ਤੇ ਲਗਭਗ 77,000 ਲੋਕ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਿੰਗਲ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਰ ਮਹੀਨੇ $1,901 ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਮੰਤਰੀ ਨਿਕਸਨ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਅਧਅਫ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਵੇਰਵੇ ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਹਾਲੇ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, "ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਰ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹਾਲਾਤ ਅਨੁਸਾਰ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।"

ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ, ਲਾਭਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰ ਯੋਗਤਾ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਅਧਅਫ ਲਈ ਯੋਗ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਬਦਲਾਅ ਮੁਤਾਬਕ ਦੁਬਾਰਾ ਅੀਸ਼੍ਹ ਲਈ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਅਲਬਰਟਾ ਐਨਡੀਪੀ ਦੀ ਆਲੋਚਕ ਮੈਰੀ ਰੇਨੌਡ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਨਵੇਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨਵਾਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਪਾਹਜ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅੀਸ਼੍ਹ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਢੰਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ ਕਾਫ਼ੀ ਉੱਚੀ ਹੈ, ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।"

ਕਈ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ADAP ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ AISH ਦੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਅਧਅਫ ਨੂੰ ਅੀਸ਼੍ਹ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਪਾਹਜ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ADAP, AISH ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ ਪਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਰਥਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ।

ਅਲਬਰਟਾ ਐਨਡੀਪੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਲੀਡਰ ਰਾਜ ਪੰਨੂ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ 'ਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਸਰਧਾਂਜਲੀ

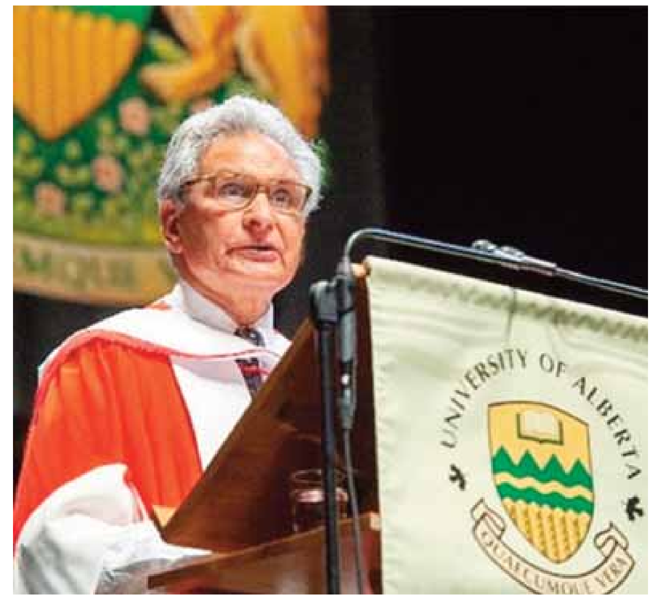

ਅਡਮਿੰਟਨ : ਅਲਬਰਟਾ ਐਨਡੀਪੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਲੀਡਰ ਅਤੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਐਮਐਲਏ ਰਹੇ ਰਾਜ ਪੰਨੂ ਦੇ ਦੇਹਾਂਤ 'ਤੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਵਰਗ ਵੱਲੋਂ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 91 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਪੰਨੂ ਦਾ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਅਤੇ ਖੱਬੇਪੱਖੀ ਸਿਆਸਤ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਕੀਤੀ।

1934 ਵਿੱਚ ਅਣਵੰਡੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਨਮੇ ਰਾਜ ਪੰਨੂ 1962 ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਈਟਕੋਰਟ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਫਿਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਆਫ਼ ਐਲਬਰਟਾ ਵਿੱਚ 27 ਸਾਲ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਾਇਆ। ਉੱਚੀ ਵਿਦਿਆ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਸਮਾਜ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਪੀਐਚਡੀ ਕੀਤੀ। ਰਿਟਾਇਰਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਐਨਡੀਪੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਤੇ 1997 ਵਿੱਚ ਐਮਐਲਏ ਬਣੇ।

ਅਡਮਿੰਟਨ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਰਾਜ ਪੰਨੂ ਆਪਣੀ ਆਖਰੀ ਘੜੀ ਤੱਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਸਰਗਰਮ ਰਹੇ। 2006 ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰੋਗਰੈਸਿਵ ਪੀਪਲ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਆਫ਼ ਐਡਮੰਟਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੀ ਆਰ ਕਾਲੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਨੂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਵੇਗੀ। ਰਾਜ ਪੰਨੂ 2000-2004 ਦੌਰਾਨ ਐਲਬਰਟਾ ਐਨਡੀਪੀ ਦੇ ਲੀਡਰ ਰਹੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ। 1997 ਤੋਂ 2008 ਤੱਕ, ਉਹ ਐਡਮੰਟਨ-ਸਟ੍ਰੈਥਕੋਨਾ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਐਮਐਲਏ ਰਹੇ। ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 2008-2024 ਤੱਕ ਰੇਚਲ ਨੌਟਲੀ ਨੇ ਇਹ ਸੀਟ ਸੰਭਾਲੀ।

ਅਡਮਿੰਟਨ ਦੇ ਮੇਅਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸੋਹੀ ਨੇ ਪੰਨੂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੰਨੂ ਦੀ ਚੋਣ ਲਈ ਵਲੰਟੀਅਰਸ਼ਿਪ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਨੌਟਲੀ ਨੇ ਵੀ ਪੰਨੂ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਕੀਤੀ।

ਪੀ ਆਰ ਕਾਲੀਆ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮਾਰਚ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਪੰਨੂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਸਮਾਗਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਰਾਜ ਪੰਨੂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਟਰੰਪ ਦੀ ਗਾਜ਼ਾ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਹੋਈ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਆਲੋਚਨਾ

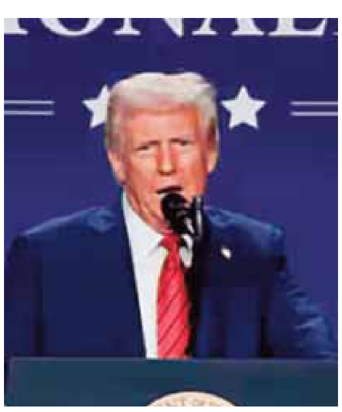

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ : ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੌਨਲਡ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਫ਼ਲਸਤੀਨੀਆਂ ਨੂੰ ਗਾਜ਼ਾ ਪੱਟੀ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਥਾਂ ਵਸਾ ਕੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨੂੰ ਗਾਜ਼ਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਦੇਣ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤਿੱਖੀ ਨਿੰਦਿਆ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਟਰੰਪ ਉਮੀਦ ਰਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰੇਗਾ, ਨੇ ਟਰੰਪ ਦੀ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਚੀਨ, ਰੂਸ, ਫਰਾਂਸ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਨੇ ਵੀ ਟਰੰਪ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦੋ-ਮੁਲਕੀ ਹੱਲ ਨੂੰ ਹੀ ਅਗੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਦੱਸਿਆ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਨੇਤਨਯਾਹੂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਅਸੀਂ ਗਾਜ਼ਾ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਲਵਾਂਗੇ, ਖਤਰਨਾਕ ਬੰਬਾਂ ਅਤੇ ਹਥਿਆਰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਾਂਗੇ ਅਤੇ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਥੇ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਰਿਜ਼ੋਰਟ ਵਿਕਸਤ ਕਰਾਂਗੇ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਫਲਸਤੀਨੀ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਤਿੱਖੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੱਤੀ। ਹਮਾਸ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਸਮੀ ਅਬੂ ਜ਼ੁਹਰੀ ਨੇ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ "ਮੂਰਖ ਅਤੇ ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ" ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵਿਗਾੜ ਸਕਦੀ ਹੈ।

7 ਅਕਤੂਬਰ 2023 ਨੂੰ ਹਮਾਸ ਵੱਲੋਂ ਇਜ਼ਰਾਈਲ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਜ਼ਰਾਈਲੀ ਫੌਜ ਨੇ ਗਾਜ਼ਾ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 47,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਮੁਤਾਬਕ, ਗਾਜ਼ਾ ਵਿੱਚ 50 ਮਿਲੀਅਨ ਟਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਲਬਾ ਪਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ 21 ਸਾਲ ਲੱਗ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਟ੍ਰੰਪ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਇਰਲੈਂਡ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ "ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ" ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ।

ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੀ ਟਰੰਪ ਆਪਣੀ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣਗੇ ਜਾਂ ਕੇਵਲ ਰਣਨੀਤਕ ਦਬਾਅ ਲਈ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਾਜ਼ਾ, ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅਤੇ ਸਾਊਦੀ ਅਰਬ ਦੇ ਦੌਰੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਈ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਦੌਰਾ ਕਦੋਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਹ ਹਾਲੇ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ।

Guru Nanak's Free Kitchen
LOVE ALL, FEED ALL

ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਿਯੋਗ ਲਈ ਬੇਨਤੀ

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਫਰੀ ਕਿਚਨ ਵਲੋਂ ਪਿਛਲੇ 15-16 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੈਨਕੂਵਰ 'ਚ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਛਕਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਫਰੀ ਕਿਚਨ ਲਈ ਵੈਨਕੂਵਰ 'ਚ ਇਮਾਰਤ ਖਰੀਦੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਸ ਇਮਾਰਤ 'ਚ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ ਉਪਕਰਨ ਲਿਆਏ ਜਾਣੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ 7 ਦਿਨ ਲੋੜਵੰਦ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਲੰਗਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਇਸ ਉਪਰਾਲੇ ਲਈ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸੱਜਣ ਸੇਵਾਂ ਲੈਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੰਬਰਾਂ 'ਤੇ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

778-895-1453, 604-771-7170

ਰੇਡੀਓ ਹੋਸਟ ਹਰਜੀਤ ਗਿੱਲ ਨੇ ਸਰੀ ਨਿਊਟਨ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਬਿਗਲ ਵਜਾਇਆ

ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ

ਸਰੀ, (ਹਰਦਮ ਮਾਨ): ਕੰਸਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਰਮਨ ਪਿਆਰੇ ਰੇਡੀਓ ਹੋਸਟ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਨੇ ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਹਮਾਇਤੀਆਂ ਅਤੇ ਚਾਹੁਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਇਕੱਠ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਬਿਗਲ ਵਜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗਰੈਂਡ ਅੰਪਾਇਰ ਬੈਂਕੁਇਟ ਹਾਲ ਸਰੀ ਵਿਚ ਇਕੱਤਰ ਹੋਏ ਕਰੀਬ 1200 ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਦੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਸਰੀ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸੰਵਾਰਨ ਲਈ ਆ ਰਹੀਆਂ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਇਕਮੁੱਠ ਹੋ ਕੇ ਡਟ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਲਿਬਰਲ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਾਗਡੋਰ ਕਥਿਤ ਵਿਗੜੀ ਹੋਈ ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਕ ਇਕ ਨੌਕਰੀ 'ਤੇ 20-20 ਅਫਸਰ ਲਾਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਹਰ ਸਾਲ 20 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਸਲਾਹਕਾਰਾਂ ਉੱਪਰ ਰੋੜ੍ਹ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਹਰ ਸਾਲ 500 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਵੱਖ ਵੱਖ ਟੈਕਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਇਵਜ਼ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਠੂਠਾ ਫੜ੍ਹਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਕਾਰਨ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਕਚੂੰਬਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਿਰ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਖੁੱਸ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਯੂਕਰੇਨ ਨੂੰ ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 20 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਭੁੱਖਮਰੀ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਸ. ਗਿੱਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 25 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਦਾ ਸਿਸਟਮ ਬਹੁਤ ਹੀ ਬਿਊਟੀਫੁੱਲ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰ ਨਵਾਂ ਇਮੀਗਰਾਂਟ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਕੁਝ ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਵੈੱਲ ਸੈਟਲਡ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਨਵਾਂ ਬਸ਼ਿੰਦਾ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ 20-20 ਸਾਲ ਆਪਣੇ ਲਈ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਲਾਇਕੀ ਕਾਰਨ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜੀਡੀਪੀ ਦਾ ਬੁਰਾ ਹਾਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਫਸਰਸ਼ਾਹੀ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾ ਲਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲਾ ਸ਼ਾਹੀ ਮੁਲਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ 170 ਬਿਲੀਅਨ ਬੈਰਲ ਨਾਲ ਕੱਚਾ ਤੇਲ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਚ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਰਖਦਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਏਸ਼ੀਆ ਅਤੇ ਯੂਰਪ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਐਲਪੀਜੀ ਗੈਸ ਸਪਲਾਈ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੀ ਇਕਾਨਮੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਲਕਾ ਸਰੀ ਨਿਊਟਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਪਿਛਲੇ 20 ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਫੈਡਰਲ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੰਡਾਂ ਨਾਲ ਇਕ ਵੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਸਥਾਪਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਲਾਗਲੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਹਲਕੇ ਸਰੀ ਸੈਂਟਰਲ ਦਾ ਐਮ.ਪੀ. ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਲਈ 30 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਣ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਭੋਗਾਂ, ਵਿਆਹਾਂ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹਲਕੇ ਦੇ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਵਾਲਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਕੱਠ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਸਾਰੇ ਸ਼ੁੱਭਚਿੰਤਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸਿਰਫ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜਿੱਤ ਦੇ ਝੰਡੇ ਗੱਡਣ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪੋਲਿੰਗ ਬੂਥਾਂ 'ਤੇ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰੀ ਨਿਊਟਨ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ 60 ਹਜਾਰ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਵੋਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਵੀ ਤਖ਼ਤ ਪਲਟ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕੰਸਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਪੀਅਰ ਪੋਲੀਵਰ ਦਾ ਸਲੋਗਨ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਬਣਦਿਆਂ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਾਰਬਨ ਟੈਕਸ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਘਰਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਰਾਇਮ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਰੀ ਸਾਊਥ ਸਰੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਪਾਲੀਮੈਂਟ ਕੇਰੀ-ਲੀਨ ਫਿੰਡਲੇ, ਸਰੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੇਅਰ ਡਗ ਮੈਕਲਮ, ਐਮ.ਐਲ.ਏ. ਨਵਦੀਪ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਐਮ.ਐਲ.ਏ ਬਰਾਇਨ ਟੈਪਰ, ਹਰਜੀਤ ਗਿੱਲ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਬਲਰਾਜ ਗਿੱਲ, ਗਗਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਗਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰਜੀਤ ਗਿੱਲ ਦਾ ਡਟ ਕੇ ਸਾਥ ਦੇਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

HOMELAND MORTGAGE CORP.

ਜੇ ਮੌਰਟਗੇਜ਼ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲੋ।
ਅਸੀਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੌਰਟਗੇਜ ਦਾ ਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਘੱਟ ਰੇਟ ਤੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

- ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਘਰ ਖਰੀਦਣ ਵਾਲੇ
- ਰੈਜੀਡੈਂਸ਼ੀਅਲ ਮੌਰਟਗੇਜ
- ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ ਮੌਰਟਗੇਜ
- ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਮੌਰਟਗੇਜ
- ਸੈਕੰਡ ਅਤੇ ਥਰਡ ਮੌਰਟਗੇਜ

Kuldip Panesar
Mortgage Consultant
Cell :604-308-6839

PROFESSIONAL AND EXPERIENCED
Ph.: 604-593-6622, Fax : 604-593-6615
#201-7928 128St. (York Business Centre) Surrey BC V3W 4E8
Website : www.homelandmortgage.ca
E-mail : homelandmortgage@hotmail.com

YOUR NEIGHBOURHOOD LAYER
RISHI LAW CORPORATION

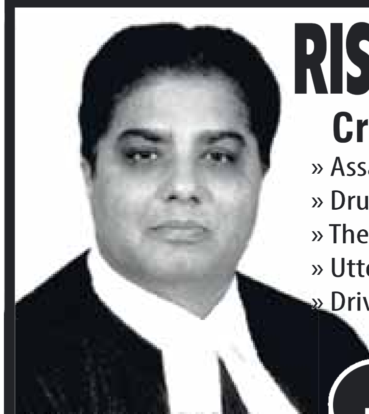

Criminal Law
» Assault Charges
» Drug Charges
» Theft/Fraud
» Uttering Threats
» Driving Offences

Real Estate
» Purchase/ Sale of Property
» Mortgage / Line of Credit

Immigration Law
» Immigration Appeals
» Refugee Claims
» Spousal Sponsorship
» Parents Sponsorship
» Super Visa / Visitor Visa

Divorces Probate
All kind of Notary Services

NARINDER RISHI
Barrister, Solicitor & Notary Public

Services offered in Punjabi, Hindi & English

Vancouver
6625, Fraser Street
604-322-5515
Email : nkrishi@yahoo.com

Two Locations to serve you

Surrey
604-505-6454
(By appointments only)

NEWTON DENTURE CLINIC INC.
Web: www.newtondentures.ca | Email: newtondentures@gmail.com

ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਬੋਲਦੇ ਹਾਂ। ਮੁਫ਼ਤ ਸਲਾਹ

"Over 20 years experience as Denturist"

- ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਦੰਦ ਲਵਾਉਣੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਲਗਵਾਏ ਹਨ। ਦੰਦ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਲਗਵਾਣੇ ਹਨ।
- ਤੁਹਾਡੇ ਲਵਾਏ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਟੁੱਟ ਗਏ ਹਨ।
- ਬਲਰਾਜ ਨਾਲ ਅਪਾਇੰਟਮੈਂਟ ਬਣਾਓ ਅਤੇ ਖਾਣਾ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਾਓ।
- ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰੇ ਦੰਦ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲੇ ਪਰ ਖਾਣਾ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਖਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਬਲਰਾਜ ਨੂੰ ਮਿਲੋ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਸਰੀ ਵਿੱਚ ਹਨ।

BALRAJ (REGGIE) GILL
R.D. Bsc. Registered Denturist
ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ 604-590-9747
Surrey #211-8334-128 St. Surrey BC V3W 4G2
(Second floor Khalsa Business Centre)

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ
ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ

International
Punjabi Tribune

• Rachhpal Singh Gill
ਸੰਪਾਦਕ (ਕਾਰਜਕਾਰੀ)
604-616-2171

Funded by the Government of Canada | Financé par le gouvernement du Canada | Canada

ADVISORY BOARD

• Gurvinder Singh Dhaliwal
Vancouver,
604-825-1550

• Gurlal Singh
Journalist,

• Hardam Singh Maan
Surrey
604-308-6663

• Virpal Singh Bhagta
News Reporter | Punjab
+91 96532 00226

• Ekjot Singh
News Reporter

Printed & Published in Canada by :
International Punjabi Tribune Inc.

604-584-5577 (Office)
punjabitribune
iptribune@gmail.com
www.punjabitribune.ca
punjabitribune

NOTICE TO ADVERTISER

International Punjabi Tribune does not accept any liability or damage caused by an error or inaccuracy in the printing of an advertisement beyond the amount paid for the space actually occupied by that portion of the advertisement in which error occurs. All advertising is subject to publisher's approval. International Punjabi Tribune reserves the right to turn down or edit any material forwarded to us for printing. The publisher does not guarantee the insertion of any particular advertisement on a specified date, or at all.

Publisher is not responsible in any mishappening between the customer and Advertiser.

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ ਬੋਲੀ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਂ ਪਾਣੀਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਵਿੱਚ ਛਪੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦਾ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਈਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਈਮੇਲ ਵਾਲੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਨੂੰ ਰਚਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਂਟ-ਛਾਂਟ ਕਰਨ ਦਾ ਜਾਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾਂ ਛਾਪਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਅਸ਼ਲੀਲ, ਭੜਕਾਊ, ਨਸਲੀ ਵਿਤਕਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਅਧਾਰ ਵਾਲੀ ਰਚਨਾਂ ਛਾਪਣ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਅਸਮਰਥ ਹਾਂ। ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਸਮੱਗਰੀ ਲਈ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਦਾਤਾ ਖ਼ੁਦ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਪੱਛਮ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰੀ ਦਾ ਕੱਚ-ਸੱਚ

ਲਿਖਤ : ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੇਜ

ਕੋਈ ਦਿਨ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਜਦੋਂ 'ਪੱਛਮ', 'ਪੱਛਮੀ ਕਦਰਾਂ', 'ਪੱਛਮੀ ਹਿੱਤਾਂ' ਦੀ ਗੱਲ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਹੋਵੇ। ਪੱਛਮ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਇਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦਾ ਸੋਮਾ ਮੰਨਦੀ ਆਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੁਆੜਿਆਂ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਵੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ। 'ਪੱਛਮ' ਦਾ ਸਾਡਾ ਸੰਕਲਪ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੋਰੀ-ਚਿੱਟੀ ਚਮੜੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਯੂਰੋਪ ਵਿਚ ਵਸੇ ਹੋਣ, ਚਾਹੇ ਅਮਰੀਕਾ-ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਅਤੇ ਚਾਹੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ-ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਿਚ। ਤੋਪਾਂ ਤੇ ਬੰਦੂਕਾਂ ਦੀ ਈਜਾਦ ਦੇ ਨਾਲ ਪੱਛਮ ਤਾਕਤ ਤਾਂ 15ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅੰਤ ਜਾਂ 16ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵੇਲੇ ਫੜਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਅਕਸ ਤੇ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤ ਰੇਲਵੇ ਤੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਫ ਦੀ ਖੋਜ ਵਾਂਗ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮੁੱਢ ਵਿਚ ਵਿਕਸਤ ਹੋਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਦੋ ਸਦੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਨੂੰ ਅਖੰਡ ਜਾਂ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਸਭਿਅਤਾ ਵਾਲਾ ਜਾਮਾ ਇਸ ਨੇ ਖ਼ੁਦ ਨਹੀਂ ਪਹਿਨਾਇਆ, ਬਾਕੀ ਦੁਨੀਆ ਨੇ ਪਹਿਨਾਇਆ ਇਸ ਦੀ ਅਧੀਨਗੀ ਕਬੂਲ ਕਰ ਕੇ। ਪੱਛਮ ਨੇ ਤਾਂ ਇਸ ਸਰਦਾਰੀ ਨੂੰ ਚਿਰ-ਸਥਾਈ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਬਿਰਤਾਂਤ ਹੀ ਸਿਰਜੇ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਰਦਾਰੀ ਤੇ ਬਿਹਤਰੀ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਯੂਨਾਨੀ ਤੇ ਰੋਮਨ ਸਭਿਅਤਾਵਾਂ ਵਿਚੋਂ ਲੱਭੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਦਾਰ-ਚਿੱਤ ਰਾਜ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਜੋਂ ਸੰਵਾਰ-ਸ਼ਿੰਗਾਰ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫਿਰ ਇਹ ਕਥਾਨਕ ਸਿਰਜਿਆ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪੱਛਮ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਏਸ਼ੀਆ, ਅਫ਼ਰੀਕਾ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਅਮਰੀਕੀ ਮਹਾਂਦੀਪ ਜਾਹਿਲਾਂ ਤੇ ਜਾਂਗਲੀਆਂ ਦਾ ਜਹਾਨ ਬਣੇ ਰਹਿਣੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਵੀ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਆਮ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਗਿਆਨ, ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ, ਫਲਸਫ਼ਾ, ਜਮਹੂਰੀਅਤ, ਪੂੰਜੀਵਾਦ ਤੇ ਸਮਾਨਤਾਵਾਦ, ਅਤਿਆਧੁਨਿਕ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ, ਆਧੁਨਿਕ ਕਲਾਵਾਂ ਤੇ ਸੁਹਜਵਾਦੀ ਸਾਹਿਤ ਵਰਗੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਿਧਾਵਾਂ ਪੱਛਮ ਦੀ ਹੀ ਦੇਣ ਹਨ। ਪੱਛਮ ਦੀ ਇਕਜੁੱਟ ਤਹਿਜ਼ੀਬੀ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤ ਤੇ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਉਪਜੀ ਵਿਦਵਤਾ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਧੇ ਤੇ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਇਹੋ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਚਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਗੋਰੀ ਨਸਲ ਬੌਧਿਕ, ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਤੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਸ੍ਰੇਸ਼ਠਤਾ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਇਹ ਬਾਕੀ ਨਸਲਾਂ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਥਾਨਕ ਨੇ ਹੀ ਇਸਾਈ ਧਰਮ ਨੂੰ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਉਦਾਰ, ਵੱਧ ਰੌਸ਼ਨ-ਖ਼ਿਆਲ ਤੇ ਵੱਧ ਇਨਸਾਨਮੁਖੀ ਹੋਣ ਦਾ ਭਰਮ ਸਿਰਜਿਆ। ਇਹ ਭਰਮ ਹੁਣ ਵੀ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ, ਸੰਕਲਪਾਂ, ਦਾਅਵਿਆਂ ਤੇ ਭਰਮ-ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਨੂੰ ਤਵਾਰੀਖ਼ੀ ਸੱਚਾਂ ਦਾ ਆਈਨਾ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ ਡਾ. ਜੋਜ਼ੇਫ਼ਾਈਨ ਕੁਇੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਹਾਊ ਦਿ ਵਲਡ ਮੇਡ ਦਿ ਵੈਸਟ' (ਦੁਨੀਆ ਨੇ 'ਪੱਛਮ' ਕਿਵੇਂ ਘੜਿਆ; ਬਲੂਮਜ਼ਬਰੀ; 504 ਪੰਨੇ; 699 ਰੁਪਏ)। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਇਨਸਾਨੀ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਕੁੰਜੀਬੰਦ ਕਰ ਕੇ ਇਹ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੋਰੀ ਨਸਲ, ਬਾਕੀ ਨਸਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਉੱਤਮ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਸ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਜਾਇਜ਼ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਪੱਛਮ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੱਤਾਂ ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਛੁਪਾਉਂਦਾ ਤੇ ਝੁਠਲਾਉਂਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਮਲ ਹੁਣ ਵੀ ਕਿਉਂ ਜਾਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂ ਇਸ ਨੂੰ 'ਸਭਿਅਤਾਵਾਂ ਦੀ ਜੰਗ' ਵਰਗੇ ਲੇਬਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟਾਂਤ ਵੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਕਿਤਾਬ ਸੈਮੁਅਲ ਹੰਟਿੰਗਟਨ ਦੀ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਤਾਦਾਦ ਵਿੱਚ ਵਿਕੀ ਕਿਤਾਬ 'ਦਿ ਕਲੈਸ਼ ਆਫ ਸਿਵਿਲਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨਜ਼' (1996) ਅੰਦਰਲੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੀ ਚੀਰ-ਫਾੜ ਕਰ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੰਟਿੰਗਟਨ ਵਰਗੇ ਦਾਨਿਸ਼ਵਰ ਵੀ ਕਿਉਂ ਲਗਾਤਾਰ ਇਹ ਝੂਠ ਵੇਚਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਨਹੀਂ, 'ਪੱਛਮੀ', 'ਇਸਲਾਮੀ', 'ਅਫਰੀਕਨ' ਤੇ 'ਚੀਨੀ' ਸਭਿਅਤਾਵਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਆਕਸਫੋਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਪੁਰਾਤੱਤਵ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡਾ. ਕੁਇੰਨ ਲਿਖਦੀ ਹੈ ਕਿ ਪੱਛਮ ਦੀ ਬੌਧਿਕ, ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਪੱਖੋਂ ਅੱਜ ਜੋ ਹਸਤੀ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰਬ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਉਹ ਤੱਤਾਂ ਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਯੂਨਾਨੀ ਤੇ ਰੋਮਨ ਸਭਿਅਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੱਛਮ ਆਪਣੀ ਮੌਜੂਦਾ ਤਹਿਜ਼ੀਬ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਮੰਨਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭਿਅਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ, ਇਰਾਨ, ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ ਦੀਆਂ ਤਹਿਜ਼ੀਬਾਂ ਵਿਚ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, ਇਨਸਾਨੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਜੇਕਰ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਵਾਚਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਹੁਣ ਵੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿਚ ਜੋ ਕੁਝ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਉਸ ਦਾ ਬਹੁਤਾ ਹਿੱਸਾ ਯੂਰੋਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ, ਪੂਰਬ ਵਿਚ ਉਪਜਿਆ। ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਏਸ਼ੀਆ ਖੇਤੀ, ਇਮਾਰਤਸਾਜ਼ੀ, ਆਵਾਜਾਈ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਕਾਸ, ਸਿਹਤ-ਸੰਭਾਲ ਤੇ ਰਾਜਸੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਰਗੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਿਕਾਸ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਯੂਰੋਪ ਤਾਂ ਅਜੇ ਹਨੇਰਾ-ਜਗਤ ਸੀ। ਕਿਤਾਬ ਇਸ ਹਕੀਕਤ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ 'ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤ' ਅਫਰੀਕਾ ਵਿਚ ਉਪਜੀ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਆਧੁਨਿਕ ਸਰੂਪ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਜ਼ਾਤ ਨੇ ਏਸ਼ੀਆ ਤੋਂ ਹੀ ਯੂਰੋਪ ਵੱਲ ਪੈਰ ਵਧਾਏ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਮੰਗੋਲੀਆ ਤੋਂ ਸਾਇਬੇਰੀਆ ਵਰਗੇ ਘੋਰ ਬਰਫ਼ਾਨੀ ਰਸਤੇ ਰਾਹੀਂ ਅਲਾਸਕਾ ਪੁੱਜ ਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਮਹਾਂਦੀਪਾਂ ਵਿਚ ਇਨਸਾਨੀ ਪਰਵਾਸ ਤੇ ਵਜੂਦ ਸੰਭਵ ਬਣਾਇਆ। ਯੂਰੋਪ, ਅਫਰੀਕਾ ਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਨੂੰ 'ਜਾਂਗਲੀਪੁਣੇ' ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਚਾਰਵਾਨਤਾ ਦੀ ਲੀਹ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਸਜਾਉਂਦਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਤਾਕਤਵਰ ਮੁਲਕ ਬਣਾਉਣ ਜਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਦੱਖਣ ਅਮਰੀਕੀ ਮਹਾਂਦੀਪ ਨੂੰ ਯੂਰੋਪੀਅਨ ਰੰਗਤ ਵਿਚ ਰੰਗਣ ਦਾ ਥਾਪੜਾ ਵੀ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਦਿੰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਉਹ ਅਮਰੀਕੀ ਮਹਾਂਦੀਪਾਂ ਵਿਚ ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲਾਂ ਤਕ ਚੱਲੇ ਏਸ਼ਿਆਈ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਨਾਮੋ-ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਟਾਉਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਵੀ ਕਬੂਲਦਾ ਹੈ? ਸਾਨੂੰ ਇਹੋ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ, ਕ੍ਰਿਸਟੋਫਰ ਕੋਲੰਬਸ ਨੇ ਖੋਜਿਆ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਮੰਗੋਲੀਆ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਸੱਤ-ਅੱਠ ਹਜ਼ਾਰ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖੋਜ ਲਿਆ ਸੀ।

ਨਵੇਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਬੂਤਾਂ ਕਾਰਨ ਬੜੀ ਦਿਲਚਸਪ ਹੈ ਡਾ. ਕੁਇੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ। ਇਸ ਅੰਦਰਲੇ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਤੱਤ-ਤੱਥ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ:

* ਮੱਧ ਸਾਗਰ ਰਾਹੀਂ ਵਪਾਰ ਰੋਮਨ ਸਾਮਰਾਜ (763 ਈਸਾ ਪੂਰਵ ਤੋਂ 476 ਈਸਵੀ ਤਕ) ਦੌਰਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਬਲਕਿ ਅੱਜ ਤੋਂ ਚਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਵਰ੍ਹੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਹ ਚੱਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਕਾਂਸੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਜਾਂ ਅਰਬ ਸਾਗਰ ਦੇ ਰਸਤੇ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚ ਪੁੱਜਦੀ ਸੀ। ਉੱਥੋਂ ਮੱਧ ਸਾਗਰ ਰਾਹੀਂ ਵੇਲਜ਼ ਅਤੇ ਉੱਥੋਂ ਅੱਗੇ ਸਕੈਂਡੇਨੇਵੀਆ ਤਕ ਪਹੁੰਚਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਪਾਰ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵੇਲਜ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਅਤੇ ਸਵੀਡਨ ਵਿਚ ਵੀ।

* ਆਇਰਲੈਂਡ ਵਿਚ ਬਣੀਆਂ ਦੇਗਾਂ ਪੁਰਤਗਾਲ ਵਿਚ ਮਕਬੂਲ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਗਾਂ ਲਈ ਕਾਂਸੀ ਤੇ ਹੋਰ ਧਾਤਾਂ ਭਾਰਤ, ਇਰਾਨ ਤੇ ਕਜ਼ਾਖ਼ਸਤਾਨ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਸਨ। ਆਇਰਲੈਂਡ ਸਮੁੰਦਰ 'ਚ ਘਿਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਉਦੋਂ ਵੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸਮੁੰਦਰ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ।

* ਪੱਛਮ ਅੰਦਰਲਾ ਵਿਕਾਸ ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਯੂਰੋਪ ਤੋਂ ਏਸ਼ੀਆ ਵੱਲ ਪਰਵਾਸ, ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਗਤੀਸ਼ੀਲਤਾ ਅਤੇ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਭੂਗੋਲਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਸੰਭਵ ਸੀ। ਸਿੰਜਾਈ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਤੌਰ-ਤਰੀਕੇ 4100 ਤੋਂ 3900 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤਕ ਦੀ ਅਸੀਰੀਅਨ ਸਭਿਅਤਾ ਦੀ ਦੇਣ ਸਨ। ਇਹ ਸਭਿਅਤਾ ਹੁਣ ਵਾਲੇ ਇਰਾਨ ਤੋਂ ਪੂਰਬੀ ਮਿਸਰ ਤਕ ਫੈਲੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਇੰਜ ਹੀ, ਬੁੱਤ-ਤਰਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਉੱਤੇ ਨੱਕਾਸ਼ੀ ਮਿਸਰ ਤੋਂ ਯੂਰੋਪ ਪਹੁੰਚੀ। ਅੱਖਰਕਾਰੀ ਤੇ ਲਿੱਪੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਲੇਵੰਤ ਖ਼ਿੱਤੇ (ਅਜੋਕਾ ਸੀਰੀਆ ਤੇ ਪੱਛਮੀ ਇਰਾਕ) ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਇਆ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਾਬਤਾਵਾਂ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਮੈਸੋਪੋਟੇਮੀਆ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਯੂਨਾਨ ਪੁੱਜਾ ਨਾ ਕਿ ਯੂਨਾਨ ਤੋਂ ਭਾਰਤ 'ਚ। ਡਾ. ਕੁਇੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਾਕਮਾਂ ਦੀ ਚੋਣ, ਨਾਗਰਿਕ ਸਭਾ ਵੱਲੋਂ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਕੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਏਥਨਜ਼ (ਯੂਨਾਨ) ਜਾਂ ਰੋਮ ਵਿਚ ਲਾਟਰੀ ਰਾਹੀਂ ਚੋਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਬਿਹਤਰ ਸੀ।

* ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਇਕ ਪੂਰਾ ਅਧਿਆਇ ਮੈਸੋਪੋਟੇਮੀਆ (ਅਜੋਕੇ ਇਰਾਕ ਤੇ ਆਸਪਾਸ ਦੇ ਇਲਾਕੇ) ਬਾਰੇ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਕੰਦਰ ਦੇ ਇਰਾਨ ਤੇ ਭਾਰਤ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਸੋਪੋਟੇਮੀਆ ਦੇ ਉਰ ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਨੇ ਸਨਅਤਬਾਜ਼ੀ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਵਿਚ ਪੂੰਜੀਕਾਰੀ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ, ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਵਰਗੀਆਂ ਵਿਧਾਵਾਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਕਸਤ ਕਰ ਲਈਆਂ ਸਨ ਬਲਕਿ ਲਗਾਤਾਰ ਅਜ਼ਮਾਇਸ਼ ਰਾਹੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰਲੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਵੀ ਕਾਇਮ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਏਸ਼ੀਆ ਅੰਦਰਲੀ ਅਜਿਹੀ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲੀ ਤੇ ਅਮਨਪਸੰਦੀ ਕਾਰਨ ਹੀ ਸਿਕੰਦਰ ਇਸ ਮਹਾਂਦੀਪ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਆਇਆ, ਯੂਰੋਪ ਜਿੱਤਣ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਗਿਆ।

* ਕਿਤਾਬ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੱਛਮ ਹੁਣ ਵੀ ਜਾਹਿਲਾਂ ਤੇ ਜਾਬਰਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਮੰਨਦਾ ਹੈ) ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਗਤੀ ਵਾਸਤੇ ਇਰਾਨ, ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ ਉੱਪਰ ਵੱਡੀ ਹੱਦ ਤਕ ਨਿਰਭਰ ਸੀ। ਰੇਸ਼ਮੀ ਕੱਪੜਾ, ਕਾਗਜ਼ ਤੇ ਵਿਸਫੋਟਕ ਸਮੱਗਰੀ ਚੀਨ ਤੋਂ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਪਹੁੰਚਦੀ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਉਸ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਗਣਿਤ ਤੇ ਨਛੱਤਰ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਗਿਆਨ ਬਖ਼ਸ਼ਿਆ। ਯੁੱਧਨੀਤਕ ਹੁਨਰਮੰਦੀ ਇਰਾਨ ਦੀ ਦੇਣ ਸੀ। ਗਿਲਗਿਮੇਸ਼, ਇਲੀਅਡ, ਦਿ ਓਡਿਸੀ, ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਇਕ ਰਾਤਾਂ ਵਰਗੀਆਂ ਅਦਬੀ ਰਚਨਾਵਾਂ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਜਾਂ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿਚਲੀਆਂ ਦੰਦ-ਕਥਾਵਾਂ ਜਾਂ ਰਹੱਸਵਾਦੀ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਸਨ।

* ਕਿਤਾਬ ਦਾ ਇਕ ਅਧਿਆਇ 'ਅਨੁਵਾਦ ਦੇ ਦੌਰ' ਬਾਰੇ ਹੈ। ਇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਬਾਸੀ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ਤ (ਅੱਬਾਸੀ ਖ਼ਲੀਫ਼ਿਆਂ ਦੇ ਰਾਜਕਾਲ, 750 ਤੋਂ 1258 ਈਸਵੀ) ਦੌਰਾਨ ਮੁਸਲਿਮ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਯੂਨਾਨੀ, ਭਾਰਤੀ, ਇਰਾਨੀ ਤੇ ਚੀਨੀ ਗਰੰਥਾਂ ਤੇ ਖਰੜਿਆਂ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਹੋ ਅਨੁਵਾਦ ਅਗਲੇਰੀਆਂ ਸਦੀਆਂ ਦੌਰਾਨ ਯੂਰੋਪੀਅਨ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਬਾਰੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਦਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਸਿੱਧ ਹੋਇਆ।

* ਏਸ਼ੀਆ ਤੋਂ ਵਸਤਾਂ ਤੇ ਗਿਆਨ ਦੇ ਯੂਰੋਪ ਵੱਲ ਤਬਾਦਲੇ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਇਸਲਾਮਪ੍ਰਸਤਾਂ ਤੇ ਕੈਥੋਲਿਕਾਂ ਦਰਮਿਆਨ 1095 ਤੋਂ 1291 ਤਕ ਚੱਲਦੇ ਧਰਮ-ਯੁੱਧਾਂ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਲੱਗੀ, ਬਲਕਿ ਯੂਰੋਪ ਵਿਚ 1346 ਤੋਂ 1353 ਫੈਲੇ ਰਹੇ 'ਕਾਲੇ ਪਲੇਗ' ਕਾਰਨ ਲਾਗੂ ਹੋਈ। ਇਸ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਕਰੋੜ ਯੂਰੋਪੀਅਨ ਮੌਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ (ਕਈ ਸਰੋਤ ਤਾਂ ਇਹ ਗਿਣਤੀ 10 ਕਰੋੜ ਵੀ ਦੱਸਦੇ ਹਨ)। ਉਸ ਸਮੇਂ ਏਸ਼ੀਅਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਰਾਇ ਆਮ ਸੀ ਕਿ ਯੂਰੋਪ ਮਹਾਂਰੋਗਾਂ ਦਾ ਘਰ ਹੈ। ਉਸ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਇਸ ਸੋਚ ਦਾ ਅਸਰ ਤਕਰੀਬਨ ਇਕ ਸਦੀ ਤਕ ਰਿਹਾ।

ਇਕ ਪੱਛਮੀ ਵਿਦਵਾਨ ਵੱਲੋਂ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾ ਕੇ ਲਿਖੀ ਗਈ ਇਹ ਕਿਤਾਬ, ਪੱਛਮੀ ਹੈਂਕੜਬਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਯੂਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕਈ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਡਾ. ਕੁਇੰਨ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹੀ ਚੁਣੌਤੀ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਉਸ ਕੋਲ ਦਲੀਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਸਬੂਤ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਉਹ ਤਾਂ ਇਹ ਪਰਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਨੁਕਤਾਚੀਨ ਉਸ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੀ-ਕੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਿਤਾਬ, ਸਚਮੁੱਚ, ਪੜ੍ਹਨਯੋਗ ਹੈ।

ਮਹਾਨ ਯੋਧਾ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਵਾਲਾ

ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਦੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਰਹੱਦ ਲਾਗੇ ਸਥਿਤ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਸਬਾ ਅਟਾਰੀ ਸ਼ਹੀਦ ਜਰਨੈਲਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਜੋਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ। ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਦਾ ਜਨਮ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਫ਼ੌਜ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਅਟਾਰੀ ਵਿਖੇ 1788 ਈ. ਦੇ ਲਗਪਗ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਪਿਛੋਕੜ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕਾਉਂਕੇ ਨਾਲ ਜਾ ਜੁੜਦਾ ਹੈ। ਮੁਲਤਾਨ ਦੀ 1818 ਈ. ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਐਸੀ ਲੜਾਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਜੌਹਰ ਵਿਖਾਏ ਸਨ। ਬਹਾਦਰੀ ਦੇ ਜੌਹਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ, ਦਲ ਸਿੰਘ, ਮਿਸਰ ਦੀਵਾਨ ਚੰਦ ਦੇ ਨਾਲ ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਤੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਫ਼ੌਜਾਂ ਜਿੱਤ ਕੇ ਮੁੜੀਆਂ। ਮੁਲਤਾਨ ਤੇ ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਜਿੱਤ ਲੈਣ ਪਿੱਛੋਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਉਚੇਚਾ ਧਿਆਨ ਕਸ਼ਮੀਰ ਜਿੱਤਣ ਵੱਲ ਲਾਇਆ।

ਮਈ 1819 ਵਿਚ ਇਕ ਵੱਡੀ ਫ਼ੌਜ ਵਜ਼ੀਰਾਬਾਦ (ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ) ਵਿਖੇ ਇਕੱਠੀ ਹੋਈ। ਉਸ ਸਾਰੀ ਫ਼ੌਜ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਸ. ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਤੇ ਮਿਸਰ ਦੀਵਾਨ ਚੰਦ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠ, ਦੂਜਾ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦਾ ਖੜਕ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਹੇਠ ਅਤੇ ਤੀਜਾ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਸੀ। ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਮਿਸਰ ਦੀਵਾਨ ਚੰਦ ਨੇ ਹੌਲੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਨਾਲ ਰਾਜੌਰੀ 'ਤੇ ਹੱਲਾ ਬੋਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਭ ਪਾਸਿਓਂ ਹਮਲਾ ਕਰ ਕੇ ਇਕ ਭਾਰੀ ਜੰਗ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਜੰਗ ਜਿੱਤ ਕੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਰਾਜ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਮਾਰਚ, 1822 ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ ਕਿ ਮੁਹੰਮਦ ਆਜ਼ਮ ਬਾਰਕਜ਼ਾਦੀ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਮੁਹੰਮਦ ਦੋਸਤ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਉੱਤੇ ਹੱਲਾ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਨੇ ਖ਼ਾਲਸਾਈ ਫ਼ੌਜਾਂ ਨੂੰ ਅਟਕ ਵੱਲ ਕੂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਆਪ ਅਟਕ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਐਨ ਸਾਹਮਣੇ ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਦੇ ਕਿਲ੍ਹੇ ਖੈਰਾਬਾਦ ਵੱਲ ਵੱਧੇ। ਆਪ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਅਕੋਨੇ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਬਾਰਕਜ਼ਾਈ ਫ਼ੌਜਾਂ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਸ. ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਵਾਲਾ ਨੇ ਬੜੀ ਸੂਰਬੀਰਤਾ ਤੇ ਨਿਰਭੈਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਅਖੀਰ ਜਿੱਤ ਖ਼ਾਲਸਾ ਫ਼ੌਜਾਂ ਦੀ ਹੀ ਹੋਈ। ਇਸ ਜਿੱਤ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਵਿਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਭਰੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ, ਕੰਵਰ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜੈ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਆ ਤੇ ਮੋਹਰਾਂ, ਈਰਾਨੀ ਬੰਦੂਕਾਂ, ਝੰਡੇ ਤੇ ਹਾਥੀ, ਘੋੜੇ ਇਨਾਮ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੇ।

ਪਿਸ਼ਾਵਰ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਤੋਂ ਪਰਤ ਕੇ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨਾਨਕੀ ਦਾ ਸਾਕ ਕੰਵਰ ਨੌਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ। ਨਿਉਂਦਰੇ ਦੀ ਰਸਮ 6 ਮਾਰਚ 1837 ਨੂੰ ਹੋਈ। ਬਾਅਦ

ਵਿਚ ਸ. ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਵਾਲਾ ਦੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਰਾਜ ਦਰਬਾਰ ਵਿਚ ਮਾਣ-ਸਤਿਕਾਰ ਹੋਰ ਵੱਧ ਗਿਆ। 27 ਜੂਨ 1839 ਈ. ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦਾ ਸੂਰਜ ਅਸਤ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਡੋਗਰਾਸ਼ਾਹੀ ਆਰੰਭ ਹੋ ਗਈ। ਕਤਲਾਂ ਤੇ ਗੱਦਾਰੀਆਂ ਦਾ ਮੁੱਢ ਬੱਝ ਗਿਆ। ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਲੜਾਈ ਆਰੰਭ ਹੋਈ। ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਲੜਾਈ ਸਮੇਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਫ਼ੌਜ ਵਿਚ 44000 ਜਵਾਨ ਤੇ 100 ਤੋਪਾਂ ਸਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਮੁਲਤਾਨ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗੇ। ਸਿੱਖ ਫ਼ੌਜਾਂ ਦਾ ਕਮਾਂਡਰ-ਇਨ-ਚੀਫ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਵਜ਼ੀਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਲਿਆ। ਸਿੱਖ ਫ਼ੌਜਾਂ ਦੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਸਫਲ ਨਾ ਹੋਣ ਦਿੱਤੀ।

ਮਹਾਰਾਣੀ ਜਿੰਦ ਕੌਰ ਨੇ 10 ਘੋੜ ਸਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਸੁਨੇਹੇ 'ਚ ਆਖਿਆ ਕਿ ਉਹ ਲਾਹੌਰ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਬਰਤਾਨਵੀ ਫ਼ੌਜਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕੇ। ਉਸ ਨੇ ਮਹਾਰਾਣੀ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਮਿਲਦੇ ਸਾਰ ਖ਼ਾਲਸਾ ਫ਼ੌਜ ਦੀ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲੀ ਤੇ ਆਪਣੀ ਕਮਾਂਡ ਹੇਠ ਫ਼ੌਜ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਭਰਾਓਂ ਵਿਖੇ ਲੜਾਈ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਲੈ ਗਏ। 10 ਫਰਵਰੀ 1846 ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਸਿੱਖ ਫ਼ੌਜਾਂ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰਿਆ ਤੇ ਆਪਣੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਸੂਰਜ ਚੜ੍ਹਦਿਆਂ ਹੀ ਤੋਪਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਉੱਤੇ ਗੋਲ਼ਾਬਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਵੀ ਹਥਿਆਰ ਸੰਭਾਲੇ। ਗੋਲ਼ਿਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਗੋਲ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਲੜਾਈ ਭਖ ਪਈ। ਗੱਦਾਰ ਸਿੱਖ ਸੈਨਾਪਤੀ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋ ਕੇ ਲੜਾਈ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਵੇਖ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਮੈਦਾਨੇ ਜੰਗ ਵਿਚ ਚਿੱਟੀ ਘੋੜੀ, ਚਿੱਟੇ ਲਿਬਾਸ ਤੇ ਚਿੱਟੇ ਨੂਰਾਨੀ ਦਾਹੜੇ ਕਾਰਨ ਬੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਦਿਸਦਾ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ਨੂੰ ਹੌਂਸਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੋਇਆ ਲੜਦਾ-ਲੜਦਾ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਲੜਾਈ ਸਿਖ਼ਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਆਪਣੀਆਂ ਰਾਖਵੀਆਂ ਫ਼ੌਜਾਂ ਸਮੇਤ ਦਰਿਆ ਪਾਰ ਕਰ ਕੇ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਿੱਛੇ ਸੀ। ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜਾਂਦਾ-ਜਾਂਦਾ ਬੇੜੀਆਂ ਦਾ ਪੁਲ ਤੋੜ ਗਿਆ ਤੇ ਗੋਲ਼ੇ-ਬਾਰੂਦ ਵਾਲੀਆਂ ਬੇੜੀਆਂ ਵੀ ਦਰਿਆ ਵਿਚ ਰੋੜ੍ਹ ਗਿਆ।

ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਮੈਦਾਨੇ ਜੰਗ ਵਿਚ ਸੱਤ ਗੋਲ਼ੀਆਂ ਖਾ ਕੇ ਵੀ ਸੀਨਾ ਤਾਣ ਕੇ ਲੜਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜੈਮਲ ਸਿੰਘ ਨਿਹੰਗ ਵੀ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ। ਬਾਰੂਦ ਦੀ ਥਾਂ ਪੇਟੀਆਂ 'ਚੋਂ ਰੇਤਾ ਅਤੇ ਸਰ੍ਹੋਂ ਨਿਕਲਣ ਕਾਰਨ ਸਾਰੀਆਂ ਤੋਪਾਂ ਤੇ ਜੰਬੂਰਚੇ ਬੰਦ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਜੰਗ ਵਿਚ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਕਮਾਂਡਰ ਅਤੇ ਅਫ਼ਸਰ ਮਾਰੇ ਗਏ। ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਵਾਲਾ ਦੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇਹ ਨੂੰ ਅਟਾਰੀ ਵਿਖੇ ਲਿਆ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਪੂਰੇ ਸਨਮਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸ਼ਹੀਦ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਜੋਂ ਪਿੰਡ ਅਟਾਰੀ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਮਾਰਕ ਉਸਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਰਦਾਰ ਸ਼ਾਮ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਵਾਲਾ ਟਰੱਸਟ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜ ਪੱਧਰੀ ਸਮਾਗਮ 10 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸਮਾਧਾਂ ਅਟਾਰੀ ਵਿਖੇ ਅਤੇ ਛੇਹਰਟਾ ਬਾਈਪਾਸ ਇੰਡੀਆ ਗੇਟ ਵਿਖੇ 174ਵਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

-ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ
-ਮੋਬਾਈਲ ਨੰ. 98146-41002

ਚੰਗੀਆਂ, ਵਧੀਆ, ਸਵਾਦੀ ਮਿਠਾਈਆਂ ਵਾਸਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖੋ
SANJHA PUNJAB SINCE 1997
ਸਾਂਝਾ ਪੰਜਾਬ ਸਵੀਟਸ
ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਮਠਿਆਈਆਂ, ਸਮੋਸੇ, ਪਕੌੜੇ, ਸ਼ਪੈਸ਼ਲ ਖੋਏ ਦੀਆਂ ਮਠਿਆਈਆਂ, ਲੱਡੂ,ਜਲੇਬੀਆਂ, ਨਮਕੀਨ ਤ਼ਿਆਰ ਬਰ ਤਿਆਰ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।
100% Vegitarian
Special Rates for Gurdwara & Mandir

CONTACT : SATJINDER SAMRA
604-930-9099
E-mail : sanjhapunjabsweets@gmail.com | Website : www.sanjhapunjabsweets.com
1-B 12830 96 Ave, Surrey, BC V3V 6A8

Keep Smiling Denture Clinic
Keep Smiling Denture Clinic
Complete Denture · Implant Denture · Partial Denture
Care Home Mobile S… …ਸਲਾਹ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ
ਕੀ ਤੁਹਾਡੇ ਹੇਠਲੇ ਜਾਂ ਉਪਰਲੇ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਹੱਡੀ ਘਸੀ ਹੋਈ ਹੈ?
ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡੈਂਟਲ ਕੇਅਰ ਪਲਾਨ ਦਾ ਕਾਰਡ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਆਪਣੀ ਸਲਾਹ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬੁੱਕ ਕਰੋ
ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ Suction Denture ਬਾਰੇ ਜਾਨਣ ਲਈ ਮਿਲੋ ਅਸੀਂ ਜਾਪਾਨੀ ਤਕਨੀਕ ਨਾਲ ਦੰਦਾਂ ਨੂੰ ਫਿਟ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ (CERTIFIED) ਹਾਂ ।

ਜੇ ਤੁਹਾਡੇ ਇੱਕ, ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੰਦ ਨਿਕਲ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਦੰਦ ਲਗਵਾਉਣੇ ਹਨ, ਦੰਦ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ ਜਾਂ ਹੁਣ ਨਵੇਂ ਲਗਵਾਉਣੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੇ ਲਗਵਾਏ ਦੰਦ ਢਿੱਲੇ ਹਨ ਜਾਂ ਟੁੱਟ ਗਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੀਅਲਾਇਨ ਜਾਂ ਰਿਪੇਅਰ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ।
Gagan Chahal R.D.
Registered Denturist
SEMCD CERTIFIED CLINICIAN
Book Your Appointment
778-600-0811 | 778-600-0810
6834 King George Blvd Surrey BC | 2644 Cyril St Abbotsford BC

ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ

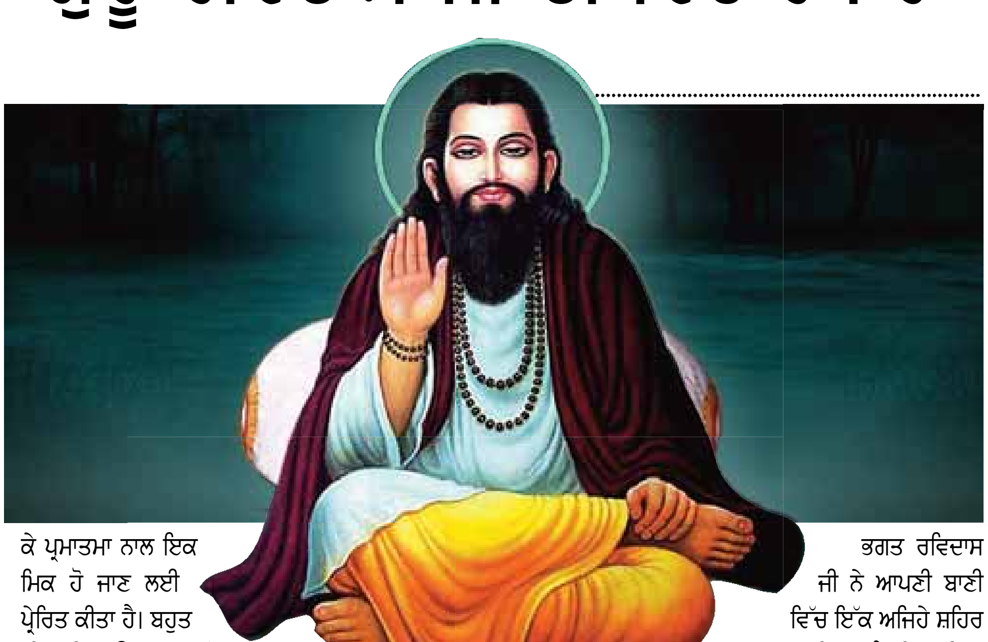

ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਸਮਾਜ ਜਾਤਾਂ-ਪਾਤਾਂ ਦੇ ਤਾਣੇ ਵਿੱਚ ਉਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਬਦੇਸ਼ੀ ਹਕੂਮਤਾਂ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸਵਦੇਸ਼ੀ ਹਕੂਮਤ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਲੋਕ ਵਰਣ ਵੰਡ ਰਾਹੀਂ ਵੰਡੇ ਹੋਏ ਸਨ। 'ਕੁਦਰਤ ਦੇ ਬੰਦਿਆਂ' ਵਿੱਚ ਊਚ-ਨੀਚ ਦਾ ਪਾੜਾ ਪਾ ਕੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਬਟਵਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪੁਜਾਰੀ ਅਤੇ ਪੁਰੋਹਿਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੇ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮਨੁੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਪਾਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਮਨੂ ਸਿਮਰਤੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦਲਿਤ ਵੇਦਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਸੁਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਕੰਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਕਾ ਪਿਘਲਾ ਕੇ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਦਲਿਤ ਵੇਦਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜੀਭ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਹਿਰ ਚੱਲੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਭਗਤੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਨਾਂਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਤਫ਼ਾਕ ਵਸ ਇਸ ਲਹਿਰ ਦਾ ਮੁੱਢ ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਨਾਰਸ ਤੋਂ ਹੀ ਬੱਝਾ ਉਹ 'ਬਨਾਰਸ' ਜੋ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਅੰਦੋਲਨ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਸੀ। ਇਸ ਲਹਿਰ ਦੇ ਦੋ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨੇਤਾ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਅਤੇ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ, ਜੋ ਕਥਿਤ ਨੀਵੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਸਨ, ਨੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਨੀਚ ਸਮਝੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਣਖ ਅਤੇ ਸਵੈਮਾਣ ਨਾਲ ਜਿਊਣ ਦਾ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਅਤੇ ਲੋਕਾਈ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਕੰਮਾਂ-ਕਾਰਾਂ ਕਰਕੇ ਛੋਟਾ-ਵੱਡਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ ਉਸ ਦੀ ਸੋਚ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਜਾਂ ਛੋਟਾ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਪੁਰਖੀ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਲੁਕਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਡੰਕੇ ਦੀ ਚੋਟ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ''ਮੇਰੀ ਜਾਤਿ ਕੁਟ ਬਾਂਢਲਾ, ਢੋਰ ਢੋਵੰਤਾ; ਨਿਤਹਿ ਬਾਨਾਰਸੀ ਆਸਾ ਪਾਸਾ॥'' (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ)

ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਬਾਰੇ ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਇਕ ਮੱਤ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਬਹੁਤਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਮਾਘ ਸੁਦੀ 15 ਸੰਮਤ 1633 ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਬਾਰੇ ਵੀ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ ਕਿ ਰਵੀਵਾਰ ਮਤਲਬ ਐਤਵਾਰ ਦੇ ਦਿਨ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਨਾਮ ਰਵਿਦਾਸ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਜਾਂ ਕਈ ਲੋਕ ਇਸ ਨਾਮ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ਕਿ ਰੱਬ ਦਾ ਦਾਸ ਰਵਿਦਾਸ। ਕਈ ਲੇਖਕਾਂ ਦਾ ਮੱਤ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਰਵਿਦਾਸ ਭਗਤ ਨੂੰ ਰੈਦਾਸ ਵੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਬੰਗਾਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੁਹਿਦਾਸ ਜਾਂ ਰਾਯਦਾਸ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਬਾਣੀ : ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿੱਚ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ 40 ਸ਼ਬਦ ਅੰਕਿਤ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਤੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੱਕ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਵਿਦਾਸ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਹਰੀ ਦੇ ਨਾਮ ਦੀ ਉਸਤਤਿ ਤਾਂ ਕੀਤੀ ਹੀ ਹੈ, ਨਾਲ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਲੋਭ, ਮੋਹ, ਹੰਕਾਰ ਤੋਂ ਬਚਣ, ਹਉਮੈ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਇਕ ਮਿਕ ਹੋ ਜਾਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਵਧੀਆ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮਾੜੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਈ ਦੀ ਸੇਵਾ ਲਈ ਤੱਤਪਰ ਰਹਿਣ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ: ''ਮ੍ਰਿਗ, ਮੀਨ, ਭ੍ਰਿੰਗ, ਪਤੰਗ, ਕੁੰਚਰ; ਏਕ ਦੋਖ ਬਿਨਾਸ॥ ਪੰਚ ਦੋਖ ਅਸਾਧ ਜਾ ਮਹਿ; ਤਾ ਕੀ ਕੇਤਕ ਆਸ॥ ਮਾਧੋ ! ਅਬਿਦਿਆ ਹਿਤ ਕੀਨ॥ ਬਿਬੇਕ ਦੀਪ ਮਲੀਨ॥ ਰਹਾਉ॥'' ਅਤੇ

''ਕੂਪ ਭਰਿਓ ਜੈਸੇ ਦਾਦਿਰਾ, ਕਛੁ ਦੇਸੁ ਬਿਦੇਸੁ ਨ ਬੂਝ॥ ਐਸੇ ਮੇਰਾ ਮਨ ਬਿਖਿਆ ਬਿਮੋਹਿਆ, ਕਛੁ ਆਰਾ ਪਾਰੁ ਨਾ ਸੂਝ॥ ਸਗਲ ਭਵਨ ਕੇ ਨਾਇਕਾ! ਇਕੁ ਛਿਨੁ ਦਰਸੁ ਦਿਖਾਇ ਜੀ॥ ਰਹਾਉ॥''

ਨਾਮ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਉਪਰ ਜੋਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਨਾਮ ਜਪਣ ਨੂੰ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਉਤਮ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਬਾਕੀ ਸਭ ਫੋਕਟ ਕਰਮਕਾਂਡ ਹਨ। ਧਨਾਸਰੀ ਰਾਗ ਵਿੱਚ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਦੇ ਹਨ: ''ਨਾਮੁ ਤੇਰੋ ਆਰਤੀ; ਮਜਨੁ ਮੁਰਾਰੇ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਬਿਨੁ; ਝੂਠੇ ਸਗਲ ਪਾਸਾਰੇ॥ ਰਹਾਉ॥ ਨਾਮੁ ਤੇਰੋ ਆਸਨੋ; ਨਾਮੁ ਤੇਰੋ ਉਰਸਾ; ਨਾਮੁ ਤੇਰਾ ਕੇਸਰੋ ਲੇ ਛਿਟਕਾਰੇ॥ ਨਾਮੁ ਤੇਰਾ ਅੰਭੁਲਾ; ਨਾਮ ਤੇਰੋ ਚੰਦਨੋ; ਘਸਿ ਜਪੇ ਨਾਮੁ ਲੇ ਤੁਝਹਿ ਕਉ ਚਾਰੇ॥''

ਭਗਤ ਜੀ ਨੇ ਪੱਥਰ ਦੇ ਠਾਕਰ ਅਤੇ ਦੇਵਤਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਚੜ੍ਹਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਮੱਗਰੀ ਉਪਰ ਵਿਅੰਗ ਕਸਦਿਆਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ :- ''ਦੂਧੁ ਤ ਬਛਰੈ ਥਨਹੁ ਬਿਟਾਰਿਓ॥ ਫੂਲੁ ਭਵਰਿ, ਜਲੁ ਮੀਨਿ ਬਿਗਾਰਿਓ॥ ਮਾਈ ! ਗੋਬਿੰਦ ਪੂਜਾ ਕਹਾ ਲੈ ਚਰਾਵਉ॥ ਅਵਰੁ ਨ ਫੂਲੁ, ਅਨੂਪ ਨ ਪਾਵਉ॥ ਰਹਾਉ॥''

ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਤਕਲੀਫ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਜਾਨ ਮਾਲ ਦੀ ਗਾਰੰਟੀ ਹੋਵੇ, ਰਾਜ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਾਂ ਬਾਹਰੀ ਖ਼ਤਰੇ ਦਾ ਡਰ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਘਾਟ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਸੁੱਖ ਸਹੂਲਤ ਦਾ ਪੂਰਾ ਖ਼ਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਭ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਹੋਵੇ :-''ਬੇਗਮ ਪੁਰਾ ਸਹਰ ਕੋ ਨਾਉ॥ ਦੂਖੁ ਅੰਦੋਹ ਨਹੀ; ਤਿਹਿ ਠਾਉ॥ ਨਾਂ ਤਸਵੀਸ; ਖਿਰਾਜੁ ਨ ਮਾਲੁ॥ ਖਉਫੁ ਨ ਖਤਾ; ਨ ਤਰਸੁ ਜਵਾਲੁ॥ ਅਬ ਮੋਹਿ ਖੂਬ; ਵਤਨ ਗਹ ਪਾਈ॥ ਊਹਾਂ ਖੈਰਿ ਸਦਾ; ਮੇਰੇ ਭਾਈ! ॥ ਰਹਾਉ॥ ਕਾਇਮੁ ਦਾਇਮੁ ਸਦਾ ਪਾਤਿਸਾਹੀ॥ ਦੋਮ ਨ ਸੇਮ ਏਕ ਸੋ ਆਹੀ॥ ਆਬਾਦਾਨ ਸਦਾ ਮਸਹੂਰ॥ ਊਹਾਂ ਗਨੀ ਬਸਹਿ ਮਾਮੂਰ॥ ਤਿਉ ਤਿਉ ਸੈਲ ਕਰਹਿ; ਜਿਉ ਭਾਵੈ॥ ਮਹਰਮ ਮਹਲ ਨ ਕੋ ਅਟਕਾਵੈ॥ ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ ਖਲਾਸ ਚਮਾਰਾ॥ ਜੋ ਹਮ ਸਹਰੀ ਸੁ ਮੀਤੁ ਹਮਾਰਾ॥'' ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਰਵਿਦਾਸ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਉਪਰ ਚਾਨਣਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਵਿਦਾਸ ਬਾਣੀ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਉਚੇਚਾ ਥਾਂ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ, ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ : ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਗ੍ਰੰਥ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵੀ ਦਰਜ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸੂਝ ਬੂਝ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹਰ ਧਰਮ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਵਾਂਗ ਪੂਰਾ ਮਾਣ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।ਕਬੀਰ, ਰਵਿਦਾਸ, ਨਾਮਦੇਵ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਦੇ ਹਾਮੀ ਹਨ ਜੋ ਹਰ ਧਰਮ ਦੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸਨਹੀਂ ਆ ਰਹੇ ਅਤੇ ਉਹ ਹਰ ਵੇਲੇ ਐਸ ਮੌਕੇ ਦੀ ਤਾਕ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਲੜਾਇਆ ਜਾਵੇ ਜਿਹੜੇ ਆਦਮੀ ਭਗਤਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੀ ਚਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਫਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਜਿੱਥੇ ਦੱਬੇ ਕੁਚਲੇ ਅਤੇ ਲਿਤਾੜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਵਰਗ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ 'ਅਛੂਤ' ਵੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਚਾਨਣ ਦੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕਿਰਨ ਜਗਾਈ। ਉਹ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਰਹਿਬਰ ਜਿਸ ਨੇ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਪਖੰਡਵਾਦ ਵਿਰੁੱਧ ਜੰਗ ਵਿੱਢੀ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਜਾਂ ਫਿਰਕੇ ਦੀਆਂ ਤੰਗ ਵਲਗਣਾ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਬੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ? ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਉਸੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦੀ ਚਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸ ਕੇ ਵਖਰੇਵੇ ਖੜੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲਾ ਦੇਣਾ ਸੀ ਪਰ ਕੁਝ ਸੌੜੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਧੱਕੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਅਤੇ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਗਤ, ਗੁਰੂ ਜਾਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕਹਿਣ ਦਾ ਬਿਖੇੜਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਲਆ ਹੈ। ਜਦੋਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੁਦ ਲਿਖਿਆ ਹੈ 'ਭਗਤ ਬਰਾਬਰਿ ਅਉਰੁ ਨ ਕੋਇ॥' ਅਤੇ ਜਿਸ ਭਗਤ, ਗੁਰੂਜਾਂ ਰਹਿਬਰ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਸੁਭਾਇਮਾਨ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਬਣ ਗਈ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਗੁਰੂ ਹੋਣ ਜਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਬਿਖੇੜਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਕਿਸੇ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਮੂਹ ਰਵੀਦਾਸੀਆ ਭਾਈਚਾਰਾ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਇੱਕ ਅਟੁੱਟ ਅੰਗ ਹੈ (ਜਾਂ ਇਹ ਕਹਿ ਲਈਏ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੁੰ-ਮਾਸ ਦਾ ਹੈ) ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਵੀ ਜਾਤਾਂ-ਪਾਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਲੜੀ ਅਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਨੀਵਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ 'ਚੋਂ ਪ੍ਰਤੱਖ ਮਿਲਦਾ ਹੈ :-''ਨੀਚਾ ਅੰਦਰਿ ਨੀਚ ਜਾਤਿ; ਨੀਚੀ ਹੂ ਅਤਿ ਨੀਚੁ॥ ਨਾਨਕ ! ਤਿਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸਾਥਿ; ਵਡਿਆ ਸਿਉ ਕੀਆ ਰੀਸ॥ ਜਿਥੈ ਨੀਚ ਸਮਾਲੀਅਨਿ; ਤਿਥੈ ਨਦਰਿ ਤੇਰੀ ਬਖਸੀਸ॥'' ਸੋ, ਸਾਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਲਗਣਾਂ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਰਵਿਦਾਸ ਭਗਤ ਦੇ ਬੇਗਮਪੁਰੇ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ ਹੁਣ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਲ ਮਾਰਕਸ ਦੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਮਾਣ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨੂੰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੇਗਮਪੁਰੇ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਚਿਤਵਿਆ, ਪਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲੋਂ ਟੁੱਟ ਕੇ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਦੀ ਹੋੜ ਜਿਹੀ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਸਾਜਿਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਲੇਖਕ : ਡਾ. ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਟੱਲੇਵਾਲੀਆ
ਸੰਪਰਕ : 98146-99446

ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਸਰਬ ਸਾਂਝੇ ਉਪਦੇਸ਼

ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਸਿਮਰਨ 'ਤੇ ਹੀ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਸਿਮਰਨ ਭਾਵ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਹਰ ਵੇਲੇ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ। ਗ੍ਰਹਿਸਤ ਮਾਰਗ 'ਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਕਰਨੀ, ਵੰਡ ਛੱਕਣਾ ਤੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਯਾਦ ਹੀ ਅਸਲ ਭਗਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਸਾਡੇ ਹੱਥਾਂ ਪੈਰਾਂ ਤੋਂ ਵੀ ਨੇੜੇ ਹੈ- ''ਕਹਿ ਰਵਿਦਾਸ; ਹਾਥ ਪੈ ਨੇਰੈ.. ॥'' (ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ/੬੫੮) ਜਿਵੇਂ ਸੋਨੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਬਣੇ ਗਹਿਣੇ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ ਇਵੇਂ ਹੀ ਆਤਮਾ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਅਸਲਾ ਵੀ ਇੱਕ ਹੈ; ਜਿਵੇਂ ਗਹਿਣੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਸਜਾਵਟ ਹਨ ਉਵੇਂ ਹੀ ਭਗਤ, ਭਗਵਾਨ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਬੁਲਬੁਲਾ ਤੇ ਪਾਣੀ ਇੱਕ ਹੀ ਹਨ, ਫ਼ਰਕ ਕੇਵਲ ਵੱਖਰੀ ਬਣਤਰ ਦਾ ਹੀ ਹੈ, ਇਉਂ ਭਗਤ ਦੇ ਰੱਬ ਦਾ ਸੁਮੇਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ''ਤੋਹੀ ਮੋਹੀ, ਮੋਹੀ ਤੋਹੀ; ਅੰਤਰੁ ਕੈਸਾ ?॥ ਕਨਕ ਕਟਿਕ; ਜਲ ਤਰੰਗ ਜੈਸਾ ॥ (ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ/੯੩) ਮਨੁੱਖਾ ਜਨਮ ਦੁਰਲੱਭ ਜਨਮ ਹੈ- ''ਦੁਲਭ ਜਨਮੁ ਪੁੰਨ ਫਲ ਪਾਇਓ ... ॥'' (ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ/੬੫੮) ਸਭ ਮਨੁੱਖ ਬਰਾਬਰ ਹਨ, ਕੋਈ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਕਰਕੇ ਉੱਚਾ ਨੀਵਾਂ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਰਮਾਂ ਕਰਕੇ ਨੀਚ ਊਚ ਹਨ। ਗੋਬਿੰਦ ਹੀ ਨੀਵਿਆਂ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਕਰਨਯੋਗ ਹੈ, ''ਨੀਚਹ ਊਚ ਕਰੈ ਮੇਰਾ ਗੋਬਿੰਦੁ.. ॥'' (ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ/੧੧੦੬) ਸੁੱਚ-ਭਿੱਟ ਛੂਆ-ਛਾਤ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖਣਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਚਲਾਕ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੁਆਰਾ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਪ੍ਰਭੂ ਭਗਤ ਨੇ ਸਫ਼ਾਈ ਰੱਖਣੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸੁੱਚ ਭਿੱਟ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਕਈ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੁੱਚ ਭਿੱਟ ਦੇਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧੂਪਾਂ ਦੀਪਾਂ ਜੋਤਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਆਰਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਸੱਚੀ ਆਰਤੀ ਹੈ, ''ਨਾਮੁ ਤੇਰੋ ਆਰਤੀ.. ॥'' (ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ/੬੯੪) ਵਹਿਮਾਂ ਭਰਮਾਂ, ਥਿਤਾਂ ਵਾਰਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣੀ ਕਰਮਕਾਂਡ ਹਨ। ਭਗਤ ਲਈ ਪੂਜਾ ਕੇਵਲ ਸੁੱਚੀ ਕਿਰਤ ਤੇ ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਹੀ ਹੈ, ''.. ਕਲਿ ਕੇਵਲ ਨਾਮ ਅਧਾਰ ॥'' (ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ/੩੪੬)

ਪਸ਼ੂ ਪੰਛੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਦੋਖ ਹੈ ਪਰ ਇਸਤਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੰਜੇ ਇਕੱਠੇ ਹਨ, ''ਮ੍ਰਿਗ ਮੀਨ ਭ੍ਰਿੰਗ ਪਤੰਗ ਕੁੰਚਰ; ਏਕ ਦੋਖ ਬਿਨਾਸ ॥ ਪੰਚ ਦੋਖ ਅਸਾਧ ਜਾ ਮਹਿ; ਤਾ ਕੀ ਕੇਤਕ ਆਸ ॥'' (ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ/੪੮੬) ਜਿਵੇਂ ਚੰਦਨ ਦੇ ਨਿਕਟ ਵਸਣ ਵਾਲੇ ਰਿੰਡ 'ਚੋਂ ਵੀ ਖੁਸ਼ਬੋ ਆਉਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਿਵੇਂ ਗੁਣਹੀਣ ਮਨੁੱਖ ਵੀ ਗੁਣੀ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ''ਨੀਚ ਰੁਖ ਤੇ ਊਚ ਭਏ ਹੈ; ਗੰਧ ਸੁਗੰਧ ਨਿਵਾਸਾ ॥'' (ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ/੪੮੬) ਸਭ ਵਸਤੂਆਂ ਜੂਠੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਸਦਾ ਸੁੱਚਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਦੁੱਧ ਵੱਛੇ ਦੇ ਥਣ ਚੁੰਘਣ ਨਾਲ, ਫੁੱਲ ਭੰਵਰੇ ਦੇ ਬਾਸ ਲੈਣ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਮੱਛੀ ਦੇ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਝੂਠੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ''ਦੂਧੁ ਤ ਬਛਰੈ ਥਨਹੁ ਬਿਟਾਰਿਓ ॥ ਫੂਲੁ ਭਵਰਿ; ਜਲੁ ਮੀਨਿ ਬਿਗਾਰਿਓ ॥'' (ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ/੫੨੫) ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਭਾਵੇਂ ਖਟ ਕਰਮ ਕਰੇ ਫਿਰ ਵੀ ਨੀਚ ਹੀ ਹੈ ਜੇ ਉਸ ਅੰਦਰ ਰੱਬ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ, ''ਖਟੁ ਕਰਮ ਕੁਲ ਸੰਜੁਗਤੁ ਹੈ; ਹਰਿ ਭਗਤਿ ਹਿਰਦੈ ਨਾਹਿ ॥'' (ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ/੧੧੨੪) ਜੇ ਕਹੇ ਜਾਂਦੇ ਪਾਪੀ ਅਜਾਮਲ ਤੇ ਪਾਪਣ ਪਿੰਗਲਾ ਵਰਗੇ ਚੰਗੀ ਸੰਗਤ ਕਰ, ਨਾਮ ਜਪ ਕੇ ਤਰ ਗਏ ਫਿਰ ਚਮਾਰ ਵਰਗੇ ਨੀਵੀਂ ਜਾਤ ਦੇ ਕਿਵੇਂ ਨਹੀਂ ਤਰਨਗੇ, ''ਅਜਾਮਲੁ ਪਿੰਗੁਲਾ ਲੁਭਤੁ ਕੁੰਚਰੁ; ਗਏ ਹਰਿ ਕੈ ਪਾਸਿ ॥ ਐਸੇ ਦੁਰਮਤਿ ਨਿਸਤਰੇ; ਤੂ ਕਿਉ ਨ ਤਰਹਿ ਰਵਿਦਾਸ? ॥'' (ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ/੧੧੨੪) ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਰਦ ਨਹੀਂ ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਦਾ ਦਰਦ ਕਿਵੇਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ''ਸੋ ਕਤ ਜਾਨੈ ਪੀਰ ਪਰਾਈ ॥ ਜਾ ਕੈ ਅੰਤਰਿ; ਦਰਦੁ ਨ ਪਾਈ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥'' (ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ/੭੯੩) ਚੰਮ ਤੋਂ ਬਣਿਆਂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਹੀ ਚਮਾਰ ਹੈ ਫਿਰ ਵਖਰੇਵਾਂ ਕਾਹਦਾ? ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦਾ ਸਰੀਰ ਵੀ ਚੰਮ ਦਾ ਹੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਸੋਨੇ ਦਾ। ਮੋਹ 'ਚ ਫਸਿਆ ਜੀਵ ਸਰੀਰ ਰੂਪੀ ਜੁੱਤੀ ਦੀ ਹੀ ਗੰਢ-ਤੁੱਪ ਕਰਦਾ ਕਰਾਉਂਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ''ਲੋਗੁ ਗਠਾਵੈ ਪਨਹੀ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥'' (ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ/੬੫੯) ਪਨਹੀ (ਜੁੱਤੀ) ਇਹ ਸੰਸਾਰ ਬਿਨਸਨਹਾਰ ਹੈ, ''ਜੋ ਦਿਨ ਆਵਹਿ; ਸੋ ਦਿਨ ਜਾਹੀ ॥ ਕਰਨਾ ਕੂਚੁ; ਰਹਨੁ ਥਿਰੁ ਨਾਹੀ ॥'' (ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ/੭੯੩) ਪਤੀ ਦੀ ਸਾਰ ਸੁਹਾਗਣ (ਗੁਰਮੁਖ ਇਸਤਰੀ) ਹੀ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਪਤੀ ਨੂੰ ਜਾਣ-ਪਹਿਚਾਣ ਸਕਦੀ ਹੈ, ''ਸਹ ਕੀ ਸਾਰ, ਸੁਹਾਗਨਿ ਜਾਨੈ ॥'' (ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ/੭੯੩) ਗਿਆਨ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਕਰਮ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਜਦ ਗਿਆਨ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਤੋਤਾ ਰਟਨੀ ਛੱਡਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ; ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲੀ ਜਮਾਤ ਦੇ ਕੈਦੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠਦੇ-2 ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਇਵੇਂ ਹੀ ਕਰਮ ਜਾਲ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠਣਾ ਹੈ, ''ਗਿਆਨੈ ਕਾਰਨ ਕਰਮ ਅਭਿਆਸੁ ॥ ਗਿਆਨੁ ਭਇਆ; ਤਹ ਕਰਮਹ ਨਾਸੁ ॥'' (ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ/੧੧੬੭) ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਸ਼ਰਾਬ ਭਾਵੇਂ ਪਵਿੱਤਰ ਕਹੇ ਜਾਂਦੇ ਗੰਗਾ ਆਦਿਕ ਦੇ ਜਲ ਤੋਂ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ, ਗ੍ਰਹਿਣ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ, ''ਸੁਰਸਰੀ ਸਲਲ ਕ੍ਰਿਤ ਬਾਰੁਨੀ ਰੇ; ਸੰਤ ਜਨ ਕਰਤ ਨਹੀ ਪਾਨੰ ॥'' (ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ/੧੨੯੩) ਸੁਰਸਰੀ-ਗੰਗਾ, ਬਾਰੁਨੀ-ਸ਼ਰਾਬ, ਪਾਨੰ-ਪੀਣਾ। ਜੇ ਨੀਚ ਜਾਤ ਜੀਵ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਸ਼ਰਨ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉੱਚ ਜਾਤੀਏ ਵੀ ਡੰਡਾਉਤਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ''ਅਬ ਬਿਪ੍ਰ ਪਰਧਾਨ ਤਿਹਿ ਕਰਹਿ ਡੰਡਉਤਿ; ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਸਰਣਾਇ ਰਵਿਦਾਸੁ ਦਾਸਾ ॥'' (ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ/੧੨੯੩) ਭਗਤ ਹਿਰਦੇ ਰੂਪੀ ਦੀਵੇ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਦੀ ਜੋਤਿ ਜਗਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਘਿਉ ਦੀ, ''ਨਾਮ ਤੇਰੇ ਕੀ ਜੋਤਿ ਲਗਾਈ..॥'' (ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ/੬੯੪) ਐਸੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ, ਕਲਿਆਣਕਾਰੀ, ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਭਗਤ ਬਾਬਾ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਬਾਰੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਇਉਂ ਦਰਜ ਕਰਦੇ ਹਨ, ''ਭਗਤੁ ਭਗਤੁ ਜਗਿ ਵਜਿਆ; ਚਹੁੰ ਚਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਿ ਚਮਿਰੇਟਾ'' (ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ/ਵਾਰ ੧੦ ਪਉੜੀ ੧੭) ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵੀ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੀ ਭਗਤੀ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਨ, ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦੇਵ ਜਾਂ ਪੱਥਰ ਪੂਜਾ ਨੂੰ, ''ਰਵਿਦਾਸੁ ਢੁਵੰਤਾ ਢੋਰ ਨੀਤਿ; ਤਿਨਿ ਤਿਆਗੀ ਮਾਇਆ ॥ ਪਰਗਟੁ ਹੋਆ ਸਾਧਸੰਗਿ; ਹਰਿ ਦਰਸਨੁ ਪਾਇਆ ॥'' (ਮਹਲਾ ੫/੪੮੭) ਐਸੇ ਗਿਆਨੀ, ਪਰਉਪਕਾਰੀ, ਸੇਵਾ ਸਿਮਰਨ ਵਾਲੇ, ਨਿਰਭੈਤਾ ਅਤੇ ਅਜ਼ਾਦ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਤਿਮਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਸਨ, ਭਗਤ ਲੜੀ ਦੇ ਅਨਮੋਲ ਹੀਰੇ ਭਗਤ ਗੁਰੂ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ!

ਲੇਖਕ : ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਿਸ਼ਨਰੀ (5104325827)

ਲੜੀ ਜੋੜਨ ਲਈ ਪਿਛਲਾ ਅੰਕ ਵੇਖੋ

ਲੜੀਵਾਰ ਕਿਸ਼ਤ 47

ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਕਿਵੇਂ ਗਿਆ...?

ਲਿਖਤ : ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸ਼ੀਤਲ

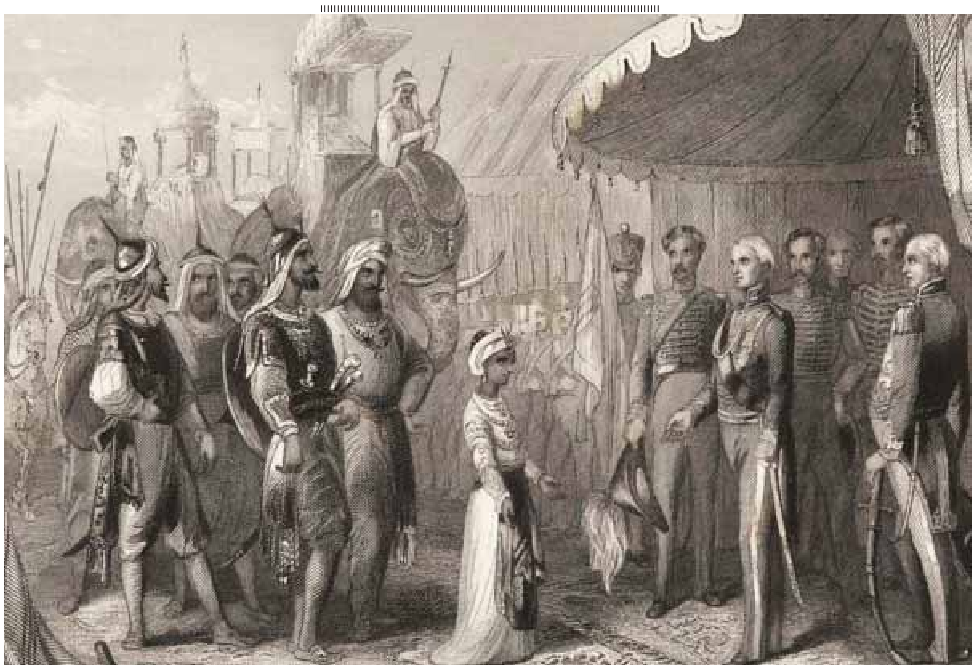

3. ਰਾਜ ਪਰਬੰਧ ਚਲਾਉਣ ਵੇਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਧਰਮ, ਕੌਮੀ ਰਸਮੋ ਰਿਵਾਜ ਤੇ ਹਰ ਇਕ ਕੌਮ ਦੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਦਾ ਖ਼ਾਸ ਖ਼ਿਆਲ ਰਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।
4. ਰਾਜ ਪਰਬੰਧ ਵਿਚ ਕੋਈ ਖ਼ਾਸ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਬਿਨਾਂ ਉਸਦੇ, ਜੇ ਲੋੜ ਪਈ 'ਤੇ ਉੱਪਰ ਲਿਖੇ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਬਦਲੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਜੋ ਪਰਬੰਧ ਲਾਹੌਰ ਦਰਬਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕੱਠਾ ਕਰਨ ਬਦਲੇ ਕੀਤਾ ਜਾਊ। ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਉੱਤੇ ਓਹੋ ਦੋਸ਼ੀ ਅਫ਼ਸਰ ਰਹਿਣਗੇ, ਜੋ

ਹੁਣ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਾਂ ਜਿਹੜੇ ਰਾਜ ਸਭਾ (ਰੀਜੈਂਸੀ ਕੌਂਸਲ) ਥਾਪੇਗੀ। ਇਸ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਸਰਦਾਰ ਹੋਣਗੇ, ਜੋ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਦੇ ਮਾਤਹਿਤ ਹੋਣਗੇ।
5. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਰਦਾਰ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ : ਸ: ਤੇਜ ਸਿੰਘ, ਰਾ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਵਾਲਾ, ਦੀਵਾਨ ਦੀਨਾ ਨਾਥ, ਫ਼ਕੀਰ ਨੂਰ ਦੀਨ, ਸ: ਰਣਜੋਰ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠਾ, ਭਾਈ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ, ਸ: ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਕਾਲਿਆਂ ਵਾਲਾ ਤੇ ਸ: ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ। ਗਵਰਨਰ-ਜੈਨਰਲ ਦੇ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਹਨਾਂ ਥਾਪੇ ਹੋਏ (ਨਾਮਜ਼ਦ) ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।
6. ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਦੀ ਸਲਾਹ ਤੇ ਮਰਜ਼ੀ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਕੌਂਸਲ ਮੁਲਕ ਦਾ ਰਾਜ-ਪਰਬੰਧ ਕਰੇਗੀ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਨੂੰ ਹਰ ਮਹਿਕਮੇ ਵਿਚ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਹੋਣਗੇ।
7. ਇਕ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਫ਼ੌਜ-ਜਿੰਨੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਤੇ ਜਿਸ ਹਾਲ ਵਿਚ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਠੀਕ ਸਮਝੇ-ਲਾਹੌਰ ਰਹੇਗੀ, ਜੋ ਮਹਾਰਾਜੇ ਤੇ ਉਸਦੇ ਮੁਲਕ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰੇਗੀ।
8. ਗਵਰਨਰ-ਜੈਨਰਲ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿ ਲਾਹੌਰ ਰਾਜ ਦੇ ਜਿਸ ਕਿਲ੍ਹੇ 'ਚ ਚਾਹਵੇ, ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਵੇ, ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਲਾਹੌਰ ਸ਼ਹਿਰ ਤੇ ਏਸ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਅਮਨ ਕਾਇਮ ਰਖਣ ਬਦਲੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ।
9. ਲਾਹੌਰ ਦਰਬਾਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ 22 ਲੱਖ ਰੁਪੈ-ਨਾਨਕ ਸ਼ਾਹੀ-ਸਾਲਾਨਾ ਦੇਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਫ਼ੌਜ ਆਦਿ ਦਾ ਖ਼ਰਚ ਪੂਰਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਇਹ ਰਕਮ ਸਾਲ ਵਿਚ ਦੋ ਵਾਰ ਕਰਕੇ 13 ਲੱਖ 20 ਹਜ਼ਾਰ ਮਈ ਜਾਂ ਜੂਨ ਵਿਚ ਤੇ 8 ਲੱਖ 80 ਹਜ਼ਾਰ ਨਵੰਬਰ ਜਾਂ ਦਸੰਬਰ ਵਿਚ ਦੇਣੀ ਪਵੇਗੀ।
10. ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮਾਤਾ ਮਹਾਰਾਣੀ ਜਿੰਦ ਕੌਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਤੇ ਉਹਦੇ ਨੌਕਰਾਂ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਵਾਸਤੇ ਡੇਢ ਲੱਖ ਰੁਪਇਆ ਸਾਲਾਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਇਆ ਕਰੇਗਾ। ਇਸ ਰੁਪੈ ਨੂੰ ਖ਼ਰਚਣ ਦਾ ਮਹਾਰਾਣੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਹੋਵੇਗਾ।
11. ਇਸ ਅਹਿਦਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜੇ ਦੀ ਬਾਲ ਅਵਸਥਾ (ਨਾਬਾਲਗ਼ੀ) ਵਿਚ ਹੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੀਆਂ। 4 ਸਤੰਬਰ, 1854 ਈ। ਨੂੰ ਜਦ ਮਹਾਰਾਜਾ 16 ਸਾਲ ਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਹ ਅਹਿਦਨਾਮਾ ਮੁਕ ਜਾਵੇਗਾਫ਼ ਮਗਰ ਗਵਰਨਰ-ਜੈਨਰਲ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਜੇ ਦੇ ਜੁਆਨ (16 ਸਾਲ ਦਾ) ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਅਹਿਦਨਾਮਾ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦੇਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਓਦੋਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਲਾਹੌਰ ਦਰਬਾਰ ਤੇ ਗਵਰਨਰ-ਜੈਨਰਲ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ, ਕਿ ਹੁਣ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਦਖ਼ਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦਾ ਰਾਜ ਪਰਬੰਧ ਚਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਅਹਿਦਨਾਮਾ-ਜਿਸ ਵਿਚ 11 ਸ਼ਰਤਾਂ ਹਨ-16 ਦਸੰਬਰ, 1846 ਈ, ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ, ਸਰਦਾਰਾਂ, ਅਮੀਰਾਂ ਤੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ-ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਉਪਰ ਲਿਖੇ ਹਨ-ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਤੇ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤਾ।"

ਭਰੋਵਾਲ ਦੀ ਸੁਲ੍ਹਾ ਪਿੱਛੋਂ

ਏਸ ਸੁਲ੍ਹਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਹਾਰਾਣੀ ਜਿੰਦ ਕੌਰ ਨੂੰ ਡੇਢ ਲੱਖ ਸਾਲਾਨਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇ ਰਾਜ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਰਾਜ-ਪਰਬੰਧ ਨਵੀਂ ਕੌਂਸਲ (ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਦੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਧੀਨ ਸੀ) ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਹੈਨਰੀ ਲਾਰੰਸ ਬਣਿਆਂ ਤੇ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸਰਦਾਰ ਤੇਜ ਸਿੰਘ, ਰਾ : ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰੀ ਵਾਲਾ, ਦੀਵਾਨ ਦੀਨਾ ਨਾਥ, ਫ਼ਕੀਰ ਨੂਰੁੱਦੀਨ, ਸ. ਰਣਜੋਰ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠਾ, ਭਾਈ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ, ਸ. ਅਤਰ ਸਿੰਘ ਕਾਲਿਆਂ ਵਾਲਾ ਤੇ ਸ. ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਥਾਪੇ ਗਏ।

ਹੈਨਰੀ ਲਾਰੰਸ

ਜਿਸ ਆਸ਼ੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖ ਕੇ ਇਹ ਸੁਲ੍ਹਾ ਹੋਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਬਦਲੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਉੱਦਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੈਨਰੀ ਲਾਰੰਸ ਨੂੰ ਮਹਾਰਾਣੀ ਦੇ ਹਰ ਕੰਮ ਉੱਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੋਣ ਲੱਗਾ। ਇਹ ਉਸਦਾ ਦਿਲੀ ਵਹਿਮ ਸੀ, ਜਾਂ ਗਿਣੀ ਮਿਥੀ ਗੋਂਦ? ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ

ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਜਾਣਦੇ ਹਨ। ਉਹਨੇ ਮਹਾਰਾਣੀ ਨੂੰ ਬੜੀ ਹਾਕਮਾਨਾ ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ ਤੇ ਉਹਦੇ ਨਿੱਤ ਵਿਹਾਰ 'ਤੇ ਕਰੜੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸਦਾ ਉਤਰ ਮਹਾਰਾਣੀ ਨੇ ਬੜੀ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਕਰਮਚਾਰੀ ਬੜੇ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋਏ ਤੇ ਦੁਰੇਡੀਆਂ ਮਿਥੀਆਂ ਹੋਈਆਂ

-ਚਲਦਾ

TRUTH IS THE HIGHEST OF ALL THINGS: HIGHER STILL IS TRUTHFUL LIVING-GURU NANAK DEV JI

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

AKALI SINGH SIKH SOCIETY

ਦੇਗ ਤੇਗ ਫਤਹਿ 1890 - SKEENA STREET, VANCOUVER, B.C., CANADA Phone: (604) 254-2117 Fax: (604) 254-5309 ਪੰਥ ਕੀ ਜੀਤ

www.akalisinghgurdwara.ca

ਗੁਰੂ ਪਿਆਰੀ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ, ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ॥ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਿ॥

8 ਫਰਵਰੀ, ਦਿਨ ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ	ਬਾਅਦ ਦੁਪਹਿਰ 2:30 ਵਜੇ ਸਵ: ਭਾਈ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਥਿੰਦ ਦੀ ਆਤਿਮਕ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਆਰੰਭ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਸਹਿਜ ਪਾਠ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ।
9 ਫਰਵਰੀ, ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ	ਵੱਡਾ ਘੱਲੂਘਾਰਾ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
9 ਫਰਵਰੀ, ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ	ਸਵੇਰ ਦੇ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬੀਬੀ ਸਤਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਜੱਸਲ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ ਹੋਵੇਗੀ।
12 ਫਰਵਰੀ, ਦਿਨ ਬੁੱਧਵਾਰ	ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਹੈ।
14 ਫਰਵਰੀ, ਦਿਨ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ............	ਸਵੇਰ ਨੂੰ ਅਨੰਦ ਕਾਰਜ ਹੋਵੇਗਾ।
16 ਫਰਵਰੀ, ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ............	ਸਵੇਰ ਦੇ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਭਾਈ ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਮੇਟ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ ਹੋਵੇਗੀ।
22 ਫਰਵਰੀ, ਦਿਨ ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ.........	ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੁੱਗਲ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ ਹੋਵੇਗੀ।
23 ਫਰਵਰੀ, ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ............	ਸਵੇਰ ਨੂੰ 8:00 ਵਜੇ ਤੋਂ 12:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਦੀਵਾਨ ਸਜਣਗੇ ਅਤੇ ਲੰਗਰ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।

ਹਰ ਬੁੱਧਵਾਰ ਬੀਬੀਆਂ ਵਲੋਂ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਸਵੇਰੇ 10:00 ਵਜੇ ਤੋਂ 12:30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹਰ ਮੰਗਲਵਾਰ ਅਤੇ ਵੀਰਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ 7:00 ਵਜੇ ਤੋਂ 8:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਯੋਗਾ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਕਲਾਸਾਂ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਸਵੇਰੇ 5:00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 7:30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਰਹੇਗਾ। ਸਵੇਰੇ ਨਿੱਤ ਨੇਮ ਅਤੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਰਹਿਰਾਸ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਸ਼ਨਿੱਚਰਵਾਰ ਤੱਕ ਸਵੇਰੇ 10:00 ਵਜੇ ਤੋਂ 11:00 ਵਜੇ ਤੱਕ ਕੀਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 9:30 ਵਜੇ ਤੋਂ 11:30 ਵਜੇ ਤੱਕ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫੋਨ ਨੰਬਰਾਂ 'ਤੇ ਕਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਬੱਸਨ : 604-254-2117, 604-254-3572, 604-325-0891

ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਦਾਸ: ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਅਕਾਲੀ ਸਿੰਘ ਸਿੱਖ ਸੁਸਾਇਟੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਫੋਨ ਨੰਬਰ : (604) 254-2117

ਭਾਰਤੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਨੀਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਲੋਕ ਖਾਮੋਸ਼ ਕਿਉਂ ?

ਲਿਖਤ : ਪੂਰਨ ਚੰਦ ਸਰੀਨ

ਹੋਰ ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਵਾਂਗ ਸਿਆਸਤ ਵੀ ਇਕ ਧੰਦਾ ਹੈ। ਵਪਾਰ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਸਵੈ-ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿੱਜੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨਾ, ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣਾ ਅਤੇ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸਿਆਸਤ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੋਵੇ, ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸਥਿਤੀ 'ਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਾ ਹਟੇ, ਚਾਹੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਦੇਣੀ ਪਵੇ। ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਨਿੱਜੀ ਹਿਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ, ਬੇਸ਼ੁਮਾਰ ਧਨ-ਦੌਲਤ ਤੇ ਐਸ਼ੋ-ਆਰਾਮ ਦੇ ਸਾਧਨ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਤਾਂ ਸੋਚਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਕ ਸੰਨਿਆਸੀ ਵਾਂਗ ਜਾਂ ਸੰਸਾਰਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਮੋਹ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਨਾਂਅ ਹੈ।

ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਦੂਜੀ ਸ਼ਰਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ 'ਚ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਕੋਈ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਰੁਤਬਾ ਵਧੇਗਾ, ਗੁਣਗਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੋਈ ਲਾਭ ਜਾਂ ਅਹੁਦਾ ਮਿਲੇਗਾ, ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਦੇ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਂ ਆਸਮਾਨ ਦੀਆਂ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਹੀ ਪਲ ਹੇਠਾਂ ਫ਼ਰਸ਼ 'ਤੇ ਵੀ ਸੁੱਟੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਹੀ ਸਿਆਸਤ ਦਾ ਸੱਚ ਹੈ।

ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਜਦੋਂ ਵਿਅਕਤੀ ਵਿਦਵਾਨ ਬਣਨ ਲਗਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਹੀ ਉਹ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਬਣਨ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੋ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ, ਸਮਾਜ, ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜੋ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਹਨ, ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹਨ, ਗ਼ਰੀਬੀ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਜਿਹੇ ਮੂਲ ਮੁੱਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਸਮਰੱਥ, ਵਿਵੇਕ ਨਾਲ ਨੀਤੀਆਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਜਾਂ ਬਣਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਜਨਤਾ ਦੇ ਵਿਵੇਕ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਭਾਵ ਜੋ ਨੇਤਾਜੀ ਕਹਿਣਗੇ, ਉਹੀ ਲੋਕ ਕਰਨਗੇ। ਉਹ ਸਰਕਾਰੀ ਖ਼ਜ਼ਾਨਾ ਜੋ ਟੈਕਸ ਨਾਲ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਉਸ 'ਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫ਼ਤ ਅਨਾਜ, ਰਾਸ਼ਨ, ਨਕਦ ਪੈਸਾ, ਬਿਨਾਂ ਮਿਹਨਤ ਜਾਂ ਧਨ ਕਮਾਏ ਘਰ ਬੈਠੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਿਵਾਉਣ 'ਚ ਲਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਸਿਆਸਤ 'ਚ ਇਸ ਲਈ ਆਉਣ ਲੱਗੇ ਹਨ ਕਿ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੱਬ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪੈਣ, ਭਾਵ ਇਹ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲੋ-ਦਿਮਾਗ਼ 'ਤੇ ਨੇਤਾ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉਹ ਖ਼ੁਦ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲੈਣ ਦੇ ਕਾਬਲ ਨਾ ਰਹਿਣ।

ਚਲੋ ਕੁਝ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ। ਪੂਰਾ ਦੇਸ਼ ਅੱਜ ਹਵਾ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਾਲ ਗ੍ਰਸਤ ਹੁੰਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਹ ਲੈਣ 'ਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ, ਫ਼ੇਫੜਿਆਂ 'ਚ ਸੰਕਰਮਣ (ਲਾਗ ਜਾਂ ਵਾਇਰਸ) ਫੈਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਇਹ ਮੰਗ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਕਿ ਉਹ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਿਕਸਿਤ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਸਾਫ਼ ਹਵਾ ਅਤੇ ਨਿਰਮਲ ਪਾਣੀ ਮਿਲਣਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਜ਼ਰ 'ਚ ਤਾਂ ਇਹ ਤਰਜੀਹ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਕੁਝ ਕਹਿੰਦੀ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਲਈ ਗੰਦਗੀ ਤੇ ਕੂੜੇ ਦੇ ਪਹਾੜ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਮਚੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੂੰਹ 'ਤੇ ਮਾਸਕ ਲਗਾ ਲਓ, ਉਬਾਲ ਕੇ ਪਾਣੀ ਪੀਓ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਕੇ ਦਿਖਾਓ ਕਿ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਤਾਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਫੈਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਝੂਠ ਹੈ।

ਦੂਜੀ ਉਦਾਹਰਨ ਦੇਖੋ, ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਉਦਯੋਗਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦਿਹਾਤੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਲੋਕ ਨੌਕਰੀ ਕਰਨ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਰਹਿਣਗੇ ਕਿੱਥੇ ਤਾਂ ਬਜਾਏ ਇਸ ਦੇ ਕਿ ਉਦਯੋਗਪਤੀ ਜਾਂ ਉੱਦਮੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਰਦੇ (ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਨੀਆਂ ਵੀ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਕਾਰੀਗਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨਗੇ), ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਿਸ਼ਵਤ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰ ਲੈਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਝੁੱਗੀ ਮਾਫ਼ੀਆ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਕੰਮ 'ਤੇ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਖਾਲੀ ਪਈ ਸਰਕਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਗ਼ੈਰਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਝੁੱਗੀਆਂ-ਬਸਤੀਆਂ ਵਸਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਫੈਕਟਰੀ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਸਾ ਦੇਣ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਇੱਥੇ ਮੁਫ਼ਤ ਬਿਜਲੀ ਲੈਣ ਦੀ ਤਰਕੀਬ ਦੱਸ ਦਿੱਤੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਪਾਖਾਨਿਆਂ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਭ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਹੋਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਬਦਬੂ ਅਤੇ ਗੰਦਗੀ ਫੈਲਣ ਲੱਗੀ, ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਹੋਣ ਲੱਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਆਲੀਸ਼ਾਨ ਕਾਲੋਨੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਨਾਸੂਰ ਬਣ ਕੇ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ।

ਨੇਤਾਜੀ ਆਉਂਦੇ ਅਤੇ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਾਂਗੇ, ਬੱਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੋਟਾਂ ਮਿਲਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੁੱਗੀਆਂ-ਝੌਂਪੜੀਆਂ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਹਰ ਵੱਡੇ-ਛੋਟੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ 'ਚ ਆਮ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ 30 ਸੀਟਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਝੁੱਗੀਆਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਬਣਵਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੁੰਬਈ, ਚੇਨਈ, ਬੈਂਗਲੁਰੂ ਅਤੇ ਕੋਲਕਾਤਾ ਜਿਹੇ ਵੱਡੇ ਮਹਾਂਨਗਰ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਸਤੀਆਂ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮਿਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਚ 5 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਮਲੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਕਿੰਨੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਸੁਣਵਾਈ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਫ਼ੈਸਲਾ ਆਏਗਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਡੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਬੰਦ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ-ਚੌਥਾਈ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾ ਸਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਹਾਲੇ ਤੱਕ 'ਅੰਡਰ ਟਰਾਇਲ' ਹਨ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚ ਬੰਦ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁੱਛ-ਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਕਿਸਮਤ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਮਾਮੂਲੀ ਲੜਾਈ-ਝਗੜੇ ਜਾਂ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਬਦਮਾਸ਼ ਦੀ ਗੱਲ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲੱਖਾਂ 'ਚ ਹੈ।

ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਨੇਤਾ ਤਾਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਹੋਣ ਨੂੰ ਉਤਾਵਲੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੰਨੋ ਅਸਲ 'ਚ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹੁਰਾ ਘਰ ਹੋਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖ਼ਾਤਿਰਦਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਘੁਟਾਲੇ, ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਤੀ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਨੇਤਾ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਤੱਕ ਇਕ ਹਜੂਮ ਛੱਡਣ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਮਾਨਤ 'ਤੇ ਰਿਹਾਅ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਾਜੇ ਵਜਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਕ ਭੀੜ ਅਜਿਹਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਜ਼ਾਦੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੇ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਵੀ ਅਫ਼ਸੋਸ 'ਚ ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਲੈਣ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿੰਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸਭ ਕੁਝ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ਧ੍ਰੋਹੀ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ 'ਚੋਂ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੀ ਛੋਟ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਬੰਦੀ ਨੂੰ ਵੋਟ ਪਾਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਹੱਕਣ ਦੀ ਚਲਾਕੀ ਕਹੀਏ ਜਾਂ ਯੋਗਤਾ,ਹਕੀਕਤ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਲੋਕ ਚੁੱਪ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਸਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਬੰਦ ਰੱਖਣ 'ਚ ਹੀ ਹੁਨਰ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਹੋਣ ਜਾਂ ਅਨਪੜ੍ਹ, ਅਮੀਰ ਹੋਣ ਜਾਂ ਗ਼ਰੀਬ, ਨੌਕਰੀਪੇਸ਼ਾ ਹੋਣ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ, ਵਪਾਰੀ ਹੋਣ ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਪਤੀ, ਸਭ ਇਹੀ ਸੋਚਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਹੋਵੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਨਿਪਟਾਓ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਰਾਹ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੱਲੋ ਕਿ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਓ। ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਜਾਂ ਕਮੀਆਂ ਕੱਢਣ ਦਾ ਅਰਥ ਨੇਤਾਜੀ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਦੀ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਮੁੱਲ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੋਟ ਨਾਲ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਡਿੱਗ ਵੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕੋਈ ਗਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਗਲੀ ਸਰਕਾਰ ਅਨੈਤਿਕ ਕਾਰਜ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਇਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਸੋਚ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਵਿਰੋਧ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ।

ਇਸ 'ਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁਝ ਇਮਾਨਦਾਰ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਵਧਾਇਆ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ 'ਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਗੌਰਵਸ਼ਾਲੀ ਸਥਾਨ ਦਿਵਾਇਆ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਨਿੱਜੀ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਭਾਵ ਜਨਤਾ ਦੇ ਧਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਤਿਜੌਰੀਆਂ 'ਚ ਭਰਨ ਲਈ ਅਨੇਕਾਂ ਐੱਨ.ਜੀ.ਓ. ਜਾਂ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਬਣਾ ਲਏ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਕਿੰਨਾ ਅਤੇ ਕਿੱਥੋਂ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦਾ। ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਲਈ ਪੈਸਾ ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਦੱਸਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਅਸਲ 'ਚ ਇਹ ਉਗਰਾਹੀ ਦਾ ਪੈਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਬੇਹਿਸਾਬ ਖਰਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਸਰੋਤ ਜਾਣਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਪੈਸਾ ਕਿੱਥੋਂ ਆਇਆ, ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਜਾਣ ਪਾਉਂਦਾ। ਕੀ ਇਹੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੈ, ਜ਼ਰ੍ਹਾ ।

ਮਿੱਟੀ

ਲਿਖਤ : ਜੈਸਮੀਨ ਕੌਰ ਸੰਧੂ
ਸੰਪਰਕ: 86995-85805

ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਰੇ ਹੋਏ ਬੋਰੇ ਉੱਥੇ ਹੀ ਪਏ ਸਨ। ਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਮਿੱਟੀ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਦੇ ਖੇਡਣ ਲਈ ਖੇਤੋਂ ਮੰਗਵਾਈ ਸੀ। ਕੰਮ ਵਾਲਾ ਬਾਈ ਦੋ ਬੋਰੇ ਭਰਕੇ ਪ੍ਰੀਤ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਲੈ ਆਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਕੱਢ ਕੇ ਖਿਲਾਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲੱਗਿਆ। ਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਅੱਜ ਹਿੰਮਤ ਕਰਕੇ ਮਿੱਟੀ ਬੋਰੀਆਂ 'ਚੋਂ ਕੱਢ ਹੀ ਲਈ ਸੀ, ਪਰ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਪਈ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਮਿੱਟੀ ਜੰਮ ਗਈ ਸੀ। ਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਹੈਰੀ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਉੱਤੋਂ ਦੀ ਗੱਡੀ ਦੇ ਟਾਇਰ ਚੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਹੈਰੀ ਨੂੰ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੰਮ ਪੈ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਕੰਮ ਉੱਥੇ ਦਾ ਉੱਥੇ ਹੀ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰੀਤ ਵਿਹੜੇ 'ਚ ਜਾਂਦੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਯਾਦ ਆਉਂਦਾ ਕਿ ਮਿੱਟੀ ਕੁੱਟਣ ਵਾਲੀ ਪਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਕੰਮ ਵਾਲਾ ਬਾਈ ਖੇਤੋਂ ਵਿਹਲਾ ਹੋ ਕੇ ਘਰ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਲਾਉਣ ਆਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਮਿੱਟੀ ਕੁੱਟਣ ਲਈ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ। ਬਾਈ ਨੇ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਹੀ ਮਿੱਟੀ ਪੱਧਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਨਿਆਣੇ ਦੇ ਖੇਡਣ ਨੂੰ। ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਵਿਹਲ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰੀਤ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਖੇਡਣ ਲਈ ਲੈ ਆਈ ਸੀ। ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਖੇਡ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂ-ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਅਜੀਬ ਲੱਗਾ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੀਤ ਨੇ ਮੁੱਠੀ 'ਚ ਮਿੱਟੀ ਭਰਕੇ ਕੇਰੀ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਉਵੇਂ ਹੀ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆ। ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਮੁੱਠੀਆਂ ਭਰ-ਭਰ ਕੇ ਮਿੱਟੀ ਉੱਪਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਖਿੰਡਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪ੍ਰੀਤ ਵੀ ਨਿਆਣੇ ਨਾਲ ਮਸਤੀ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹਨੇ ਹੁਣ ਮਿੱਟੀ ਨੂੰ ਮੁੱਠੀ 'ਚ ਭਰ ਕੇ ਕੇਰਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋ ਗਈ। ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਮਿੱਟੀ ਕਿਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਹ ਸੋਚ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵੀ ਤਾਂ ਏਦਾਂ ਹੀ ਦਿਨੋ ਦਿਨ ਕਿਰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਮਰ ਵੀ ਤਾਂ ਹੱਥੋਂ ਇਉਂ ਹੀ ਤਿਲ੍ਹਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਹ ਡੂੰਘੀਆਂ ਸੋਚਾਂ 'ਚ ਪੈ ਗਈ। ਅਚਾਨਕ ਨਿਆਣੇ ਨੇ ਮਿੱਟੀ ਉਸ ਵੱਲ ਸੁੱਟੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਟੁੱਟ ਗਈ। ਪ੍ਰੀਤ ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਬੇਟੇ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਲੱਗੀ।

ਵਿਸ਼ਵਾਸ

ਡਾ. ਸਤੀਸ਼ ਰਾਜ ਪੁਸ਼ਕਰਣਾ
ਸੰਪਰਕ: 94647-58523

ਪਤਨੀ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਿਮਾਰ ਪਈ ਸੀ। ਲੱਖ ਯਤਨ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਡਾਕਟਰ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਗ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਪਤੀ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਸੀ। ਪਤਨੀ ਦਾ ਦੁੱਖ ਉਹ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਮੰਜੀ ਉੱਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਏ ਰਹਿਣਾ ਉਹ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਝੱਲ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਕੀ ਕਰੇ, ਕੀ ਨਾ ਕਰੇ? ਇਸ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਸੜਕ ਉੱਤੇ ਤੁਰਦੇ ਜਾਂਦੇ ਉਸ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਰੋਗਣ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਕੀ ਲਾਭ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਤਾਂ ਚੰਗਾ ਹੈ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਹੀ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਇੱਕ ਸ਼ੀਸ਼ੀ ਜ਼ਹਿਰ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ। ਘਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਤਾਂ ਪਤਨੀ ਨੇ ਲੇਟੇ ਲੇਟੇ ਮੁਸਕਰਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ, ''ਆ ਗਏ?''

ਉਹ ਬੋਲਿਆ, ''ਹਾਂ। ਤੂੰ ਦਵਾਈ ਲੈ ਲੈ।''

ਪਤਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, ''ਏਨੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਖਾਧੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਵੀ ਕੁਝ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਨਹੀਂ। ਮੈਂ ਹੁਣ ਕੋਈ ਦਵਾਈ ਨਹੀਂ ਖਾਵਾਂਗੀ।'' ਪਤੀ ਬੋਲਿਆ, ''ਅੱਜ ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਚੰਗੀ ਦਵਾਈ ਲਿਆਇਆ ਹਾਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਤੂੰ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਵੇਂਗੀ।'' ਪਤਨੀ ਮੁੜ ਮੁਸਕਰਾਈ ਤੇ ਬੋਲੀ, ''ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨੋਗੇ। ਅੱਛਾ ਲਿਆਉ। ਤੁਸੀਂ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਹਿਰ ਵੀ ਦੇ ਦਿਉ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਪੀ ਲਵਾਂਗੀ।'' ਉਸੇ ਪਲ ਪਤੀ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਸ਼ੀਸ਼ੀ ਛੁੱਟ ਕੇ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਡਿੱਗਣ ਨਾਲ ਚਕਨਾਚੂਰ ਹੋ ਗਈ।

ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ 2.0

ਅਤੀਤ, ਵਰਤਮਾਨ ਤੇ ਵੰਗਾਰਾਂ

ਲਿਖਤ : ਅਜਾਇਬ ਸਿੰਘ ਟਿਵਾਣਾ, ਸੰਪਰਕ: 78887-38476

ਸਾਲ 2020 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਤਕਰੀਬਨ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਰੇਲਵੇ ਟਰੈਕ ਜਾਮ ਕਰਨ ਵਰਗੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਰਿਹਰਸਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 26 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਤਿੰਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲਿਆ ਸੀ। ਹੰਝੂ ਗੈਸ ਦੇ ਗੋਲੇ, ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਬੁਛਾੜਾਂ ਅਤੇ ਲਾਠੀਚਾਰਜਾਂ ਨਾਲ ਦਸਤਪੰਜਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਕਿਸਾਨ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਬਰੂਹਾਂ 'ਤੇ ਅਤਿ ਦੀ ਗਰਮੀ ਸਰਦੀ ਬਰਸਾਤ ਹੰਢਾਉਂਦਿਆਂ ਛਾਉਣੀ ਪਾ ਕੇ ਡਟੇ ਰਹੇ। ਹਰਿਆਣੇ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਛੋਟੇ ਭਾਈ ਵਾਲੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਬਾਕੀ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਕਿਸਾਨ ਵੀ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਏ; ਉਹ ਵੀ ਵੱਧ ਜਾਂ ਘੱਟ ਰੂਪ 'ਚ ਇਸ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣੇ। ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਇਸ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਆਣਕਿਆਸਿਆ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਿਆ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਨਾ ਚਾਹੁੰਦਿਆਂ ਵੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ 13 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਤਿੰਨੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਾਪਸੀ ਲੈਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਉਦੋਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਖਿਲਾਫ ਬਣੇ ਕੇਸ ਵਾਪਸ ਲੈਣ, ਲਖੀਮਪੁਰ ਖੀਰੀ ਦੇ ਪੀੜਤਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ ਦੇਣ ਆਦਿ ਕਈ ਹੋਰ ਮੰਗਾਂ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਬਿਗਲ ਵੱਜ ਗਿਆ। ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲਿਆ ਪਰ ਕਿਸਾਨ ਘੋਲ ਦੌਰਾਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਇਕ ਬਣੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਜ਼ਬਤ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ ਫੁੱਟ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਇਆ। ਤਿੰਨ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੋਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਵਾਅਦੇ ਪੂਰੇ ਨਾ ਕੀਤੇ। ਮੁਢਲਾ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਬਿਗਲ ਵਜਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਮਾਰਚ 2024 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਗਿਆ ਲੈ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲੁਆ ਆਇਆ ਪਰ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਦੋ ਫੋਰਮਾਂ ਨੇ ਸ਼ੰਭੂ ਅਤੇ ਖਨੌਰੀ ਬਾਰਡਰਾਂ 'ਤੇ ਮੋਰਚੇ ਮੱਲ ਲਏ; ਫਿਰ ਫਰਵਰੀ 2024 ਵਿੱਚ ਦਿੱਲੀ ਕੂਚ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਸੀ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ ਕੋਈ ਤਿੱਖਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਲੜਨ ਦੇ ਰੌਅ 'ਚ ਨਹੀਂ। 13 ਤੋਂ 21 ਫਰਵਰੀ ਤੱਕ ਸ਼ੰਭੂ ਅਤੇ ਖਨੌਰੀ ਹੱਦਾਂ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਕੂਚ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਹੋਈਆਂ ਪਰ ਫੋਰਮਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਗਈ। 21 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਬੱਲ੍ਹੋ ਪਿੰਡ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਸ਼ੁਭਕਰਨ ਸਮੇਤ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਗਭਗ 40 ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਜਾਨ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਸ਼ੰਭੂ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਦੀ ਖੁਦਕਸ਼ੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।

ਸਰਕਾਰ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਜਾਂਦੀ ਦੇਖ ਖਨੌਰੀ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਡਟੇ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲੇਵਾਲ ਨੇ 26 ਨਵੰਬਰ 2024 ਤੋਂ ਮਰਨ ਵਰਤ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਉਸ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਵਿੱਚ 111 ਕਿਸਾਨ ਮਰਨ ਵਰਤ 'ਤੇ ਬੈਠ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਡੱਲੇਵਾਲ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦੇਣਗੇ। ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ 10 ਕਿਸਾਨ ਹੋਰ ਮਰਨ ਵਰਤ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਨਾਲ ਇਹ ਗਿਣਤੀ 121 ਹੋ ਗਈ। ਫਿਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਗੱਲਬਾਤ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਭੇਜਿਆ ਜਿਸ ਦੀ ਤਰੀਕ 14 ਫਰਵਰੀ 2025 ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਹੁੰਗਾਰੇ ਵਜੋਂ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲੇਵਾਲ ਨੇ ਮੈਡੀਕਲ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਈ ਅਤੇ 121 ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਜਥੇ ਨੇ ਮਰਨ ਵਰਤ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ।

ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਇਹ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦਾ ਸੰਖੇਪ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਹੈ। ਮੰਗਾਂ ਮਨਾਉਣ 'ਚ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਕੋਈ ਠੋਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਫੋਰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ ਪਰ ਦਿੱਲੀ ਕੂਚ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਸਦਕਾ ਇਹ ਸ਼ੰਭੂ ਅਤੇ ਖਨੌਰੀ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਮੀਡੀਆ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲੇਵਾਲ ਦੇ ਮਰਨ ਵਰਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ 'ਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ 'ਚ ਵੀ ਕਾਮਯਾਬ ਰਹੇ।

ਮੌਜੂਦਾ ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਆਗੂ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਦੋਹਾਂ ਫੋਰਮਾਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਧਿਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਖਿਲਾਫ ਬਿਆਨ ਦਾਗਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਡੱਲੇਵਾਲ ਦੇ ਮਰਨ ਵਰਤ ਤੋਂ ਤਕਰੀਬਨ ਤਿੰਨ ਹਫਤੇ ਬਾਅਦ ਹਾਲਤ ਨੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੋੜ ਕੱਟਿਆ। ਖਨੌਰੀ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਭਾਵੁਕ ਮਾਹੌਲ ਬਣਿਆ; ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੱਦਬੰਦੀਆਂ ਤੋਂ ਪਾਰ ਜਾ ਕੇ ਖਨੌਰੀ ਬਾਰਡਰ ਵੱਲ ਆਪਣਾ ਰੁਖ਼ ਕੀਤਾ। ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਆਗੂ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਪੰਧੇਰ ਦੇ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਦਾ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਹੁੰਗਾਰਾ ਭਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 9 ਜਨਵਰੀ ਦੀ ਮੋਗਾ ਰੈਲੀ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਨੇ ਦੂਜੇ ਦੋਹਾਂ ਫੋਰਮਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੋਂ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਾ ਕੇ ਸਹਿਮਤੀ ਲਈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਤਿੰਨਾਂ ਫੋਰਮਾ ਦੀਆਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਚੱਲਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਏਕਤਾ ਦਾ ਮਸਲਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਤਣ ਪੱਤਣ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ ਪਰ ਤਿੰਨਾਂ ਫੋਰਮਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਜ਼ਗਾਰ ਮਾਹੌਲ ਜ਼ਰੂਰ ਬਣਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਲਾਉਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਬੰਦ ਹੋਇਆ।

ਹੁਣ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦਾ ਪੇਚ ਕਿੱਥੇ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ? ਇਹ ਸਭ ਕਿਸਾਨ ਹਮਾਇਤੀ ਹਲਕਿਆਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਦਾ ਮਸਲਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਕੁਝ ਸ਼ਹਿਰੀ ਟਿੱਪਣੀਕਾਰ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆ ਨੇ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲੇਵਾਲ ਦੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦਿਆਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਫੁੱਟ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਖਨੌਰੀ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਉਹ ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲੰਮੇ ਚੌੜੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣਾਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਧਿਰ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚ ਫੁੱਟ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਡੱਲੇਵਾਲ ਅਤੇ ਪੰਧੇਰ ਧਿਰ ਦੇ ਉੱਤੇ ਸੁੱਟਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਤਰਾਅ ਚੜ੍ਹਾਅ ਆਉਣੇ ਅੰਦੋਲਨਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅੰਦੋਲਨ ਕੁਝ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਕਾਲਪਨਿਕ ਸੋਚ ਦੀ ਪੈਦਾਇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਇਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਮਾਜੀ ਹਕੀਕਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਨਮ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਵਿਅਕਤੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਜਾਂਦੇ ਹਨ; ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਹਕੀਕਤਾਂ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀਆਂ। ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਖਾਹਿਸ਼। ਹਕੀਕਤ ਦੇਖੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ 2020 ਦੇ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਤਿੱਖੇ ਮਤਭੇਦ ਸਨ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਜਿੱਤ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਅਧਵਾਟਿਓਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਪਰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਨਤਕ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀਆਂ ਤੇ ਉਹ ਮਤਭੇਦ ਜਿੱਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇ। ਕਿਸਾਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਨਾਇਕ ਬਣੇ ਆਗੂ ਜਦੋਂ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਉਤਰੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮਾਨਤਾਂ ਜ਼ਬਤ ਹੋ ਗਈਆਂ, ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ।

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਇਹ ਆਗੂ ਗ਼ਲਤੀ ਮੰਨ ਕੇ ਵਾਪਸ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚ ਆਏ ਤਾਂ ਕੁਝ ਕਿਸਾਨ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਾਪਸ ਆਉਣਾ ਹਜ਼ਮ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਡੱਲੇਵਾਲ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਫੋਰਮ ਬਣਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਆਗੂਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵਖਰੇਵਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮੋਰਚੇ ਦਾ ਨਾਮ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚਾ (ਗੈਰ-ਸਿਆਸੀ) ਰੱਖ ਲਿਆ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਿਹੜੀਆਂ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਹੁਣ ਕੋਈ ਤਿੱਖਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਰੌਅ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਜੇ ਤਿੱਖਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਚਲਾਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵੱਖਰਾ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ਬਣਾਉਣਾ ਪਏਗਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੋਰਚਾ ਨਾਂ ਦਾ ਪਲੈਟਫਾਰਮ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਇਨਾਂ ਦੋਹਾਂ ਫੋਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੱਲ ਸਾਂਝੀ ਸੀ ਕਿ ਹੁਣ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਦੋਨਾਂ ਵਿੱਚ ਨੇੜਤਾ ਬਣ ਗਈ ਅਤੇ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਮੋਰਚਾ ਸ਼ੰਭੂ ਅਤੇ ਖਨੌਰੀ ਵਿੱਚ ਮੱਲ ਲਿਆ। ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਇਲਾਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਇੱਕ ਧਿਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤਾਲਮੇਲ ਕਰ ਕੇ ਰਤਨਪੁਰਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੋਰਚਾ ਲਾ ਲਿਆ ਪਰ ਇਸ ਸਭ ਕਾਸੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਹਰਿਆਣੇ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਅਣਕਿਆਸੀ ਵਾਪਸੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਕਿਸਾਨੀ ਪ੍ਰਤੀ ਨਰਮ ਰੁਖ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਰੁਖ਼ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਕਿਸਾਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ 2020-21 ਵਾਲੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਵੀ ਉਚੇਰੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ।

ਉਂਝ, ਤਿੰਨੇ ਕਿਸਾਨ ਫੋਰਮਾਂ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮੰਗਾਂ 'ਤੇ ਏਕਤਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਕਿਸਾਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੋਂ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰੀ ਬੈਠੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਜਨ-ਸਮੂਹਾਂ ਅਤੇ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮਨ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਇਹ ਮੁਢਲੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਪਰ ਏਕਤਾ ਦੇ ਇਸ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਮੂੰਹ ਅੱਡੀ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਹਨ। ਖਨੌਰੀ ਅਤੇ ਸ਼ੰਭੂ ਬਾਰਡਰਾਂ 'ਤੇ ਮੋਰਚੇ ਮੱਲੀ ਬੈਠੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਮਨ 'ਚ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਘਰ ਕਰੀ ਬੈਠੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਆਗੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਨੂੰ ਕਬੂਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਆ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ; ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਦਾ ਹੋਰਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੁੱਖ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਬਾਰਡਰਾਂ ਤੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵੱਲ ਕੂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਲਕਿ ਇਕਤਰਫਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਅੰਦੋਲਨ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਹੋਵੇ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਤਿੰਨਾਂ ਫੋਰਮਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਹੈ ਪਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਰੂਪਾਂ ਬਾਰੇ ਮੱਤਭੇਦ ਹਨ, ਖਾਸ ਕਰ ਕੇ ਮਰਨ ਵਰਤ ਬਾਰੇ। ਸੰਯੁਕਤ ਕਿਸਾਨ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਆਗੂ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਗ਼ਲਤ ਸਮਝ ਹੀ ਰਹੇ ਹਨ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਿਸਾਨ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੋਰਚੇ ਵਾਲੀ ਡੱਲੇਵਾਲ ਦੀ ਸਾਥੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਵੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਦਾ ਇਹ ਰੂਪ ਹਜ਼ਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਡੱਲੇਵਾਲ ਵੱਲੋਂ ਮਰਨ ਵਰਤ ਤਿਆਗਣ ਨਾਲ (ਜਿਸ ਦੀ ਨੇੜ ਭਵਿੱਖ 'ਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੰਭਾਵਨਾ ਲੱਗਦੀ ਹੈ) ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਰੁਕਾਵਟ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਵੇ। ਅਗਲਾ ਪੇਚ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਦੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਗਾਂ ਐੱਮਐੱਸਪੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਾਰੰਟੀ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਖੇਤੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਖਰੜੇ 'ਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਮਤਭੇਦ ਗੰਭੀਰ ਹਨ ਪਰ ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾ ਲੈਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਘਾਹ ਕੱਟਣ ਵਾਲੀ ਮਸ਼ੀਨ,
(lawnmower)
ਵਾਸ਼ਰ ਡਰਾਇਰ, ਮਿਕਸੀ,
ਮਾਈਕਰੋਵੇਵ ਵਾਜਬ ਰੇਟ ਤੇ
ਠੀਕ ਕਰਵਾਓ

REPAIR & SERVICES
ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
604-773-7258 (ਸਰੀ)

ICC ACCOUNTING SERVICES INC.
Accounting Services Inc.

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟੈਕਸ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਅੱਜ ਹੀ ਮਿਲੋ
604-597-0991, 778-895-7444
1-800-732-0519
: icc.accounting@yahoo.ca
: www.iccaccounting.com
: 8740 - 140A St., Surrey, BC V3W 0M4
Gurnek Bangar
(Pasla)

ਦੁੱਖ ਦੀ ਜਾਤ ਨਹੀ ਹੁੰਦੀ

ਡਾ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ
ਫੋਨ: 216-556-2080

ਡਾ. ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਭੰਡਾਲ ਫਿਜ਼ਿਕਸ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਫਿਜ਼ਿਕਸ ਵਰਗੀ ਖੁਸ਼ਕੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕਾਵਿਕ ਰਵਾਨੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੱਚ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਇੰਨੇ ਸਹਿਜ ਭਾਅ ਕਰੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਬੜਾ ਸਿਆਣਾ ਬਜ਼ੁਰਗ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸੱਚ ਸੁਣਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ। ਉਹ ਅਸਲ ਵਿਚ ਕਾਵਿਕ ਵਾਰਤਕ ਦੇ ਸ਼ਾਹ-ਅਸਵਾਰ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਅੰਤਰੀਵੀ ਨਾਦ ਬਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਵਿਚ ਫੈਲਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪਰਤਾਂ ਫਰੋਲਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲੇਖ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਰਦ/ਦੁਖ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਭ ਦਾ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਜੋਕੇ ਸਮਾਜ ਨੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਰਦ ਦਾ ਮਖੌਲ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਵੀ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਕਈਆਂ ਲਈ ਆਪਣਾ ਦੁਖ ਹੀ ਦੁਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੇ ਦੇ ਦੁਖ ਵਿਚੋਂ ਉਹ ਸਕੂਨ ਭਾਲਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਦੁਖ ਹਰੇਕ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਦੁੱਖ ਸਿਰਫ਼ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੀ ਤਾਸੀਰ ਇਕਸਾਰ। ਇਸਦੀ ਰੂਪਤਾ ਤੇ ਵੰਨਗੀ ਨੂੰ ਭਾਵੇਂ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਵੰਡ ਲਵੋ, ਦੁੱਖ, ਦੁੱਖ ਹੀ ਹੁੰਦਾ। ਦੁੱਖ ਆਪਣਾ ਜਾਂ ਪਰਾਇਆ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪਰ ਇਸਦੀ ਚੀਸ ਸਭ ਲਈ ਸਮਾਨ। ਕੋਈ ਇਸਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਅਨੁਭਵ ਕਰਦਾ, ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਫਿਤਰਤ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ। ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣਾ ਦੁੱਖ ਹੀ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਜਦਕਿ ਦੂਸਰੇ ਦਾ ਦੁੱਖ ਹਾਸਾ। ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਦੁੱਖ ਵਿਚੋਂ ਸਕੂਨ ਭਾਲਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਦਰਅਸਲ ਮਨ ਵਿਚ ਬੈਠੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਮਰਸੀਆ ਅਤੇ ਇਹ ਮਰਸੀਆ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੀ ਮਰਸੀਆ ਬਣ ਜਾਂਦਾ। ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਅੱਖ ਸਿੰਮਦੀ ਜਦ ਉਹ ਕਿਸੇ ਦਰਦਨਾਕ ਹਾਦਸੇ ਬਾਰੇ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂ ਸੁਣੇ, ਕਿਸੇ ਫਿਲਮ ਜਾਂ ਨਾਟਕ ਦੇ ਵੇਦਨਾਮਈ ਸੀਨ ਵਿਚ ਪਿਘਲ ਜਾਵੇ। ਜਦ ਕਿਸੇ ਦੇ ਨੈਣਾਂ ਵਿਚ ਨੀਰ ਆ ਜਾਵੇ ਜਦ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਜਵਾਨ ਪੁੱਤ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਦਾ ਭਾਰ ਢੋਂਦਿਆਂ ਦੇਖਦਾ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਉਂਦੀ ਹੈ ਉਸਦੀ ਸੰਵੇਦਨਾ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਜੇ ਮਰੀਆਂ ਨਹੀਂ। ਮਰ ਚੁੱਕੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਸਿਰਫ਼ ਤਾਬੂਤ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਰੋਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਕੌਣ ਪੀੜਾ ਹੰਢਾਅ ਰਿਹਾ, ਕਿਹੜਾ ਵਗਦੇ ਨਾਸੂਰ ਕਾਰਨ ਦਰਦ ਦਰਦ ਹੋ ਰਿਹਾ ਏ ਜਾਂ ਕਿਸ ਦੀ ਪੱਤ ਨੂੰ ਚੌਰਾਹੇ ਵਿਚ ਉਛਾਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਕੌਣ ਕੰਧਾਂ ਦੇ ਗਲ਼ ਲੱਗ ਕੇ ਜ਼ਾਰੋ-ਜ਼ਾਰ ਰੋ ਰਿਹਾ। ਅਜੋਕੇ ਸਮਾਜ ਨੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਮਖੌਲ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਬਿਗਾਨੇ ਦਰਦ ਦੀ ਖਿੱਲੀ ਉਡਾਉਣ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਖੁੰਝਾਉਂਦੇ। ਅਸੀਂ ਦਰਦ ਨੂੰ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਅਤੇ ਧਰਮਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ। ਗਰੀਬ ਤੇ ਅਮੀਰ ਦੇ ਦੁੱਖ ਵਿਚ ਵਰਗ-ਵੰਡ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤ ਦੇ ਦਰਦ ਵਿਚ ਤਕਸੀਮ ਕੀਤਾ। ਦੋਸਤ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵਿਚ ਦੋਫਾੜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇੰਝ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਦਰਦ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਕੋਈ ਵਸਤ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਵਰਤ ਕੇ ਅਸੀਂ ਨਿੱਜੀ ਮੁਫ਼ਾਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਜਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸੋਚ ਸੋਚ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਤੋਰ ਵਿਚ ਕੋਈ ਖਲਲ ਨਹੀਂ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ। ਕਈ ਵਾਰ ਦੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਦੀ ਤਾਸੀਰ ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਹੁੰਦੀ ਜੋ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਅਕਸਰ ਹੀ ਵਾਪਰ ਰਹੇ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਰੂਪਾਂਤਰਣ। ਦੋ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ, ਵਿਭਿੰਨ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ, ਵੱਖਰੇ ਅਹਿਸਾਸ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਰੂਪ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਮੁਤਾਬਕ ਕੁਝ ਅਜੇਹਾ ਕਰਨਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹੀ ਸਹੀ ਆ, ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਫਿਤਰਤ ਵਿਚ ਕਮੀਨਗੀ ਦੀ ਇੰਤਹਾ ਅਤੇ ਨੀਚਤਾ ਦੀ ਨੀਵਾਣਤਾ। ਮਨੁੱਖ ਜਦ ਦੁੱਖ ਦੀ ਵੰਨਗੀ ਨੂੰ ਕਿਆਸੇ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਤਾਸੀਰ ਦੀ ਚੀਰ-ਫਾੜ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਮਝੇ ਕਿ ਮੈਂ ਸਮਾਜ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਮੁੱਚਾ ਸਮਾਜ ਨਮੋਸ਼ੀ ਵਿਚ ਡੁੱਬ ਜਾਂਦਾ। ਅਕਸਰ ਹੀ ਸਾਡੇ ਚੌਗਿਰਦੇ ਵਿਚ ਦਰਦਾਂ ਦੀ ਪੌਣ ਵਗਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਸੀਂ ਹੀ ਇਸ ਤੋਂ ਅਵੇਸਲੇ। ਦਰਦ ਦਾ ਦਰਿਆ ਵਹਿੰਦਾ ਰਿਹਾ ਉਸਨੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਉਗੇ ਬਿਰਖ਼ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਸੁਣਾਉਣਾ ਚਾਹਿਆ ਦੁੱਖ ਸੁਣ ਕੇ ਬਿਰਖ਼ ਰੁੰਡ-ਮਰੁੰਡ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਕੰਢਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗ਼ਮ ਵਿਚ ਸ਼ਰੀਕ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹਿਆ ਪਰ ਖੁਰਨਸ਼ੀਲ ਕੰਢੇ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਹੀ ਮਿਟਾ ਬੈਠੇ। ਉਸਨੇ ਪੌਣ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੇਦਨਾ ਦੱਸਣੀ ਚਾਹੀ ਪੌਣ ਨੇ ਹੁੰਮਸ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਲਿਆ। ਆਖਰ ਨੂੰ ਦਰਦ ਦਾ ਦਰਿਆ ਗ਼ਮ ਦਾ ਬਰੇਤਾ ਬਣ ਗਿਆ। ਦੁੱਖ ਦੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਬਹੁਤ ਲੰਮੀਆਂ। ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਦੀਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਦਰਦਾਂ ਨਾਲ ਭੰਨੇ ਲੋਕ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਦਰਦ ਕੀ ਹੁੰਦਾ? ਕਿਵੇਂ ਇਸਨੂੰ ਪਿੰਡੇ 'ਤੇ ਜਰਨਾ? ਜਿਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ ਪਲ ਪਲ ਮਰਨਾ? ਪੀੜਾ ਦਾ ਖਾਰਾ ਸਮੁੰਦਰ ਤਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਖਾਰੇਪਣ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਲੱਪ ਕੁ ਸਾਹਾਂ ਦਾ ਭਰਨਾ? ਦੁੱਖ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਦਿਨ ਅਤੇ ਮੁੱਕਣ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਰਾਤਾਂ। ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿਚ ਕਾਲੇ ਹਾਸ਼ੀਏ ਵਾਲੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅਕਸਰ ਹੀ ਸਾਡੇ ਮਨ ਨੂੰ ਕੋਈ ਟੀਸ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ। ਪਰ ਜਦ ਕੋਈ ਆਪਣਾ ਕਾਲੇ ਹਾਸ਼ੀਏ ਵਾਲੀ ਖਬਰ ਬਣਦਾ ਤਾਂ ਫਿਰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਕਾਲੇ ਹਾਸ਼ੀਏ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੁੰਦਾ? ਇਹ ਕਿਹੋ ਜਹੀ ਤਰਾਸਦੀ ਘਰ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਕਰ ਜਾਂਦਾ। ਉਹ ਦਰਦ ਦਾ ਗੀਤ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਗਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ ਕਮਰੇ ਦੀ ਚੁੱਪ ਨੂੰ ਤੋੜਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਕੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਕੰਧ 'ਤੇ ਲਟਕਦੇ ਕੈਲੰਡਰ ਦੀਆਂ ਤਰੀਕਾਂ ਵੀ ਮਿਟ ਗਈਆਂ ਕੰਧ 'ਤੇ ਟੰਗੇ ਫਰੇਮ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੀ ਤਸਵੀਰ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਵਰਾਉਣਾ ਚਾਹਿਆ ਰੌਸ਼ਨਦਾਨ ਵਿਚ ਬੈਠੀ ਚਿੜੀ ਵੀ ਉਸਦੇ ਦੁੱਖ ਵਿਚ ਹੰਝੂ ਕੇਰਦੀ ਰਹੀ ਫਰਸ਼ ਵਿਚਾਰੀ ਅੱਥਰੂਆਂ ਵਿਚ ਖੁਰਦੀ ਰਹੀ ਛੱਤ ਹੌਕਿਆਂ ਦਾ ਹੁੰਗਾਰਾ ਭਰਦੀ ਰਹੀ ਪਰ ਜਦ ਬੰਦੇ ਦਾ ਦਰਦ ਅੰਬਰ ਦੀ ਹਿੱਕ ਚੀਰ ਦਿੰਦਾ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਵਿਚ ਫੈਲ ਜਾਦੀ ਹੈ ਸੁੰਨ ਤਾਂ ਕੁਲਹਿਣੀ ਰੁੱਤ ਦੀ ਦਸਤਕ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦਾ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ! ਦਰਦ ਕਿਸੇ ਦਾ ਹੋਵੇ। ਇਸਨੂੰ ਦਰਦ ਹੀ ਸਮਝੋ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਤਾਸੀਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਿੰਨ੍ਹ ਪੈਦਾ ਨਾ ਕਰੋ। ਜਦ ਅਸੀਂ ਦੁੱਖ ਵਿਚੋਂ ਆਪਣੇ ਸੁੱਖ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਮਝੋ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਦਰਲਾ ਮਨੁੱਖ ਮਰ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੁੱਖ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਚਾਵਾਂ ਦੇ ਵੀ। ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਸੰਘਣੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ ਦੇ ਵੀ। ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਵੀ। ਅੰਬਰ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਤਾਰਿਆਂ ਦੀਆਂ ਛਾਂਵਾਂ ਦੇ ਵੀ। ਧਰਤ-ਧਰਮ ਦੇ ਵੀ ਤੇ ਧੌਲ-ਧਰਮ ਹਾਰਿਆਂ ਦੇ ਵੀ। ਦੁੱਖ ਜਿੱਤਿਆਂ ਦੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਦੁੱਖ ਹਾਰਿਆਂ ਦੇ ਵੀ। ਦੁੱਖ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਲਿਖੀਆਂ ਦੇ ਵੀ ਤੇ ਕਿਸਮਤ ਦੇ ਹਾਰਿਆਂ ਦੇ ਵੀ। ਦੁੱਖ ਪੱਕੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਛੰਨਾਂ-ਢਾਰਿਆਂ ਦੇ ਵੀ। ਦੁੱਖ ਜੁੜਵਿਆਂ ਦੇ ਵੀ ਤੇ ਦੁੱਖ ਕੱਲੇ-ਕਾਰਿਆਂ ਦੇ ਵੀ। ਦੁੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਦੁੱਖ ਅਰਥਾਂ ਦੇ। ਦੁੱਖ ਕਰਮ-ਧਰਮ ਦੇ ਵੀ ਤੇ ਦੁੱਖ ਅਨਰਥਾਂ ਦੇ ਵੀ। ਦੁੱਖ ਬੋਲਾਂ ਦੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਦੁੱਖ ਚੁੱਪ ਦੇ ਵੀ। ਦੁੱਖ ਮੌਸਮਾਂ ਦੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਦੁੱਖ ਰੁੱਤ ਦੇ ਵੀ। ਦੁੱਖ ਕਲਮ ਦੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਦੁੱਖ ਦਵਾਤ ਦੇ ਵੀ। ਦੁੱਖ ਦਿਨ ਦੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਦੁੱਖ ਰਾਤ ਦੇ ਵੀ। ਦੁੱਖ ਝੀਲਾਂ ਦੇ ਵੀ ਤੇ ਦੁੱਖ ਸਮੁੰਦਰਾਂ ਦੇ ਵੀ। ਦੁੱਖ ਬਾਹਰੀ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਤੇ ਦੁੱਖ ਅੰਦਰਾਂ ਦੇ ਵੀ। ਪਰ ਅਜੋਕਾ ਸੰਸਾਰਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਤਾਂ ਈਕੂੰ ਹੈ ਕਿ ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਦੁੱਖ ਹੀ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਪਹਿਰ ਪਸਾਰਾ। ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਧੁਖਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਇਹ ਸਮੁੱਚਾ ਸੰਸਾਰਾ। ਦੁੱਖਾਂ ਬਾਝੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸੱਜਣੋ, ਦੁੱਖਾਂ ਭਰੀ ਕਟੋਰੀ। ਦੁੱਖ ਹੀ ਮਾਰੂ ਰਾਗ ਸੁਣਾਉਂਦੇ, ਦੁੱਖ ਹੀ ਬਣਦੇ ਲੋਰੀ। ਦੁੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸੁੱਖ-ਸਾਧਨਾ ਮਾਣੇ ਵਿਰਲਾ ਕੋਈ। ਜੋ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਨੂੰ ਸਮ ਕਰ ਜਾਣੇ ਤਾਂ ਮਹਿਕੇ ਖੁਸ਼ਬੋਈ। ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਪੀਹੜੇ 'ਤੇ ਬਹਿ ਕੇ ਗਾਵੋ ਜੀਵਨ-ਨਾਦ। ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਉਗਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਜੀਵਨ ਦਾ ਵਿਸਮਾਦ। ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਵਿਚ ਜਿਹੜੇ ਬਣਦੇ ਤਾਰਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਛਾਵਾਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਰਗਾਹੇ ਜਾ ਕੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹਵਾਂ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਦੁੱਖ ਵਿਚ ਪਿੱਘਲਣ ਵਾਲੇ ਰੱਬ ਦਾ ਰੂਪ ਅਨੋਖਾ। ਉਹ ਤਾਂ ਹੁੰਦੇ ਜੀਵਨ-ਬੀਹੀ ਸਰਬ-ਸੱਖਣ ਦਾ ਹੋਕਾ। ਕਦੇ ਕਦੇ ਦੁੱਖ ਵਿਚ ਬੰਦਾ ਨਾ ਬਿਖਰਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਟੁੱਟਦਾ ਹੈ ਸਗੋਂ ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਜਦ ਉਸਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਆਪਣੇ ਹੀ ਸਮਝਦਾ ਰਿਹਾ, ਦਰਅਸਲ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਦੁੱਖ ਵਿਚ ਪਸੀਜੇ ਹੋਏ ਨੈਣਾਂ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੇ ਅੱਥਰੂਆਂ ਦਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਭਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਜਦ ਇਹ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਤਾਂ ਮਨ ਕੁਝ ਹਲਕਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਨਾ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਾ ਸਮਝਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੁੱਖ ਦਾ ਮਤਲਬ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਜਾਣਦਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਬੀਤੀ ਹੋਵੇ। ਸੁੱਖ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਨਿਕਲਣ ਲੱਗਿਆਂ ਅਕਸਰ ਹੀ ਰਾਹ ਵਿਚ ਖੜੇ ਦੁੱਖ ਕਹਿ ਦਿੰਦੇ ਨੇ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਚੱਲ। ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਤੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੁੱਖਾਂ ਦਾ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਦੱਸਣਾ। ਦੁੱਖ ਤੋਂ ਬਗੈਰ ਸੁੱਖਾਂ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ? ਹਰ ਇਕ ਦਾ ਦੁੱਖ ਹੀ ਵੱਡਾ। ਕਦੇ ਨਾ ਸਮਝੋ ਛੋਟਾ। ਇਕੋ ਜਿਹੀ ਛਾਂ ਹੈ ਵੰਡਦਾ ਦੁੱਖਾਂ ਵਾਲਾ ਬਰੋਟਾ। ਦੁੱਖ-ਦਰਦਾਂ ਤਾਂ ਸੱਜਣਾ ਹੁੰਦੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਦੋ ਰੰਗ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੰਗਾਂ ਵਿਚ ਰੰਗ ਕੇ ਉਘੜਦਾ ਹੈ ਜੀਵਨ ਦਾ ਰੰਗ-ਢੰਗ। ਇਸਨੂੰ ਤਰ ਕੇ ਹੀ ਕੋਈ ਸਕਦਾ ਏ ਭਵ-ਸਾਗਰ ਲੰਘ। ਦੁੱਖ ਦਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵਰਗਾ ਰੰਗ। ਸਿਰਫ਼ ਸਾਡੀ ਸੋਚ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੋਚਣ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਢੰਗ। ਇਸਨੇ ਸਾਡੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਭਰਨੀ ਨਵੀਂ ਤਰੰਗ ਅਤੇ ਫਿਰ ਅਸੀਂ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ਼ ਵਿਚੋਂ ਭਾਲਣੀ ਨਵੀਂ ਉਮੰਗ।

ਅਜੋਕੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੋਂ ਭਟਕਾ ਰਿਹਾ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ

ਲਿਖਤ : ਦਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਖੁਸ਼ ਧਾਲੀਵਾਲ,
ਮੋਬਾਈਲ : 88472-27740

ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤਕ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਉਦੋਂ ਤਕ ਸਾਡੇ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ। ਅਸੀਂ ਜਿੰਨੀ ਵੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ ਜਾਂ ਲੇਖ-ਕਹਾਣੀਆਂ ਲਿਖ ਕੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੇਧ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ, ਸੁਧਾਰ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਦੇ। ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੀ ਖ਼ੁਦ ਦੀ ਸੋਚ ਵਿਚ ਡੂੰਘਾਈ ਨਹੀਂ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਉਦੋਂ ਤਕ ਕੋਈ ਵੀ ਸੁਧਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੀ ਮਾੜੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਰੇਪ, ਚੋਰੀ, ਛੇੜਛਾੜ, ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ਾਬ ਸੁੱਟਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਰਗਰਮ ਰਹਿਣਾ, ਸ਼ੋਸਲ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣਾ ਦਿਮਾਗ ਬਣਾ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁਣ ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਹਰ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਫੋਨ ਹੈ। ਉਹ ਪੜ੍ਹਨ ਵੱਲ ਘੱਟ ਤੇ ਗ਼ਲਤ ਸਾਈਟਾਂ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵੱਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਰ ਬੱਚਾ ਉਸ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਮਨ੍ਹਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨਾ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਬਣ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਕ੍ਰਾਈਮ ਕਾਫ਼ੀ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਕਾਰਨ ਹੀ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਰਿਸ਼ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਲ਼ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੋਬਾਈਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤਾਂ ਡਾਟਾ ਦਾ ਲਾਲਚ ਦੇ ਕੇ ਭਰਪੂਰ ਲਾਭ ਕਮਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਦਕਿ ਨੁਕਸਾਨ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਖ਼ੁਦ ਦਾ ਤੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ, ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਗ਼ਲਤ ਸੋਚ ਘਰ ਕਰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਟੀਨਏਜ ਵਿਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗ਼ਲਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਆਨਲਾਈਨ ਕਲਾਸਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗ਼ਲਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਫੜਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਸ ਵਕਤ ਬੱਚੇ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵੱਲ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਮੋੜ ਦੇਵਾਂਗੇ, ਉਸੇ ਪਾਸੇ ਨੂੰ ਉਹ ਚਲਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੋਬਾਈਲ ਦੇ ਬਹੁਤ ਫ਼ਾਇਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਤਾਂ ਹੱਲ ਨਿਕਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੇ ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣ। ਹੁਣ ਕਿਉਂਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਫੋਨ ਆ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਲੱਗੇਗਾ। ਗ਼ਲਤ ਸਾਈਟਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਹੋਰ ਤਾਂ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਾ ਬੇੜਾ ਗਰਕ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਚੀਜ਼ ਵੱਲ ਉਹ ਧਿਆਨ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਹੀ? ਜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਅਪਰਾਧ ਤੇ ਰੇਪ ਕੇਸ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤਕ ਘਟਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਬ੍ਰਿਕਸ ਦੀ ਮੁਦਰਾ ਰਣਨੀਤੀ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ

ਹਰਸ਼ਵਿੰਦਰ, ਸੰਪਰਕ: +61414101993

ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬ੍ਰਿਕਸ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਚਰਚੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਤੋਂ ਜਿੱਥੇ ਸਾਮਰਾਜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਡਾਲਰ ਦੀ ਚੌਧਰ ਤੋਂ ਸਤਾਏ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਹਤ ਦੀ ਆਸ ਝਲਕ ਰਹੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਬੁਖਲਾਹਟ ਵਿੱਚ ਆ ਕੇ ਬ੍ਰਿਕਸ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਘੁਰਕੀਆਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ, ਰੂਸ, ਭਾਰਤ, ਚੀਨ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਤੋਂ ਬਣੇ ਬ੍ਰਿਕਸ ਦਾ ਹੋਰ ਵਿਸਥਾਰ ਹੋਣ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਡੀ-ਡਾਲਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਬ੍ਰਿਕਸ ਮੁਦਰਾ ਉਭਰਵਾਂ ਮੁੱਦਾ ਬਣ ਕੇ ਉੱਭਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਬ੍ਰਿਕਸ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿੱਚ ਰੂਸੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲਾਦੀਮੀਰ ਪੂਤਿਨ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਅਗਿਆਤ ਨੋਟ ਲਹਿਰਾਉਣ ਨਾਲ ਬ੍ਰਿਕਸ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਚਰਚਾ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਈ। ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵਜੋਂ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਬ੍ਰਿਕਸ ਵੱਲੋਂ ਨਵੀਂ ਮੁਦਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੇ ਇਵਜ਼ ’ਚ 100% ਟੈਰਿਫ ਲਾਉਣ ਦੀ ਘੁਰਕੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਪ੍ਰਚੱਲਤਿ ਵਪਾਰਕ ਢਾਂਚੇ (ਬੈਕਾਂ, ਵਿੱਤੀ ਸਰਮਾਇਆ, ਡਾਲਰ ਰਿਜ਼ਰਵ, ਟੈਰਿਫ ਫ਼ੀਸਦ, ਸਵਿਫਟ ਕੋਡ ਆਦਿ) ਦੇ ਚਲਣ ਉੱਤੇ ਅੱਜ ਸੰਸਾਰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਬਦਲ ਤਲਾਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾ ਕੇ ਜਿਸ ਤਰੀਕੇ ਦੇਸ਼ ਤਬਾਹ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਹਨ ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਡਾਲਰ ਮੁਕਾਬਲੇ ਬਦਲਵੀਂ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਉੱਪਰ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਟੈਰਿਫਾਂ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਨਾਕਾਬੰਦੀਆਂ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ’ਤੇ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਬਣਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ ਰੂਸ ਨੂੰ ਸਵਿਫਟ ਕੋਡ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਸਵਿਫਟ ਅਜਿਹਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਮੈਸੇਜਿੰਗ ਨੈੱਟਵਰਕ ਹੈ ਜੋ 200 ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ 1100 ਬੈਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਜੋੜਦਾ ਹੈ। ਪੱਛਮੀ ਸਹਿਯੋਗੀ, ਸਵਿਫਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਗਰਾਨ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਬੈਲਜੀਅਨ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲੈਣ-ਦੇਣ ’ਤੇ ਸਵਿਫਟ ਦਾ ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਦੇਸ਼ ਪੱਛਮੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਜਾਂ ਪੱਛਮੀ ਚੌਧਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸਵਿਫਟ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਕਰਕੇ ਆਲਮੀ ਵਿੱਤੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦਾ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਮੁੱਚੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ 50 ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੇਸ਼ਾਂ ਉੱਪਰ ਆਰਥਿਕ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਰੂਸ-ਯੂਕਰੇਨ ਯੁੱਧ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਤੱਕ ਰੂਸ ਉੱਪਰ 20,000 ਰੋਕਾਂ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਆਰਥਿਕ ਰੋਕਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਰੂਸ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਤੇ ਵਪਾਰ, ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਅੱਜ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਬਾਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਮਝਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਬ੍ਰਿਕਸ ਮੁਲਕਾਂ ਲਈ ਅੱਜ ਡਾਲਰ ਦਾ ਤੋੜ ਅਤੇ ਸਵਿਫਟ ਦਾ ਬਦਲ ਵੱਡੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਹਨ। ਉਹ ਦੋ ਪੱਧਰਾਂ ’ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ: ਇੱਕ ਤਾਂ ਸਥਾਨਕ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਸੋਨੇ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਮੁਦਰਾ ਵੱਲ ਵਧਣਾ। ਇਹ ਵਰਤਾਰਾ ਡਾਲਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਟਰੰਪ ਟੈਕਸ ਦੀਆਂ ਘੁਰਕੀਆਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਬ੍ਰਿਕਸ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਡਾਲਰ ’ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਮੁਦਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਵੱਲੇ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਅਮਰੀਕੀ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਅਤੇ ਚੀਨ ਨੇ ਮਾਰਚ 2023 ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੀਆਂ ਮੁਦਰਾਵਾਂ ਰਿਆਲ ਅਤੇ ਯੁਆਨ ਵਿੱਚ ਵਪਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ’ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗਤਾਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ, ਵਪਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਹੈ। ਰੂਸ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਬੈਂਕਿੰਗ ਉਪ-ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਦਾ ਏਕੀਕਰਨ ਕਰਕੇ ਆਰਥਿਕ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿਖਾਇਆ ਅਤੇ ਡੀ-ਡਾਲਰਾਈਜ਼ੇਸ਼ਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕੀਤਾ, ਹੁਣ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਏਟੀਐੱਮ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਰੂਸ ਵਿਚਕਾਰ ਲਗਭਗ 90% ਵਪਾਰ ਹੁਣ ਸਥਾਨਕ ਜਾਂ ਬਦਲਵੀਂ ਮੁਦਰਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਚੀਨ-ਅਫਰੀਕਾ ਵਪਾਰ 2023 ਵਿੱਚ $282 ਬਿਲੀਅਨ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਅਫਰੀਕਾ ਨੂੰ ਚੀਨੀ ਨਿਰਯਾਤ $172.8 ਬਿਲੀਅਨ ਸੀ ਅਤੇ ਅਫਰੀਕਾ ਤੋਂ ਇਸ ਦੀ ਦਰਾਮਦ $109.3 ਬਿਲੀਅਨ ਸੀ। ਚੀਨ 15 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਫਰੀਕਾ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਵਪਾਰਕ ਭਾਈਵਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਧ ਰਹੇ ਵਪਾਰ ਨੇ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਚੀਨੀ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਭੂ-ਸਿਆਸੀ ਖਤਰਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਂਪਦਿਆਂ ਬ੍ਰਿਕਸ ਆਪਣੇ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਆਰਥਿਕ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਆਰਥਿਕ ਨਾਕਾਬੰਦੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਤੀ ਸਥਿਰਤਾ ਬਣੀ ਰਹੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਲਈ ਬ੍ਰਿਕਸ ਸੋਨੇ ਦੇ ਇੱਕਤਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਗੋਲਡ ਰਿਜ਼ਰਵ ਉੱਪਰ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। 2024 ਦੇ ਦੂਜੇ ਕੁਆਰਟਰ ਵਿੱਚ ਬ੍ਰਿਕਸ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ 6200 ਟਨ ਦਾ ਗੋ.ਲਡ ਰਿਜ਼ਰਵ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਦਾ 24 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਰੂਸ ਕੋਲ 2340 ਟਨ ਅਤੇ ਚੀਨ ਕੋਲ 2260 ਟਨ ਸੋਨਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਅਕਤੂਬਰ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਹੀ 27 ਟਨ ਸੋਨਾ ਖ਼ਰੀਦਿਆ। ਐਟਲਾਂਟਿਕ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਨੇ 2024 ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੋਨਾ ਖ਼ਰੀਦਿਆ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਤਾਂ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੀ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚੋਂ 214 ਟਨ ਸੋਨਾ ਵਾਪਸ ਮੰਗਵਾਉਣ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਗੋਲਡ ਰਿਜ਼ਰਵ 882 ਟਨ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਜੈਸ਼ੰਕਰ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਉਹ ਬ੍ਰਿਕਸ ਮੁਦਰਾ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਡਾਲਰ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕੂਟਨੀਤਕ ਬਿਆਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਭਾਰਤ ਦਾ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਯੁਆਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨਾ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਆਰਥਿਕ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਦੌਰਾਨ ਜਦ ਮੁਦਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਯਕੀਨ ਘਟਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੋਨੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਿਕਲਪ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਉਲਟ ਡਾਲਰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿੱਚ 70% ਤੋਂ ਘਟ ਕੇ 59% ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਡਾਲਰ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਰਣਨੀਤਕ ਉਪਾਅ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੌਂਡ ਦੀ ਥਾਂ ਡਾਲਰ ਸਿਰਫ ਦਸ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਮੁਦਰਾ ਬਣ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰਨ ਟੈਕਸ ਲਾ ਕੇ ਬ੍ਰਿਕਸ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦੇਵੇਗਾ ਪਰੰਤੂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੁਆਰਾ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ’ਚ ਵੀ ਸਾਮਾਨ ਮਹਿੰਗਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਚਲੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਤੌਰ ’ਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਬ੍ਰਿਕਸ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਮਾਲ ਮੰਗਵਾ ਕੇ ਮਾਮਲਾ ਬਰਾਬਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵੀ ਕੁਝ ਖਾਸ ਉਤਪਾਦ ਹੀ ਇਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਹਨ। ਜੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਮੁਦਰਾ ਨੂੰ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਵੱਲ ਵਧਾਵੇਗਾ। ਪੱਛਮੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਉਲਟ ਬ੍ਰਿਕਸ ਧੜਾ ਕਿਸੇ ਸਿੱਧੇ ਟਕਰਾਅ ਵਿੱਚ ਨਾ ਉਲਝਦੇ ਹੋਏ ਸਹਿਯੋਗ, ਖੁੱਲ੍ਹੇਪਣ, ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵੱਲ ਵੱਧ ਕੇਂਦਰਿਤ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਅਕਸਰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਡਾਲਰ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹਨ ਬਲਕਿ ਆਪਸੀ ਸਹਿਯੋਗ, ਬਹੁ-ਧਰੁਵੀ ਮੁਦਰਾ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹਨ। ਚਾਹੇ ਬ੍ਰਿਕਸ ਧੜਾ ਆਪਸੀ ਵਿਰੋਧਾਂ, ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਫਿਲਹਾਲ ਖ਼ੁਦ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਅਤੇ ਖੁਦਮੁਖ਼ਤਿਆਰੀ ਵੱਲ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣਾ ਬ੍ਰਿਕਸ ਧੜੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਏਜੰਡਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਬ੍ਰਿਕਸ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਦੁਵੱਲੇ ਵਪਾਰ ਦਾ ਆਪਸੀ ਸਥਾਨਕ ਮੁਦਰਾ ਵਿੱਚ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਹੋਣ ਨਾਲ ਡਾਲਰ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਰਪੇਸ਼ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬ੍ਰਿਕਸ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਾਮਰਾਜ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਸਰਦਾਰੀ, ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਚੌਧਰ ਦੀ ਇਸ ਨੂਰਾ ਕੁਸ਼ਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕ ਪਿਸਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹਨ।

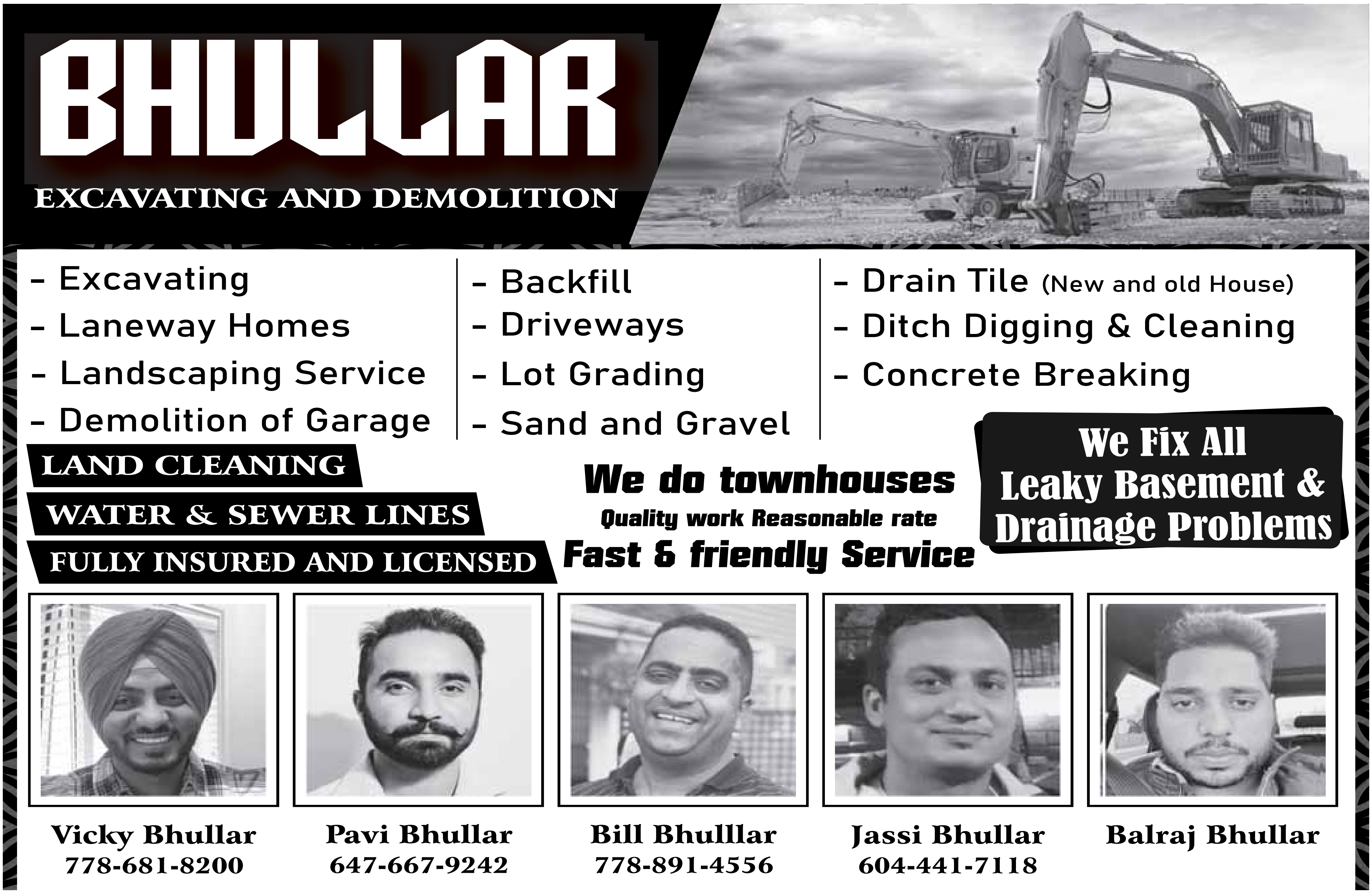

ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਸਚਮੁੱਚ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਵਰਗ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇ?

ਲਿਖਤ : ਮਲਵਿੰਦਰ
ਸੰਪਰਕ : 97795-91344

ਪਰਵਾਸ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਚੱਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਵਰਤਾਰਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਦੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਪਰਵਾਸ ਦੇ ਅਰਥ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਆਦਮੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰਦੇਸ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਪਿੱਛੇ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼, ਪ੍ਰਾਂਤ, ਪਿੰਡ, ਘਰ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਪਰਵਾਸ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਕਮਾਈ ਪਰਿਵਾਰ ਕੋਲ਼ ਪਹੁੰਚਦੀ ਸੀ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਤੰਗੀਆਂ-ਤੁਰਸ਼ੀਆਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਉਹ ਵੱਡਾ ਘਰ ਬਣਾਉਂਦੇ ਸਨ। ਜ਼ਮੀਨ ਖ਼ਰੀਦਦੇ ਸਨ। ਪਰਵਾਸ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲੀ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਪਰਵਾਸ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰਕ ਵੀਜ਼ਾ ਲਵਾ ਕੇ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਇਕੱਠਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਸੋਚ ਜਾਂ ਮਰਜ਼ੀ ਪਰਵਾਸ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪੱਕਿਆਂ ਵਸਣ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਪਰਵਾਸ ਜਦੋਂ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਆਮ ਵਰਤਾਰਾ ਬਣ ਜਾਵੇ, ਤੁਹਾਡੇ ਹੋਰ ਭੈਣ-ਭਰਾ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ, ਦੋਸਤ, ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਵਾਲੇ, ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਦੇ ਸਭ ਘਰਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਜਾਂ ਲੋਕ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਵਸ ਰਹੇ ਹੋਣ, ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਕਮਾਈ ਉੱਥੇ ਹੀ ਖ਼ਰਚ ਹੋ ਰਹੀ ਹੋਵੇ, ਉੱਥੇ ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਣਾ ਘਰ ਹੋਵੇ, ਕਾਰੋਬਾਰ ਹੋਵੇ, ਭਾਈਚਾਰਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਤੁਹਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦੇ, ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਐਬ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਕੇ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦੇਸ ਵਿਚ ਵਸ ਗਏ ਹੋਣਗੇ। ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਬੇਤਰਤੀਬੀਆਂ, ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ, ਔਕੜਾਂ, ਸਿਸਟਮ ਦੀਆਂ ਖ਼ਰਾਬੀਆਂ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਸਮਝ ਰਹੇ ਸੀ, ਥੋੜ੍ਹੇ-ਬਹੁਤੇ ਫ਼ਰਕ ਨਾਲ ਇਸ ਨਵੇਂ ਦੇਸ਼, ਨਵੀਂ ਭੋਇੰ, ਨਵੇਂ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਅਜੇ ਸ਼ਾਇਦ ਭੋਇੰ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਟੋਟਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਵਰਗ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਹਰ ਚਿਤਵੇ ਸਵਰਗ ਅੰਦਰ ਤਰੇੜਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੂੰਜੀਵਾਦੀ ਸਿਸਟਮ ਦੀ ਚਮਕ-ਦਮਕ ਵਿਚ ਥੋੜ੍ਹਾ-ਬਹੁਤਾ ਫ਼ਰਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਸੂਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹਰ ਥਾਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਵਰਗ ਵਰਗੀ ਕੋਈ ਭੋਇੰ ਸਿਰਜਣੀ ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨੀ ਉੱਥੇ ਵਸਦੇ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੀ ਸੋਚ, ਸੁਹਿਰਦਤਾ, ਸਿਰੜ, ਇਰਾਦੇ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਚਿੱਕੜ ਨਾਲ ਭਰੇ ਪੈਰ ਲੈ ਕੇ ਕਿਸੇ ਸਾਫ਼-ਸੁਥਰੇ ਘਰ ਵਿਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋਵਾਂਗੇ ਤਾਂ ਘਰ ਸਾਫ਼ ਕਿੰਜ ਰਹੇਗਾ। ਸਵਰਗ-ਨਰਕ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਏ ਵਰਤਾਰੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇੱਥੇ ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਵਿਚਾਰਨ ਯੋਗ ਪਰਵਾਸੀ ਸਰੋਕਾਰਾਂ ਵਿਚ ਨੌਜਵਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਹਾਰਟ ਅਟੈਕ ਨਾਲ ਮਰਨ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਹਨ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੁਝ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਅਫੀਮ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਅਫੀਮ ਵਿਚ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਨਾਂ ਦਾ ਰਸਾਇਣ ਮਿਲਾਇਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਬਾਰੇ ਜਾਣਿਆ ਤਾਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਹਾਥੀ ਨੂੰ ਬੇਹੋਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਟੀਕਾ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਮੌਤਾਂ ਹੋਣੀਆਂ ਸੁਭਾਵਕ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਥੋੜ੍ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਇਹ ਵੱਡੀ ਖ਼ਬਰ ਤੇ ਵੱਡਾ ਡਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਇਹ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਖ਼ਰਚ ਕੇ ਚੰਗੇਰੇ ਜੀਵਨ ਲਈ ਇੱਥੇ ਭੇਜਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਡਰੱਗ ਸਮਗਲਿੰਗ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਪੁੱਜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮੁੰਡੇ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਧ ਗਈ ਹੈ। ਜੀਵਨ ਨਿਰਬਾਹ ਔਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਬੇਸਮੈਂਟ ਦੇ ਇਕ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਅੱਧੀ ਦਰਜਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪਲਾਜ਼ਿਆਂ ਤੇ ਪਾਰਕਿੰਗ ਲਾਟਸ ਵਿਚ ਹੁੰਦੇ ਝਗੜੇ ਵੀ ਖ਼ਬਰਾਂ ਵਿਚ ਹਨ। ਇਹ ਕੋਈ ਬੇਮੁਹਾਰਾ ਵਰਤਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਆ ਰਹੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ-ਰੁਤਬੇ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ-ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜਹਾਜ਼ ਬੈਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਨੋਂ ਵਿਸਾਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਧਰ ਨਿਮਾਣਾ ਜੀਵ ਬਣ ਕੇ ਆਉਣਾ ਹੈ। ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਕਿਰਤ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਇਕੱਲਿਆਂ ਰਹਿਣ ਦਾ ਵੱਲ ਸਿੱਖਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਿੱਖਣ-ਸਿਖਾਉਣ ਵਿਚ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪਈਆਂ ਹਨ। ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਰਾਹ ਮੋਕਲਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਨੇ ਵਿਚ ਪਰਵਾਸੀ ਬਣ ਕੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਭੂਆ ਦੇ ਘਰ ਨਹੀਂ ਜਾ ਰਹੇ। ਅਸੀਂ ਨਵੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਜੂਝਣ ਲਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਬਿਹਤਰ ਜੀਵਨ ਹਾਲਤਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੈਠੇ ਮਾਪਿਆਂ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਇੱਧਰ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਹ ਖ਼ਬਰਾਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਬਣ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਦੋ ਬੱਚੀਆਂ ਦੀ ਮਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫ਼ਿਕਰਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਪੁੱਛਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚੀਆਂ ਕੈਨੇਡਾ ਜਾਣ ਬਾਰੇ ਕਹਿ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਹਿਣਾ, ਦੱਸਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਇੱਥੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ ਜੌਬ ਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਵਧੀਆ ਸੈੱਟ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਵੀ ਖ਼ਰੀਦ ਲਏ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਕਿਰਤ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਨ ਸ਼ੁੱਧ ਹੈ। ਦਫ਼ਤਰਾਂ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਧੱਕੇ ਨਹੀਂ ਖਾਣੇ ਪੈਂਦੇ। ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਹੈ। ਸਫ਼ਾਈ ਹੈ। ਸੋਹਣੀਆਂ ਪਾਰਕਾਂ ਹਨ। ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਸੈਂਟਰ ਹਨ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਉੱਥੇ ਬੈਠ ਕੇ ਤਾਸ਼ ਖੇਡਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਗੱਪਾਂ ਮਾਰਦੇ ਹਨ। ਬੁਢਾਪਾ ਪੈਨਸ਼ਨ ਹੈ। ਇਸ ਸਭ ਕੁਝ ਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਵਸ ਰਿਹਾਂ ਦਾ ਵੀ ਕੁਝ ਫ਼ਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਪੁੱਤ ਹੈ, ਉਹ ਇੱਥੇ ਵੀ ਕਪੁੱਤ ਹੀ ਰਹੇਗਾ। ਚੰਗੇ ਤੇ ਹੋਣਹਾਰ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਮੁਲਕ ਵਧੀਆ ਹੈ। ਮਿਹਨਤੀ ਤੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਇਹ ਮੁਲਕ ਵਧੀਆ ਹੈ। ਡਰ, ਸੰਸੇ ਨਿਰਮੂਲ ਨਹੀਂ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਸਿੱਝਣ ਦੀ ਊਰਜਾ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨੀ ਪੈਣੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਹੀ ਵਿਵਹਾਰ 'ਚੋਂ ਨਾਂਹ-ਪੱਖੀ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਾਰਜ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਜਿਹਾ ਸੰਸਾਰ ਸਿਰਜਣ ਲਈ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਪੈਣੇ ਹਨ। ਇਸ ਮੁਲਕ 'ਚ ਤੁਹਾਡਾ ਸਵਾਗਤ ਹੈ।

ਭਾਸ਼ਾ ਜਾਂ ਲਿਪੀ : ਸੰਕਟ ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਕੀ?

ਲਿਖਤ : ਡਾ. ਸਤਿਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ

ਲਿਪੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਜਾਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ; ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਵਾਲ ਹੈ? ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀ ਚਰਚਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਲਿਪੀ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਦੋ ਅਲੱਗਅਲੱਗ ਵਰਤਾਰੇ ਹਨ। ਭਾਸ਼ਾ ਤੁਹਾਡੀ ਰੂਹ ਵਾਂਗ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਹਨ। ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਤੁਹਾਡਾ ਗਿਆਨ, ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਦਰਸ਼ਨ ਹੈ। ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਬੋਲਦੇ ਹੋ; ਤੁਹਾਡਾ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਵਿਚੋਂ ਹਰ ਨਿਕਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸ਼ਬਦ; ਜੋ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਤੱਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਹ ਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸੰਪੂਰਨ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦਾ ਬਿੰਬ ਭਾਸ਼ਾ ਰਾਹੀਂ ਉਸਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੋਲੀ ਦਾ ਸਮੂਹਿਕ ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ; ਭਾਸ਼ਾ ਹੀ ਹੈ। ਨਿਰਅਰਥ ਵਰਣ ਤੋਂ ਅਰਥ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਵਾਕ ਬਣ ਕੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਥੂਲ ਰੂਪ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹੀ ਕੰਮ ਹੈ। ਜੋ ਵਰਤਾਰਾ ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਬੋਲੀ ਦੇ ਬਾਹਰੀ ਸਰੂਪ; ਅਵਾਜ਼ ਦੇ ਨਸ਼ਵਰ ਬੋਧ ਨੂੰ ਦਿੱਖ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਉਸ ਨੂੰ ਲਿਪੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਿਖਤ ਅੱਖਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਪੁਸ਼ਾਕ ਵਾਂਗ ਹਨ। ਲਿਖਤੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਬੋਲੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰਨ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੀ ਲਿਪੀ ਹੈ। ਸੰਪੂਰਨ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਇਕ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਲਿੱਪੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਲਿਪੀ ਵਿਚ ਇਕ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵੀ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਰੋਮਨ ਲਿਪੀ ਵਿਚ ਯੂਰਪ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੇਵਨਾਗਰੀ ਲਿਪੀ ਵਿਚ ਇਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਲਿਖਤ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਹੋਰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬੋਲੀ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਉਚਾਰ ਵਾਲਾ ਰੂਪ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਜ਼ੁਬਾਨੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਸੰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਸਾਡੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚੋਂ ਨਿਕਲੇ ਸ਼ਬਦ; ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਕੰਨਾਂ ਤੱਕ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਸਨੂੰ ਉਚਾਰ ਹੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੋਲੀ ਕੰਨਾਂ ਤੱਕ ਜਾ ਕੇ; ਭਾਵ ਨੂੰ ਦੂਸਰੇ ਤਕ ਸੰਚਾਰਿਤ ਕਰ ਕੇ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬੋਲੀ ਦੇ ਸਹੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਤਾਰੇ ਨੂੰ ਵਿਆਕਰਣ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੋਲੀ ਤੋਂ ਭਾਸ਼ਾ ਤੱਕ ਜਾਣ ਲਈ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇਮਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਵਿਆਕਰਣ ਹੀ ਸੇਧ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਨਾਮ ਕਿਵੇਂ ਵਰਤਣਾ ਹੈ। ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਕਿਰਿਆ ਕਿਵੇਂ ਵਰਤਣੀ ਹੈ। ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਪੜਨਾਂਵ ਨੂੰ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਕਾਲ ਨੂੰ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਇਕ ਵਚਨ ਅਤੇ ਬਹੁਵਚਨ ਕਿਵੇਂ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਬੋਲੀ ਵਿਚ ਲਿੰਗ ਪੁਲਿੰਗ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਭ ਵਰਤਾਰੇ ਵਿਆਕਰਣ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬੋਲੀ ਦੇ ਵਿਆਕਰਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਘੜੇ ਹੋਏ ਸਥੂਲ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਹੀ ਭਾਸ਼ਾ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਸਥੂਲ ਰੂਪ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਲਿੱਪੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਹਵਾ ਵਿਚ ਬੋਲੇ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦ; ਕੁਝ ਪਲਾਂ ਬਾਅਦ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੇ ਬੋਲੇ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦ ਨਸ਼ਵਰ ਹਨ। ਤੁਹਾਡੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਥੂਲ, ਠੋਸ ਅਤੇ ਚਿਰ ਸਥਾਈ ਰੂਪ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਿਚ ਲਿਪੀ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਲਿਪੀ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਉਸ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਦੂਸਰੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਲਿਪੀ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਤਾਂ ਸਾਡੀ ਸਭਿਅਤਾ ਨਹੀਂ ਉਸਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਲਿਪੀ ਮਨੁੱਖ ਦੁਆਰਾ ਵਾਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਲਕੀਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਸਾਰਥਿਕ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ; ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨਾਰਥਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲਿਖਤ ਜਾਂ ਲਿਪੀ; ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਥਾਈ ਰੂਪ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਇਕ ਲਿਪੀ ਵਿਚ ਲਿਖ ਕੇ ਹੀ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਲਿਪੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਲਿਪੀ ਨੂੰ ਗੁਰਮੁਖੀ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਰਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਲਿਪੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਹਮੁਖੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਗਾਤਾਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਪੀ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਲਿਪੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ; ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆ ਰਹੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਲਿਪੀ ਨੂੰ। ਲਿਪੀ ਨੂੰ ਵੀ ਬਚਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਪਰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਨਹੀਂ। ਭਾਸ਼ਾ ਅਤੇ ਲਿਪੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੀਆਂ ਵਿਧੀਆਂ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਹਨ। ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਸਿਰਜਣਾ ਰਾਹੀਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਅਮੀਰੀ ਨਾਲ ਬਚਦੀ ਹੈ। ਭਾਸ਼ਾ ਸਾਡੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਸੂਚਕ ਬਣਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਲਿਪੀ ਸਾਡੇ ਬਾਹਰੀ ਸੂਹਜ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਲਿਪੀ ਦੇ ਨਾ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਭਾਸ਼ਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਬਚੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਸਮੇਂ ਰਹਿੰਦੇ ਆਧੁਨਿਕ ਲਿਪੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲੈਂਦੀ ਤਾਂ ਅੱਜ ਉਹ ਮਰੀ ਹੋਈ ਭਾਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤੋਰ ਦੇ ਨਾਲ ਚਲਦੇ ਰੱਖਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਧਿਆਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰਹਿਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਜਿਵੇਂ ਅਸੀਂ ਲੰਡਿਆਂ ਤੋਂ ਗੁਰਮੁਖੀ ਬਣੇ; ਲੜੀਵਾਰ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਅਲੱਗ ਕੀਤਾ; ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਲਈ ਪੈਰ ਅੱਖਰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ; ਫਾਰਸੀ ਲਈ ਪੈਰਾਂ ਵਿਚ ਬਿੰਦੀਆਂ ਪਾਈਆਂ; ਭਾਵ ਲਿਪੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿਕਾਸ ਕਰਦੀ ਆਈ ਹੈ। ਜਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਾਡੇ ਰਹਿਣ-ਸਹਿਣ ਦੇ ਵਸੀਲੇ ਬਦਲ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਢੰਗ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ; ਲਿਖਣ ਦੀ ਕਲਾ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਲਿਪੀ ਨੇ ਸਦਾ ਬਦਲਦੇ ਰਹਿਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲੈਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਕੇਵਲ ਲਿਪੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ? ਕੀ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਲਿਪੀ ਦੀ ਵੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਇਹ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ।

ਬਰਾਮਦ ਮੁਖੀ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਬਦਲਵਾਂ ਰਾਹ

ਲਿਖਤ : ਰਘੂਰਾਮ ਜੀ ਰਾਜਨ

ਜਿਵੇਂ ਚੀਨ, ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖਦਸ਼ੇ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਆਮਦ ਨਾਲ ਸੰਭਾਵੀ ਵਪਾਰ ਯੁੱਧ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਿਵੇਂ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਮੁਲਕਾਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸੋਚਣ ਦੀ ਜ਼ਿਹਮਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦਰਮਿਆਨੀ ਆਮਦਨ ਦਾ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਤੋਂ ਪਰ੍ਹੇ ਵਿਸਤਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਅਜ਼ਮਾਇਆ ਹੋਇਆ ਤਰੀਕਾਕਾਰ ਘੱਟ ਹੁਨਰਮੰਦ, ਬਰਾਮਦ ਮੁਖੀ ਨਿਰਮਾਣ ਨਾਲ ਬਗਲਗੀਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਹੁਣ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਰਹੇਗੀ?

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਸਾਰ ਆਸ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਉਹ ਬਦਲਵੇਂ ਵਿਕਾਸ ਮਾਰਗ ਅਪਣਾ ਲੈਣ। ਬੀਤੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗ਼ਰੀਬ ਮੁਲਕ ਬਰਾਮਦਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਜ਼ਰੀਏ ਵਿਕਸਤ ਹੋਏ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆ ਰਹੀ ਮੰਗ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਪੈਮਾਨਾ ਹਾਸਿਲ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਉਤਪਾਦਨ ਬਹੁਤ ਨੀਵਾਂ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਸੀ ਕਿ ਘੱਟ ਹੁਨਰਮੰਦ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਉਜਰਤਾਂ ਦੇ ਕੇ ਵੀ ਫੈਕਟਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਲਈ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਸਕੇਲ ਅਤੇ ਘੱਟ ਲੇਬਰ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਇਸ ਜੋੜ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਆਲਮੀ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਦਾ ਪੱਧਰ ਨੀਵਾਂ ਹੈ।

ਜਿਵੇਂ ਫਰਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਮਦਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਪਯੋਗੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਿਹਤਰ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਖਰੀਦਣ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਉਜਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਕਾਮੇ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਬਿਹਤਰ ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਦੇ ਖਰਚੇ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਏ। ਫਰਮਾਂ ਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਮਿਲੀ। ਫਰਮਾਂ ਹੁਣ ਹੋਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੂਖ਼ਮ, ਉਚੇਰੇ ਮੁੱਲ ਯੁਕਤ ਉਤਪਾਦ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਅਤੇ ਇੰਝ ਅੱਛਾਈ ਦਾ ਇਹ ਚੱਕਰ ਚੱਲ ਪਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਮਹਿਜ਼ ਚਾਰ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੀਨ ਪੁਰਜ਼ਿਆਂ ਦੀ ਅਸੈਂਬਲਿੰਗ ਤੋਂ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ’ਚ ਮੋਹਰੀ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਵਾਹਨਾਂ (ਈਵੀਜ਼) ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੱਕ ਕਿਵੇਂ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਂਝ, ਕਿਸੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਅਸੈਂਬਲਿੰਗ ਪਲਾਂਟ ਦਾ ਚੱਕਰ ਲਾਓ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਨਜ਼ਰ ਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਮਾਰਗ ਕਿੰਨਾ ਔਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਮਦਰਬੋਰਡਾਂ ’ਤੇ ਸੋਲਡਰ ਪਾਰਟਸ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਈਕਰੋ ਸਰਕੁਟੇਰੀ ਇੰਨੀ ਮਹੀਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਨੁੱਖੀ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਹੁਣ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਨੇ ਲੈ ਲਈ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੁਨਰਮੰਦ ਕਾਮੇ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂਕਿ ਗ਼ੈਰਹੁਨਰਮੰਦ ਕਾਮੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ’ਤੇ ਪੁਰਜ਼ੇ ਲਿਜਾਣ ਜਾਂ ਫੈਕਟਰੀ ਦੀ ਸਾਫ਼ ਸਫ਼ਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕੰਮ ਵੀ ਛੇਤੀ ਹੀ ਆਟੋਮੇਟਿਡ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਕੱਪੜੇ ਸਿਉਣ ਜਾਂ ਜੁੱਤੇ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਰਕਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਬਹੁਤ ਘਟਦੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ ਨਾਲ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਹੁਣ ਪ੍ਰਤੀ ਯੂਨਿਟ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਤੋਂ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਕਾਮਿਆਂ ਖ਼ਾਸਕਰ ਗ਼ੈਰ-ਹੁਨਰਮੰਦ ਕਾਮਿਆਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਪਹਿਲਾਂ, ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਮੁਲਕ ਵਧੇਰੇ ਸੂਖਮਤਰੀਨ ਨਿਰਮਾਣ ਵੱਲ ਵਧ ਗਏ ਸਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਗ਼ਰੀਬ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਹੁਨਰਮੰਦ ਨਿਰਮਾਣ ਰਹਿ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਬਰਾਮਦ ਮੁਖੀ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਰਾਹ ’ਤੇ ਬਸ ਚੜ੍ਹੇ ਹੀ ਸਨ। ਪਰ ਹੁਣ ਚੀਨ ਵਰਗੇ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਪਲੱਸ ਕਾਮੇ

ਹਨ। ਘੱਟ ਹੁਨਰਮੰਦ ਚੀਨੀ ਕਾਮੇ ਕੱਪੜਾ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਜਦੋਂਕਿ ਚੀਨ ਦੇ ਪੀਐੱਚਡੀ ਧਾਰਕ ਇਲੈੱਕਟ੍ਰਿਕ ਵਾਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਜਰਮਨ ਸ਼ਰੀਕਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲੇ ’ਚ ਹਨ। ਇਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚ ਲੇਬਰ ਦੀ ਘਟਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਨਅਤੀਕ੍ਰਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਵੀ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹੁਨਰਮੰਦ ਕਾਮੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਹਨ ਜੋ ਮਸ਼ੀਨਾਂ ਸੰਭਾਲ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਬਾਹਰੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਉੱਪਰ ਰੋਕਾਂ ਵਧਾ ਰਹੇ ਹਨ। (ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਮੂਲ ਸਿਆਸੀ ਮਨੋਰਥ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਏ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹੇ ਕਾਮਿਆਂ ਲਈ ਚੰਗੀਆਂ ਉਜਰਤਾਂ ਵਾਲਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਦੇ ਪੂਰ ਚੜ੍ਹਨ ਦੇ ਆਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ)।

ਆਟੋਮੇਸ਼ਨ, ਚੀਨ ਜਿਹੇ ਸਥਾਪਿਤ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਰਹੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਸਨਅਤ/ਖੇਤਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ’ਤੇ ਜ਼ੋਰ (ਪ੍ਰੋਟੈਕਸ਼ਨਿਜ਼ਮ) ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰੁਝਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਿਆਂ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ, ਅਫਰੀਕਾ ਅਤੇ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਗ਼ਰੀਬ ਮੁਲਕਾਂ ਲਈ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਬਰਾਮਦ ਮੁਖੀ ਨਿਰਮਾਣ ਰਾਹ ’ਤੇ ਚੱਲਦੇ ਰਹਿਣਾ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਔਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੰਝ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਵਪਾਰ ਯੁੱਧ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਿਣਸਾਂ ਦੀਆਂ ਬਰਾਮਦਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਵੱਜੇਗੀ ਪਰ ਇਹ ਅਤੀਤ ਜਿੰਨਾ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਮੁਲਕ ਮਜਬੂਰੀਵਸ ਬਦਲਵੇਂ ਰਾਹਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਜੁੱਟ ਜਾਣ ਤਾਂ ਇਸ ’ਚੋਂ ਬਿਹਤਰੀ ਦੀ ਕਿਰਨ ਵੀ ਫੁੱਟ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਉਹ ਰਾਹ ਉੱਚ-ਹੁਨਰਮੰਦ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦ ਨਾਲ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਾਲ 2023 ਵਿੱਚ, ਸੇਵਾਵਾਂ ’ਚ ਆਲਮੀ ਵਪਾਰ, ਅਸਲ ਕੀਮਤ (ਮਹਿੰਗਾਈ ਜੋੜ ਕੇ) ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ 5 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਧਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂਕਿ ਮਾਲ ਵਪਾਰ 1.2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੀ ਦਰ ਨਾਲ ਘਟਿਆ ਹੈ। ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਤਕਨੀਕ ’ਚ ਹੋਏ ਸੁਧਾਰ ਕਾਰਨ ਦੂਰਵਰਤੀ (ਰਿਮੋਟ) ਕਾਰਜ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਰੁਝਾਨਾਂ ਤੇ ਵਿਹਾਰ ’ਚ ਆਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨੇ ਸਰੀਰਕ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੀ ਲੋੜ ਘਟਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਕਿਤੋਂ ਵੀ ਗਾਹਕਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕੇਂਦਰਾਂ ਲਈ ਸਟਾਫ਼ ਦੀ ਭਰਤੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿਭਾਵਾਨ ਗਰੈਜੂਏਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਥੇ ਇੰਜਨੀਅਰਾਂ, ਆਰਕੀਟੈਕਟਾਂ, ਕੰਸਲਟੈਂਟਾਂ ਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਵੱਲੋਂ ਡਿਜ਼ਾਈਨ, ਕੰਟਰੈਕਟ, ਕੰਟੈਂਟ ਤੇ ਸੌਫਟਵੇਅਰ ਬਣਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਬਣਾਏ ਗਏ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਆਲਮੀ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਵੇਚੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਹਰੇਕ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ ਕੋਲ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਪਰ ਉੱਚ ਹੁਨਰਮੰਦ ਵਰਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਲਾਹੇਵੰਦ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤੇ ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਮੋਟੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਨਾਲ ਪੈਂਦੇ ਫ਼ਰਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਜਿਹੜੇ ਕਾਮੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ (ਜਾਂ ਫਰੈਂਚ ਜਾਂ ਸਪੈਨਿਸ਼) ਜਾਣਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ’ਤੇ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਥੋੜ੍ਹਿਆਂ ਕੋਲ ਵੀ ਇਹ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਹੋਣ ਤਾਂ ਵੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਘੱਟ-ਹੁਨਰਮੰਦ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਮਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਕੀਮਤ ਜੋੜ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਮੁਦਰਾ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਆਮਦਨੀ ’ਚ ਵੱਡਾ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਚੰਗੀ ਤਨਖਾਹ ਲੈ ਰਿਹਾ ਹਰੇਕ ਸਰਵਿਸ ਵਰਕਰ ਆਪਣੀ ਖ਼ਪਤ ਨਾਲ ਸਥਾਨਕ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਵੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਦ ਦਰਮਿਆਨੇ ਪੱਧਰ ਦੇ ਹੁਨਰਮੰਦ ਸੇਵਾ ਵਰਕਰਾਂ -ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਈਵਰ, ਪਲੰਬਰ, ਆਦਿ- ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਸਥਾਈ ਕੰਮ ਮਿਲੇਗਾ, ਉਹ ਨਾ ਕੇਵਲ ਉੱਚ ਵਰਗ ਦੀ ਮੰਗ ਪੂਰਨਗੇ ਬਲਕਿ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਦਾ ਵੀ ਫ਼ਾਇਦਾ ਕਰਨਗੇ। ਉੱਚ-ਹੁਨਰਮੰਦ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਆਪਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਉਤਪਤੀ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਦਾ ਅਗਲਾ ਸਿਰਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਾ ਮਿਆਰ ਵੀ ਲੇਬਰ ਪੂਲ ’ਚ ਬਿਹਤਰ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਪਏਗਾ। ਬਿਲਕੁਲ ਨੇੜੇ ਢੁੱਕਣ ਲੱਗਿਆਂ ਕੁਝ ਸਿਖ਼ਲਾਈ ਤੇ ਸੁਧਾਰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇੰਜਨੀਅਰਿੰਗ ਗਰੈਜੂਏਟਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਖੇਤਰ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਗਿਆਨ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ’ਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਸੰਭਾਵੀ ਬਹੁਕੌਮੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ।

ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਇਹ ਨਿਵੇਸ਼ ਵੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਢੁੱਕਵੀਆਂ ਵਿਕਾਸ-ਆਧਾਰਿਤ ਨੀਤੀਆਂ ਨਾਲ, ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਸਿਹਤ ਵਿਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ’ਚ ਸੰਭਾਲ ਕੇਂਦਰਾਂ ’ਚ ਵੱਧ ਹਾਈ-ਸਕੂਲ-ਸਿੱਖਿਅਤ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਬੱਚੇ ਉਮਰ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਪੜਾਅ ’ਚ ਹੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ-ਲਿਖਾਈ ਤੇ ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖ ਸਕਣ; ਜਾਂ ਵੱਧ ਮੈਡੀਕਲ ਕਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੀ ਸ਼ਨਾਖ਼ਤ ਕਰ ਲੈਣ, ਦਵਾਈਆਂ ਦੇਣ ਤੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਡਾਕਟਰਾਂ ਕੋਲ ਰੈਫਰ ਕਰਨ। ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਮਾਣ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਤਿਆਗਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਹੋਰ ਰਾਹ ਵੀ ਤਲਾਸ਼ਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ-ਦੋ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਾਇਦਾ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੁਨਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ।

ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ ਖੇਤਰ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ ’ਤੇ ਧਿਆਨ ਮੰਗਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਕਸਤ ਮੁਲਕ ਇਸ ’ਚ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਅੜਿੱਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। 2023 ਦੇ ਸੇਵਾ ਖੇਤਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਬਰਾਮਦਕਾਰ- ਯੂਰਪੀ ਯੂਨੀਅਨ, ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਇਸ ਖੇਤਰ ’ਚ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ’ਚ ਕਾਫ਼ੀ ਕੁਝ ਗੁਆਉਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ’ਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹਨ। ਆਲਮੀ ਸੇਵਾ ਖੇਤਰ ਵਿਚਲਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਕਿਰਤ ਬਲ ’ਤੇ ਅਸਰ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇਹ ਡਾਕਟਰਾਂ, ਵਕੀਲਾਂ, ਬੈਂਕਰਾਂ, ਕੰਸਲਟੈਂਟਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਉੱਚ-ਆਮਦਨੀ ਵਾਲੇ ਪੇਸ਼ੇਵਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ’ਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਦੇ ਖ਼ਪਤਕਾਰਾਂ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਵਰਦਾਨ ਹੈ ਤੇ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ ’ਤੇ ਘਰੇਲੂ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਫ਼ਰਕ ਨੂੰ ਵੀ ਘਟਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ।

Passport Photos
Family Partrait
Graduation
Fashion | Glamour
Photo Restoration
Photography
for all occasions
ਪਾਸਪੋਰਟ ਫੋਟੋ 2 ਫੋਟੋ $5 ਦੀਆਂ
ROYAL PHOTO STUDIO
ਵਿਆਹ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੰਕਸ਼ਨ ਤੇ ਵੀਡੀਓ ਦੀ ਸੇਵਾ
HD Blu-Ray, Cinematography
#171-8138 128 Street, Surrey (Payal Business Centre)
8140-120 Street, Surrey (ਇੰਡੀਆ ਕੌਂਸਲੇਟ ਦੇ ਥੱਲੇ)
Mandeep S. Dhillon 604-594-2131, 778-840-4600

ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਰਜ਼ੇ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ? ARE YOU IN DEBT?
ਤੁਸੀਂ ਕਰਜ਼ੇ ਤੇ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਬੱਚ ਸਕਦੇ ਹੋ।ਅਸੀਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰਜ਼ਾ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।
ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੀ ਫਾਈਨੈਂਸ਼ਲ ਪ੍ਰੋਬਲਮ ਹੋਵੇ
- ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ - ਲਾਈਨ ਆਫ਼ ਕ੍ਰੈਡਿਟ
- ਜੀ.ਐਸ.ਟੀ. - ਕੋਲੈਕਸ਼ਨ ਕਾਲਜ
- ਟੈਕਸ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰੋਬਲਮ
- ਅਸੀਂ ਬੈਂਕਰਪਸੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।
Kulwinder Bains
Certified Credit Couneller
778-998-9402
Any type Unsecured Debt WE CAN REDUCE YOU DEBT BY 70%
ਸਾਡੇ ਰੇਟ ਕਾਫੀ ਵਾਜ਼ਿਬ ਹਨ।
Any type of Financial Problems?
- Personal or Business Loan
- Canada Revenue Debt
- Credit Cards - Line of Credits
- Student Loan
- We help you in Bankruptcy and Proposals
DDS: Diverse Debt Solutions Ltd.
unit # 205-12899-76 Ave. Surrey

ਨੱਬੇ ਘੰਟੇ ਕੰਮ

ਕਾਮਿਆਂ ਲਈ ਨਵਾਂ ਸ਼ਗੂਫਾ

ਲਿਖਤ : ਗੁਰਮੀਤ ਧਾਲੀਵਾਲ,
ਸੰਪਰਕ: 98158-76111

ਨਵਾਂ ਸਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਸਭ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਅਹਿਦ ਕਰਦੇ ਨੇ- ਨਵੇਂ ਵਰ੍ਹੇ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕ੍ਰਿਸ਼ਮਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਜਿਹੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਤਾਬਕ ਉਹ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸੀ ਪਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕੇ। ਕੋਈ ਜਿਮ ਜਾ ਕੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਬਣਨ ਦਾ ਅਹਿਦ ਕਰੇਗਾ, ਕੋਈ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ, ਕੋਈ ਪੈਸੇ ਬਚਾ ਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੁਨੀਆ ਦੇਖਣ ਦਾ; ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਫ਼ੁਰਸਤ ਦੇ ਪਲਾਂ ਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉਂਝ, ਸਾਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨਵੀਂ ਬਹਿਸ ਛਿੜ ਪਈ ਹੈ। ਐੱਸਐੱਨ ਸੁਬਰਾਮਨੀਅਮ ਜਿਹੜਾ ਵੱਡੀ ਇੰਫਰਾ ਸਟਰਕਚਰ ਕੰਪਨੀ ਐੱਲ ਐਂਡ ਟੀ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਹੈ, ਦਾ ਵੀਡੀਓ ਵਾਇਰਲ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਾਮਿਆਂ ਤੋਂ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾ ਸਕਦਾ; ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਤਵਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਛੁੱਟੀ ਕਰ ਕੇ ਪਤੀ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਨੇ ਤੇ ਪਤਨੀ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਦੇਖ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ 90 ਘੰਟੇ ਹਫਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਛਿੜੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਇਸ 'ਤੇ ਮਜ਼ਾਹੀਆ ਮੀਮ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ: ਉੱਠੋ ਅਨਾਰਕਲੀ! ਮੈਂ ਐੱਲ ਐਂਡ ਟੀ ਕੰਪਨੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਤੇ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਦੇਖ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।

ਦੇਖਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਬਹਿਸ ਐਵੇਂ ਹੀ ਤਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਇਸ ਦੀ ਕੋਈ ਤਾਂ ਵਜ੍ਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹੜੇ ਹਲਕੇ 'ਚੋਂ ਇਹ ਚੇਅਰਮੈਨ ਸਾਹਿਬ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਗਲਿਆਰਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਇਨਫੋਸਿਸ ਮੁਖੀ ਨਰਾਇਣ ਮੂਰਤੀ ਨੇ ਵੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ 70 ਘੰਟੇ ਹਰ ਹਫਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ ਸੀ। ਐਲ ਐਂਡ ਟੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਮੁਲੰਮਾ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਵਾਜਿਬ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਚੇਅਰਮੈਨ ਦਾ ਬਿਆਨ ਆਉਂਦੇ ਹੀ ਉਸ ਦੀ ਆਮਦਨ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਨਤਕ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਸ਼ਰ ਹੋਣ ਲੱਗੀ। ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਚੇਅਰਮੈਨ ਆਪ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦਾ 14 ਲੱਖ ਰੁਪਿਆ ਕਮਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਆਬਾਦੀ 25000 ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰਥ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੇ ਮੱਧ ਵਰਗ ਦਾ ਲੱਕ ਤੋੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕੋਵਿਡ-19 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਗਿਰਾਵਟ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਲਈ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਘਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਘਰੇਲੂ ਖਪਤ ਦੀਆਂ ਵਸਤਾਂ (ਐੱਫਐੱਮਸੀਜੀ) ਦੀਆਂ ਡਾਬਰ, ਨੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਯੂਨੀਲੀਵਰ ਜਿਹੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆਪਣੇ ਖਪਤ ਘਟਣ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਦੋ-ਪਹੀਆ ਵਾਹਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਵਿਕ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਅਤੇ ਦੀਵਾਲੀ ਤੇ ਤਿਉਹਾਰੀ ਸੀਜ਼ਨ ਲੰਘਣ ਬਾਅਦ ਦੀ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜ਼ਾਹਿਰ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਮਿਡਲ ਕਲਾਸ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਖਪਤ ਵਧਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ, ਉਹ ਸੰਕਟ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਅਦਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤਾਂ ਕੀ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਉਜਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਨਾ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਭੱਜ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨਫੋਸਿਸ ਦਾ ਨਰਾਇਣ ਮੂਰਤੀ ਜਿਹੜਾ 70 ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਆਪਣੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਲਾਨਾ ਵਾਧਾ ਅਗਲੇ ਵਰ੍ਹੇ 'ਤੇ ਟਾਲ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੁਣ ਐੱਚ ਸੀ ਐੱਲ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇਸ ਵਰ੍ਹੇ 7 ਫ਼ੀਸਦ ਵਾਧੇ ਦੀ ਥਾਂ 3 ਤੋਂ 4 ਫ਼ੀਸਦ ਵਾਧੇ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਹੇਠਲੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ, ਤੇ ਜਿਹੜੀ 7-8 ਫ਼ੀਸਦੀ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਵਾਅਦੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਪਨੀਆਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤਾਂ ਭੱਜ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਕੰਮ ਘੰਟੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਹਰ ਥਾਂ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਆਈਟੀ ਖੇਤਰ ਹੀ ਸੀ ਜਿਹੜਾ ਮਿਡਲ ਕਲਾਸ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਨਹਿਰੇ ਭਵਿਖ ਦੇ ਸੁਫਨੇ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੈਕੇਜ ਮਿਲਣ ਦੀਆਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਬਣਦੀਆਂ ਸਨ। 2024 ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤ ਦੇ ਆਈਆਈਟੀ ਦੇ 38% ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀਆਂ। ਹੁਣ ਆਰਟੀਫਿਸ਼ਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਕੰਪਨੀਆਂ 'ਤੇ ਰੋਕਾਂ ਲਗਾਉਣ, ਟੈਕਸ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਸਾਏ ਹੇਠ ਜਿੱਥੇ ਆਈਟੀ ਇੰਡਸਟਰੀ 'ਚ ਘਬਰਾਹਟ ਹੈ ਉਥੇ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਵਧਾਉਣ ਦੀਆਂ ਲਾਲਸਾਵਾਂ ਹੇਠ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਦਾ ਖ਼ੂਨ ਚੂਸ ਕੇ ਮੁਨਾਫੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦਾ ਮੁਲੰਮਾ ਚੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਜਿਹਾ ਰਾਸ਼ਟਰ ਜਿਸ ਦੇ 80 ਕਰੋੜ ਬਾਸ਼ਿੰਦੇ ਅਨਾਜ ਖਰੀਦਣ ਤੋਂ ਅਸਮਰਥ ਹਨ। ਐੱਲ ਐਂਡ ਟੀ ਦਾ ਸੁਪਰ ਅਮੀਰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਿਹੜਾ ਦਿਨ ਦਾ 14 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਕਮਾ ਕੇ ਮਾਤਹਿਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਐਤਵਾਰ ਵੀ ਨਾ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਪਾਲਦਾ ਹੋਵੇ, ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੇ ਤਾਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਣ ਵਾਲੇ ਕਤਈ ਨਹੀਂ।

ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਣਐਲਾਨਿਆ 12 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੰਮ ਘੰਟਿਆਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬੋਝ ਹੇਠਲੇ ਪਾਇਦਾਨ ਦੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਨੌਕਰੀ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਘੱਟ ਤਨਖਾਹਾਂ ਕਾਰਨ ਉਹ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਰੱਖਣ ਦੇ ਵੀ ਕਾਬਿਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਦਲ ਵੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਦੀ ਮਹਾਂ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬੜੇ ਸੁਖਾਲੇ ਹਾਸਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਜਲਦੀ ਹੀ ਬਰਨ ਆਊਟ (ਕੰਮ ਦੇ ਦਬਾਅ ਨਾਲ ਝੁਲਸਣਾ) ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਮਰਦਾਂ ਨਾਲੋਂ ਅਕਸਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਦਬਾਅ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਬੋਝ ਹੇਠ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਕੰਮ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਜੁਰਮਾਨਾ (ਮੈਰਿਜ ਪੈਨਲਟੀ) ਅਤੇ ਬੱਚਾ ਜੁਰਮਾਨਾ (ਚਾਈਲਡ ਪਨੈਲਟੀ) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

70 ਜਾਂ 90 ਘੰਟੇ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਲਿਖੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਹੋਰ ਘਟਣ ਦੇ ਖ਼ਦਸ਼ੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਘੰਟੇ ਕਰਾਉਣ ਵਾਲਾ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚੋਂ ਖਦੇੜਨ ਵਾਲਾ ਵੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਅੱਜ ਵੀ ਘਰੇਲੂ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ, ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਚੱਕੀ ਵਿੱਚ ਪਿਸਦੀਆਂ ਅਖੀਰ ਆਪਣੇ ਸੁਫਨਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਲਾਂਜਲੀ ਦੇ ਨਿਆਣੇ ਅਤੇ ਘਰ ਪਰਿਵਾਰ, ਬਜ਼ੁਰਗ ਸੱਸ ਸਹੁਰੇ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੇ ਨਾਮ ਹੇਠ ਘਰ ਬੈਠਣ ਨੂੰ ਮਜਬੂਰ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਰਾਸ਼ਟਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਮੂਲ ਇਰਾਦੇ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਸੋਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣੇ ਘੱਟ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੋਂ ਘਟ ਉਜਰਤਾਂ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਓਵਰਟਾਈਮ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮੁਨਾਫੇ ਵਧਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੋਚ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਰਵ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਦਮ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੀ ਮੁਨਾਫ਼ਾਖੋਰੀ ਦੀ ਲਾਲਸਾ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਖੇਡ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨਾਲ ਹਾਸਲ ਅੱਠ ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਬਿਹਤਰ ਕੰਮ ਹਾਲਾਤ ਦੀਆਂ ਹਾਸਲ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹਨ। ਕਾਮਾ ਵਰਗ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਚੇਤੰਨ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਜੀਵਨ ਜਿਊਣ ਦਾ ਹੱਕ ਉਸ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬਿਹਤਰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੌਕਿਆਂ ਨਾਲ ਹੀ ਹਾਸਲ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਮੋਹ

ਲਿਖਤ : ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, 97800-36216

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹੋਂ ਲਾਹੌਰ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਵਾਹਗੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਦਿਆਂ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਮਾਂ ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ। ਮਾਂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਮਿੰਟਗੁਮਰੀ (ਹੁਣ ਸਾਹੀਵਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ) ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਮੀਆਂਚੰਨੂ ਕੋਲ ਚੱਕ 64 ਗੇੜਾ ਮਾਰ ਕੇ ਆਈਂ। ਤੇਰੇ ਨਾਨੇ ਨੇ ਉੱਥੋਂ ਦਸਵੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਨਾਨੇ ਦਾ ਪਿਤਾ ਭਾਵ ਮੇਰਾ ਪੜਨਾਨਾ ਫ਼ੌਜ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਮੇਰੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਮਾਮੇ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਅਤਿੰਦਰ ਦਾ ਫੋਨ ਆਇਆ ਤੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਛਾਂਗਾ ਮਾਂਗਾ ਸਟੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਫੁੱਲਣ ਪਿੰਡ ਦੇਖ ਕੇ ਆਉਣਾ। ਖ਼ੈਰ, ਮੇਰੀ ਮਜਬੂਰੀ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸੀਮਤ ਵੀਜ਼ਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਮੈਥੋਂ ਦੋਵੇਂ ਥਾਵਾਂ ਉੱਪਰ ਜਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਵਾਹਗਾ ਪਾਰ ਕਰਦਿਆਂ ਜਿਉਂ ਹੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਵਫ਼ਦ ਲਾਹੌਰ ਲਈ ਬੱਸਾਂ ਵਿੱਚ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਬਹੁਤੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤ ਵੀ ਮੇਰੇ ਮਾਂ ਤੇ ਅਤਿੰਦਰ ਵਰਗੇ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਸੱਤ ਦਿਨ ਦੀ ਬੱਝਵੀਂ ਠਹਿਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਸਮੇਤ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਕਸੂਰ ਜਾਣ ਦੇ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਕਾਰਨ ਵਫ਼ਦ ਮੈਂਬਰ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕਣ ਲੱਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੋਇਲ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੀ ਧੀ ਤੇ ਗਾਇਕਾ ਡੌਲੀ ਗੁਲੇਰੀਆ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਹੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹੋਂ ਗਏ ਸਨ। ਕਾਨਫਰੰਸ ਤੋਂ ਵਿਹਲੇ ਹੋ ਕੇ ਉਹ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਜਨਮ ਸਥਾਨ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਲਈ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਆਖ਼ਰ ਚੌਥੇ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਹੌਰ ਰਹਿੰਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਜੱਦੀ ਘਰ ਲੱਭ ਗਿਆ। ਲਾਹੌਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਚੁਬਰਜੀ ਨੇੜੇ ਮੁਲਤਾਨ ਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਰੋਡ ਨੂੰ ਜੋੜਦੀ ਐਲ.ਓ.ਐੱਸ. ਰੋਡ ਉੱਤੇ ਬਿਸ਼ਨ ਸਟਰੀਟ ਅੰਦਰ ਦਾਖ਼ਲ ਹੁੰਦਿਆਂ ਡੌਲੀ ਗੁਲੇਰੀਆ ਦਾ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੇ ਘਰ ਸਾਹਮਣੇ 'ਮਾਵਾਂ ਤੇ ਧੀਆਂ ਰਲ ਬੈਠੀਆਂ ਨੀ ਮਾਏ...' ਗਾਉਂਦਿਆਂ ਗੱਚ ਭਰ ਆਇਆ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਫਿਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ਬੂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਆਪਣੇ 18 ਸਾਲ ਗੁਜ਼ਾਰੇ। ਨਵੀਨੀਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਪਠਾਣ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਡੌਲੀ ਗੁਲੇਰੀਆ ਦੀ ਜੁਗਲਬੰਦੀ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਵੱਡਾ ਨਾਂ ਰੱਖਦੇ ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਕਈ ਵਾਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਾ ਗੇੜਾ ਲਾ ਆਏ ਹਨ, ਪਰ ਹਰ ਵਾਰ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਜਾਣ ਤੋਂ ਖੁੰਝ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਇੱਕ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਸੂਰ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰੱਦ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ ਨਾਰੋਵਾਲ ਸਥਿਤ ਪਿੰਡ ਨਿੰਦੋਂ ਵਿਖੇ ਜਾਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕਿਆ। ਨਾਸਰ ਢਿੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ। ਪ੍ਰੋ. ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ ਆਪਣੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਵਿਛੜੇ ਬਾਪੂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਕੇ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਗਏ। ਦੋ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਨਾਲ ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਰਉੱਤਰ ਹੀ ਹੋ ਗਏ ਜਦੋਂ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਨਾਰੋਵਾਲ ਜਾਂਦਿਆਂ ਟੋਲ ਪਲਾਜ਼ਾ ਉੱਪਰ ਟੋਲ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਨੇ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਟੋਲ ਟੈਕਸ ਲੈਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਵਸੂਲਦੇ। ਇੱਕ ਚੌਰਾਹੇ ਉੱਤੇ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਮੰਗਤੇ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਅੱਗੋਂ ਉਸ ਦਾ ਵੀ ਟੋਲ ਵਾਲੇ ਵਰਗਾ ਜਵਾਬ ਆਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਵੀ ਨਾਲ ਸਨ। ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਆਈ.ਪੀ.ਐੱਸ. ਤੇ ਲਿਖਾਰੀ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੂਰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਡਾ. ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨਾਲ ਲਾਇਲਪੁਰ (ਹੁਣ ਫੈਸਲਾਬਾਦ) ਸਥਿਤ ਆਪਣੇ ਜੱਦੀ ਪਿੰਡ ਚੱਕ 531 ਜਾ ਕੇ ਆਏ। ਸੰਤਾਲੀ ਦੀ ਵੰਡ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਸਵੀਂ ਤੇ ਚਾਚਾ ਅੱਠਵੀਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦੇ ਸਨ ਜੋ ਉੱਧਰੋਂ ਆਪਣਾ ਘਰ-ਬਾਰ ਛੱਡ ਕੇ ਇੱਧਰ ਆਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਕੂਲ, ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਖੇਤ ਦੇਖੇ। ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਅਤੇ ਰੰਗਮੰਚ ਦੀ ਵੱਡੀ ਅਦਾਕਾਰਾ ਅਨੀਤਾ ਸਬਦੀਸ਼ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਸਥਿਤ ਪਿੰਡ ਜੁਮਣ ਵੇਖਿਆ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਧਰਮਪਾਲ ਉਪਾਸ਼ਕ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਸ਼ਾਮ ਅਨੀਤਾ ਸ਼ਬਦੀਸ਼ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਅਲ ਹਮਰਾ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਇੱਕ ਪਾਤਰੀ ਨਾਟਕ 'ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ' ਖੇਡਿਆ ਜੋ ਬਹੁਤ ਸਲਾਹਿਆ ਗਿਆ। ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਰਹਿੰਦਾ ਕਵੀ ਹਰਮੀਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੁਸੈਨੀਵਾਲਾ-ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ ਬਾਰਡਰ ਪਾਰ ਕਸੂਰ ਦੀ ਤਹਿਸੀਲ ਚੂਨੀਆਂ ਸਥਿਤ ਜੰਡ ਵਾਲਾ ਗੇੜਾ ਮਾਰ ਕੇ ਆਇਆ ਜਿੱਥੋਂ ਉਸ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਵਡੇਰੇ ਸੰਤਾਲੀ ਵਿੱਚ ਇੱਧਰ ਆਏ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ ਵੀ ਲਾਇਲਪੁਰ (ਹੁਣ ਫੈਸਲਾਬਾਦ) ਵਿੱਚ ਜੜਾਂਵਾਲੀ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਵੱਡਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਚੱਕ 63 ਜਾ ਕੇ ਆਏ ਜਿੱਥੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਇੱਧਰ ਮੋਗਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਦੌਧਰ ਆ ਕੇ ਵਸਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਆਪਕ ਤੇ ਕਵੀ ਹਰਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤਤਲਾ ਨੇ ਟੋਬਾ ਟੇਕ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਬੇਰੀਆਂਵਾਲਾ ਕੋਲ ਚੱਕ ਨੰਬਰ 295 ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਹਾਲੇ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਇੱਕ ਕੰਧ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਭਾਵੁਕ ਹੋ ਗਿਆ। ਪ੍ਰੋ. ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਆਪਣਾ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦਾ ਪਿੰਡ ਗੰਜੇ ਸੰਧੂ ਦੇਖਿਆ। ਲਾਹੌਰ ਘੁੰਮਦਿਆਂ ਜਿੱਥੇ ਸਾਡੇ ਵਫ਼ਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਹੇਜ ਜਾਗ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਲਾਹੌਰ ਰਹਿੰਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਲੋਕ ਮਿਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਜੋ ਇੱਧਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਗਏ। ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਦਿਆਂ ਹੀ ਬੀ.ਟੈੱਕ. ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਨਕਿਆਂ ਦਾ ਪਿੰਡ ਇੱਧਰ ਨਾਭਾ ਵਿਖੇ ਸੀ ਅਤੇ ਦਾਦਕਿਆਂ ਦਾ ਪਿੰਡ ਭਦੌੜ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਦੌੜ ਤੋਂ ਸੱਤ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਮੇਰਾ ਪਿੰਡ ਸ਼ਹਿਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਸ ਕਿਸਮ ਦੀ ਚਮਕ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਆਖ਼ਰ ਪੁਰਖਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਮੋਹ ਤਾਰ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਹੀ ਹੈ।

ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਲਤ ਲੈ ਰਹੀ ਹੈ ਇੱਕ ਅਣ-ਐਲਾਨੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਦਾ ਰੂਪ

ਲਿਖਤ : ਵਿਜੈ ਗਰਗ
ਰਿਟਾਇਰਡ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ

ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨੇ ਸਾਡੀ ਜਿੰਦਗੀ ਬਦਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ, ਮਨੋਰੰਜਨ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਬੇਅੰਤ ਸਰੋਤ ਬਣ ਕੇ ਸਾਡੀ ਜਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਆਸਾਨ ਅਤੇ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ, ਇਸਦੀ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ - ਇੰਟਰਨੈਟ ਦੀ ਲਤ. ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਇੰਨੀ ਗੰਭੀਰ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਅਣਐਲਾਨੀ ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਕਹਿਣਾ ਕੋਈ ਅਤਿਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਮਲੇਸ਼ੀਆ ਦੇ ਖੋਜਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈਟ ਦੀ ਲਤ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈਟ ਤੇ ਬਿਤਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੈ.ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਸਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਦੀ ਬਣਤਰ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ, ਯਾਦਦਾਸ਼ਤ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। 'ਸਾਈਬਰ ਐਡਿਕਸ਼ਨ' ਜਾਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਲਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਆਨਲਾਈਨ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੰਨਾ ਰੁੱਝ ਜਾਣਾ ਕਿ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ, ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਮੀਡੀਆ, ਗੇਮਜ਼, ਵੀਡੀਓ ਸਟ੍ਰੀਮਿੰਗ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀ ਬ੍ਰਾਊਜ਼ਿੰਗ ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਇੱਕ ਆਮ ਆਦਮੀ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਇੰਟਰਨੈਟ ਤੇ ਬਿਤਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇਸਮਾਂ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈਟ ਦੀ ਅਸੀਮਿਤ ਵਰਤੋਂ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦਾ ਲਗਾਤਾਰ ਹੜ੍ਹ ਸਾਡੀ ਇਕਾਗਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕੰਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੇਣ, ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਸਮਾਈਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਡੀ ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਲਤ ਦਾ ਮਾਨਸਿਕ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਡੂੰਘਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਸਕ੍ਰੀਨ ਟਾਈਮ ਚਿੰਤਾ, ਉਦਾਸੀ ਅਤੇ ਇਕੱਲਤਾ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਕਿਸ਼ੋਰ, ਜੋ ਆਪਣਾ ਜਿਆਦਾਤਰ ਸਮਾਂ ਔਨਲਾਈਨ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ 'ਤੇ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਲਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਲਤ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਲਈ ਵੀ ਖਤਰਨਾਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਕਰੀਨ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲਗਾਤਾਰ ਬੈਠਣ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਥਕਾਵਟ, ਸਿਰ ਦਰਦ, ਮੋਟਾਪਾ ਅਤੇ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਨਿਯਮਿਤ ਰੁਟੀਨ ਅਤੇ ਨੀਂਦ ਦੀ ਕਮੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਲਤ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗਾਮਾ ਐਮੀਨੋਬਿਊਟੀਰਿਕ ਐਸਿਡ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਐਸਿਡ ਦਿਮਾਗੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਤਸੁਕਤਾ, ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਨੀਂਦ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਜੀਏਬੀਏ ਪੱਧਰ ਅਸੰਤੁਲਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬੇਚੈਨੀ, ਬੇਚੈਨੀ, ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਉਦਾਸੀ ਨੂੰ ਵਧਾਵਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਲਤ ਦਿਮਾਗ ਦੇ ਨਿਊਰਲ ਸਰਕਟਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਵੇਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਲਤ ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਸਿਗਰਟ ਦੀ ਲਤ ਜਿੰਨੀ ਖਤਰਨਾਕ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਡਿਜੀਟਲ ਡੀਟੌਕਸ, ਸਮਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਮੁਹਿੰਮਾਂ ਇਸ ਲਤ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਐਜੂਕੇਸ਼ਨਲ ਕਾਲਮਨਿਸਟ ਸਟਰੀਟ ਕੌਰ ਚੰਦ
ਐਮ.ਐਚ.ਆਰ ਮਲੋਟ ਪੰਜਾਬ।

ਭੋਜਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਆਧਾਰ ਟਿਕਾਊ ਖੇਤੀ ਆਮਦਨੀ

ਲਿਖਤ : ਦਵਿੰਦਰ ਸ਼ਰਮਾ

ਕੈਂਬਰਿਜ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਮੁਤਾਬਿਕ 'ਮੂਨਸ਼ੌਟ' ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੁਝ ਅਸੰਭਵ ਕਰਨ ਲਈ ਹਿੰਮਤੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣਾ। ਇਸ ਲਈ ਜਦੋਂ 150 ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੋਬੇਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਖ਼ੁਰਾਕ ਸਨਮਾਨ ਜੇਤੂਆਂ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਖ਼ਤ ਲਿਖਦਿਆਂ ਧਰਤੀ ਪੱਖੀ ਮੂਨਸ਼ੌਟ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਬਾਅਦ 'ਚ ਖ਼ੁਰਾਕ ਉਤਪਾਦਨ 'ਚ ਕੇਵਲ ਵਾਧੇ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਾਰਥਕ ਵਾਧੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨਗੀਆਂ; ਉਹ ਵਾਧਾ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਰਫ਼ਤਾਰ 'ਤੇ 2050 ਤੱਕ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਜਾਉਣ ਦੀ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਪੱਖ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਅਸੰਭਵ ਜਾਪ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਮਾਹਿਰ ਇਸ ਸੱਦੇ ਰਾਹੀਂ ਵੇਲੇ ਸਿਰ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਸਪਸ਼ਟ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੀਲਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਚਿੱਠੀ ਵਿੱਚ ਚਿਤਾਵਨੀ ਹੈ, "ਅਸੀਂ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਖ਼ੁਰਾਕ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਉੱਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਬਲਕਿ ਨੇੜੇ-ਤੇੜੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹਾਂ।"

ਇਸ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਸਮਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀਆਂ ਹਸਤੀਆਂ ਦੇ ਦਸਤਖ਼ਤ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਨੋਬੇਲ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ 14ਵੇਂ ਦਲਾਈ ਲਾਮਾ, ਜੋਸੇਫ ਸਟਿਗਲਿਟਜ਼, ਕੈਲਾਸ਼ ਸਤਿਆਰਥੀ, ਰੌਬਰਟ ਹੂਬਰ, ਡੈਰਨ ਐਸਮੋਗਲੂ ਤੇ ਸਰ ਜੌਹਨ ਈ ਵਾਕਰ, ਵਿਸ਼ਵ ਖ਼ੁਰਾਕ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂ ਜਿਵੇਂ ਡਾ. ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਖੁਸ਼, ਪੇਰ ਪਿਨਸਟਰੱਪ-ਐਂਡਰਸਨ, ਰਤਨ ਲਾਲ ਤੇ ਹਾਂਸ ਆਰ ਹੈਰਨ।

ਚਿੱਠੀ ਦੇ ਅਖੀਰ 'ਚ ਦਰਜ ਹੈ, "ਵਿਗਿਆਨ ਤੇ ਖੋਜ ਦੇ ਮੋਹਰੀਆਂ ਵਜੋਂ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇਣ ਲੱਗਿਆਂ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਵੋ, (ਆਓ) ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀਆਂ ਉਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰੀਏ ਤੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਭੋਜਨ ਤੇ ਪੋਸ਼ਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖੋਜ ਨੂੰ ਸਿਖਰਲੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਦੀ ਵਕਾਲਤ ਕਰੀਏ।"

ਜਦੋਂ ਸੰਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 2050 ਤੱਕ 9.8 ਅਰਬ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਖ਼ੁਰਾਕ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਕੇਵਲ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖ਼ੁਰਾਕੀ ਕਮੀਆਂ- 80 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਭੁੱਖਮਰੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ, ਸਿਰਫ਼ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਕਰ ਕੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਇਹ ਖ਼ੁਰਾਕੀ ਕਮੀਆਂ ਗ਼ਲਤ ਨੀਤੀਆਂ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਹਨ।

'ਹੰਗਰ'ਸ ਟਿਪਿੰਗ ਪੁਆਇੰਟ' ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਇਸ ਖ਼ਤ 'ਚ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਖ਼ੁਰਾਕ ਲਈ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਨੁਕਤਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਇਹ 'ਜਲਵਾਯੂ ਤਬਦੀਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਕਠੋਰ ਮੌਸਮੀ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਧਣ' ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਖ਼ੁਰਾਕ ਤੇ ਪੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸੰਕਟ ਇਸ ਸਦੀ ਦੇ ਅੱਧ ਤੱਕ ਕੇਵਲ ਬਦਤਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਪੱਤਰ 'ਚ ਹੋਰ ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ ਜਿਵੇਂ ਭੋਂ ਖੋਰ, ਭੂਮੀ ਪਤਨ, ਜੈਵ ਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ ਤੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ 'ਚ ਹੋ ਰਹੇ ਟਕਰਾਅ ਨਾਲ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਘਟਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਬਿਲਕੁਲ ਦਰੁਸਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਯਕੀਨਨ, ਇਹ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਪੱਤਰ ਮੱਕੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਅਫਰੀਕਾ ਦਾ ਮੁੱਖ ਭੋਜਨ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਿਆਂ 'ਚ ਘਟ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਖ਼ੁਰਾਕ ਤੇ ਪੋਸ਼ਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਆਲਮੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਫੌਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੱਥ ਮਿਲਾਉਣ ਤੇ ਇਕਜੁੱਟ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਮਸਲਨ, ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਘਰੇਲੂ ਮੱਕੀ ਉਤਪਾਦਨ ਦਾ 44 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਇਥਾਨੋਲ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ 'ਨਿਊ ਸਾਇੰਟਿਸਟ' ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ (14 ਮਾਰਚ 2022) ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ 9 ਕਰੋੜ ਟਨ ਅਨਾਜ ਇਥਾਨੋਲ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤੇ ਯੂਰੋਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ 1.2 ਕਰੋੜ ਟਨ ਇਥਾਨੋਲ ਵਰਤ ਰਹੀ ਸੀ। ਕਣਕ ਤੇ ਮੱਕੀ ਤੋਂ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਇਸ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਆਟੋਮੋਬਾਈਲ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਯੂਰੋਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ 35 ਲੱਖ ਟਨ ਤਾੜ ਦੇ ਤੇਲ ਨੂੰ ਵੀ ਡੀਜ਼ਲ ਉਤਪਾਦਨ ਲਈ ਵਰਤ ਰਹੀ ਸੀ।

ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਉਦੋਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੂਲ ਖ਼ੁਰਾਕੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਰੂਸ-ਯੂਕਰੇਨ ਜੰਗ ਦੀ ਮਾਰ ਪੈ ਰਹੀ ਸੀ। ਜੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਯੂਰੋਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ 'ਚ ਜੈਵ ਈਂਧਨ ਦਾ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉਤਪਾਦਨ ਵੀ ਘਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਬਚੇ ਅਨਾਜ ਨਾਲ ਜੰਗ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਖ਼ੁਰਾਕ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਮੀ ਪੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ।

ਪੱਤਰ 'ਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਉੱਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਕਣਕ ਤੇ ਚੌਲ ਵਰਗੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ 'ਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੰਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ, ਮੁੱਖ ਦਾਲਾਂ 'ਚ ਜੈਵਿਕ ਨਾਈਟ੍ਰੋਜਨ ਨਿਰਧਾਰਨ, ਸਾਲਾਨਾ ਫ਼ਸਲਾਂ ਨੂੰ ਬਾਰਾ ਮਾਹੀ 'ਚ ਬਦਲਣਾ, ਫ਼ਸਲੀ ਢਾਂਚਿਆਂ 'ਚ ਭਿੰਨਤਾ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਜੀਵਾਣੂਆਂ ਨਾਲ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਭੋਜਨ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੈ।

ਪੱਤਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, "ਜਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਅਰਬਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਤੰਦਰੁਸਤ, ਉਸਾਰੂ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਫਾਇਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਲਮੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਨਾਲ ਵੀ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ।" ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਭਾਵੇਂ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਖੇਤੀ ਖੋਜ 'ਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੇ ਕਈ ਫਾਇਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸੱਦਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਸਮਾਜ ਦੇ ਸਹਾਰੇ ਚੱਲੇ ਤਾਂ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਖ਼ੁਰਾਕੀ ਢਾਂਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਫ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਤੋਰਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।"

ਅਜੇ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਿ ਕੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਮਦਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਖੋਜ ਉੱਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਖੋਜ ਦੇ ਬੋਲਬਾਲੇ ਉਤੇ।

ਜਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤਮੰਦ, ਕਿਫਾਇਤੀ ਤੇ ਟਿਕਾਊ ਖਾਣਾ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪੱਤਰ ਕਈ ਵਾਰ ਮੰਡੀਆਂ ਦੇ ਫੇਲ੍ਹ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਢੁਕਵੇਂ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਤੇ 'ਕੀਮਤ' ਢਾਂਚਿਆਂ ਅੰਦਰ 'ਮੰਡੀ ਦੇ ਨਾਕਾਮ' ਹੋਣ ਵੱਲ ਤਾਂ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਰਬਨ ਤੇ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਾ ਹੈ; ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਮੁੱਦੇ- ਸੰਸਾਰ 'ਚ ਹਰ ਥਾਂ ਖੇਤੀ ਆਮਦਨੀ ਵਧਾਉਣ 'ਚ ਮੰਡੀਆਂ ਦੀ ਨਾਕਾਮੀ ਉੱਤੇ ਚੁੱਪ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਟਿਕਾਊ ਖੇਤੀ ਆਮਦਨੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ, ਭਵਿੱਖੀ ਖ਼ੁਰਾਕ ਤੇ ਪੋਸ਼ਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨਾ ਸ਼ਾਇਦ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਿਸਾਲ ਵਜੋਂ ਭਾਵੇਂ ਅਮਰੀਕੀ ਖੇਤੀ ਬਿੱਲ ਜੋ ਅਗਲੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਬਜਟ ਉਪਲਬਧ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਖ਼ਿਰੀ ਸਤੰਬਰ 2024 ਵਿੱਚ ਖ਼ਤਮ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਵਿੱਚ 1.8 ਖਰਬ ਡਾਲਰ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਫਿਰ ਵੀ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕਿਸਾਨ ਇਸ ਸਾਲ ਖੇਤੀ ਦਾ ਕਿੱਤਾ ਛੱਡ ਦੇਵੇਗਾ।

ਜਿਣਸ ਦੀ ਕੀਮਤ ਘੱਟ ਲੱਗਣ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਖ਼ਰਚ ਵਧਣ ਦੇ ਸਤਾਏ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਫੌਰੀ 10 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਪੂਰਤੀ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜਿਹਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਨਵਾਂ ਖੇਤੀ ਬਿੱਲ 2024 ਅਜੇ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਉਡੀਕ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਯੂਰੋਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ 'ਚ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਚਾਰ ਮਹੀਨਿਆਂ 'ਚ 24 ਮੁਲਕਾਂ 'ਚ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਚੱਲਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਯਕੀਨੀ ਖੇਤੀ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸਾਂਝੀ ਰਾਇ ਵਜੋਂ ਉੱਭਰਿਆ ਹੈ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫਰਾਂਸ 'ਚ ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤੀ ਆਮਦਨੀ ਨੂੰ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖ਼ੁਰਾਕ ਸਪਲਾਈ ਲੜੀ 'ਚ 'ਐਡਜਸਟਮੈਂਟ ਵੇਰੀਏਬਲ' ਬਣਾ ਕੇ ਨਾ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਸਪਲਾਈ ਲੜੀ 'ਚ ਹੇਠਲੇ ਕ੍ਰਮ 'ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਖ਼ੁਰਾਕ ਲੜੀ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਹਿੱਤਧਾਰਕ ਮੋਟਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾ ਕੇ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਿਸਾਨ ਸਿਰਫ਼ ਮਾਮੂਲੀ ਮੁਨਾਫ਼ੇ 'ਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਜੋਗਾ ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਭਾਰਤ 'ਚ ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ-ਹਰਿਆਣਾ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ 11 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਕਿਸਾਨ ਅੰਦੋਲਨ 2.0 ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਹਾਲੀਆ ਨਿਊਜ਼ ਰਿਪੋਰਟ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਾਉਣੀ ਦੀਆਂ 14 ਫ਼ਸਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸੱਤ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰੀ ਕੀਮਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ (ਐੱਮਐੱਸਪੀ) ਤੋਂ 12-26 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੇਠਾਂ ਘੁੰਮ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਖੇਤੀ ਆਮਦਨੀ 'ਚ ਜਾਂ ਤਾਂ ਖੜੋਤ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਹੇਠਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

2050 ਤੱਕ 1.5 ਅਰਬ ਵਾਧੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਆਉਣ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਬਿਲਕੁਲ ਪੇਸ਼ ਆ ਸਕਦੀ ਹੈ ਪਰ ਕਾਰਜਯੋਜਨਾ 'ਮੂਨਸ਼ੌਟ' ਪਹੁੰਚ ਮੁਤਾਬਿਕ ਬਣਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਪਹਿਲਾਂ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਲਾਹੇਵੰਦ ਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਧੰਦਾ ਬਣਾਏ।

ਜੜ੍ਹਾਂ

ਲਿਖਤ : ਜਸਵਿੰਦਰ ਸੁਰਗੀਤ, ਸੰਪਰਕ: 94174-48436

ਸਾਲ ਉੱਨੀ ਸੌ ਉਨਾਸੀ ਅੱਸੀ ਦੇ ਵੇਲਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਰਹਿੰਦਾ ਸਾਂ। ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਨਿੰਮ ਦਾ ਦਰੱਖਤ ਹੁੰਦਾ ਸੀ (ਇਹ ਨਿੰਮ ਹੁਣ ਵੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹਦਾ ਉਹ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੂਪ ਬੁਢਾਪੇ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ ਹੈ) ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵਾਲੇ 'ਵੱਡਾ ਨਿੰਮ' ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਾਂ। ਇਸ ਦੇ ਪੂਰਬ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਤੇ ਪੱਛਮ ਵੱਨੀ ਪਸ਼ੂਆਂ ਲਈ ਵੱਡਾ ਛੱਪੜ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਨਿੰਮ ਹੇਠਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਰੌਣਕ ਰਹਿੰਦੀ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਉੱਥੇ ਡੱਠੇ ਤਖ਼ਤਪੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਬੱਚੇ ਖੇਡਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਨੌਜਵਾਨ ਅੱਡ ਢਾਣੀਆਂ ਬਣਾ ਕੇ ਯੱਕੜ ਮਾਰਦੇ। ਨਿੰਮ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਸ਼ੂ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੁੰਦੇ, ਮੁੱਢ ਨਾਲ ਪਾਣੀ ਦੇ ਘੜੇ ਭਰ ਕੇ ਰੱਖੇ ਹੁੰਦੇ। ਕੋਈ-ਕੋਈ ਬਜ਼ੁਰਗ ਉੱਥੇ ਮੰਜਾ ਡਾਹ ਕੇ ਸੁੱਤਾ ਹੁੰਦਾ। ਗੱਲ ਕੀ, ਗਰਮੀ ਸਰਦੀ ਉੱਥੇ ਖ਼ੂਬ ਰੌਣਕ ਰਹਿੰਦੀ। ਗਰਮੀਆਂ ਦੀਆਂ ਦੁਪਹਿਰਾਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਰੌਣਕ ਵਾਲੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਦੇ ਬੁੱਲੇ ਤਸੱਲੀ ਦਿੰਦੇ।

ਗਰਮੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਨਜ਼ਾਰਾ ਬੜਾ ਮਨਮੋਹਣਾ ਹੁੰਦਾ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਛੱਪੜ ਦੇ ਨਿਰਮਲ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਪਸ਼ੂ ਤਾਰੀਆਂ ਲਾਉਂਦੇ (ਹਾਂ ਹਾਂ, ਨਿਰਮਲ ਪਾਣੀ!... ਉਦੋਂ ਛੱਪੜਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨਿਰਮਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ); ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਬੱਚੇ ਛੱਪੜ ਵਿੱਚ ਤਾਰੀਆਂ ਲਾ ਰਹੇ ਹੁੰਦੇ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਛੱਪੜ ਵਿੱਚ ਖੁੰਢ ਸੁੱਟ ਕੇ ਉਸ 'ਤੇ 'ਨੌਕਾ ਵਿਹਾਰ' ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦੇ। ਕਿਸੇ ਪਾਸੇ ਮੁੰਡੇ ਛੱਪੜ ਕਿਨਾਰੇ ਲੱਗੇ ਦਰੱਖਤਾਂ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ-ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਛੱਪੜ ਵਿੱਚ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰਦੇ।

ਸ਼ਾਮ ਵੇਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤੋਂ ਬਾਬਾ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਹਿਰਾਸ ਦਾ ਪਾਠ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੰਦੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੜੀ ਰਸਭਿੰਨੀ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਨਿਆਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੋਰਾਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀਆਂ। ਨਿੰਮ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਪੰਛੀਆਂ ਦੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਵੱਖਰਾ ਰਾਗ ਛੇੜਿਆ ਹੁੰਦਾ। ਇਉਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਲੀਆਂ ਮਿਲੀਆਂ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਇਕਮਿਕਤਾ ਨੇ ਅਜਬ ਸੰਗੀਤ ਛੇੜਿਆ ਹੁੰਦਾ... ਤੇ ਇਸ ਮਨਮੋਹਣੇ ਮਾਹੌਲ 'ਚ ਤਾਸ਼ ਦੀ ਬਾਜ਼ੀ ਲੱਗ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ। ਅਸੀਂ ਸੀਪ ਖੇਡਦੇ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ 'ਮਾੜੇ ਪੱਤੇ' ਆਉਂਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਖਿਡਾਰੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਬੈਠੇ ਨੂੰ ਆਖਦਾ, "ਜੀਤਿਆ, ਕਿਉਂ ਬੋਲ੍ਹੀ ਦੱਬੀ ਬੈਠੈਂ?... ਤੇ ਜੀਤਾ ਬੋਲ੍ਹੀ ਚੁੱਕ ਲੈਂਦਾ। ਖੇਡਦੇ ਸਮੇਂ ਕਿੰਨਾ-ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਚੁੱਪ ਪਸਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਜਿੱਦਾਂ ਕਿਤੇ ਰਲ ਕੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਮੋਨ ਧਾਰਿਆ ਹੋਵੇ, ਤੇ ਫਿਰ ਇੱਕ ਦਮ ਧਮੱਚੜ ਮੱਚ ਪੈਂਦਾ। ਦਰੱਖਤਾਂ 'ਤੇ ਚੀਂ-ਚੀਂ ਕਰਦੇ ਪੰਛੀ ਉਡ ਜਾਂਦੇ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਚਿਰ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਸੁੰਨ ਵਰਤ ਜਾਂਦੀ। ਪੰਛੀ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਕਰ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆਪਣੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਆ ਬਹਿੰਦੇ। ਇਉਂ ਇਹ ਚੱਕਰ ਚਲਦਾ ਰਹਿੰਦਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਾਰੇ ਉਹਨੂੰ ਗੁਰਦਿਆਲਾ ਬੋਲ਼ਾ ਆਖਦੇ। ਉਂਝ ਉਹ ਬੋਲ਼ਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬਸ ਉਸ ਟੱਬਰ ਦੀ ਅੱਲ ਪਈ ਹੋਈ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ 'ਸੀਪ' ਲਾਉਂਦਾ ਤਾਂ ਨਾਲ ਦੀ ਨਾਲ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਆਖਦਾ: "ਦੇਖ ਮਰਦਾਨਿਆ, ਰੰਗ ਕਰਤਾਰ ਦੇ।" 'ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਬਿਖਰੇ ਪੱਤੇ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ। ਇਉਂ ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਵੱਡੇ ਨਿੰਮ ਥੱਲੇ ਬਾਰਾਂ ਮਹੀਨੇ ਤੀਹ ਦਿਨ ਤਾਸ਼ ਚਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ, ਪੰਛੀ ਚੀਂ-ਚੀਂ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ, ਮੋਰ ਪੈਲਾਂ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ, ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਦੇ ਬੁੱਲੇ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ, ਛੱਪੜ ਦੇ ਸਾਫ ਸ਼ਫਾਫ ਪਾਣੀਆਂ 'ਚ ਪਸ਼ੂ ਨਹਾਉਂਦੇ, ਗੱਭਰੂ ਤਾਰੀਆਂ ਲਾਉਂਦੇ, ਰਹਿਰਾਸ ਦਾ ਪਾਠ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ।

ਹੁਣ ਜਦ ਕਦੇ ਕਦਾਈਂ ਪਿੰਡ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਨਿੰਮ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਮਿਲ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹਾਂ। ਉਂਝ ਹੁਣ ਉਹ ਉਦਾਸ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਉਹਨੂੰ ਕਲਾਵੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲੈਂਦਾ ਹਾਂ।... ਇਸ ਵਾਰ ਮੇਰੀ ਧੀ ਵੀ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਗਈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਨਿੰਮ ਕੋਲੋਂ ਗੁਜ਼ਰੇ ਤਾਂ ਮੱਲੋਮੱਲੀ ਮੈਥੋਂ ਗੱਡੀ ਦੇ ਬਰੇਕ ਲੱਗ ਗਏ।

"ਕਿਉਂ ਪਾਪਾ, ਗੱਡੀ ਕਿਉਂ ਰੋਕ ਲੀ?" ਬੇਟੀ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ।

"ਬੱਸ ਇੱਕ ਮਿੰਟ ਰੁਕ ਪੁੱਤ।" ਇੰਨਾ ਆਖ ਮੈਂ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿੱਕਲ ਗਿਆ। ਸਿੱਧਾ ਨਿੰਮ ਕੋਲ ਗਿਆ। ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਨਿੰਮ ਨੂੰ, ਉਹਦੀਆਂ ਬੁੱਢੀਆਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ, ਟਾਹਣੀਆਂ ਤੇ ਪੱਤਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਲੱਗਿਆ। ਪਲ ਦੀ ਪਲ ਮੈਂ ਪੰਜਤਾਲੀ ਸਾਲ ਪਿੱਛੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਗਰਮੀਆਂ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਦਾ ਉਹ ਨਜ਼ਾਰਾ ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਕਾਰ ਹੋ ਉੱਠਿਆ: ਬੱਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਲਕਾਰੀਆਂ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੇ ਅੰਬਰੋਂ ਉੱਚੇ ਹਾਸੇ, ਤਾਸ਼ ਖੇਡਦਿਆਂ ਦੀ ਪੈਂਦੀ ਖੱਪ, ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਸਪੀਕਰ 'ਚੋਂ ਬਾਬਾ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸੁਰੀਲੀ ਆਵਾਜ਼, ਪੰਛੀਆਂ ਦੀ ਚਹਿਚਹਾਹਟ। ਸਮਾਂ ਜਿਵੇਂ ਪਿਛਲ ਪੈਰੀਂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਮੰਤਰ ਮੁਗਧ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਹਾਲਤ ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਬਣੀ ਰਹੀ।

ਵਾਪਸ ਆਇਆ, ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਦੇਖਿਆ; ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੱਡਾ ਛੱਪੜ ਸੀ, ਉੱਥੇ ਵੱਡਾ ਸਾਰਾ ਟੋਆ ਜਿਹਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿਚ ਨਾ-ਮਾਤਰ ਪਾਣੀ ਹੈ, ਪਾਣੀ ਵੀ ਗੰਧਲਾ। ਛੱਪੜ ਕਿਨਾਰੇ ਲੱਗਿਆ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਬੋਹੜ ਦਾ ਦਰੱਖਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਵਸਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਘਰ ਖਾਲੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਘਰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਚੰਗੇਰੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾ ਵਸੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਨੇੜਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਚਲੇ ਗਏ।

ਉਦਾਸ ਮਨ ਨਾਲ ਮੈਂ ਵਾਪਸ ਆ ਕੇ ਕਾਰ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਗਿਆ। ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਤੋਂ ਬੇਖ਼ਬਰ ਮੇਰੀ ਧੀ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੀ ਹੋਈ ਸੀ। "ਪਾਪਾ ਕਿੱਥੇ ਗਏ ਸੀ, ਐਨਾ ਟਾਈਮ ਲਾ'ਤਾ?" ਧੀ ਨੇ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਤੋਂ ਧਿਆਨ ਹਟਾ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ।

"ਆਪਣੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਦੇਖਣ ਗਿਆ ਸੀ ਪੁੱਤ।" ਮੈਂ ਉਦਾਸ ਲਹਿਜੇ ਵਿੱਚ ਬੋਲਿਆ। "ਕਿਹੜੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ? ਕੀ ਕਹੀ ਜਾਨੇ ਓਂ?"

"ਪੁੱਤ, ਤੇਰੇ ਸਮਝ ਨ੍ਹੀਂ ਆਉਣੀ ਇਹ ਗੱਲ।" ਉਹ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਰੁੱਝ ਗਈ ਤੇ ਮੈਂ ਗੱਡੀ ਤੋਰ ਲਈ।

ਇਹ ਦਿਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀਓ...

ਲਿਖਤ : ਡਾ. ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਦੀਪਤੀ,
ਸੰਪਰਕ: 98156-08506

ਇਹ ਸਿਰਲੇਖ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਹੀ ਕਿਉਂ ਮੁਖ਼ਾਤਿਬ ਹੈ? ਦਰਅਸਲ, ਹਾਲਤ ਹੀ ਅਜਿਹੀ ਹੈ; ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚ ਬਾਕੀ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਦਿਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਗਾੜ ਬਾਰੇ ਕਈ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਬਾਰੇ ਇਹ ਖ਼ਬਰਾਂ ਸੱਚਮੁੱਚ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹਨ।

ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਕੇ ਦੇਖੋ, ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਵਿਚ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ, ਖਾਣ-ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਮਾੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ, ਘਿਉ ਜਾਂ ਤਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰੁਝਾਨ, ਮੋਟਾਪਾ ਅਤੇ ਚਿਕਨ ਤੇ ਸ਼ਰਾਬ। ਖਾਣ-ਪੀਣ ਪੱਖੋਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਖ਼ਾਸੀਅਤ ਹੈ। ਪਰੌਂਠਿਆਂ ਦਾ ਨਾਸ਼ਤਾ, ਦਾਲ-ਮਖਣੀ, ਮੱਕੀ ਦੀ ਰੋਟੀ ਤੇ ਮੱਖਣ ਵਾਲਾ ਸਾਗ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਮਨ-ਭਾਉਂਦੇ ਪਦਾਰਥ ਹਨ। ਸ਼ਰਾਬ ਵੀ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਹੁਣਚਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਕੇ ਸਭ ਅੰਦਰ ਕਿਰਤ ਕਰਨਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੱਖ ਹੈ। ਕਿਰਤ ਕੀਤਿਆਂ ਖਾਧਾ-ਪੀਤਾ ਵੀ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਰੀਰ ਦੀ ਵਰਜ਼ਿਸ਼ ਹੁੰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਪੱਖ ਮਿਲ ਕੇ ਨਰੋਏ ਸਰੀਰ ਅਤੇ ਦਿਲ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਵਿਚ 30 ਲੋਕ ਵਧੇਰੇ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਹਨ ਅਤੇ ਤਕਰੀਬਨ ਇਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚੋਂ 17 ਦਿਨ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਕਰ ਕੇ ਬਰਬਾਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਬਾਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਧ ਹਨ। ਅੱਜ ਤੋਂ ਪੰਜਾਹ-ਸੱਠ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਕਿਸੇ-ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਂ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਵਧ ਹੋਣ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੁੰਦੀ ਸੀ; ਅੱਜ ਕੋਈ ਘਰ ਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਥੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਦਿਲ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਜਿਵੇਂ ਵੱਧ ਘਿਉ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਮੋਟਾਪਾ ਅਤੇ ਬਲੱਡ ਕਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਦਾ ਵੱਧ ਹੋਣਾ ਸਾਰੇ ਹੀ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਪੱਖ ਹਨ।

ਅਜੋਕੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚ ਆਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਪੰਜਾਹ-ਸੱਠ ਸਾਲ ਪਿੱਛੇ ਜਾਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਨੇ ਫਸਲੀ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਂਦੀ। ਮਾਲਵੇ ਵਰਗੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਰੇਤਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਡੁੱਬੀ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਫਸਲ ਝੋਨਾ ਉਗਾਇਆ। ਕਣਕ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਬੀਜ ਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਜਿਥੇ ਕਣਕ ਤੇ ਝੋਨੇ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦੇ ਸੀ, ਉਹ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਰੁਪਈਆਂ ਨਾਲ ਵੀ ਭਰ ਗਏ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੈਸਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਇਲਾਕੇ ਦੀ ਰਹਿਣੀ-ਸਹਿਣੀ ਨੂੰ ਨਵਾਂ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ। ਇਕ ਗੱਲ ਜੋ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਉਭਾਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਉਹ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਬਾਰੇ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਤਬਦੀਲੀ ਆਈ। ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਿਚ ਮਾਸ, ਮੁਰਗਾ, ਮੱਛੀ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਵਧਿਆ। ਪੈਸੇ ਦੀ ਬਹੁਤਾਤ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਦਿਖਾਵਾ ਕਾਫ਼ੀ ਵਧ ਗਿਆ, ਨਾਲ ਹੀ ਖੇਤੀ ਦੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੇ ਕਿਨਾਰਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਪੱਖਾਂ ਨੇ ਮੋਟਾਪੇ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਵਧਾਇਆ। ਖਾਣੇ ਵਿਚ ਫ਼ਲ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ। ਇਹ ਗੱਲ ਯਾਦ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣਾ ਭਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ; ਆਪਣੇ ਕੱਦ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਇਕ ਇੰਚ ਲੰਬਾਈ ਪਿਛੇ ਇਕ ਕਿਲੋ ਭਾਰ। ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਜਿੰਮ ਵਗੈਰਾ ਜਾਣ ਲੱਗੀ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਫਾਇਦਾ ਸੈਰ ਤੇ ਕਸਰਤ ਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਜਿੰਮ ਦਾ ਨਹੀਂ।

ਜਦੋਂ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਲਈ ਖ਼ੂਨ ਵਿਚ ਵਧੀ ਚਰਬੀ (ਕਲੈਸਟ੍ਰੋਲ) ਦੀ ਗੱਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦੇਸੀ ਘਿਉ ਜਾਂ ਘਿਉ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਰ ਪਦਾਰਥ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ; ਉਹ ਵੀ ਖ਼ਾਸ ਕਰ ਕੇ ਦੇਸੀ ਘਿਉ। ਇਹ ਗੱਲ ਚੇਤੇ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਨਸਪਤੀ ਘਿਉ ਜਾਂ ਤੇਲ ਨਾਲ ਕਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇਹ ਸਰੀਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਜਿਗਰ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਿਕ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਕੋਈ ਖ਼ੁਰਾਕ ਜਾਂ ਘਿਉ ਨਹੀਂ ਵੀ ਖਾਂਦਾ ਤੇ ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਵੀ ਕਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਉਂ ਜ਼ੀਰੋ ਕਲੈਸਟ੍ਰੋਲ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਤੇਲ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਜਦੋਂ ਮੋਟਾਪੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਦੇ ਵਧ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਦੀਆਂ ਕਈ ਹੋਰ ਅਲਾਮਤਾਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਦਿਲ ਦਾ ਦੌਰਾ, ਦਿਮਾਗ ਦਾ ਅਟੈਕ ਜਾਂ ਲੱਤਾਂ ਦੀਆਂ ਨਾੜਾਂ ਦਾ ਫੁੱਲਣਾ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੋਟਾਪੇ ਦੀਆਂ ਵੀ ਕਈ ਅਲਾਮਤਾਂ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਬੱਲਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਵਧਣਾ, ਸ਼ੂਗਰ ਰੋਗ ਹੋਣਾ, ਪਿੱਤੇ ਦੀ ਪੱਥਰੀ ਆਦਿ। ਖਾਣ-ਪੀਣ ਅਤੇ ਹੱਥੀਂ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਸੀ ਗੂੜ੍ਹਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਜੋ ਕੁਝ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਕੰਮ ਦੀ ਊਰਜਾ ਵਿਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ; ਜੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਇਹ ਊਰਜਾ ਚਰਬੀ ਬਣ ਕੇ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਜੰਮ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਮੋਟਾਪੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗੀ। ਕੰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਦਾ ਖ਼ੁਰਾਕ ਨਾਲ ਸਿੱਧਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਘਿਉ ਦੇ ਇਕ ਗ੍ਰਾਮ ਵਿਚ 9 ਊਰਜਾ ਇਕਾਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਸਾਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੀਆਂ ਊਰਜਾ ਇਕਾਈਆਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਭਾਵ, ਭਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਭਾਰ ਤੋਂ ਅੱਧਾ ਕਿਲੋ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਹੋਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਊਰਜਾ ਇਕਾਈਆਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਕਰ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਕੇ ਅਵੇਸਲੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਭਾਰ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਹੇਠ ਰੱਖਣਾ ਉਚੇਚਾ ਕੰਮ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਵੀ ਸ਼ਰਾਬ ਸੇਵਨ ਬਾਰੇ ਸਪਸ਼ਟ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ। ਵੈਸੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ, ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਸੱਤ ਪੈੱਗ, ਤਕਰੀਬਨ 150 ਮਿਲੀਲਿਟਰ ਸ਼ਰਾਬ ਬਣਦੀ ਹੈ ਪਰ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਪੈਮਾਨਾ ਤਾਂ ਦਿਮਾਗ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਕੋਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਤਰਾ ਜਾਂ ਡਾਕਟਰੀ ਪੈਮਾਨੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ। ਵਧ ਰਹੇ ਤਣਾਅ ਕਰ ਕੇ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਵਧਣ ਦੀ ਤਦਾਦ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਸ਼ਰਾਬ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਯੋਗ, ਕਸਰਤ, ਇਕਾਗਰਤਾ/ਸਮਾਧੀ (ਮੈਡੀਟੇਸ਼ਨ) ਬਾਰੇ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਅਜੋਕੇ ਮਨੁੱਖ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਸੁਫਨੇ ਸਜੋ ਲਏ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੁਫਨਿਆਂ ਦਾ ਤਣਾਅ ਯੋਗ ਦੇ ਮੇਚ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਬੰਦਾ ਮੈਡੀਟੇਸ਼ਨ ਵਿਚ ਵੀ ਦੌੜ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸ਼ਾਂਤ-ਚਿੱਤ ਹੋ ਕੇ ਯੋਗ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲਾਂਭੇ ਚਲਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਲਈ ਇਕ ਹੋਰ ਕਾਰਨ ਜੋ ਅਕਸਰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿਕਰ ਵਿੱਚੋਂ ਮਨਫ਼ੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਤਣਾਅ। ਤਣਾਅ ਕਰ ਕੇ ਕਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਮੀਰਾਂ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਵੱਧ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅੰਕੜੇ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਬਾਰੇ ਅਮੀਰ-ਗਰੀਬ ਦਾ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ। ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਤਣਾਅ ਹਨ। ਅਮੀਰਾਂ ਦਾ ਹੋਰ ਅਮੀਰ ਹੋਣਾ, ਮੱਧ ਵਰਗ ਦੀ ਆਪਣੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤੇ ਗਰੀਬ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਦੇ ਤਣਾਅ 'ਚੋਂ ਲੰਘ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਹਿਣ, ਸਮਝਾਉਣ ਜਾਂ ਦੱਸਣ ਨੂੰ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਕਿੰਨੇ ਹੀ ਕਾਰਨ ਗਿਣੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅਸਲ ਵਿਚ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਵਿਚ ਵਿਗਾੜ, ਹੱਥੀਂ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਤਣਾਅ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਹਨ। ਅੱਜ ਤਣਾਅ ਸਰਬਵਿਆਪਕ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੇ ਵਧ ਰਹੇ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਇਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਰ ਵਰਗ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲੀ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਹੈ- ਕਿਰਤ ਕਰੋ, ਵੰਡ ਛਕੋ, ਨਾਮ ਜਪੋ। ਜੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ ਇਸ ਸੁਨੇਹੇ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲੈਣ ਤਾਂ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਚੇ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸੁਨੇਹੇ ਵਿਚ ਕਿਰਤ ਰਾਹੀਂ ਸਰੀਰਕ ਸਿਹਤ ਬਣੀ ਰਹੀ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਵੰਡ ਕੇ ਛਕਣ ਨਾਲ ਪਿਆਰ, ਮਿਲਵਰਤਨ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰਾ ਵਧਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਮ ਜਪਣ ਨਾਲ ਆਦਮੀ ਤਣਾਅ ਮੁਕਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਉਂ ਅਸੀਂ ਇਕੱਲੇ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਰੀਰਕ, ਮਾਨਸਿਕ ਤੇ ਆਪਸੀ ਮੇਲ ਮਿਲਾਪ, ਸਮਾਜਿਕ ਆਦਿ ਸਾਰੇ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਨਰੋਏ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਸਮਝ ਕੇ ਦੇਖੋ ਤਾਂ ਇਹ ਇਕੱਲਾ ਅਜਿਹਾ ਪੱਖ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਚਾਲ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਇਕ ਪੱਖ ਨੂੰ ਫੜ ਲਓ, ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਰੰਗ-ਢੰਗ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹਾ ਬਦਲ ਲਓ, ਸਾਰੇ ਪੱਖ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਇਸ ਅੰਦਰ ਆ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਹੜਾ ਜੀਵਨ ਅਸੀਂ ਕਿੱਲ੍ਹ-ਕਿੱਲ੍ਹ ਕੇ ਲੰਘਾ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਸੁਖਾਵਾਂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਠੀਕ ਹੈ, ਸੁੱਖ-ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਲਈ ਪੈਸੇ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹੀ ਪੈਸਾ ਹੀ ਤਾਂ ਦਿਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਰੀਰਕ ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਦੁਰਗਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਾਮੂਲੀ ਜਿਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਖਾਣ ਪਦਾਰਥ ਸ਼ਰਾਬ, ਮੀਟ, ਮੁਰਗੇ, ਮੱਛੀ ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ ਫਲਾਂ ਅਤੇ ਹਰੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਕਰ ਲਈਏ ਤਾਂ ਸਿਹਤ ਵਿਚ ਆਪੇ ਹੀ ਤਬਦੀਲੀ ਦਿਸਣ ਲੱਗੇਗੀ। ਨਿੱਕੀ-ਨਿੱਕੀ ਤਬਦੀਲੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕਸ ਦੇ ਅਸਰ ਘਟਣ ਨਾਲ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ’ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ

ਲਿਖਤ : ਡਾ. ਅਰੁਣ ਮਿੱਤਰਾ
ਸੰਪਰਕ: 94170-00360

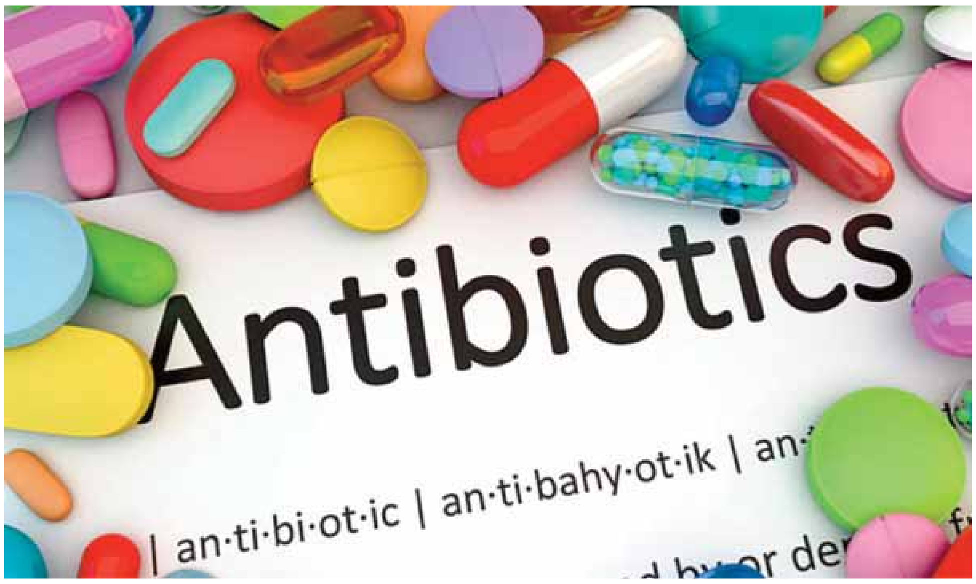

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕਰਨ; ਜਦੋਂ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਾਰਨ ਦੱਸਣ। ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਹੈਲਥ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਡੀਜੀਐੱਚਐੱਸ) ਅਤੁਲ ਗੋਇਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਐਂਟੀਮਾਈਕਰੋਬੀਅਲਸ ਦਾ ਨੁਸਖ਼ਾ ਦਿੰਦੇ ਸਮੇਂ ਸੰਕੇਤ, ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਵੇਰਵੇ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਰੋਗਾਣੂਨਾਸ਼ਕ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਲਾਗ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਹੇ ਬੈਕਟੀਰੀਆ ਜਾਂ ਫੰਗਸ (ਉੱਲੀ) ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕ ਜਾਂ ਐਂਟੀਫੰਗਲ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਕ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਵਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਤਾਕਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਦਮ ਨਾ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਖਾਸ ਤੌਰ ’ਤੇ ਵਿਕਾਸਸ਼ੀਲ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਗੰਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਲਾਗ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦੀ ਦਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਬੂਤ ਹਨ ਕਿ ਐਂਟੀਮਾਈਕਰੋਬੀਅਲਸ ਰਸਿਸਟੈਂਟ (ਏਐੱਮਆਰ) ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲਾਗਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਕੰਮ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲੰਮੀ ਬਿਮਾਰੀ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਈਸੀਐੱਮਆਰ ਦੀ ਖੋਜਕਰਤਾ ਕਾਮਿਨੀ ਵਾਲੀਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਏਐੱਮਆਰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। 19 ਜਨਵਰੀ 2024 ਨੂੰ ਦਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਵਿੱਚ ਛਪੀ ਖਬਰ ਅਨੁਸਾਰ, ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕਸ ਦੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਵਾਂਗੇ ਜਦੋਂ ਲਾਗ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਬਹੁਤ ਕਠਿਨ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

ਏਐੱਮਆਰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। 2019 ਵਿੱਚ ਮਰਨ ਵਾਲੇ 49.5 ਲੱਖ ਲੋਕ ਕਿਟਾਣੂ ਨਾਸ਼ਕ ਦਵਾਈਆਂ-ਰੋਧਕ ਲਾਗਾਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਸਨ। ਏਐੱਮਆਰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ ’ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ’ਚੋਂ 12.7 ਲੱਖ ਮੌਤਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 5 ’ਚੋਂ ਇੱਕ ਮੌਤ 5 ਸਾਲ ਤੋਂ ਘੱਟ ਉਮਰ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਘੱਟ ਅਤੇ ਮੱਧ-ਆਮਦਨੀ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ ਦਵਾਈਆਂ-ਰੋਧਕ ਲਾਗਾਂ ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਬੋਝ ਝੱਲਦੇ ਹਨ। 2019 ਵਿੱਚ ਏਐੱਮਆਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ 10,42,500 ਮੌਤਾਂ ਹੋਈਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 2,97,000 ਸਿੱਧੇ ਏਐੱਮਆਰ ਕਾਰਨ ਹੋਈਆਂ। ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ (ਡਬਲਿਊਐੱਚਓ) ਨੇ 2019 ਵਿੱਚ ਏਐੱਮਆਰ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਲਈ ਚੋਟੀ ਦੇ ਦਸ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਖਤਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਗਰਦਾਨਿਆ ਹੈ। ‘ਦਿ ਲੈਂਸੇਟ ਮਾਈਕ੍ਰੋਬ ਜਰਨਲ’ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਭਾਰਤ ਮਨੁੱਖੀ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਦੁਨੀਆ ’ਚੋਂ ਮੋਹਰੀ ਹੈ। ਲੈਂਸੇਟ ਅਧਿਐਨ ਅਨੁਸਾਰ, ‘‘ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕਸ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਪਰਚੀ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੀ ਘਾਟ, ਡਾਇਗਨੌਸਟਿਕਸ ਦੀ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਵਰਤੋਂ, ਭੀੜ-ਭੜੱਕੇ, ਕਰਾਸ-ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ, ਦਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਵਿੱਤੀ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਮਾੜਾ ਸਿਹਤ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰੋਗਾਣੂਨਾਸ਼ਕ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ।’’ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਰੈਗੂਲੇਟਰੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬੇਅਸਰ ਹੈ।

ਟੀਬੀ ਸੰਚਾਰੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਹੀ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਮਹਾਮਾਰੀ ਹੈ ਜੋ ਉੱਚ ਮੌਤ ਦਰ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਤੌਰ ’ਤੇ ਅੰਦਾਜ਼ਨ 1 ਕਰੋੜ ਨਵੇਂ ਕੇਸਾਂ ਅਤੇ ਲਗਭਗ 14 ਲੱਖ ਮੌਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਟੀਬੀ 2019 ਵਿੱਚ ਰੋਗ ਅਤੇ ਮੌਤ ਦਰ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ 10 ਕਾਰਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵਜੋਂ ਉਭਰਿਆ ਹੈ। ਗਲੋਬਲ ਟੀਬੀ ਰਿਪੋਰਟ-2022 ਅਨੁਸਾਰ, ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ 28 ਫ਼ੀਸਦ ਕੇਸ ਕੇਵਲ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਨ। 2021 ਵਿੱਚ 21.3 ਲੱਖ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ।

2021 ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਗਲੋਬਲ ਟੀਬੀ ਰਿਪੋਰਟ ’ਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਟੀਬੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਛੂਤ ਵਾਲੀ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਅੰਤਰਿਮ ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਗਿਣਤੀ 2020 ਵਿੱਚ 5,00,000 ਤੋਂ 10 ਫ਼ੀਸਦ ਵੱਧ ਕੇ 5,05,000 ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਟੀਬੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 1383 ਮੌਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਣ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਮੌਤ ਅਤੇ ਅਪਾਹਜਤਾ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਏਐੱਮਆਰ ਦੀਆਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਆਰਥਿਕ ਲਾਗਤਾਂ ਹਨ। ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਏਐੱਮਆਰ ਕਾਰਨ 2050 ਤੱਕ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਖਰਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਯੂਐੱਸ ਡਾਲਰ 1 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਅਤੇ 2030 ਤੱਕ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ ਵਿੱਚ ਯੂਐੱਸ ਡਾਲਰ 1 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਯੂਐੱਸ ਡਾਲਰ 3.4 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵਾਧੂ ਖਰਚਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਮੈਡੀਕਲ ਰਸਾਲੇ ‘ਬੀਐੱਮਜੇ ਗਲੋਬਲ ਹੈਲਥ’ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਨਵੇਂ ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਟੀਕਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਤਰਜੀਹੀ, ਰੋਗਾਣੂਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਨਵੇਂ ਟੀਕਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਹਰ ਸਾਲ ਪੰਜ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਅਧਿਐਨ ਏਐੱਮਆਰ ਨੂੰ ਹੌਲੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਟੀਕਾਕਰਨ ਸਣੇ ਰੋਕਥਾਮ ਵਾਲੇ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਨਿਯਮ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਹੁੰਚਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਵਿਗਿਆਨਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਰੋਗਾਣੂਨਾਸ਼ਕ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧ (ਏਐੱਮਆਰ) ਸਿਹਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗਲੋਬਲ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਲਈ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵ ਸਹਿਯੋਗੀ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹਾਲ ਹੀ ’ਚ ਹੋਏ ਜੀ-20 ਸੰਮੇਲਨ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਮੁੱਦੇ ’ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਚਰਚਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਕੰਟਰੋਲ ਅਕੈਡਮੀ ਦੇ ਆਨਰੇਰੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਡਾ. ਰੰਗਾ ਰੈੱਡੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀ-20 ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਖੋਜ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਯਤਨਾਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਐਂਟੀਬਾਇਓਟਿਕਸ ਬਾਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ (ਦਵਾਈ ਉਦਯੋਗ) ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੰਟਰੋਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜਨ ਸਿਹਤ ਨਾਲੋਂ ਮੁਨਾਫਾ ਪਹਿਲ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਖੋਜਕਾਰ, ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਕਾਰਕੁਨ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ’ਤੇ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣ। ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੋਵਿਡ ਮਹਾਮਾਰੀ ਦੌਰਾਨ ਵੈਕਸੀਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ’ਤੇ ਬਹੁਤ ਲਾਭ ਕਮਾਇਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਅਤੇ ਵੈਕਸੀਨ ਉਤਪਾਦਨ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਵਧੀਆ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਬਰਾਤ ਦੀ ਸੇਵਾ

ਲਿਖਤ : ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ ਦਿਆਲ
ਸੰਪਰਕ: 94638-51568

ਤਬਦੀਲੀ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਨੇਮ ਹੈ। ਦੇਖਦਿਆਂ ਦੇਖਦਿਆਂ ਸਭ ਕੁਝ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਬਦੀਲੀ ਨੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਜਕੜ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਵੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਪਰ ਜੇ ਕੁਝ ਘਟਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਬੰਦੇ ਵਿਚਲੀ ਬੰਦਿਆਈ ਜ਼ਰੂਰ ਘਟ ਗਈ ਹੈ।ਪੁਰਾਣੇ ਵੇਲ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਵਿਆਹ ਸਭ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਕਈ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਵਿਹੜੇ-ਮੁਹੱਲੇ ਵਾਲ਼ਿਆਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਸੱਚਮੁੱਚ ਰੂਹ ਨੂੰ ਸਕੂਨ ਦੇਣ ਵਾ਼ਲੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਫਿਰ ਹੌ਼ਲੀ ਹੌ਼ਲੀ ਇਹ ਰਸਮ ਜਿਹੀ ਬਣ ਗਈ। ਸੋਗ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਵੇਲੇ ਵੀ ਦੁੱਖ ਵੰਡਾਉਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ਼ ਵੀ ਹੁਣ ਵਾਂਗ ਰਸਮੀ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਢਿੱਡੋਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਿਆਣਿਆਂ ਤੋਂ ਸੁਣਿਆ ਕਰਦੇ ਸੀ ਕਿ ਐਸਾ ਸਮਾਂ ਆਏਗਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਘਰ ਵਿਆਹ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਗਾ ਲਵੇ; ਜਿਸ ਦੇ ਘਰ ਸੋਗ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਰੋ ਲਵੇ। ਸਿਆਣਿਆਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖਵਾਣੀ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਅਜਿਹੇ ਦੌਰ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਦਾਜ ਦੀ ਪਰੰਪਰਾ ਮੁੱਢ-ਕਦੀਮ ਤੋਂ ਆਪਣਾ ਰੂਪ ਬਦਲਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਧੀ ਦੇ ਮਾਪੇ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਪੀ਼ਲੇ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਮੁਜਬ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਦਿੰਦੇ ਆਏ ਹਨ। ਇਹ ਪਰੰਪਰਾ ਹੌ਼ਲੀ ਹੌ਼ਲੀ ਲਾਹਣਤ ਦਾ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਗਈ। ਜੇਕਰ ਅੱਜ ਤੋਂ ਚਾ਼ਲੀ ਕੁ ਸਾਲ ਪਿਛਾਂਹ ਝਾਤ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਦਾਜ ਵਿਚ ਸਾਈਕਲ ਦੇਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ਼ ਪ੍ਰਚੱਲਿਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦੀ ਥਾਂ ਸਕੂਟਰ, ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਾਰਾਂ ਨੇ ਲੈ ਲਈ। ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਮਾਪੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਆਪਣਾ ਹੱਕ ਜਤਲਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਰੁਤਬਾ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਏ।

ਇਕ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਵੀਡੀਓ ਕੰਨ ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਖੋਲ੍ਹਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ 5 ਬਰਾਤੀ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣ ਬਾਬਤ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਖਰਚੀਲੇ ਹੋ ਰਹੇ ਵਿਆਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਦਿਖਾਵੇ ਦੇ ਦੌਰ ਅਤੇ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ ਲੰਘ ਜਾਣ ਦੀ ਦੌੜ ਨੇ ਸਮਾਜਿਕ ਤਾਣੇ-ਬਾਣੇ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਉਲਝਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਉਲਝਿਆ ਬੰਦਾ ਇਸ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਦੀ ਪਹਿਲ ਕਰਨ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਜੁਟਾ ਰਿਹਾ। ਮੇਰੇ ਇੱਕ ਵਾਕਫ਼ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਗੱਲ ਚਲਦੀ ਚਲਦੀ ਕੁੜਮਾਈ ਵਾਲੀ ਰਸਮ ਤੱਕ ਪੁੱਜ ਗਈ। ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀ ਦੀ ਦੇਖ-ਦਖਾਈ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਦੁਕਾਨ ’ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ। ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਸੀ। ਕੁੜੀ ਵਾ਼ਲੇ ਮੁੰਦਰੀ ਦੀ ਰਸਮ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵੱਡੀ ਧੀ ਦੀ ਮੰਗਣੀ ਦੀ ਰਸਮ ਸਮੇਂ ਦੇ ਕੰਨ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੋਸਤ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾ਼ਲਾ ਸੀ, ਉਹਨੇ ਵਿਆਹ ਦੀ ਤਰੀਕ ਮੁਕੱਰਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਵਿਆਹ ਸਾਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਨਾ਼ਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣਦਿਆਂ ਕੁੜੀ ਦੇ ਬਾਪ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿਚ ਹੰਝੂ ਵਹਿ ਤੁਰੇ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਬੀਤੀ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਨਾ ਰਹਿ ਸਕਿਆ।

ਸਾਲ ਕੁ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੀ ਵੱਡੀ ਧੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ‘ਰਿਸ਼ਤੇ’ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਤੌਹੀਨ ਹੋਵੇਗੀ। ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰੀ ਜ਼ੋਰ ਪਰਖਣ ਲਈ ਥੋੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦੀ! ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ- ਇਹ ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਕਿਹੜੀ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਮਨਾਈ। ਸੱਸ-ਨਣਾਨ ਦੇ ਸੂਟ ਗਹਿਣਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪੂਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਸੁਗਾਤਾਂ ਮੂੰਹ ਪਾੜ ਕੇ ਮੰਗ ਲਈਆਂ ਸਨ। ਸਿਰਫ ਬੈੱਡ-ਸੋਫ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਨਾਂਹ ਕਰਦਿਆਂ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਰਟਿਆ-ਰਟਾਇਆ ਤੋੜਾ ਝਾੜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ‘‘ਅਸੀਂ ਦਾਜ ਨ੍ਹੀਂ ਲੈਣਾ, ਬਸ ਬਰਾਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰ ਦਿਓ।’’ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਮੁੰਡੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਆਮ ਹੀ ਸੁਣਨ ਨੂੰ ਮਿਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਵਾਲ਼ਿਆਂ ਦਾ ਕਚੂੰਮਰ ਜ਼ਰੂਰ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵੱਡੇ ਪੈਲਸਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ-ਕਬਾਬ ਦਾ ਖਰਚਾ ਭਾਵੇਂ ਕੁੜੀ ਵਾ਼ਲਾ ਝੱਲਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਨਾ ਰੱਖਦਾ ਹੋਵੇ ਪਰ ਮਰਦੀ ਨੂੰ ਅੱਕ ਚੱਬਣ ਵਾ਼ਲੀ ਮਜਬੂਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਇੱਕ ਸੱਜਣ-ਬੇਲੀ ਦੀ ਧੀ ਦਾ ਵਿਆਹ ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਹੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਆਹ ਵਿਚ ਵੀ ਮੁੰਡੇ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਕਿ ਬਸ ਵਿਆਹ ਪੈਲੇਸ ਵਿਚ ਕਰ ਦਿਓ, ਬਰਾਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਹੋ ਜਾਵੇ; ਅਖੇ, ਸਾਡੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਵੀ ਸੁੱਖ ਨਾ਼ਲ ਖਾਂਦੇ ਪੀਂਦੇ ਹਨ, ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵੀ ਆ ਰਹੇ ਨੇ, ਬੱਸ ਜ਼ਰਾ ਸੇਵਾ ਉਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾ਼ਲ ਕਰ ਦਿਓ।... ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਸ ਸੇਵਾ ਦਾ ਸੇਵਾਫਲ ਕੁੜੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਅੱਠ ਲੱਖ ਦੇ ਕੇ ਲਾਹਿਆ। ਪੁਰਾਣੇ ਵੇਲਿਆਂ ਵਿਚ ਕਈ ਕਈ ਦਿਨ ਠਹਿਰਨ ਵਾਲੀ ਬਰਾਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਇੰਨਾ ਬੋਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦਾ ਜਿੰਨਾ ਹੁਣ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਦੀ ਬਰਾਤ ਦਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ!

ਸਿਹਤ ਸੰਸਾਰ

ਹਰ ਦੂਜਾ ਆਦਮੀ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸ਼ਿਕਾਰ

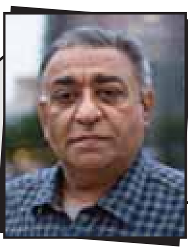

ਲਿਖਤ
ਅਨਿਲ ਧੀਰ
647.853.5800

4 ਫਰਵਰੀ 2023 ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀ-ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਕੈਂਸਰ ਦਿਵਸ ਮਨਾ ਕੇ ਹਰ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਜਾਗਰੁਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਜਾਨਲੇਵਾ ਬਿਮਾਰੀ ਕੈਂਸਰ, ਬੱਚੇ, ਨੌਜਵਾਨ, ਮੱਧ ਉਮਰ, ਅਤੇ ਸੀਨੀਅਰਜ਼ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੈਂਸਰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਮੌਤ ਦਾ ਦੂਜਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਹਰ ਸਾਲ ਘੱਟ ਅਤੇ ਦਰਮਿਆਨੀ ਆਮਦਨੀ ਵਾਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗਭਗ 82%, ਅਤੇ ਅੰਦਾਜ਼ਨ 11 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੌਤ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਸਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ ਅੰਦਾਜ਼ਨ 300,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਬੱਚੇ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਡਬਲਯੂਐਚਓ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਪਨ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਪ੍ਰਤੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਅਵੇਅਰਨੈਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਵੀ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਗਲੋਬਲ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ, ਖੇਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰੀ ਰਣਨੀਤੀ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਾਲ ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਮਿਆਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਠੋਸ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ।

ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਭਾਰ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵੱਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਕੁੱਲ ਸਲਾਨਾ ਆਰਥਿਕ ਲਾਗਤ 1.16 ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ ਪਰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਕੈਂਸਰ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਖਰਚ ਵੀ ਕਈ ਟ੍ਰਿਲੀਅਨ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਛੇਤੀ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਰਣਨੀਤੀ ਨਾਲ ਹਰ ਸਾਲ ਕਰੀਬਨ 3.7 ਮਿਲੀਅਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਚਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਵਿਚ ਹਰ ਆਦਮੀ ਨੂੰ " ਮੈਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਯਾਨਿ ਅਸੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ" ਵਰਗੀ ਸੋਚ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਕਿ ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੌਤਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਲ-ਮਿਲ ਕੇ ਗਲੋਬਲ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਕੈਂਸਰ ਇਕ ਜੈਨੇਟਿਕ ਬਿਮਾਰੀ ਹੈ- ਯਾਨਿ ਕੈਂਸਰ ਜੀਨਾਂ ਵਿਚ ਕੱਝ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਕਰਕੇ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਸੈਲਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕੰਟ੍ਰੋਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕੈਂਸਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਸਮੂਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰੀਰ ਦੇ ਲਗਭਗ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅੰਗ ਜਾਂ ਟਿਸ਼ੂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸਾਧਾਰਨ ਸ਼ੈੱਲ ਬੇਕਾਬੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਰੀਰ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਅੰਗਾਂ ਜਾਂ ਹਿੱਸਿਆਂ ਉਤੇ ਅਟੈਕ ਅਤੇ ਅੰਗਾਂ ਵਿਚ ਫੈਲਣ ਦੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਪਾਰ ਕਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਬਾਅਦ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਮੈਟਾਸਟਾਸਾਈਜ਼ਿੰਗ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕੈਂਸਰ ਤੋਂ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਫੇਫੜੇ, ਪ੍ਰੋਸਟੇਟ, ਕੋਲੋਰੇਕਟਲ, ਪੇਟ, ਅਤੇ ਜ਼ਿਗਰ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਮਰਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਛਾਤੀ, ਬੱਚੇਦਾਨੀ, ਥਾਇਰਾਈਡ, ਫੇਫੜੇ ਅਤੇ ਕੋਲੋਰਟਲ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਆਮ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। 30-50% ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੋਖਮ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਕੰਟ੍ਰੋਲ ਜਾਂ ਪਰਹੇਜ਼ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਰੋਕਥਾਮ ਰਣਨੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ ਮੌਤ ਦਾ ਆਂਕੜਾ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਟੀਕ ਅਡਵਾਂਸ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਆ ਨਾਲ ਬਿਮਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕਾਰਨ:

- **ਉਮਰ:** ਉਮਰ ਦੇ ਮੁਤਾਬਿਕ 61 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਛਾਤੀ ਦਾ ਕੈਂਸਰ, 66 ਸਾਲ ਵਿਚ ਪ੍ਰੋਸਟੇਟ, 68 ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਕੋਲੋਰੇਟਲ ਕੈਂਸਰ, 70 ਦੀ ਉਮਰ ਵਿਚ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਜਿਆਦਾ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।
- **ਅਲਕੋਹਲ:** ਦੀ ਬੇਹਿਸਾਬ ਵਰਤੋਂ ਮੂੰਹ, ਠੋਡੀ, ਵੋਇਸ ਬਾਕਸ, ਜਿਗਰ ਅਤੇ ਛਾਤੀ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾ ਰਹੀ ਹੈ।
- **ਸੋਜਸ਼:** ਇੱਕ ਸਧਾਰਣ ਸਰੀਰਕ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਹੈ ਜੋ ਟਿਸ਼ੂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਓਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਖਰਾਬ ਹੋਏ ਟਿਸ਼ੂ ਦੁਆਰਾ ਰਸਾਇਣ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿਚ ਚਿੱਟੇ ਖੂਨ ਦੇ ਸੈਲ ਉਹ ਪਦਾਰਥ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸੈਲਾਂ ਵਿਚ ਵੰਡ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੱਟ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਟਿਸ਼ੂ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਉਣ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।
- **ਹਾਰਮੋਨਜ਼:** ਫੀਮੇਲ ਸੈਕਸ ਹਾਰਮੋਨਜ਼ ਐਸਟਰੋਜਨਜ਼ ਗਰੁੱਪ ਨੂੰ ਕਾਰਸਿਨਜ ਦੇ ਤੋਰ ਲਈ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਨਾਂ ਦੀ ਔਰਤ-ਮਰਦਾਂ ਵਿਚ ਖਾਸ ਸਰੀਰਕ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ। ਮੇਨੋਪੋਜਲ ਹਾਰਮੋਨ ਥੈਰੇਪੀ (ਐਸਟ੍ਰੋਜਨ ਪਲੱਸ ਪ੍ਰਜੈਸਟਿਨ, ਜੋਕਿ ਫੀਮੇਲ ਹਾਰਮੋਨ ਪ੍ਰੋਜੇਸਟੀਰੋਨ ਦਾ ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਸੰਸਕਰਣ ਹੈ ਲੈਣ ਨਾਲ ਛਾਤੀ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- **ਇਮਯੂਨੋਸਪਰੈਸਿਵ:** ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਵਾਲੀ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
- **ਵਾਇਰਸ:** ਬੈਕਟਰੀਆ ਅਤੇ ਪਰਜੀਵੀ ਸਮੇਤ ਕੁੱਝ ਛੂਤਕਾਰੀ ਏਜੰਟ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕੁੱਝ ਵਾਇਰਸ, ਬੈਕਟਰੀਆ ਅਤੇ ਪਰਜੀਵੀ ਵੀ ਗੰਭੀਰ ਸੋਜਸ਼ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕੈਂਸਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- **ਮੋਟਾਪਾ:** ਔਰਤਾਂ ਵਿਚ ਛਾਤੀ, ਕੋਲਨ, ਗੁਦਾ, ਐਂਡੋਮੇਟ੍ਰੀਅਮ(ਬੱਚੇਦਾਨੀ), ਕਿਡਨੀ ਅਤੇ ਪੈਨਕ੍ਰੀਅਸ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- **ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ:** ਡੀ ਐਨ ਏ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਅਤੇ ਕੈਂਸਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਨ ਵਿਚ ਆਇਓਨਾਈਜ਼ਿੰਗ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਵਿਚ ਰੇਡਨ, ਐਕਸ-ਰੇ, ਗਾਮਾ ਕਿਰਨਾਂ, ਵੀ ਕੈਂਸਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵਧਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।
- **ਸੂਰਜ ਦੀ ਕਿਰਣਾਂ:** ਸੂਰਜ, ਸਨਲੈਂਪਸ, ਅਤੇ ਟੈਨਿੰਗ, ਯੂਵੀ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਐਕਸਪੋਜਰ ਹੋਣ ਨਾਲ ਚਮੜੀ ਦਾ ਕੈਂਸਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ, ਸਿਗਰੇਟ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਧੂੰਆ ਵੀ ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਨਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਮੌਤ ਦਾ ਕਾਰਨ ਸਿਗਰੇਟ-ਤੰਬਾਕੂ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਹਨ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਸਿਗਰੇਟ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਵੀ 15-30% ਜਿਆਦਾ ਲੰਗ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। 10 ਵਿੱਚੋਂ 9 ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਦੀਆਂ ਮੌਤਾਂ ਸਿਗਰੇਟ ਪੀਣ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਧੂੰਏ ਦੇ ਐਕਸਪੋਜਰ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ:

- ਵੀਡ, ਵੇਪਸ, ਤੰਬਾਕੂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੀ ਵਰਤੋਂ ਜਾਨਲੇਵਾ ਸਾਬਿਤ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਅੱਜ ਇਸਤੇਮਾਲ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।
- ਪ੍ਰੋਸੈਸ ਕੀਤੇ ਮੀਟ ਘੱਟ ਵਰਤੋ।
- ਸਰੀਰ ਦੇ ਵਜ਼ਨ ਨੂੰ ਮੇਨਟੇਨ ਕਰਕੇ ਰੱਖੋ।
- ਖੁਰਾਕ ਵਿਚ ਤਾਜ਼ੇ ਫੱਲ-ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕਰੋ।
- ਰੋਜਾਨਾਂ ਵਰਕ-ਆਉਟ, ਯੋਗਾ, ਸੈਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਦਤ ਪਾ ਲਵੋ।
- ਸ਼ਰਾਬ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਲਿਮਿਟ ਵਿੱਚ ਰੱਖੋ।
- ਸ਼ਾਦੀਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ-ਮਰਦ ਸੈਕਸ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਵਰਤਨ।
- ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ, ਸਿਗਰੇਟ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਧੂੰਏ ਦੇ ਮਾਹੋਲ ਤੋਂ ਬਚੋ।
- ਹਰ 6 ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਆਪਣਾ ਬਲੱਡ-ਵਰਕ ਜਰੂਰ ਕਰਾਓ। ਗੰਭੀਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਇਨਫੈਕਸ਼ਨ ਨਾਲ ਕੈਂਸਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨੋਟ: ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਲੱਛਣ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਰਹਿਣ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਫੈਮਿਲੀ ਡਾਕਟਰ ਜਾਂ ਹਸਪਤਾਲ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ। ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਹੀ ਜਾਂਚ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਥਿਰੈਪੀ ਨਾਲ ਉਮਰ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਅਸਲੀ ਧਨ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਹੀ ਹੈ।

ਸੌਂਫ ਦੇ ਫਾਇਦੇ

ਲਿਖਤ : ਅਮਨ ਆਯੂਰਵੈਦਿਕ, 9914611496

ਇਸ ਨਾਲ ਹੀ ਸੌਂਫ ਵਿੱਚ ਵਿਟਾਮਿਨ ਕੇ, ਸੀ, ਏ, ਪੀ, ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ, ਫਾਸਫੋਰਸ ਵਰਗੇ ਕਈ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੌਂਫ ਦਾ ਪਾਣੀ ਪੀਣ ਦੇ ਵੀ ਕਈ ਫਾਇਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸਣ ਜਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸੌਂਫ ਖਾਣ ਦੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ।

1. ਸੌਂਫ ਦੀ ਚਾਹ

ਪੇਟ ਦੀ ਗੈਸ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਦਾ ਇਕ ਤਰੀਕਾ ਸੌਂਫ ਦੀ ਚਾਹ ਪੀਣਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਦੋ ਚਮਚ ਪੀਸੀ ਹੋਈ ਸੌਂਫ ਨੂੰ ਇਕ ਕੱਪ ਪਾਣੀ 'ਚ ਪਾ ਕੇ ਉਬਾਲੋ। ਹੁਣ ਇਸ 'ਚ ਚਾਹ ਦਾ ਪਾਊਡਰ, ਥੋੜ੍ਹਾ ਗੁੜ ਅਤੇ ਇਕ ਚੌਥਾਈ ਦੁੱਧ ਮਿਲਾਓ। ਇਸ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਰਮ ਕਰੋ ਅਤੇ ਛਾਣ ਕੇ ਪੀਓ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਗੈਸ ਅਤੇ ਅਪਚ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਮਿਲੇਗੀ।

2. ਇਲਾਇਚੀ ਅਤੇ ਅਦਰਕ ਨਾਲ ਸੌਂਫ

ਇਸ ਲਈ ਇਕ ਚਮਚ ਸੌਂਫ ਅਤੇ ਅਦਰਕ ਦਾ ਇਕ ਛੋਟਾ ਟੁੱਕੜਾ ਲਓ। ਇਸ ਨੂੰ ਇਕ ਕੱਪ ਪਾਣੀ 'ਚ ਮਿਲਾ ਕੇ ਉਬਾਲੋ। ਇਸ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ ਦਿਨ 'ਚ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਦੇ ਬਾਅਦ ਦੋ-ਤਿੰਨ ਵਾਰੀ ਲਓ। ਅਦਰਕ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਸਰੀਰ 'ਚ ਬਣੀ ਗੈਸ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

3. ਸੌਂਫ ਨੂੰ ਚਬਾ ਕੇ ਖਾਓ

ਪੇਟ ਦੀ ਗੈਸ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਮਗਰੋਂ ਸੌਂਫ ਖਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਦਿਨ 'ਚ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਚਾਰ ਵਾਰੀ ਖਾਓ। ਇਸ ਨਾਲ ਅੰਤੜਿਆਂ 'ਚ ਫਸੀ ਗੈਸ ਤੁਰੰਤ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਵੇਗੀ।

4. ਪੁਦੀਨੇ ਨਾਲ ਸੌਂਫ

ਇਕ ਚਮਚ ਸੌਂਫ, ਇਕ-ਦੋ ਪੁਦੀਨੇ ਦੇ ਪੱਤਿਆਂ ਨੂੰ, ਇਕ ਚੌਥਾਈ ਇਲਾਇਚੀ ਪਾਊਡਰ ਨਾਲ ਇਕ ਕੱਪ ਪਾਣੀ 'ਚ ਮਿਲਾ ਲਓ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜ ਮਿੰਟ ਲਈ ਉਬਾਲੋ ਅਤੇ ਛਾਣ ਲਓ। ਪੁਦੀਨੇ 'ਚ ਐਂਟੀ ਸੈਪਟਿਕ ਗੁਣ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਾਚਨ ਤੰਤਰ ਦੀਆਂ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਆਰਾਮ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗੈਸ ਦੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੋਵੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹੀ ਪੀਓ।

5.ਸੌਂਫ, ਧਨੀਆ ਅਤੇ ਜ਼ੀਰਾ

ਇਸ ਲਈ ਸੌਂਫ ਦਾ ਇਕ ਚਮਚ, ਇਕ ਚਮਚ ਧਨੀਆ ਅਤੇ ਇਕ ਚਮਚ ਜੀਰਾ ਲਓ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੀਸ ਕੇ ਪਾਊਡਰ ਬਣਾ ਲਓ। ਇਸ ਪਾਊਡਰ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਾਓ। ਤੁਹਾਡੇ ਪੇਟ 'ਚ ਗੈਸ ਬਨਣੀ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

6. ਸੌਂਫ ਅਤੇ ਸੰਤਰੇ ਦੇ ਛਿਲਕੇ

ਇਕ ਚਮਚ ਸੌਂਫ ਅਤੇ ਸੰਤਰੇ ਦੇ ਛਿਲਕੇ ਪਾਣੀ 'ਚ ਉਬਾਲ ਲਓ। ਇਸ ਨੂੰ ਛਾਣ ਕੇ ਇਸ 'ਚ ਇਕ ਚਮਚ ਸ਼ਹਿਦ ਮਿਲਾਓ। ਇਸ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਖਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਾਓ। ਇਸ ਨਾਲ ਵੀ ਗੈਸ ਬਨਣੀ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪੇਟ ਦਰਦ

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡਾ ਪੇਟ ਦਰਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਭੁੰਨੀ ਹੋਈ ਸੌਂਫ ਚਬਾਓ, ਕਈਆਂ ਦੇ ਪੇਟ 'ਚ ਗਰਮੀ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਉਸ 'ਚ ਦਰਦ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਞ ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਸੌਂਫ ਦੀ ਠੰਡਾਈ ਬਣਾ ਕੇ ਪੀਓ । ਇਸ ਨਾਲ ਪੇਟ ਦੀ ਗਰਮੀ ਸ਼ਾਂਤ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦਰਦ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਮਿਲੇਗੀ ।

ਲੀਵਰ ਲਈ ਫਾਇਦੇਮੰਦ

ਸੌਂਫ ਲੀਵਰ ਲਈ ਵੀ ਬਹੁਤ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਞ ਸੌਂਫ ਦੇ ਅਰਕ 'ਚ ਦਸ ਗ੍ਰਾਮ ਸ਼ਹਿਦ ਮਿਲਾ ਕੇ ਪੀਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਲੀਵਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਦਾ ਹੈ ।

ਖਾਂਸੀ 'ਚ ਫਾਇਦੇਮੰਦ

ਖਾਂਸੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਲੋਕ ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਾਮ ਸੌਂਫ ਵਾਲਾ ਪਾਣੀ ਪੀਓ ਞ ਦੁੱਧ ਵਾਲੀ ਚਾਹ 'ਚ ਸੌਂਫ ਪੀਣ ਨਾਲ ਚਾਹ ਗੈਸ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ । ਗਲੇ ਦੇ ਖਰਾਸ਼ ਅਤੇ ਜਲਨ 'ਚ ਵੀ ਸੌਂਫ ਵਾਲੀ ਚਾਹ ਬਹੁਤ ਫਾਇਦਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ।

ਮੂੰਹ ਦੀ ਬਦਬੂ

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਮੂੰਹ 'ਚੋਂ ਬਦਬੂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਨਿਯਮਿਤ ਰੂਪ ਨਾਲ ਦਿਨ 'ਚ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਚਾਰ ਵਾਰ ਅੱਧਾ ਚਮਚ ਸੌਂਫ ਚਬਾਓ । ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਮੂੰਹ 'ਚੋਂ ਬਦਬੂ ਆਉਣੀ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ।

ਵੱਡਾ ਵਿਚੋਲਾ

ਲਿਖਤ : ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਬਿੰਦ
ਸੰਪਰਕ: 94163-63622

ਅਖੇ, ਕੁੜਮੋਂ ਕੁੜਮੀਂ ਵਰਤਣਗੇ, ਵਿਚੋਲੇ ਬੈਠੇ ਤਰਸਣਗੇ...। ਲੈ ਇਉਂ ਤਾਂ ਕਿਵੇਂ ਤਰਸਣਗੇ? ਤਰਸਾ ਕੇ ਤਾਂ ਦਿਖਾਓ। ਉਹ ਹੋਰ ਹੀ ਵਿਚੋਲੇ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਕਾਰਡ ਛਪਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੱਖਣੀ 'ਚੋਂ ਵਾਲ ਵਾਂਗੂੰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ। ਅਸੀਂ ਆਨੰਦ ਕਾਰਜ ਤਾਂ ਕੀ, ਜੇ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਜੀ ਵੰਡਣ 'ਤੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਘਾਟ ਮਹਿਸੂਸ ਨਾ ਕਰਵਾਈ ਤਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕੀ ਯਾਦ ਕਰਨਗੇ। ਵਿਚੋਲੇ ਹੁੰਦੇ ਆਂ ਅਸੀਂ...।

ਗੱਲ ਇਹ ਹੋਈ ਬਈ ਕਿਸੇ ਵਿਚੋਲੇ ਨੇ ਜੁੱਤੀਆਂ ਘਸਾ-ਘਸਾ ਕੇ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਰਵਾਇਆ। ਮੁੰਡੇ ਵਾਲਿਆਂ ਅੱਗੇ ਕੁੜੀ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਫ਼ਾਂ, ਕੁੜੀ ਵਾਲਿਆਂ ਅੱਗੇ ਮੁੰਡੇ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਫ਼ਾਂ ਕਰ-ਕਰ ਮੂੰਹ ਦਾ ਥੁੱਕ ਵੀ ਸੁੱਕ ਗਿਆ ਤੇ ਅਗਲਿਆਂ ਨੇ ਟੁੱਕ ਤੋਂ ਡੇਲ੍ਹੇ ਵਾਂਗੂੰ ਰੋੜ੍ਹਤਾ। ਇੱਕੀਆਂ ਨੂੰ ਇਕਵੰਜਾ ਦੱਸਦਿਆਂ ਵਿਚੋਲੇ ਦੇ ਜਬਾੜ੍ਹੇ ਦੁਖਣ ਲੱਗ ਗਏ, ਜਦੋਂ ਰਸਗੁੱਲਿਆਂ ਦਾ ਵੇਲਾ ਆਇਆ ਤਾਂ ਵਿਚੋਲਣ ਘਰੇ ਚਟਣੀ ਕੁੱਟੀ ਜਾਵੇ। ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਵਿਆਹ ਨੇੜੇ ਆਇਆ, ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚੋਲੇ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਈਆਂ। ਵਿਚਾਰੇ ਬਿੰਦੇ-ਬਿੰਦੇ ਬਾਰ ਵੱਨੀ ਝਾਕਣ ਬਈ ਹੁਣ ਵੀ ਲੈਣ ਆਏ, ਹੁਣ ਵੀ... । ਹਾਰ ਕੇ ਵਿਚਾਰੇ ਮਨ ਜਿਹਾ ਮਸੋਸ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ। ਜੇ ਉਂਗਲ 'ਤੇ ਭਰਿੰਡ ਜਿਹੀ ਬਿਠਾਉਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤਾਂ ਸੂਟ ਨਾਲ ਪੱਗ ਹੀ ਲਾ ਦਿੰਦੇ। ਜੇ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਦੇਣਾ ਤਾਂ ਵਿਆਹ ਦਾ ਕਾਰਡ ਹੀ ਦੇ ਦਿੰਦੇ। ਜਮ੍ਹਾਂ ਈ ਜੱਗੋਂ ਤੇਰ੍ਹਵੀਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਕਿੱਥੇ ਵਿਚਾਰੇ ਹੁੱਬ-ਹੁੱਬ ਕੇ ਦਸਦੇ ਰਹੇ ਬਈ ਅਸੀਂ ਵਿਚੋਲੇ ਹਾਂ। ਕਿੱਥੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਮਖੌਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ।

ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਦੇਖ ਕੇ ਮੇਰਾ ਮਨ ਬੜਾ ਦੁਖੀ ਹੋਇਆ ਬਈ ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਹੈ, ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਖ਼ਰ ਮੈਂ ਵੀ ਤਾਂ ਵਿਚੋਲਾ ਹਾਂ। ਭਾਵੇਂ ਹਾਲੇ ਇੱਕ ਹੀ ਜੋੜੀ ਬਣਾਈ ਹੈ, ਪਰ ਚੀਚੀ ਦੇ ਨਾਲ ਵਾਲੀ ਉਂਗਲ ਦੇ ਪੋਟੇ 'ਤੇ ਖੱਟੇ ਰੰਗ ਦੀ ਭਰਿੰਡ ਜਿਹੀ ਬਿਠਾ ਦਿੱਤੀ ਅਗਲਿਆਂ ਨੇ। ਭਾਵੇਂ ਹੈ ਭਰਿੰਡ ਦਾ ਬੱਚਾ ਜਿਹਾ, ਪਰ ਮਾਣ ਤਾਂ ਕੀਤਾ ਅਗਲਿਆਂ ਨੇ। ਉੱਤੋਂ ਦੋ ਕਢਾਈ ਆਲੇ ਸੂਟਾਂ ਨਾਲ ਜੈਪੁਰੀ ਕੰਬਲ ਲਾ ਕੇ ਭੇਜਿਆ ਜੋ ਬੜੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਪੋਹ ਮਾਘ ਦੀਆਂ ਠੰਢਾਂ 'ਚ ਰਜਾਈ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਸੌਂਦਾ ਹਾਂ। ਸ਼ੱਕਰਪਾਰੇ, ਬੂੰਦੀ ਅਤੇ ਮੱਠੀਆਂ ਦਾ ਲਿਫ਼ਾਫ਼ਾ ਭਰਿਆ ਨਾਲ ਆਇਆ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਤਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜੱਗੋਂ ਤੇਰ੍ਹਵੀਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।ਝੂਠੀਆਂ ਸਿਫ਼ਤਾਂ ਦੇ ਪੁਲ਼ ਤਾਂ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੀ, ਅਗਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਕਿਰਾਇਆ ਭਾੜਾ ਵੀ ਲੱਗਿਆ ਹੋਊ, ਸਮਾਂ ਵੀ ਕੱਢਿਆ ਹੋਊ, ਜੁੱਤੀਆਂ ਘਸਾਈਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ।

ਅੱਜ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਹੈ, ਕੱਲ੍ਹ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਵੀ, ਪਰਸੋਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਚੋਲੇ ਨਾਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਨਾ ਹੁਣ ਤਾਂ ਹੱਸਦੇ ਫਿਰਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਮੁੰਡਾ ਕੁੜੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਲਤ ਪਵੇ ਤਾਂ ਵਿਚੋਲੇ ਦੀ ਝੋਲੀ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭਰ ਦੇਣਗੇ। ਨਾਲ ਵਿਚੋਲਣ ਨੂੰ ਘੜੀਸਣਗੇ। ਵਿਚੋਲੇ ਦੇ ਜਵਾਕ-ਜੱਲਿਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣਗੇ। ਵੇਖਾ ਵੇਖੀ ਸਭ ਨੂੰ ਆਦਤ ਪੈ ਜਾਊ। ਇਹਦਾ ਮਤਲਬ ਵਿਚੋਲੇ ਇਉਂ ਹੀ ਫਿਰਦੇ ਨੇ। ਆਖ਼ਰ ਸਾਡੀ ਵੀ ਕੋਈ ਇੱਜ਼ਤ ਹੈ।ਇੱਕ ਮਾਣ ਯੋਗ ਪਦਵੀ ਹੈ ਸਾਡੀ। ਇਉਂ ਕਿਵੇਂ ਰਿਸ਼ਤੇ ਪੂਰ ਚੜ੍ਹਨਗੇ। ਸਾਰੇ ਵਿਚੋਲੇ ਦਮ ਨਹੀਂ ਤੋੜ ਜਾਣਗੇ। ਹੁਣ ਨਹੀਂ ਸਰਨਾ। ਕੁਝ ਕਰਨਾ ਹੀ ਪਊ।

ਮੈਂ ਵਿਚੋਲਾ ਯੂਨੀਅਨ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰਾਂਗਾ, ਪਰ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਜ਼ੀਰੋ ਪਰਸੈਂਟ ਵੀ ਰਿਸਕ ਨਾ ਰਹੇ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਕਾਇਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾ ਕੇ ਹੀ ਇਸ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਤੋਰਾਂਗਾ। ਆਖ਼ਰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਅਪਨਾਉਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਵਿਚੋਲਗਿਰੀ ਵੀ ਇੱਕ ਖੇਡ ਹੈ, ਜੋ ਢਲਦੀ ਜਵਾਨੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਬੰਦਾ ਬੁੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਏ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧੀਆ ਖਿਡਾਰੀ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਲੋਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਵੀ ਹੁਣ ਢਲਦੀ ਉਮਰ ਵੱਲ ਹਾਂ ਅਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਇਉਂ ਹੋ ਗਈ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਮਨੋਬਲ 'ਤੇ ਮਾਰੂ ਅਸਰ ਪਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਬੜੇ ਭੈੜੇ ਸਿੱਟੇ ਨਿਕਲਣਗੇ। ਮੈਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੇ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਘੋੜੀਆਂ ਤੇ ਸੁਹਾਗ ਗਵਾਉਣੇ ਅਤੇ ਭੰਗੜੇ ਪਵਾਉਣੇ ਹਨ। ਕਿੰਨੀਆਂ ਸੱਸਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ ਵਾਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਕਿੰਨੀਆਂ ਸਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਜੀਜੇ ਦੀ ਜੁੱਤੀ ਲੁਕਾ ਕੇ ਕਮਾਈ ਦਾ ਵਸੀਲਾ ਬਣਨਾ ਹੈ। ਵਿਆਹਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਖਾਲੇ ਪੁਆਉਣੇ ਹਨ।ਕਿੰਨੇ ਛੁਹਾਰੇ, ਖੋਪੇ, ਬਦਾਮ, ਮਖਾਣੇ, ਦਾਖਾਂ ਸ਼ਗਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਉਣੀਆਂ ਹਨ। ਕਿੰਨੇ ਸੁਨਾਰਿਆਂ ਦੇ ਹਾਰ, ਕੜੇ, ਛਾਪਾਂ ਛੱਲੇ ਵਿਕਾਉਣੇ ਹਨ। ਕਿੰਨੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਵਾਉਣੇ ਹਨ। ਕਿੰਨੇ ਰੁੱਸੇ ਭਰਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਭੱਜੀਆਂ ਬਾਹੀਂ ਗਲ਼ ਨੂੰ ਪੁਆਉਣੀਆਂ ਹਨ। ਕਿੰਨੀਆਂ ਨਾਨਕ ਸ਼ੱਕਾਂ ਭਰਾਉਣੀਆਂ ਹਨ। ਕਿੰਨੇ ਫੁੱਫੜ ਰੁਸਾਉਣੇ ਤੇ ਫਿਰ ਮਨਵਾਉਣੇ ਹਨ। ਕਿੰਨੇ ਹਲਵਾਈਆਂ, ਕਿੰਨੇ ਪੈਲੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵੇਟਰਾਂ, ਕਿੰਨੇ ਆਰਕੈਸਟਰਾ ਅਤੇ ਭੰਗੜੇ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਦਿਵਾਉਣਾ ਹੈ। ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਰਿਬਨ ਕਟਵਾ ਕੇ ਪੈਸੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਮੈਂ ਕਿੱਤੇ ਵਜੋਂ ਮਾਸਟਰ ਹਾਂ, ਪਰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਮੈਂ ਇਸ ਕਿੱਤੇ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਵੀ ਬਿਨਾਂ ਨਾਗਾ ਪਾਏ ਅੱਗੇ ਤੋਰਾਂਗਾ। ਵੈਸੇ ਵੀ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਅਠਵੰਜਾ ਜਾਂ ਸੱਠ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਰਿਟਾਇਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧੰਦਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਵੀ ਹਾਰਨ ਲੱਗਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕਿੱਤਾ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਉਮਰ ਵਧਣ ਨਾਲ ਸ਼ਾਇਰਾਂ ਵਾਂਗ ਵਧੇਰੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਅਤੇ ਲਾਹੇਵੰਦ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਮੈਂ ਪੱਕਾ ਮਨ ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚੋਲਗਿਰੀ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਣਾ ਲਵਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਕੋਈ ਆਮ ਵਿਚੋਲਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਦਫ਼ਤਰ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਖੋਲ੍ਹਾਂਗਾ, ਪਰ ਨੈੱਟਵਰਕ ਜ਼ਰੂਰ ਫੈਲਾਵਾਂਗਾ। ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੋਰਾਂਗਾ, ਆਖ਼ਰ ਮੈਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਲਿਖਿਆ ਵਿਚੋਲਾ ਹੋਵਾਂਗਾ। ਸੂਬਿਆਂ ਤੱਕ ਹੀ ਕਿਉਂ, ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬਣਾਵਾਂਗਾ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਝੱਟ ਕੁ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਅੱਕ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਹ ਭਾਰਤੀਆਂ ਵਾਂਗੂੰ ਕਈ-ਕਈ ਦਿਨ ਦਾ ਵਿਆਹ ਸਮਾਗਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਵ ਮੈਰਿਜ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਵਿਚੋਲਾ ਮੈਰਿਜ ਯਾਨੀ ਕਿ ਅਰੇਂਜ ਮੈਰਿਜ ਦੇ ਗੁਣ ਦੱਸਾਂਗਾ।

ਮਿਹਨਤ ਬੇਕਾਰ ਨਾ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਲਈ ਮੇਰੇ ਬਣਾਏ ਕੁਝ ਕਾਇਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਜਾਤੀਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਮੇਰੀਆਂ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜੋ ਸਭ ਨੂੰ ਮੰਨਣੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਮੇਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾ ਮੰਨਣ ਵਾਲੇ ਲਈ ਮੇਰੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੀਆਂ। ਸ਼ਰਤਾਂ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਣਗੀਆਂ:

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਂ-ਪਿਉ ਆਪਣੇ ਮੁੰਡੇ ਜਾਂ ਕੁੜੀ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਾਸਤੇ ਕਹਿਣਗੇ, ਮੁੰਡੇ ਜਾਂ ਕੁੜੀ ਦੀ ਫੋਟੋ ਭੇਜਣਗੇ। ਫੋਟੋ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਦੀ, ਬਿਨਾਂ ਮੇਕਅੱਪ ਆਮ ਕੈਮਰੇ ਵਾਲੀ ਹੋਵੇ ਨਾ ਕਿ ਫਿਲਟਰ ਲਾ ਕੇ।

ਫੋਟੋ ਸਿਰਫ਼ ਮੋਬਾਈਲ 'ਤੇ ਵਿਖਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਕਾਗਜ਼ 'ਤੇ। ਜੇਕਰ ਫੋਟੋ ਪਸੰਦ ਆਈ ਤਾਂ ਹੀ ਅੱਗੇ ਗੱਲ ਤੋਰੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਜੇਕਰ ਫੋਟੋ ਪਸੰਦ ਆ ਗਈ ਤਾਂ ਮੁੰਡੇ ਅਤੇ ਕੁੜੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਾਂਝੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬੁਲਾ ਕੇ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਿਨ ਚਾਹ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਭਾਵ ਵਿਚੋਲੇ ਵੱਲੋਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਦਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਅੱਗੇ ਗੱਲ ਬਣਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵਿਚੋਲੇ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਕੁੜੀ ਮੁੰਡੇ ਵਾਲੇ ਹੀ ਖਰਚਾ ਕਰਨਗੇ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਮੰਗਣੀ ਦਾ ਦਿਨ ਪੱਕਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੰਗਣੀ ਵੇਲੇ ਲੈਣ ਦੇਣ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿਚੋਲੇ ਅੱਗੇ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮੰਗਣੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੰਡੇ ਅਤੇ ਕੁੜੀ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਫੋਨ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੀ ਵਿਚੋਲੇ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਜ਼ਰੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਵਿਚੋਲੇ ਨੂੰ ਲਾਈਨ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਹਾਂ, ਮੁੰਡਾ ਕੁੜੀ ਵਿਚੋਲੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਬਿਨਾਂ ਗੱਲ ਕਰ ਸਕਣਗੇ, ਪਰ ਇੱਕ ਹੱਦ ਅੰਦਰ ਰਹਿ ਕੇ। ਵਿਆਹ ਦਾ ਕੱਪੜਾ ਲੀੜਾ ਖਰੀਦਣ ਸਮੇਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਰਹੇ ਕਿ ਵਿਚੋਲਾ ਵਿਚੋਲਣ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰੀਕ ਹੋਣ ਅਤੇ ਵਿਚੋਲੇ ਵਿਚੋਲਣ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਲੈਣ ਵੇਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਕਈ ਵਾਰ ਪੰਦਰਾ ਜਗ੍ਹਾ ਤੋਂ ਘੁੰਮ ਕੇ ਆਏ ਸੂਟ ਵਿਚੋਲੇ ਦੇ ਮੱਥੇ ਮਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਵਿਚੋਲੇ ਨਾਲ ਅਨਿਆਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵਿਚੋਲਾ ਮੂੰਹ ਮੋਟਾ ਕਰ ਲਵੇਗਾ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਪਹਿਲੇ ਪੰਜ ਛੇ ਸੱਦਾਂ ਪੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਗਲਾ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਵਿਚੋਲੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਦੋਹਾਂ ਧਿਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ।ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਵਿਚੋਲਾ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਮੁੰਡੇ ਵਾਲਿਆਂ ਘਰ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਦਾ ਤਾਂ ਫੋਨ ਕਰਕੇ ਜਲਦੀ ਆਉਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਾਰਜ ਆਰੰਭ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਹ ਰਸਮ ਕੁੜੀ ਵਾਲਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਨਿਭਾਈ ਜਾਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਚੋਲਾ ਕਿੱਥੇ ਪਹੁੰਚੇਗਾ, ਇਹ ਵਿਚੋਲੇ ਦੀ ਮਰਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਬਰਾਤ ਜਾਣ ਵਾਸਤੇ ਵਿਚੋਲੇ ਲਈ ਵੱਖਰੀ ਗੱਡੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਗੱਡੀ ਕਰਨ ਲੱਗਿਆਂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਖ਼ਿਆਲ ਜ਼ਰੂਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਗੱਡੀ ਚੰਗੀ ਹਾਲਤ 'ਚ ਹੋਵੇ।

ਮਿਲਣੀ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚੋਲੇ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਹੇਠ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਰਦਾਸ ਮਗਰੋਂ ਖਾਣ ਪੀਣ ਵੇਲੇ ਮੁੰਡਾ, ਉਸ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਖ਼ਾਸ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਲਈ ਲੱਗੇ ਮੇਜ਼ ਕੁਰਸੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚੋਲੇ ਵਿਚੋਲਣ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੇਜ਼ ਕੁਰਸੀਆਂ 'ਤੇ ਬੈਠਣ ਵਾਲੇ ਮਹਿਮਾਨ ਭਾਵੇਂ ਖ਼ਾਸ ਹੋਣਗੇ, ਪਰ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਚੋਲੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਬਿਨਾਂ ਖਾਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਖ਼ਾਸ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁਰਸੀਆਂ 'ਤੇ ਨਾ ਬੈਠ ਕੇ ਆਪਣਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਖਾ ਪੀ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਆਨੰਦ ਕਾਰਜਾਂ ਸਵੇਰੇ ਕਰਨੇ ਹਨ ਜਾਂ ਦੁਪਹਿਰੇ, ਵਿਚੋਲੇ ਨੂੰ ਅਗਾਉਂ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਨੰਦ ਕਾਰਜ ਵੇਲੇ ਵਿਚੋਲਾ ਵਿਚੋਲਣ ਨਾਲ ਹੋਣਗੇ। ਆਨੰਦ ਕਾਰਜ ਮਗਰੋਂ ਰੰਗਾਰੰਗ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਖ਼ਾਸ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਵਿਚੋਲੇ ਦਾ ਨਾਮ ਉਚੇਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਵੇ, ਸਗੋਂ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਜੋੜੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦੀ ਸ਼ਬਦ ਆਖੇ ਜਾਣ। ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਭ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਲਈ ਮੇਰੇ ਵੱਲੋਂ ਟਾਈਮ ਟੇਬਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਉਸ ਸਮਾਂ ਸੂਚੀ ਦਾ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਬਕਾ ਮਾਸਟਰ ਵਿਚੋਲਾ ਹਰ ਕੰਮ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਬਰਾਤ ਵਾਪਸ ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਡੋਲੀ ਵਾਲੀ ਕਾਰ ਜਦ ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਵਿਚੋਲਾ ਮੁੱਢਲੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਸੁਰਖ਼ਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਚੋਲੇ ਨੂੰ ਜੋ ਵੀ ਕੱਪੜਾ ਲੀੜਾ ਜਾਂ ਮਠਿਆਈ ਵਗੈਰਾ ਦੇਣੀ ਹੈ, ਬਰਾਤ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਦੇਣੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਰਾਤ ਠਹਿਰਨ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਰਤਣ ਦਾ ਹੱਕ ਵਿਚੋਲੇ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਆਹ ਦੇ ਗੀਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਿਆਹ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੱਕ ਕਿਤੇ ਵੀ, ਕਦੇ ਵੀ, ਕਿਸੇ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਇਹ ਬੋਲੀ ਪਾਉਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ 'ਕੁੜਮੀਂ ਕੁੜਮੀਂ ਵਰਤਣਗੇ, ਵਿਚੋਲੇ ਬੈਠੇ ਤਰਸਣਗੇ।'

ਕੁਝ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਉਚੇਚਾ ਖ਼ਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ:

- ਵਿਚੋਲੇ ਵੱਲੋਂ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀ ਦੀ ਦੱਸ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਜਾਂ ਦੂਜੀ ਫੇਰੀ ਉੱਤੇ ਹੀ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਾਮ, ਉਮਰ, ਪੜ੍ਹਾਈ, ਪਸੰਦ ਅਤੇ ਲੈਣ ਦੇਣ ਪੁੱਛ ਦੱਸ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਪਾਣੀ ਵਾਰਨ ਦੀ ਰਸਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚੋਲਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਖਾਣ ਪੀਣ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੰਗ ਦੀ ਚਰਚਾ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਰ ਲਈ ਜਾਵੇ। ਬਾਅਦ 'ਚ ਕੋਈ ਵਿਚੋਲੇ ਨੂੰ ਇਹ ਨਾ ਕਹੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਹ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂ ਅਹੁ ਚੀਜ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ।
- ਕਿਸੇ ਵੀ ਰਸਮ ਰਿਵਾਜ, ਖਾਣ ਪੀਣ ਆਦਿ ਤੋਂ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਜੀਜਾ, ਮਾਸੜ ਜਾਂ ਫੁੱਫੜ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਲਾਂਭਾ ਵਿਚੋਲਾ ਨਹੀਂ ਸੁਣੇਗਾ ਸਗੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮੁੰਡੇ ਦੇ ਪਿਓ ਕੋਲ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣਗੇ।
- ਕੱਲ੍ਹ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦਾਜ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਮਾੜੀ ਜਾਂ ਸਸਤੀ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਚੋਲਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਜੇਕਰ ਕੁੜੀ ਜਾਂ ਮੁੰਡੇ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਗਰਮ ਜਾਂ ਸੜੀਅਲ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਚੋਲਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਂ, ਵਿਚੋਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿੱਠਾ ਖਾਣ ਅਤੇ ਠੰਢਾ ਪੀਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਉਹ ਵੀ ਫੋਨ 'ਤੇ। ਕੋਈ ਧਿਰ ਵੀ ਵਿਚੋਲੇ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।
- ਜੇਕਰ ਮੁੰਡਾ ਕੁੜੀ, ਸੱਸ ਨੂੰਹ ਜਾਂ ਨਨਾਣ ਭਰਜਾਈ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲੜਦੇ ਜਾਂ ਕਲੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵਿਚੋਲੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੰਦਾ ਚੰਗਾ ਜਾਂ ਗਾਲ੍ਹ ਨਹੀਂ ਕੱਢੇਗਾ। ਅਜਿਹਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਵਿਚੋਲਾ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦਾ ਕੇਸ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।
- ਰੱਬ ਨਾ ਕਰੇ, ਜੇਕਰ ਕਿਤੇ ਜਾ ਕੇ ਤਲਾਕ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਆ ਵੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਚੋਲੇ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਬਣਾ ਕੇ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਚੱਕਰ ਨਹੀਂ ਕਢਾਏ ਜਾਣਗੇ।
- ਜੇਕਰ ਤਲਾਕ ਹੋ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਵਿਚੋਲੇ ਨੂੰ ਪਾਈ ਗਈ ਛਾਪ, ਸੂਟਾਂ ਜਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮਠਿਆਈ ਵਾਪਸੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਕੋਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਵੀ ਬਿਲਕੁਲ ਨਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਚੋਲੇ ਦੇ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚੇ।

ਸ਼ਰਾਰਤ

ਲਿਖਤ : ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਮਹਿਲੀਆ
ਮੋਬਾਈਲ : 99154-73376

ਜਸਕਰਨ ਅੱਠਵੀਂ ਜਮਾਤ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਪੜ੍ਹਾਈ ਵਿਚ ਤਾਂ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਸੀ, ਪਰ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਬਹੁਤ ਸੀ। ਸ਼ਰਾਰਤਾਂ ਨਾਲ ਦੂਜਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਾ ਆਉਂਦਾ। ਉਹ ਹਰ ਸਮੇਂ ਸ਼ਰਾਰਤਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ ਤਰੀਕੇ ਲੱਭਦਾ ਰਹਿੰਦਾ।

ਕਈ ਵਾਰ ਉਹ ਕਿਸੇ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦੇ ਲੜਕੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਜਾ ਕੇ, ਚੁਪਕੇ ਜਿਹੇ ਕੇਲੇ ਦਾ ਛਿਲਕਾ ਉਸ ਦੇ ਪੈਰਾਂ ਅੱਗੇ ਸੁੱਟ ਦਿੰਦਾ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਲੜਕਾ ਛਿਲਕੇ ਤੋਂ ਤਿਲਕ ਕੇ ਡਿੱਗਦਾ ਤਾਂ ਤਾੜੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਉਸ ਦਾ ਮਖੌਲ ਉਡਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਉਥੋਂ ਭੱਜ ਜਾਂਦਾ। ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਬੈੱਲ ਜਾ ਦਬਾਉਂਦਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਸਕੂਲੋਂ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਟੂਏ ਵਿਚ ਕਾਗਜ਼ ਦੇ ਕੁਝ ਟੁਕੜੇ ਪਾ ਕੇ ਕਿਸੇ ਗਲੀ ਜਾਂ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਉਧਰ ਆਉਂਦਾ ਦਿਸਦਾ ਤਾਂ ਬਟੂਆ ਉੱਥੇ ਰੱਖ ਥੋੜ੍ਹਾ ਆਸੇ ਪਾਸੇ ਹੋ ਕੇ ਖੜ੍ਹ ਜਾਂਦਾ। ਉੱਥੋਂ ਲੰਘਣ ਵਾਲਾ ਭੱਜ ਕੇ ਬਟੂਆ ਚੁੱਕ ਕੇ ਵੇਖਦਾ ਤਾਂ ਵਿਚ ਕਾਗਜ਼ ਹੀ ਹੁੰਦੇ। ਜਸਕਰਨ ਉਸ ਵੱਲ ਆਉਂਦਾ ਅਤੇ ਹੱਸਦਾ ਹੋਇਆ ਤਾੜੀ ਮਾਰਦਾ। ਬਟੂਆ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲਾ ਕੱਚਾ ਜਿਹਾ ਹੋ ਕੇ ਬਟੂਆ ਉੱਥੇ ਸੁੱਟ ਕੇ ਚਲਦਾ ਬਣਦਾ। ਉਸ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਾਰਤਾਂ ਤੋਂ ਲੋਕ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਹੁੰਦੇ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਉਲਾਹਮੇ ਲੈ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਬਹੁਤ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦੇ। ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਸਮਝਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਡਾਂਟਦੇ ਪਰ ਉਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਤਾਂ ਬੱਸ ਦੋ ਪਈਆਂ ਵਿਸਰ ਗਈਆਂ ਯਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦੂਰ ਬਲਾਈਂ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ।

ਇਕ ਵਾਰ ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਦਿਨ ਸੀ। ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੀ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦੋਸਤ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ। ਜਸਕਰਨ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਰੰਗ-ਬਰੰਗੇ ਫੁੱਲਾਂ ਅਤੇ ਗੁਬਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਕਮਰਾ ਵਿਖਾਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਬੋਲਿਆ, 'ਇਸ ਕਮਰੇ ਵਿਚ ਕੇਕ ਕੱਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੇਕ ਤਿਆਰ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ। ਮੇਰੇ ਪਾਪਾ ਕੇਕ ਲੈਣ ਲਈ ਬਾਜ਼ਾਰ ਗਏ ਹੋਏ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਰਾਤ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਆਤਿਸ਼ਬਾਜ਼ੀ ਵੀ ਲਿਆਂਦੀ ਹੋਈ ਹੈ।'

ਫੇਰ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦੇ-ਕਰਦੇ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੜਕ 'ਤੇ ਜਾ ਖਲੋਤੇ। ਸੜਕ ਦੇ ਕਿਨਾਰੇ ਇੱਕ ਢੱਠਾ ਬੈਠਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਸਕਰਨ ਨੂੰ ਇਕ ਸ਼ਰਾਰਤ ਸੁੱਝੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇੱਥੇ ਹੀ ਖੜ੍ਹਨਾ ਉਹ ਜ਼ਰਾ ਘਰੋਂ ਹੋ ਕੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਉਹ ਘਰੋਂ ਵਾਪਸ ਆਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਇਕ ਟੀਨ ਦਾ ਡੱਬਾ ਅਤੇ ਰੱਸੀ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਡੱਬੇ ਨਾਲ ਰੱਸੀ ਬੰਨ੍ਹੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਚੁਪਕੇ ਜਿਹੇ ਜਾ ਕੇ ਰੱਸੀ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਸਿਰਾ ਢੱਠੇ ਦੀ ਪੂਛ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪਟਾਕਾ ਕੱਢ ਕੇ ਡੱਬੇ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਮਾਚਿਸ ਨਾਲ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਪਟਾਕਾ ਚਲਦਿਆਂ ਹੀ ਢੱਠਾ ਇਕਦਮ ਡਰ ਕੇ ਸੜਕ 'ਤੇ ਦੌੜਨ ਲੱਗਾ। ਪੂਛ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਡੱਬਾ ਜਦੋਂ ਸੜਕ 'ਤੇ ਲੱਗਦਾ ਤਾਂ ਖੜਾਕ ਨਾਲ ਉਹ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਦੌੜਦਾ। ਸੜਕ ਤੋਂ ਲੰਘ ਰਹੇ ਹੈ ਲੋਕ ਪਾਸੇ ਹਟ ਜਾਓ-ਪਾਸੇ ਹਟ ਜਾਓ ਦਾ ਰੌਲਾ ਪਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਸਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸਤ ਉਸ ਦੀ ਇਸ ਸ਼ਰਾਰਤ ਤੇ ਹੱਸ-ਹੱਸ ਦੂਹਰੇ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ। ਢੱਠਾ ਜਦੋਂ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵੱਲ ਦੌੜ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਸਾਰੇ ਘਰ ਆ ਗਏ।

ਘਰ ਵਿਚ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਪਾਪਾ ਹਾਲੇ ਕੇਕ ਲੈ ਕੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਹੁੰਚੇ। ਸਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਫੋਨ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫ਼ੋਨ ਅੱਗੋਂ ਬੰਦ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਦੇਰ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਆਏ ਮਹਿਮਾਨ ਵੀ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਕਾਹਲੇ ਪੈ ਰਹੇ ਸਨ।

ਜਸਕਰਨ ਦੀ ਮੰਮੀ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਾਪਾ ਦਾ ਪਤਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਉਹ ਬਾਜ਼ਾਰ ਜਾਣ ਹੀ ਲੱਗਾ ਸੀ ਕਿ ਇਕ ਆਟੋ ਰਿਕਸ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੇਟ ਅੱਗੇ ਆ ਕੇ ਰੁਕਿਆ। ਉਸ ਵਿਚੋਂ ਉਸ ਦੇ ਪਾਪਾ ਉਤਰੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦੇ ਰੰਗ ਪੀਲੇ ਭੂਕ ਹੋ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਨੂੰ ਖੂਨ ਲੱਗਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਸਿਰ ਅਤੇ ਗੋਡਿਆਂ ਤੇ ਪੱਟੀਆਂ ਬੰਨ੍ਹੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

ਜਸਕਰਨ ਦੀ ਮੰਮੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਰਸੀ ਤੇ ਬੈਠਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਬੋਲੇ , 'ਇਹ ਸੱਟਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ?'

ਉਹ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਬੈਠਦੇ ਹੋਏ ਬੋਲੇ , 'ਮੈਂ ਦੁਕਾਨ ਤੋਂ ਕੇਕ ਲੈ ਕੇ ਘਰ ਵੱਲ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਇਕ ਢੱਠਾ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਦੌੜਦਾ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਵੱਜਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਪੂਛ ਨਾਲ ਇਕ ਡੱਬਾ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਡਰਿਆ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੀ ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਹ ਫਿਰ ਵੀ ਮੇਰੇ ਸਕੂਟਰ ਵਿਚ ਆਣ ਵੱਜਾ। ਮੈਂ ਸਕੂਟਰ ਸਮੇਤ ਸੜਕ 'ਤੇ ਡਿੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਕੇਕ ਸਾਰਾ ਸੜਕ 'ਤੇ ਖਿੱਲਰ ਗਿਆ। ਡਿਗਣ ਕਾਰਨ ਮੇਰਾ ਫ਼ੋਨ ਅਤੇ ਸਕੂਟਰ ਦਾ ਮੁੱਠਾ ਵੀ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਡਿੱਗੇ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਡਾਕਟਰ ਕੋਲੋਂ ਪੱਟੀਆਂ ਕਰਵਾਈਆਂ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਦੁਬਾਰਾ ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਕੇਕ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਹਾਂ।'

ਫਿਰ ਉਹ ਕੁਰਸੀ ਤੋਂ ਉੱਠਦੇ ਹੋਏ ਬੋਲੇ, 'ਚਲੋ ਆਪਾਂ ਕੇਕ ਕੱਟਣ ਦੀ ਰਸਮ ਕਰੀਏ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਹੁਤ ਕੁਵੇਲਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।'

ਫਿਰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੇਕ ਕੱਟਣ ਲਈ ਫੁੱਲਾਂ ਨਾਲ ਸਜਾਏ ਕਮਰੇ ਵੱਲ ਚੱਲ ਪਏ। ਜਸਕਰਨ ਨੇ ਕੇਕ ਤਾਂ ਕੱਟਿਆ ਪਰ ਉਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਛਤਾਵਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਕਾਰਨ ਹੀ ਅੱਜ ਉਸ ਦੇ ਪਾਪਾ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ। ਉਸ ਨੇ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਸਹੁੰ ਖਾਧੀ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਕਦੇ ਵੀ ਸ਼ਰਾਰਤਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਸ਼ਰਾਰਤ ਨਾ ਕੀਤੀ।

ਰਸਤਾ ਲੱਭੋ

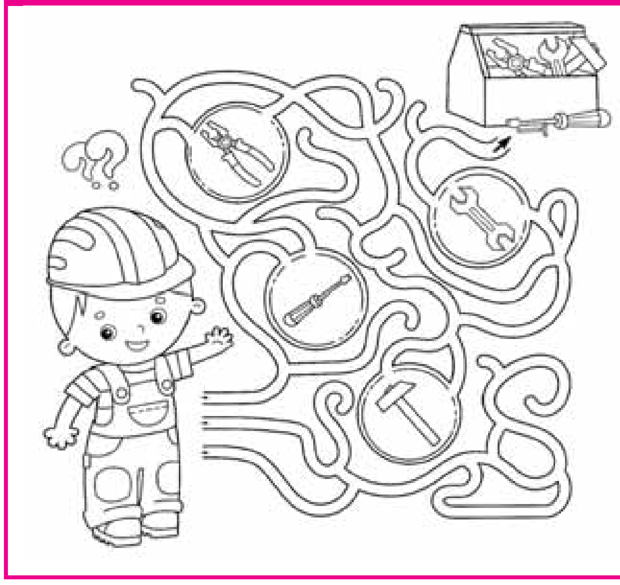

ਬਿੰਦੂ ਮਿਲਾਓ

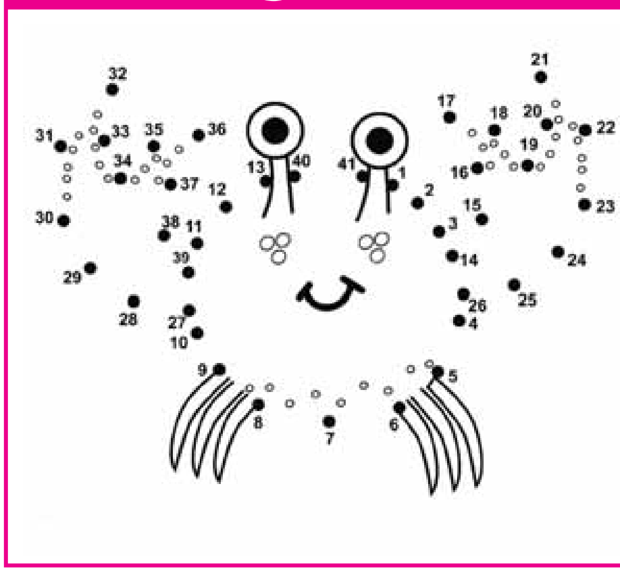

ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ ! ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਦੋਹਾਂ ਚਿੱਤਰਾਂ 'ਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 6 ਅੰਤਰ ਹਨ। ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਸਕਦੇ ਹੋ...?

ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦਾ ਭੋਲਾ-ਭਾਲਾ, ਸੁੰਦਰ ਜੀਵ ਟੈਡੀ ਬੀਅਰ (ਕੋਆਲਾ)

ਲਿਖਤ : ਯਸ਼ਪਾਲ ਗੁਲਾਟੀ,
ਮੋਬਾਈਲ : +61415049120.

ਪਿਆਰੇ ਬਾਲ ਦੋਸਤੋ, ਜਦ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਮਾਰਕੀਟ, ਖਿਡੌਣਿਆਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ, ਕਿਸੇ ਮੈਗਜ਼ੀਨ, ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਜਾਂ ਕਿਧਰੇ ਹੋਰ ਵੰਨ-ਸੁਵੰਨੇ ਆਕਾਰ, ਰੰਗਾਂ ਵਾਲੇ ਮਨਮੋਹਣੇ ਟੈਡੀ ਬੀਅਰ ਵੇਖਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਮਨ 'ਚ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਟੈਡੀ ਬੀਅਰ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬਾਰੇ ਕਈ ਸਵਾਲ ਉਪਜਦੇ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਆਓ, ਅਸੀਂ ਟੈਡੀ ਬੀਅਰ ਬਾਰੇ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ। ਟੈਡੀ ਬੀਅਰ ਜਾਨਵਰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਕਸਰ ਕੋਆਲਾ, ਬੌਣਾ ਭਾਲੂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਨਾਲ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਕਰੀਬ 12500 ਕਿੱਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰਲੇ ਦੇਸ਼ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਅਤੇ ਦੱਖਣੀ ਤਟਵਰਤੀ ਖੇਤਰਾਂ 'ਚ ਹੀ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਰੀਬ ਡੇਢ ਦੋ ਫੁੱਟ ਉੱਚੇ, ਗੋਲ-ਮਟੋਲ ਅੱਖਾਂ, ਵੱਡੀ ਸਾਰੀ ਨੱਕ, ਉੱਚੇ-ਗੋਲ ਕੰਨ, ਤਿੱਖੀਆਂ ਅੱਖਾਂ, ਮੁਲਾਇਮ ਭੂਰੇ ਵਾਲ, ਰਿੱਛ ਵਰਗੇ ਮੂੰਹ-ਮੁਹਾਂਦਰੇ ਵਾਲੇ ਇਸ ਸੁੰਦਰ ਜੀਵ ਕੋਆਲਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਹੈ। ਦਿਲਚਸਪ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਜੀਵ ਕੰਗਾਰੂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਿਆਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਸਗੋਂ ਸ਼ੁੱਭ ਜਾਨਵਰ ਵੀ ਮੰਨਦੇ ਹਨ।

ਕੋਆਲਾ (ਟੈਡੀ ਬੀਅਰ) ਨਾਮੀ ਇਹ ਭਾਲੂ ਉੱਚੇ ਤੋਂ ਉੱਚੇ ਸਿੱਧੇ ਰੁੱਖ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹਨ-ਉਤਰਨ 'ਚ ਬੜਾ ਮਾਹਿਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਘਰ ਉੱਚੇ-ਸਿੱਧੇ ਸਫੈਦੇ 'ਤੇ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ੁੱਧ ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਜੀਵ ਹੈ ਅਤੇ ਨਰਮ ਘਾਹ, ਰੁੱਖਾਂ ਦੇ ਪੱਤੇ, ਫਲ-ਫੁੱਲ ਆਦਿ ਖਾ ਕੇ ਹੀ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਇਸ ਥਣਧਾਰੀ ਜੀਵ ਦੇ ਦੰਦ ਬੜੇ ਨੁਕੀਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਸੁਭਾਅ ਬੜਾ ਸੰਗਾਊ, ਸਿੱਧਾ-ਸਾਦਾ, ਸ਼ਾਂਤ, ਚੁੱਪ-ਚੁਪੀਤਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ-ਆਪ 'ਚ ਗੁਆਚੇ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਭਾਰ 4 ਤੋਂ 15 ਕਿੱਲੋ, ਉਮਰ ਔਸਤਨ 12 ਤੋਂ 18 ਸਾਲ ਤੱਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਇਕ ਦਿਨ-ਰਾਤ (24 ਘੰਟਿਆਂ) ਦੌਰਾਨ ਕਰੀਬ 20 ਘੰਟੇ ਸੌਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸੁੰਦਰ ਸੁਸਤ, ਭੋਲਾ ਅਤੇ ਸੁੰਦਰ ਅਦਭੁਤ ਜਾਨਵਰ ਖੂੰਖਾਰ ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਏਨਾ ਕੁ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੀ ਹੋਂਦ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੋਆਲਾ ਦੀ ਖੱਲ ਵੀ ਬੜੀ ਮੁਲਾਇਮ, ਨਿੱਘੀ ਅਤੇ ਕੀਮਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਲਾਲਚੀ ਮਨੁੱਖ, ਸ਼ਿਕਾਰੀਆਂ, ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਘਾਣ ਕਰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਕੋਈ ਵੀ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਜਿਸ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੁੰਦਿਆਂ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ 1936 ਵਿਚ ਇਸ ਨੂੰ ਫੜਨ-ਮਾਰਨ 'ਤੇ ਪੂਰਨ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਤਾਵਰਨ, ਪਸ਼ੂ-ਪੰਛੀ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਲਈ ਸੰਤੁਸ਼ਟਤਾ ਭਰੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਜੰਗਲਾਂ, ਜੀਵ ਰੁੱਖਾਂ, ਪਾਰਕਾਂ ਵਿਖੇ ਸਰਕਾਰ, ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸਹਿਯੋਗ-ਉਦਮ ਸਦਕਾ ਇਸ ਅਦਭੁੱਤ, ਸੁੰਦਰ, ਭੋਲੇ-ਭਾਲੇ ਜੀਵ ਕੁਆਲਾ ਵਾਸਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮਾਹੌਲ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਹਰ ਪਾਸਿਉਂ ਸ਼ਲਾਘਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

ਕਾਵਿ-ਲਹਿਰਾਂ

ਮਾਹੀਆ

ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਚਿਤਚੋਰ ਵੇ ਮਾਹੀਆ,
ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਚਿਤਚੋਰ।
ਨਹੀਂਓ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵੇ ਮਾਹੀਆ,
ਨਹੀਂਓ ਕੋਈ ਹੋਰ।

ਤੇਰੇ ਹੱਥ ਮੇਰੀ ਡੋਰ ਵੇ ਮਾਹੀਆ,
ਤੇਰੇ ਹੱਥ ਮੇਰੀ ਡੋਰ।
ਸਭ ਸੁਰਤਾਂ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਆਈਆਂ,
ਤੇਰੇ ਹੱਥ ਮੇਰੀ ਡੋਰ।

ਸਭ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤੇਰੀ ਲੋ ਵੇ ਮਾਹੀਆ,
ਸਭ ਦੇ ਵਿੱਚ ਤੇਰੀ ਲੋ।
ਤੈਨੂੰ ਛੱਡ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਨਾਲ
ਕਿਵੇਂ ਜਾਵਾਂ ਖਲੋ ਵੇ ਮਾਹੀਆ।
ਕਿਵੇਂ ਜਾਵਾਂ ਖਲੋ।

ਸੋਹਣੇ ਸਭ ਦੇ ਰੂਪ ਪਿਆਰੇ,
ਘੜ-ਘੜ ਸੋਹਣੇ ਬੁੱਤ ਸਵਾਰੇ,
ਲੱਗੀ ਤੇਰੀ ਛੋਹ ਵੇ ਮਾਹੀਆ,
ਲੱਗੀ ਤੇਰੀ ਛੋਹ।

ਸੱਭ ਤੋਂ ਸੋਹਣਾ ਰੂਪ ਹੈ ਤੇਰਾ,
ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਬੋ ਵੇ ਮਾਹੀਆ,
ਤੇਰੇ ਵਿਚ ਖੁਸ਼ਬੋ,
ਖਿੱਚਦੀ ਮੈਨੂੰ ਜੋ ਵੇ ਮਾਹੀਆ,
ਖਿੱਚਦੀ ਮੈਨੂੰ ਜੋ।

ਪੱਗ ਦੇ ਵਿਚ ਭਰਮਾਂ ਰੂਪ ਸੀ ਤੇਰਾ,
ਸਖੀਆਂ ਕਹਿਣ ਸਰਦਾਰ ਮਾਹੀਆ ਤੇਰਾ।
ਕਟਿੰਗ ਚ ਲਗਦਾ ਨਵਾਂ ਨਕੋਰ ਵੇ ਮਾਹੀਆ,
ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਚਿਤਚੋਰ ਵੇ ਮਾਹੀਆ,
ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਚਿਤਚੋਰ।

ਲਿਖਤ : ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਹਿਰੋਕ
ਮੋਬਾਈਲ 6284347188

ਕੁਵੇਲੇ ਦਾ ਰਾਗ

ਸੂਰਜ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ
ਬੰਦਿਆ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਰੌਸ਼ਨੀ
ਤੇ ਧੁੱਪ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਏਂ?
ਤਾਂ ਉਹ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ।

ਹਵਾ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ
ਬੰਦਿਆ ਤੈਨੂੰ ਹਵਾ ਕਿਵੇਂ ਲੱਗਦੀ ਏ?
ਤਾਂ ਵੀ ਉਹ ਚੁੱਪ ਰਿਹਾ।
ਤਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ
ਤੈਨੂੰ ਅਸੀਂ ਟਿਮਟਮਾਉਂਦੇ ਕਿਵੇਂ ਲੱਗਦੇ ਹਾਂ?

ਤਾਂ ਵੀ ਬੰਦੇ ਨੇ ਚੁੱਪ ਹੀ ਧਾਰੀ ਰੱਖੀ।
ਆਖ਼ਰ ਕਾਦਰ ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਹੁਕਮ
ਜਾਹ ਤੈਨੂੰ ਅਸੀਂ ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ
ਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਇਵਜ਼
ਬੰਦਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੱਸਿਆ
ਤੇ ਫਿਰ ਰੋਇਆ

ਚੂੰਕਿ ਮਨੁੱਖ ਹੁਣ
ਸੋਨੇ ਦੇ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿੱਚ ਕੈਦ
ਕੇਵਲ ਆਪਣੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ
ਬੇਸੁਰਾ ਗੀਤ ਹੀ ਗਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਲਿਖਤ : ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸੇਖੋਂ
ਸੰਪਰਕ: 98145-07693

ਵੇਲਾ

ਕਿਉਂ ਚਿੱਤ ਨੂੰ ਥਾਵੇਂ ਨਾ ਰੱਖੇਂ,
ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਚੱਕੇਂ,
ਝੂਠ ਛਲਾਵਾ ਅੰਦਰੋਂ ਅੰਦਰੀ,
ਕਿਉਂ ਬਣ ਰਿਹਾ ਤੂੰ ਠੱਗ ਮਨਾਂ,
ਹੁਣ ਵੀ ਏ ਵੇਲਾ,ਹੁਣ ਵੀ ਏ ਵੇਲਾ,
ਰਵੀਦਾਸ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨੀਂ ਲੱਗ ਮਨਾਂ,
ਹੁਣ ਵੀ ਏ ਵੇਲਾ....।
ਉਚ-ਨੀਚ ਦਾ ਫ਼ਰਕ ਮਿਟਾ ਕੇ,
ਸਭ ਨੂੰ ਗਲ ਨਾਲ ਲਾਇਆ,
ਮੋਹ ਮਾਇਆ ਦਾ ਆਉਣ ਨਾ ਦਿੱਤਾ,
ਹੱਥੀਂ ਕਿਰਤ ਹੀ ਸਭ ਕਮਾਇਆ,
ਸਿਰ ਝੁਕਾ ਕੇ ਮੰਗ ਲੈ ਮਾਫੀ,
ਮੈਂ ਮੈਂ ਦੀ ਰਟ ਨੂੰ ਛੱਡ ਮਨਾਂ,
ਹੁਣ ਵੀ ਏ ਵੇਲਾ,ਹੁਣ ਵੀ ਏ ਵੇਲਾ,
ਰਵੀਦਾਸ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨੀਂ ਲੱਗ ਮਨਾਂ,
ਹੁਣ ਵੀ ਏ ਵੇਲਾ....।
ਨਾ ਤੇਰੇ ਏ ਮਹਿਲ ਮੁਨਾਰੇ,
ਨਾ ਟੌਹਰ ਸ਼ੌਕੀਨੀ ਜੱਚਣੀ,
ਹੱਥ ਵੀ ਦੋਵੇਂ ਖਾਲੀ ਰਹਿਣੇ,
ਜਦ ਮੌਤ ਦੀ ਵਾਜ਼ ਹੈ ਵੱਜਣੀ,
ਨਾ ਏ ਸਿੱਕੇ ਨਾਲ ਨੇ ਜਾਣੇ,
ਮਿੱਟੀ ਬਣੂੰ ਏ ਹੱਢ ਮਨਾਂ,
ਹੁਣ ਵੀ ਏ ਵੇਲਾ,ਹੁਣ ਵੀ ਏ ਵੇਲਾ,
ਰਵੀਦਾਸ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨੀਂ ਲੱਗ ਮਨਾਂ,
ਹੁਣ ਵੀ ਏ ਵੇਲਾ....।
ਭੁੱਲਿਆ ਭਟਕਿਆ ਆ ਜਾਵੀਂ ਤੂੰ,
ਏ ਦਰ ਸਭਨਾਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ,
ਸਿਵੀਆ ਨਾ ਏ ਰੋਕ ਟੋਕ ਕੋਈ,
ਏਥੇ ਸਭ ਚਿੰਤਾ ਆ ਕੇ ਭੁੱਲੇ,
ਮਨ ਮੁਰਾਦਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ,
ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਆ ਕੇ ਝੋਲੀ ਅੱਡ ਮਨਾਂ,
ਹੁਣ ਵੀ ਏ ਵੇਲਾ,ਹੁਣ ਵੀ ਏ ਵੇਲਾ,
ਰਵੀਦਾਸ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਚਰਨੀਂ ਲੱਗ ਮਨਾਂ,
ਹੁਣ ਵੀ ਏ ਵੇਲਾ....।

ਲਿਖਤ : ਗਗਨਦੀਪ ਕੌਰ ਸਿਵੀਆ
ਮੋਬਾ.ਨੰ. - 81468-22522

ਪੈਸਾ

ਮੰਨਿਆ ਤੋੜਦਾ ਦੁੱਖ ਹੈ ਪੈਸਾ
ਕਈਆਂ ਦੇ ਲਈ ਭੁੱਖ ਹੈ ਪੈਸਾ
ਚਾਰ ਛਿੱਲੜ ਨੇ ਰੌਲਾ ਪਾਉਂਦੇ
ਭਰੀ ਤਿਜੋਰੀ ਚੁੱਪ ਹੈ ਪੈਸਾ

ਵਾਂਗ ਪੱਤਿਆਂ ਦੇ ਤੋੜ ਲੈਂਦੇ ਨੇ
ਕਈਆਂ ਦੇ ਲਈ ਰੁੱਖ ਹੈ ਪੈਸਾ
ਬਹੁਤੇ ਘਰ ਨੇ ਕੀਤੇ ਰੌਸ਼ਨ
ਕਿਤੇ ਹਨੇਰਾ ਘੁੱਪ ਹੈ ਪੈਸਾ

ਕਈ ਅਮੀਰ ਜ਼ਮੀਰਾਂ ਤੋਂ ਨੇ
ਕਿਤੇ ਟੌਹਰ ਤੇ ਠੁੱਕ ਹੈ ਪੈਸਾ
ਕਈਆਂ ਦੇ ਰੁਲ ਗਏ ਨੇ ਬੱਚੜੇ
ਕੋਈ ਵੰਡਦਾ ਭਰ ਭਰ ਬੁੱਕ ਹੈ ਪੈਸਾ

ਕਈ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਾਤਿਆਂ ਲਈ ਜਿਉਂਦੇ
ਕਈਆਂ ਲਈ ਬੱਸ ਮੁੱਖ ਹੈ ਪੈਸਾ
ਜਾਂਦੀ ਵਾਰੀ ਦੀਪ ਨਾਲ ਜੋ ਜਾਵੇ
ਮਾਇਆ ਨਾਮ ਦੀ ਸੁੱਖ ਹੈ ਐਸਾ।

ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ
ਸੰਪਰਕ: 98776-54596

ਪਰਦੇਸੀ ਢੋਲਾ

ਸੁਣ ਮੇਰੇ ਪਰਦੇਸੀ ਢੋਲਾ,
ਇੱਕ ਤਵੀਤ ਤਾਂ ਯਾਦ ਹੀ ਹੋਣਾ ਤੈਨੂੰ,
ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੇਰਾ ਮੇਰਾ ਦਿਲ ਮੜਿਆ
ਹੋਇਆ ਹੈ।
ਦਿਲ 'ਤੇ ਉੱਕਰੇ ਸਨ ਉਹ ਬੋਲ ,
ਜੋ ਮੁਹੱਬਤ ਆਪਣੀ ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਕਰ ਗਏ।
ਉਹ ਬੋਲ ਹੁਣ ਵੀ
ਹਵਾਵਾਂ 'ਚ ਗੂੰਜਦੇ ਹੋਏ ,
ਯਾਦ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਨੇ
ਤਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ।
ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੇਰੀ ਖਾਮੋਸ਼ੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ,
ਮੇਰੇ ਹਾਸਿਆਂ ਦੀ ਛਣਕਾਰ
ਅੱਜ ਵੀ ਕੈਦ ਹੈ ।
ਇਹ ਕੈਦ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦਾ ,
ਹਰ ਰੋਜ਼ ਨਵਾਂ ਹੀ ਮਕਸਦ ਉਪਜਦੀ ਹੈ।
ਪਰ ਕਦੇ ਮਕਸਦ ਕੰਮੀਆਂ ਵਾਂਗ,
ਥੱਕ ਹਾਰ ਕੇ ਟੁੱਟ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਪਹੁ-ਫੁਟਾਲੇ ਦੀ ਕਿਰਨ
ਫਿਰ ਇਸ ਦੇ ਕੰਨ 'ਚ ਫੂਕ ਮਾਰ ਕੇ
ਤੇ ਸਿਰ ਨੂੰ ਪਲੋਸ ਕੇ
ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਲਿਖਤ : ਨਵਦੀਪ ਕੌਰ
+1-672-272-3164

ਗ਼ਜ਼ਲ

ਤਾਂਘਾਂ ਵਿੱਚ ਭਟਕਣਾ ਮਸਲੇ ਦਿਲ ਦੇ ਨੇ।
ਤਾਂ ਹੀ ਮੌਸਮ ਰੁੱਤਾਂ ਪਿੱਛੇ ਫਿਰਦੇ ਨੇ।
ਧਰਤੀ ਦਾ ਫਿਰ ਸੀਨਾ ਪੱਥਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ,
ਖੁਆਬ ਜਦੋਂ ਵੀ ਹੰਝੂ ਬਣ ਕੇ ਕਿਰਦੇ ਨੇ।

ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਹੈ ਵਸਿਆ ਅੰਦਰ ਇਹ ਸਹਿਰਾ,
ਸੱਜਣ ਜੀ ਇਹ ਹੋਂਠ ਪਿਆਸੇ ਚਿਰਦੇ ਨੇ।
ਜੋ ਸਿਰਨਾਵੇਂ ਪੁੱਛਦਾ ਕੂੜ ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੋਂ,
ਉਹ ਤਾਂ ਤੇਰੇ ਅੰਦਰ ਤੋਂ ਹੀ ਮਿਲਦੇ ਨੇ।

ਪੱਤਝੜ ਤਾਈਂ ਰੰਜ ਬੜਾ ਫਿਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,
ਜਦ ਬੰਜਰ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਹਾਸੇ ਖਿੜਦੇ ਨੇ।
ਗਲਵੱਕੜੀ ਤਾਂ ਸਮਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੈ ਜਾਂਦੀ,
ਫੱਟ ਜ਼ੁਬਾਨਾਂ ਵਾਲੇ ਕਿੱਥੇ ਮਿਲਦੇ ਨੇ।

ਲਿਖਤ : ਜਗਤਾਰ ਪੱਖੋ
ਸੰਪਰਕ: 94651-96946

ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਹੋਜਾ

ਸੱਜਣਾ ਤੂੰ ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਹੋਜਾ
ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਲ ਹੋਜਾ

ਜਿਸ ਸਦਕੇ ਖਿੜ ਜਾਵੇ ਰੂਹ
ਤੂੰ ਐਸੀ ਕੋਈ ਗੱਲ ਹੋਜਾ
ਤਪਦੀ ਰੇਤ ਤਰਸਦੀ ਬੂੰਦਾਂ ਨੂੰ
ਕਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਲ ਥਲ ਹੋਜਾ

ਇੱਕ ਵਾਰ ਤੂੰ ਦਰ ਆ ਸਾਡੇ
ਫਿਰ ਵੇਖੀ ਮੈਂ ਦਲਦਲ ਹੋਜਾ
ਮੈਂ ਤਾਂ ਤੇਰੀ ਅਜ਼ਲਾਂ ਤੋਂ
ਤੂੰ ਅੱਜ ਹੋਜਾ ਜਾਂ ਕੱਲ੍ਹ ਹੋਜਾ

ਲਿਖਤ : ਅਮਨਦੀਪ ਕੌਰ ਜੋਗਾ

ਧੌਂਸ ਡਾਲਰ ਦੀ ?

ਸੁਣਦੇ ਆਏ ਸਾਂ 'ਧੌਂਸ' ਅਮਰੀਕਣਾ ਦੀ
ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਵਿਚ ਹੀ 'ਚੱਲਦੀ' ਏ।
ਜਿਸ ਦਿਨ ਦਾ ਸਾਹਿਬ ਟਰੰਪ ਆਇਆ
ਹਾਲਤ ਸਾਰੇ ਥਾਂਹ ਬਣੀ ਤਰਥੱਲ੍ਹ ਦੀ ਏ।
'ਦਬਕਾ' ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੱਜਿਆ 'ਟੈਰਿਫਾਂ' ਦਾ
ਦੇਖੋ ਕਿਹੜੀ ਸਰਕਾਰ ਇਹ 'ਝੱਲਦੀ' ਏ।
ਪਾਵਰ ਫੁੱਲ 'ਕਰੰਸੀ' ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੀ
ਟੌਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਮੈਸਿਜ ਇਹ ਘੱਲਦੀ ਏ।
ਆ ਗਏ 'ਗ਼ੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ' ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ
ਕਿਸਮਤ ਜਾਪਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 'ਰੋਣ' ਲੱਗੀ।
ਹਾਕਮ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਕੀ ਬਦਲਿਆ ਏ
ਉਸਦੀ 'ਚਰਚਾ' ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਹੋਣ ਲੱਗੀ !

ਲਿਖਤ : ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲ ਪੁਰ
001-408-915-1268

ਫੁੱਲ ਤਾਰੇ

ਫੁੱਲ, ਤਾਰੇ, ਚੰਦ, ਅੰਬਰ ਤੇ ਜ਼ਮੀਨ,
ਸੋਚਦੀ ਹਾਂ ਕੀ ਕੀ ਹੈ ਤੇਰੇ ਹਾਣ ਦਾ।
ਕੀ ਹੈ ਜੋ ਮਹਿਕਾ ਰਿਹਾ ਏ ਰੂਹ ਨੂੰ,
ਕੌਣ ਹੈ ਜੋ ਪ੍ਰੀਤ ਸਾਡੀ ਜਾਣਦਾ।
ਕਿਸ ਬਿਨਾਂ ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਅਧੂਰੇ ਹਰ ਘੜੀ,
ਕੌਣ ਹੈ ਜੋ ਬੰਦਗੀ ਪਹਿਚਾਣਦਾ।
ਕੌਣ ਹੈ ਤੱਕਦਾ ਪਰਿੰਦੇ ਪਿਆਰ ਦੇ,
ਹਿਜਰ ਦੀ ਪੀੜਾ ਰਹੇ ਜੋ ਮਾਣਦਾ।
ਕੌਣ ਛਾਵਾਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਆਪਣਾ ਜਿਹਾ,
ਕੌਣ ਗ਼ਮ, ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਰਹਿੰਦਾ ਛਾਣਦਾ।

ਲਿਖਤ : ਮਨਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬੱਸੀ

ਅਮੁੱਕ

ਪਿਛਲੇ ਪੱਚੀ ਸਾਲ ਤੋਂ
ਤਾਂ ਮੈਂ ਦੇਖ ਰਿਹਾਂ
ਮੇਰੇ ਪਿੰਡੋਂ
ਮੇਰੀ ਤਾਈ ਲਗਦੀ
ਕਰਤਾਰ ਕੁਰ ਨੂੰ
ਸਰਜਰੇ
ਸੂਰਜ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਟਿੱਕੀ 'ਤੇ
ਸਵਾਰ ਹੋ
ਨਿੱਕਲ ਪੈਂਦੀ
ਪੱਲੀ ਤੇ ਖੱਪਰੀ ਨੂੰ
ਬੁੱਕਲ 'ਚ ਸਮੇਟ
ਗਿੱਲੀ ਸੁੱਕੀ
ਮੋਟੀ ਪਤਲੀ
ਜੋ ਵੀ ਲੱਕੜ
ਮੱਥੇ ਲੱਗਦੀ
ਸਮੇਟ ਲੈਂਦੀ
ਪੰਡ ਵਿੱਚ
ਸਿੱਖਰ ਦੁਪਹਿਰ
ਪੰਡ ਦੀ ਛਾਂ ਹੇਠ
ਵਾਪਸ ਪਰਤਦੀ
ਉਸਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ
ਬਰੇਕਫਾਸਟ ਲੰਚ ਦਾ
ਆ ਰੋਟੀ ਦੇ ਆਹਰ ਲੱਗਦੀ
ਲੱਕੜਾਂ ਕੱਟ ਲੈਂਦੀ
ਉਹ ਹੋਰ ਫੁੱਟ ਪੈਂਦੀਆਂ
ਨਾ ਅੱਜ ਤੱਕ
ਲੱਕੜਾਂ ਮੁੱਕੀਆਂ ਨੇ
ਨਾ ਉਹਦੇ
ਪੇਟ ਦੀ ਭੁੱਖ।

ਲਿਖਤ : ਦਿਲਬਾਗ ਰਿਉਂਦ
ਜਿਲ੍ਹਾ ਮਾਨਸਾ (ਪੰਜਾਬ)

ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਦਾ ਕਹੀਏ

ਜਿਸ ਦਿਨ ਬੰਦਾ ਜਗ 'ਤੇ ਆਇਆ,
ਨਾਲ ਹੀ ਮਰਨਾ ਲਿਖਿਆ।
ਹੋਵੇ ਜੱਗ 'ਤੇ ਸਫਲ ਯਾਤਰਾ,
ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਿੰਦੀ ਸਿਖਿਆ।
ਰੱਖੇ ਯਾਦ ਸਦਾ ਹੈ ਮਰਨਾ,
ਕਦੇ ਨਾ ਮਨੋ ਭੁਲਾਵੇ।
ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਦਾ ਕਹੀਏ ਜਿਹੜਾ,
ਸਭ ਦਾ ਭਲਾ ਮਨਾਵੇ।
ਪਰਉਪਕਾਰ ਕਰੇ ਜੋ ਕੋਈ,
ਕੰਮ ਏਹ ਸਭ ਤੋਂ ਉਚਾ।
ਹੱਕ ਸਚ ਦੀ ਕਰੇ ਕਮਾਈ,
ਉਹੀ ਸੱਚਾ-ਸੁੱਚਾ।
ਬੋਲਾਂ ਦੇ ਵਿੱਚ ਮਿਸ਼ਰੀ ਘੋਲੇ,
ਹੱਸ ਕੇ ਸਦਾ ਬੁਲਾਵੇ।
ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਦਾ ਕਹੀਏ ਜਿਹੜਾ,
ਸਭ ਦਾ ਭਲਾ ਮਨਾਵੇ।
ਜਿੰਨੀ ਹੋਵੇ ਲੋੜਵੰਦ ਦੀ,
ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ।
ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੈ ਮਿਲਦੀ,
ਗੁਰੂ ਦੀ ਮਿਲੇ ਹਜ਼ੂਰੀ।
ਮਨ ਨੂੰ ਚਾੜ੍ਹੇ ਰੰਗ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ,
ਕੱਚਾ ਰੰਗ ਨਾ ਲਾਵੇ।
ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਦਾ ਕਹੀਏ ਜਿਹੜਾ,
ਸਭ ਦਾ ਭਲਾ ਮਨਾਵੇ।
ਸ਼ਾਹ-ਪਾਤਸ਼ਾਹ, ਰਾਜੇ-ਰਾਣੇ,
ਏਥੇ ਆਏ ਹਜ਼ਾਰਾਂ।
ਰਾਜ ਵਾਸਤੇ ਤਾਜ ਵਾਸਤੇ,
ਕਰਦੇ ਲੁੱਟਾਂ-ਮਾਰਾਂ।
ਪਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨੇਕੀ ਜਿਹੜਾ,
ਉਹੀ ਰੱਬ ਨੂੰ ਭਾਵੇ।
ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਦਾ ਕਹੀਏ ਜਿਹੜਾ,
ਸਭ ਦਾ ਭਲਾ ਮਨਾਵੇ।
ਘਰ-ਬਾਹਰ ਜਿਥੇ ਵੀ ਜਾਵੇ,
ਸੋਹਣੀ ਮਹਿਕ ਖਲਾਰੇ।
ਇੱਕੋ ਸਭ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਸਦਾ,
ਇਕ ਦੇ ਬਾਰਿਕ ਸਾਰੇ।
ਰੋਗ-ਸੋਗ ਨਾ ਆਵੇ ਨੇੜੇ,
ਸੁਖ ਸਦੀਵੀ ਪਾਵੇ।
ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਦਾ ਕਹੀਏ ਜਿਹੜਾ,
ਸਭ ਦਾ ਭਲਾ ਮਨਾਵੇ।
ਉਚੇ-ਸੁੱਚੇ ਕਰਮ ਜੋ ਕਰਦਾ,
ਉਹ ਹੈ ਸੱਚਾ ਬੰਦਾ।
ਠੱਗੀ ਚੋਰੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਦਾ,
ਸਭ ਹੈ ਝੂਠਾ ਧੰਦਾ॥
ਰੱਬ ਨੇ ਉਤਮ ਦੇਹੀ ਬਖ਼ਸ਼ੀ,
ਹਰ ਦਮ ਸ਼ੁਕਰ ਮਨਾਵੇ।
ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਦਾ ਕਹੀਏ ਜਿਹੜਾ,
ਸਭ ਦਾ ਭਲਾ ਮਨਾਵੇ।
ਜੋ ਵੀ ਗੁਰਮੁਖਿ ਧਰਮੀ ਬੰਦੇ,
ਇਸ ਜਗਤ ਵਿਚ ਆਏ।
ਕਰੀ ਭਲਾਈ ਚਾਨਣ ਬਖਸ਼ੇ,
ਸੱਚੇ ਸਬਕ ਪੜ੍ਹਾਏ।
ਸ਼ੁਭ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਪੱਲੇ ਬੰਨ੍ਹਕੇ,
ਹਉਮੈਂ ਦਿਲੋਂ ਗਵਾਵੇ।
ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਦਾ ਕਹੀਏ ਜਿਹੜਾ,
ਸਭ ਦਾ ਭਲਾ ਮਨਾਵੇ।
ਜਿਹੜਾ ਸ਼ੁਭ ਅਮਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ,
ਉਸ ਦੇ ਮਿੱਤਰ ਸਾਰੇ।
ਨਾਲ ਔਗੁਣਾਂ ਭਰਿਆ ਜਿਹੜਾ,
ਹਰ ਬੰਦਾ ਫਿਟਕਾਰੇ।
ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਤਿਕਾਰ ਜੋ ਕਰਦਾ,
ਆਪਣਾ ਮਾਣ ਵਧਾਵੇ।
ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਦਾ ਕਹੀਏ ਜਿਹੜਾ,
ਸਭ ਦਾ ਭਲਾ ਮਨਾਵੇ।

(ਕਵਿਤਾ : ਭਾਈ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲੱਖਾ)

ਨਾਰੀ ਸੰਸਾਰ

ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ, ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ

ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਸਿਰ 'ਤੇ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਫ਼ਿਕਰਮੰਦੀ ਨਾਲ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੋਰਡ ਵਲੋਂ ਇਮਤਹਾਨਾਂ ਦੀ ਡੇਟਸ਼ੀਟ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ 50 ਕੁ ਦਿਨ ਬਾਕੀ ਹਨ। ਸੋ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਇਹ ਵਕਤ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਮਾਰਗ-ਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਰਹਿਨੁਮਾਈ ਹੇਠ ਸਾਰਥਕ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਸਾਲ ਭਰ ਦੀ ਕੀਤੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀ ਜਾਂਚ ਇਕ ਨਿਯਤ ਸਮੇਂ, ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਬੱਚੇ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਕੀਤੀ ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਲਗਨ ਨੂੰ ਪਰਖਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਚ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਕਿਹੋ ਜਿਹੀ ਰਹੀ, ਇਸ ਦੀ ਪਰਖ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਸਮੇਂ ਸਾਰਣੀ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਦਿਆਂ ਨਿਯਮਬੱਧ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਫਲ ਨਾ ਮਿਲੇ ਭਾਵ ਚੰਗੇ ਨੰਬਰ ਨਾ ਆਉਣ।

ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਮਤਹਾਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਸਹਿਜਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤ-ਚਿੱਤ ਕਰਨ ਦਿਓ। ਮਾਪੇ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਕਿ ਬੱਚੇ ਤਣਾਅ ਰਹਿਤ, ਭੈਅ ਮੁਕਤ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਦਬਾਅ, ਸਮੇਂ ਵੰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਟਿਪਸ ਸਾਡੇ ਵਲੋਂ:

ਬੱਚੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਬਣਾਉਣ, ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨਾ ਕਰਨ ਕਿਉਂਕਿ ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਨੀਂਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਾਠਕਰਮ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਔਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਤਿਅਰੀ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹੜੇ ਅਜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਬੱਚੇ ਬੋਲ ਕੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਲਿਖ ਕੇ ਅਭਿਆਸ ਕਰਨਾ ਬੇਹਤਰ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਦੌਰਾਨ ਬੱਚੇ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਸੋਚ ਅਪਨਾਉਣ ਅਤੇ ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਭੋਜਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨ। ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਘਰ ਦਾ ਖਾਣਾ, ਤਾਜ਼ੇ ਫਲ, ਹਰੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਚਾਹ-ਕੌਫੀ ਅਤੇ ਦੁੱਧ-ਦਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮਾਪੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮੋਬਾਈਲ, ਕੰਪਿਊਟਰ,

ਵੱਟਸਐਪ, ਗੇਮਜ਼, ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਤੇ ਫਾਸਟ/ਜ਼ੰਕ ਫੂਡ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰੱਖਣ। ਹਾਂ ਥਕਾਵਟ ਬਾਅਦ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਅਤੇ ਘੁੰਮਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਬੱਚੇ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਨਾ ਕਰਨ ਕਿ 'ਉਹ ਰਣਵੀਰ ਕਿੰਨੀ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਤੂੰ ਉਸ ਜਿੰਨੀ ਲਗਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।' ਇਸ ਨਾਲ ਬੱਚੇ ਦੇ ਸਵੈ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਠੇਸ ਲੱਗੇਗੀ। ਉਸਦੀ ਤਿਆਰੀ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਦੇ ਇਮਤਹਾਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲਈ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਣਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣੀ ਹੋਵੇਗੀ।

-ਮੁਖਤਾਰ ਗਿੱਲ

ਸੁੰਦਰਤਾ ਦੀ ਨੀਂਦ

ਇਕ ਦਿਨ ਦੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਦਿਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਕੰਮ ਲਈ ਤੇ ਰਾਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਰਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪਰ ਕੰਮ-ਕਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਇਹ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਕ ਪੂਰੇ ਦਿਨ ਦੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਜਿੰਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਣ, ਓਨਾ ਹੀ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਨੀਂਦ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਤੇ ਅਕਸਰ ਘੱਟ ਹੀ ਸੌਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਕ ਚੰਗੀ ਨੀਂਦ ਇਕ ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੀਂਦ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਫਾਇਦੇ ਹਨ :

- ਘੱਟ ਝੁਰੜੀਆਂ : ਚੰਗੀ ਨੀਂਦ ਲੈਣ ਨਾਲ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਘੱਟ ਝੁਰੜੀਆਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦ ਕਿ ਘੱਟ ਨੀਂਦ ਲੈਣ ਨਾਲ ਚਮੜੀ ਸੁੱਕੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਚਿਹਰੇ ਦੀਆਂ ਫਾਈਨ ਲਾਈਨਜ਼ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਮਾਨ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।
- ਗਲੋਇੰਗ ਕੰਪਲੇਕਸ਼ਨ : ਨੀਂਦ ਦੀ ਘਾਟ ਤੁਹਾਡੇ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਚਮੜੀ ਵਿਚ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਚਮੜੀ ਬੇਜਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਗੁਲਾਬੀ ਗੱਲ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀਆਂ।
- ਅੱਖਾਂ ਦੁਆਲੇ ਹਨੇਰੇ ਚੱਕਰ : ਘੱਟ ਨੀਂਦ ਲੈਣ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਸੁੱਜੀਆਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਹਨੇਰੇ ਚੱਕਰ ਜਾਂ ਡਾਰਕ ਸਰਲਜ਼ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਨੀਂਦ ਲੈਣਾ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਸੁੰਦਰਤਾ ਨੀਂਦ ਲਈ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਟਿਪਸ ਹੇਠਾਂ ਦੇ ਰਹੇ ਹਾਂ :

- ਸਕਿਨ ਨੂੰ ਦਿਓ ਪਾਵਰ ਨੈਪ - ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਸਕਿਨ ਬੇਹੱਦ ਸੋਫ਼ਟ ਜਾਂ ਕੋਮਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਬੇਹੱਦ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਾਵਰ ਨੈਪ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਹਲੇ ਵਕਤ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਪੈਕ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜੋ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਠੰਢਕ ਦੇਵੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਚਿਹਰੇ ਦਾ ਨਿਖਾਰ ਵੀ ਵਧੇਗਾ ਤੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਚਮੜੀ ਨੂੰ ਠੰਢਕ ਵੀ ਮਿਲੇਗੀ।
- ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਚਮੜੀ ਨੂੰ ਨਮ ਰੱਖੋ : ਗਰਮੀਆਂ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਬਲਕਿ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਣੀ ਪੀਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਚਮੜੀ ਡੀਹਾਈਡ੍ਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਹਤ ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਵੀ ਚੰਗਾ ਅਸਰ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।
- ਮੇਕਅਪ ਉਤਾਰ ਕੇ ਸੌਂਵੋ : ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪਣੀ ਚਮੜੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਚਿਹਰੇ ਦੇ ਮੇਕਅਪ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਕੇ ਸੌਂਵੋ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ 'ਤੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਚਮੜੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਚਿਹਰੇ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀ ਸਹੀ ਚੋਣ...

ਬਾਹਰੀ ਚਕਾਚੌਂਧ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਨਹੀਂ...

ਅਕਸਰ ਹੀ ਬੇਟੀ ਦੇ ਜਵਾਨ ਹੁੰਦਿਆਂ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਲਈ ਯੋਗ ਵਰ-ਘਰ ਲੱਭਣ ਪ੍ਰਤੀ ਚਿੰਤਾ ਸਤਾਉਣ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਿਲੀ ਚਾਹਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਵਰ ਸੋਹਣਾ-ਸੁਨੱਖਾ, ਆਰਥਿਕ ਪੱਖੋਂ ਪ੍ਰਪੱਕ, ਸਾਊ ਸੁਭਾਅ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ, ਜਿਸ ਸੰਗ ਚਲਦਿਆਂ ਲਾਡਲੀ ਧੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਜੀਵਨ ਪੰਧ ਖੁਸ਼ੀ-ਖੁਸ਼ੀ ਬਤੀਤ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਧੀ ਵਲੋਂ ਸਦਾ ਠੰਢੀ ਹਵਾ ਦੇ ਬੁੱਲੇ ਆਉਂਦੇ ਰਹਿਣ। ਪਰ ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਖਾਵੇ, ਝੂਠ-ਫਰੇਬ, ਬਨਾਵਟਪੁਣੇ ਦੇ ਦੌਰ 'ਚ ਚੰਗਾ ਵਰ-ਘਰ ਲੱਭਣਾ ਕਿਹੜਾ ਖਾਲਾ ਜੀ ਦਾ ਵਾੜਾ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਰਫ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ, ਅਮੀਰ, ਚੰਗੀ ਨੌਕਰੀ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਸਦੇ ਲੱਭੇ ਗਏ ਲਾੜਿਆਂ ਸੰਗ ਵਿਆਹੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕੁੜੀਆਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹੜੀਆਂ-ਕਿਹੜੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਅਖ਼ਬਾਰਾਂ, ਟੀ. ਵੀ. ਚੈਨਲਾਂ ਵਗੈਰਾ ਦੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ 'ਚ ਪੜ੍ਹਦੇ-ਸੁਣਦੇ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ।

ਦਰਅਸਲ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੜਕੀਆਂ ਤੜਕ-ਭੜਕ, ਵਿਖਾਵੇ ਪ੍ਰਤੀ ਆਕਰਸ਼ਤ ਹੁੰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਲਈ ਅਮੀਰ, ਸੁੰਦਰ ਲੜਕਾ ਲੱਭਣ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਰਫ ਦੌਲਤ, ਸ਼ੋਹਰਤ, ਕੋਠੀਆਂ, ਕਾਰਾਂ ਹੀ ਸੁਖ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਸਗੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਰ ਦੀ ਯੋਗਤਾ, ਸਿਆਣਪ, ਬੋਲਚਾਲ, ਕੈਰੀਅਰ ਅਤੇ ਸੁਭਾਅ ਵੀ ਪਰਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਿਆਣਿਆਂ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਲੜਕਾ ਇਮਾਨਦਾਰੀ, ਮਿਹਨਤਕਸ਼ੀ, ਸਹੀ ਚਰਿੱਤਰ, ਸਾਊ, ਖਾਨਦਾਨੀ ਜਿਹੇ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਹੈ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਅਤੇ ਔਲਾਦ ਤੱਕ ਨੂੰ ਵੀ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ, ਪਿਆਰ-ਦੁਲਾਰ ਦੇਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੁਖ-ਦੁੱਖ ਸਮੇਂ ਇੰਨ-ਬਿੰਨ ਨਿਭਣਯੋਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਅਜਿਹਾ ਅਹਿਮ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਕੇਵਲ ਲੜਕੇ ਜਾਂ ਵਰ ਦੀ ਦੌਲਤ, ਸ਼ੋਹਰਤ, ਬਾਹਰੀ ਚਕਾਚੌਂਧ ਨੂੰ ਹੀ ਆਧਾਰ ਨਾ ਮੰਨਦਿਆਂ ਉਸ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ, ਲਿਆਕਤ ਨੂੰ ਵੀ ਪਛਾਣ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਨਿੱਤ ਦਿਨ ਬਦਲੇ ਵੀ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਬੇਟੀ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਜੁੜਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਬੱਚੇ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਵਧੇਰੇ ਚਿੰਤਤ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੁਰ ਅੰਦਰਲੇ ਮਨੋਂ ਚਾਹਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਅਜਿਹਾ ਹੋਵੇ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਦੀ ਉਪਰੰਤ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੁਖ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਪਿਆਰ-ਸਤਿਕਾਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ। ਠੀਕ ਇਸੇ ਚਾਹਤ ਅਧੀਨ ਹੀ ਮਾਡਰਨ ਯੁੱਗ ਦੇ ਕੁੜੀਆਂ-ਮੁੰਡਿਆਂ ਦੇ ਜ਼ਿਹਨ ਉੱਪਰ ਬਾਹਰੀ ਚਕਾਚੌਂਧ, ਅਮੀਰੀ ਪ੍ਰਤੀ ਆਕਰਸ਼ਣ-ਝੁਕਾਅ ਵਿਚ ਦਿਨੋ-ਦਿਨ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਦ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ, ਮਹਿੰਗੇ ਹੋਟਲਾਂ, ਮੈਰਿਜ ਪੈਲੇਸਾਂ 'ਚ ਅਮੀਰ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਧੀਆਂ-ਪੁੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹਾਂ ਸਮੇਂ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਮੀਟ-ਸ਼ਰਾਬਾਂ, ਗਾਇਕਾਂ, ਸਜਾਵਟਾਂ ਆਦਿ ਵਿਖਾਵਿਆਂ ਉੱਪਰ ਪਾਣੀ ਵਾਂਗ ਰੋੜ੍ਹਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜਿਥੇ ਹਮਾਤੜ-ਤੁਮਾਤੜ ਹੀਣ ਭਾਵਨਾ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਦਾਜ ਜਿਹੀ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈ ਹੋਰ ਵੀ ਪਨਪਦੀ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਹਰ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀ ਦੀਆਂ ਇੱਛਾਵਾਂ ਅਤੇ ਲੋਭ-ਲਾਲਚਾਂ ਵਿਚ ਨਾ ਪੂਰਾ ਹੋ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਵਾਧਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਲੜਕੇ-ਲੜਕੀਆਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਕਿ ਸਿਰਫ ਰੁਪਏ-ਪੈਸੇ, ਅਮੀਰੀ, ਸੁਹਜ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਤੁਹਾਡੀ ਸੋਚ ਮੁਤਾਬਿਕ ਖਰਾ ਮਿਲ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਜੀਵਨ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਭਰੀ ਗਾਰੰਟੀ ਵਾਂਗ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਸੋ, ਅਗਲੇ ਦੀ ਬਾਹਰੀ ਚਮਕ-ਦਮਕ ਦੇਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀਆਂ ਰੱਖ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਬਣਨ ਅਤੇ ਨਿਭਾਉਣ ਦੇ ਗੁਣ ਵੇਖੋ-ਪਰਖੋ। ਪਰ ਇਕ ਗੱਲ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਜੋਸ਼, ਉਮੰਗ, ਭਾਵੁਕਤਾ ਅਤੇ ਕਾਮੁਕਤਾ ਦੇ ਵਹਿਣ 'ਚ ਵਹਿੰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀ ਚੋਣ ਪ੍ਰਤੀ ਲਿਆ ਗਿਆ ਗ਼ਲਤ ਫੈਸਲਾ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਔਲਾਦ ਲਈ ਵੀ ਘਾਤਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੋ, ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀ ਚੋਣ ਸਮੇਂ ਕੁਝ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨੁਕਤੇ ਧਿਆਨ ਗੋਚਰੇ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ-

* ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਬਾਰੇ ਪੁਖਤਾ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਦੋਸਤਾਂ, ਵਸੀਲਿਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।
* ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ, ਵਿੱਦਿਅਕ ਯੋਗਤਾ, ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਛਾਣ ਕਰ ਲਓ।
* ਉਸ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮਾਹੌਲ ਦੀ ਵੀ ਘੋਖ ਕਰ ਲਓ। ਕਿਤੇ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਲਝਿਆ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮਾਹੌਲ, ਤਾਣਾ-ਬਾਣਾ ਤੁਹਾਡੀ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਜ਼ਹਿਰ ਹੀ ਘੋਲ ਦੇਵੇ। * ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਚੁਣੋ, ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ, ਤੁਹਾਡੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ, ਆਮਦ ਦਾ ਮਾਣ-ਸਨਮਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਵੇ।
* ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੰਮ, ਕੈਰੀਅਰ, ਸਮਾਜ, ਪਰਿਵਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਜਗ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੋਵੇ। ਇਹ ਵੀ ਡਾਢਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨਸ਼ੇ, ਸਮਾਜਿਕ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਰਹਿਤ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਵੇ।

ਮੁਕਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਅਮੀਰੀ-ਗਰੀਬੀ, ਬਾਹਰੀ ਚਕਾਚੌਂਧ, ਆਕਰਸ਼ਣ ਦੇਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਸ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਗੁਣ, ਸੁਭਾਅ ਦੇਖੇ-ਪਰਖੇ ਜਾਣ, ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ਾਦੀ ਉਪਰੰਤ ਤੁਹਾਡੇ ਗ੍ਰਹਿਸਥੀ ਜੀਵਨ 'ਚ ਖੁਸ਼ੀਆਂ-ਖੇੜੇ, ਰੰਗ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਹੀ ਜੁੜਦੇ ਜਾਣ।

ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ
ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ

Classified

ਆਪਣਾ ਵਪਾਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ
ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ
'ਚ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ ਅਤੇ ਕਲਾਸੀਫਾਈਡ
ਦੇਣ ਲਈ ਵੱਟਸਅੱਪ ਜਾਂ ਈ-ਮੇਲ ਕਰੋ :
604-584-5577
: infopunjabitribune@gmail.com

BRIDE WANTED

ਜੱਟ ਸਿੱਖ ਲੜਕਾ,ਉਮਰ 29 ਸਾਲ,ਕੱਦ 6 ਫੁੱਟ, ਲੜਕਾ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਆਰ. ਹੈ,ਲਈ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਪੀ.ਆਰ. ਕੁੜੀ ਦੀ ਭਾਲ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਦਾ ਪਰਵਾਰ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ : (778) 321-5911, 7782886015 AP 06-12

ਐਬਟਸਫੋਰਡ ਬੀ ਸੀ ਵਿਚ ਵਰਕ ਪਰਮਿਟ ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ 27 ਸਾਲ ਦੇ ਖੂਬਸੂਰਤ ਜਟ ਸਿੱਖ ਗਿੱਲ ਲੜਕੇ ਵਾਸਤੇ Canadian Immigrant ਜਾਂ PR ਕੰਨਿਆ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਲੜਕਾ ਅਤੇ ਲੜਕੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵੈਜੀਟੇਰੀਅਨ ਹੈ। ਲੜਕੇ ਪਾਸ Bechelor of Computer Art ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਹੈ। ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ, ਭੈਣ ਇੰਡੀਆ ਵਿਆਹੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ। 778-201-2767 ਜਾਂ ਵਟਸਐਪ (ਇੰਡੀਆ)+91 88725 44271 RS 27-09

GROOM WANTED

A Jatt Sikh family is looking for a match for their daughter. She is born and raised in Canada. She is 29 years old and is 5'3" tall. She is a Chartered Professional Accountant (CPA). Looking for a canadian born potential match in Surrey, BC. Boy should be well educated and family oriented, CPA preferred. Please do not call from proposals outside of the area. Please contact us at (778) 246-2491. RS 27-12

GROOM WANTED

A Jatt Sikh family is looking for a match for their daughter. She is born and raised in Canada. She is 29 years old and is 5'3" tall. She is a Chartered Professional Accountant (CPA). Looking for a canadian born potential match in Surrey, BC. Boy should be well educated and family oriented, CPA preferred. Please do not call from proposals outside of the area. Please contact us at (778) 246-2491. AP 17-01

ਸਕੂਨ ਨਾਲ ਜਿਊਣ ਦਾ ਮੰਤਰ

ਲਿਖਤ : ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸੰਧੂ
ਸੰਪਰਕ: 90410-73310

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੌਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਆਪਣੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਤਕਲੀਫ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਲੈਣਾ ਹੈ। ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਕਲੀਫ਼ ਦੇਣਾ ਹੈ, ਠੀਕ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਕਲੀਫ਼ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਅਕਸਰ ਲੋਕ ਸਾਹਮਣੇ ਵਾਲੇ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਉਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਸੋਚਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਰੀ ਦਾ ਵੱਟਾ ਵੀ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜਦੋਂ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇੰਝ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤਕਲੀਫ਼ ਦੇ ਕੇ ਇਹ ਸੌਖਾ ਕਿਉਂ ਰਹੇ। ਬਸ ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਤਕਲੀਫ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਖੇਡ। ਉਹ ਖੇਡ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੂਸਰੇ ਨੂੰ ਤਕਲੀਫ਼ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੀਂ ਖ਼ੁਦ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੁੰਦੇ ਹਾਂ। ਆਪ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋਏ ਬਗੈਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਖੇਡ ਕਦੀ ਮੁੱਕਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਬਦਲਾ ਲੈਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਤਕਲੀਫ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਦੁੱਖ ਦੇਣ ਦੇ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਦੋਵੇਂ ਦੁਖੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਸਾਡੇ ਧਰਮ ਗ੍ਰੰਥ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵੱਡਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਦੇਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ। ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਦੇਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ। ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਕਲੀਫ਼ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਹੁਣ ਕੋਈ ਮਾਅਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ।

ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਹੀ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਵਿਸਾਰ ਦਈਏ। ਜਦ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਭੁਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸੁੱਖ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਤਕਲੀਫ਼ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਣਾ ਹੀ ਬਿਹਤਰ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਰੱਖਣਾ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਹੀਂ। ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਉਸ ਨਾਲ ਹਿਸਾਬ ਬਰਾਬਰ ਕਰਨ ਦੀ ਹੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਹ ਘਟਨਾ ਯਾਦ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਤਕਲੀਫ਼ ਹੋਈ ਹੈ।

ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਦੇਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦੇਣਾ। ਇਹ ਗੱਲ ਯਕੀਨਨ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਵੀ ਇਹ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਾ ਆਪਣੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵੱਕਾਰ ਘਟ ਜਾਣਾ, ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਬਜ਼ੁਰਗ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਮਾੜਾ ਵਿਹਾਰ ਕਰੇ ਜਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਵੇ, ਉਹ ਮੁੜ ਸੋਨੇ ਦਾ ਬਣ ਕੇ ਵੀ ਆ ਜਾਵੇ, ਉਸ 'ਤੇ ਕਦੀ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਕਰੋ। ਉਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਨਾ ਕਿਤੇ ਕਿਸੇ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਕੁੜੱਤਣ ਜ਼ਰੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਉਸ ਕੁੜੱਤਣ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਜ਼ਾਹਰ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਦਾ ਅਸਲ ਰੂਪ ਵੇਖ ਹੀ ਲਿਆ, ਫਿਰ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਮੌਕੇ ਦੇਣ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ।

ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਬਦਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਪੱਖੋਂ ਉਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੋ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਦਰਅਸਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਉਸ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ। ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਕੋਈ ਅਹਿਮੀਅਤ ਨਹੀਂ। ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਅਹਿਮੀਅਤ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੇ ਸਕੂਨ ਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸੱਚੇ ਹੋ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਫ਼ਾਈ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ।

ਅਜਿਹੇ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਸਫ਼ਾਈ ਦੇਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸੱਚੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਾਂ। ਕੋਈ ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਜਿਸ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਫ਼ਾਈ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਵੀ ਤੁਹਾਡੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰ ਲੈਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੇ ਤੁਹਾਡਾ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਉਸ ਨੇ ਤੁਹਾਡੇ ਸਫ਼ਾਈ ਦੇਣ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ। ਉਹ ਆਪਣਾ ਮਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਣਾ ਚੁੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਆਪਣੀ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਅਰਥ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਊਰਜਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਚੰਗੇ ਪਾਸੇ ਲਾਈਏ। ਜੇ ਅਸੀਂ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਉਲਝਦੇ ਰਹਾਂਗੇ ਤੇ ਉਸ ਕੋਲ ਸਫ਼ਾਈਆਂ ਦਿੰਦੇ ਰਹਾਂਗੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਹ ਕੰਮ ਕਦੋਂ ਕਰਾਂਗੇ ਜੋ ਅਸੀਂ ਮਿੱਥੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਕਦੀ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ। ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਹਿੰਮਤੀ ਬੰਦਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਕਿ ਕੋਈ ਉਸ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰਤਾ ਨਾਲ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਯਤਨ ਵਿੱਚ ਲੱਗਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੇ ਸਕੂਨ ਲਈ, ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ, ਆਪਣੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ, ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨਾ ਸਿੱਖੋ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੀਹ ਤੋਂ ਹਟਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰੋ। ਜੋ ਬੰਦਾ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਬਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਸ ਲਈ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਕੋਈ ਸਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬੋਲ ਕੇ ਆਪਣੀ ਊਰਜਾ ਵਿਅਰਥ ਗਵਾਈ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹੇ ਬੰਦੇ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇਲਾਜ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਹੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਓ। ਉਸ ਨਾਲ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਬੰਧ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦਿਓ। ਉਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਨਾ ਦਿਓ। ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਉਸ ਬਾਰੇ ਜ਼ਿਕਰ ਵੀ ਨਾ ਕਰੋ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਸਕੂਨ ਬਣਾਏ ਰੱਖੋਗੇ ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧੋਗੇ।

ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਇਸ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਆਏ ਹਾਂ। ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੋਂ ਉੱਪਰੋਂ ਬੁਲਾਵਾ ਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕਰਨਾ ਵੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਆਪਣੀ ਊਰਜਾ ਉਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਲਾਓ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਦੂਜੇ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਤੁਹਾਡਾ ਮਸਲਾ ਨਹੀਂ। ਤੁਹਾਡਾ ਮਸਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਬਸ ਸ਼ਾਂਤ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਰਹੋ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਸਕੂਨ ਨਾਲ ਜਿਊਣ ਦਾ ਇਹੀ ਮੰਤਰ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਕਾਰਣ ਦੁਨੀਆਂ 'ਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ਆਰਥਿਕ ਯੁਧ ...ਮੰਦੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ

ਟਰੰਪ ਦੀ ਟੈਰਿਫ ਰਟ ਕਾਰਣ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਯੁਧ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।ਕੈਨੇਡਾ, ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਤੇ ਚੀਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ 27 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ 'ਤੇ ਵੀ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਕਦੋਂ ਹੋਵੇਗਾ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, 'ਉਹ ਸਾਡੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ, ਸਾਡੇ ਖੇਤੀ ਉਤਪਾਦ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ। ਉਹ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਖਰੀਦਦੇ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਭ ਕੁਝ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਲਏ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਕਾਰਨ, ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ 'ਟੈਰਿਫ ਯੁੱਧ' ਦੀ ਸ਼ੰਕਾ ਵਧ ਗਈ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਸੰਕੇਤ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬ੍ਰਿਟੇਨ, ਜੋ 2020 ਵਿੱਚ ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਨੂੰ ਛੱਡਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਟੈਰਿਫ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਕੈਨੇਡਾ, ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਤੇ ਚੀਨ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਟਰੰਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਨੇ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਜਵਾਬੀ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਆਰਥਿਕ ਟਕਰਾਅ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਨੀਤੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਕਾਜਾ ਕਾਲਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਪਾਰ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜਿੱਤਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਯੂਰਪ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਾਲੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਚੀਨ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਹੱਸੇਗਾ।ਯੂਰਪੀਅਨ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ "ਸਖਤ ਜਵਾਬ" ਦੇਵੇਗਾ। ਫਰਾਂਸ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਇਮੈਨੁਅਲ ਮੈਕਰੋਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਯੂਰਪੀ ਸੰਘ ਦੇ ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਤਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੇਗਾ।

ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਦੀ ਟੈਰਿਫ ਨੀਤੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਹੌਲੀ ਕਰੇਗੀ।ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵੱਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ, ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਤੇ ਚੀਨ 'ਤੇ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਚੀਨ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਆਯਾਤ 'ਤੇ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦਰਾਮਦ 'ਤੇ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਡਿਊਟੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਟਰੰਪ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਦੇਸ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਰੁੱਧ ਬਦਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਦਰਾਂ ਵਧਾਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਆਯਾਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤਾਂ 'ਤੇ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਟੈਰਿਫ

ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ 155 ਬਿਲੀਅਨ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਸਮਾਨ 'ਤੇ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਏਗੀ। ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਜਲਦੀ ਹੀ ਮੈਕਸੀਕਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਲਾਉਡੀਆ ਸ਼ੀਨਬੌਮ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ, ਪਰ ਕੈਨੇਡਾ ਤਿਆਰ ਹੈ। ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟੈਰਿਫ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਏ ਇੱਕ ਮੁਕਤ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਅਮਰੀਕੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਹੋਣਗੇ।

ਮੈਕਸੀਕਨ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਲਾਉਡੀਆ ਸ਼ੀਨਬੌਮ ਨੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮੈਕਸੀਕੋ ਜਵਾਬੀ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਏਗਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਹੋਰ ਉਪਾਅ ਕਰੇਗਾ। ਉਸਨੇ ਟਰੰਪ ਦੇ ਇਸ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੈਕਸੀਕਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਹਨ।

ਚੀਨ ਨੇ ਡਬਲਯੂਟੀਓ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।ਚੀਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਜਵਾਬੀ ਉਪਾਅ ਕਰੇਗਾ।

ਟੈਰਿਫ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?

ਸਿੱਧੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਟੈਰਿਫ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਕਸ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਟੈਰਿਫ ਸਾਮਾਨ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਯਾਤਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਯਾਤ ਕੀਤੇ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਸਤੇ ਘਰੇਲੂ ਉਤਪਾਦ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ।

ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਮਹਿੰਗਾ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ ਟਰੰਪ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਟਰੰਪ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣ, ਨੌਕਰੀਆਂ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਟੈਕਸ ਮਾਲੀਆ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਵਜੋਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਨੇ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮੁੱਦਾ ਉਠਾਇਆ ਹੈ ਜੋ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਘੱਟ ਮਹਿੰਗਾ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਟਰੰਪ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਨਾਲ ਆਰਥਿਕ ਰੁਕਾਵਟ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਮੈਕਸੀਕੋ ਅਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਦੋ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਵਪਾਰਕ ਭਾਈਵਾਲ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋ ਗੁਆਂਢੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਾਮਾਨਾਂ 'ਤੇ ਭਾਰੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਗਾਈ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਫ਼ੀ ਵਿਗੜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਖੁਦ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਅਗਲੇ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤੇ ਕੈਨੇਡੀਅਨਾਂ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀਆਂ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਣਗੇ।

ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਵਪਾਰ ਯੁੱਧ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਹੌਲੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਮਹਿੰਗਾਈ ਵਧਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਯੇਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਬਜਟ ਲੈਬ ਨੇ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਆਯਾਤ ਟੈਕਸਾਂ ਕਾਰਨ ਔਸਤ ਅਮਰੀਕੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸਾਲਾਨਾ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ 1,170 ਡਾਲਰ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਹ ਕਦਮ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਹੌਲੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਰਿਆਨੇ, ਪੈਟਰੋਲ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਆਟੋ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਵਾਧਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਖਤਰਾ ਮੁੱਲ ਕਿਉਂ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ? ਆਖ਼ਿਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਕਸਦ ਕੀ ਹੈ?

ਦਰਅਸਲ, ਟਰੰਪ ਦੇ ਟੈਰਿਫ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਰਣਨੀਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹਨ। ਉਸਦਾ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਉਦੇਸ਼ ਅਮਰੀਕੀ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਵਰਗੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਵਾਅਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਰਿਫ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਟਰੰਪ ਇਸਦੀ ਤੁਲਨਾ 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅਖੀਰ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਮਾਲੀਏ ਲਈ ਟੈਰਿਫਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਆਰਥਿਕ ਮਾਹਿਰਾਂ ਨੇ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਵਪਾਰ ਨੀਤੀਆਂ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਬਾਰੇ ਸ਼ੱਕ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਅਮਰੀਕੀ ਵਪਾਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਿਲੀਅਮ ਰੇਸ਼ ਸਮੇਤ ਆਲੋਚਕਾਂ ਨੇ ਕੱਚੇ ਮਾਲ 'ਤੇ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਤਰਕ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਧਾਉਣ ਨਾਲ ਅਮਰੀਕੀ ਨਿਰਮਾਤਾ ਘੱਟ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਭਾਰੀ ਕੀਮਤ ਚੁਕਾਉਣੀ ਪਵੇਗੀ। ਉਸਨੂੰ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ।

ਟਰੰਪ ਮੈਕਸੀਕੋ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਪ੍ਰਤੀ ਪਏ ਨਰਮ?

ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੇ ਸਖਤ ਜਵਾਬੀ ਫੈਸਲੇ ਉਪਰੰਤ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਮੈਕਸੀਕੋ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਰਿਫ ਨੂੰ ਇਕ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮੈਕਸੀਕੋ ਦੀ ਉੱਤਰੀ ਸਰਹੱਦ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ 10,000 ਗਾਰਡ ਤਾਇਨਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਆ ਹੈ।ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਗੱਲ ਕਰਨਗੇ।

ਭਾਰਤ 'ਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਨ-ਪੀਸੀਜੇਯੂ

ਮੰਗਾਂ ਸਬੰਧੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (ਵੀਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਭਗਤਾ): ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਜਰਨਲਿਸਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਦੀ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬਲਬੀਰ ਜੰਡੂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਇੱਥੇ ਪ੍ਰੈੱਸ ਕਲੱਬ ਵਿਖੇ ਹੋਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨ ਛਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰ ਸੁਰੇਸ਼ ਚੰਦਰਾਕਾਰ ਦਾ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕਤਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਦਸਲੂਕੀ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਰੁਖਸਤ ਹੋਏ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਦੋ ਮਿੰਟ ਦਾ ਮੋਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਸੂਬੇ ਦੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਸਬੰਧੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਮੰਗਾਂ ਜਲਦੀ ਮੰਨਣ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾ ਦੇ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਪੱਤਰਕਾਰ ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਾਰਜਾ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ

ਕਿ ਵੱਖ ਵੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਸਬੰਧੀ ਸੈਮੀਨਾਰ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਮੈਬਰਾਂ (ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ) ਦਾ ਸਮੂਹਿਕ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਸਬੰਧੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਆਗੂਆਂ ਬਲਵਿੰਦਰ ਜੰਮੂ ਤੇ ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੰਡੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹਮਲੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੁਕਮਰਾਨ ਨਿਰਪੱਖ ਤੇ ਸਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਨਤਕ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜੰਮੂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਜਰਨਲਿਸਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਐਕਟ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਯੂਨੀਅਨ ਨੇ ਬਕਾਇਦਾ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਖਰੜਾ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਜਰਨਲਿਸਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਜਨਰਲ ਬਲਵਿੰਦਰ ਜੰਮੂ,ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੈ ਸਿੰਘ ਛਿੱਬਰ, ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜਨ ਮਾਨ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਭੂਸ਼ਨ ਸੂਦ,ਸਕੱਤਰ ਸੰਤੋਖ ਗਿੱਲ, ਹਰਮੇਸ਼ ਵਿਰਦੀ, ਭੁਪਿੰਦਰ ਮਲਿਕ, ਗਗਨਜੋਤ ਅਰੋੜਾ, ਸੁਖਨੈਬ ਸਿੱਧੂ, ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੌੜਾ, ਸਰਬਜੀਤ ਭੱਟੀ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੰਗੂ ਸਮੇਤ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ।

ਦੇਗ ਤੇਗ ਫਤਹਿ। ਪੰਥ ਕੀ ਜੀਤ।।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ

www.singhsabhasurrey.com

8115, 132 ਸਟਰੀਟ, ਸਰੀ, ਬੀ.ਸੀ. V3W 4N5

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਸਵੇਰੇ

ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ	: 4.00 ਵਜੇ
ਸਹਿਜ ਪਾਠ	: 4:30 – 6.00 ਵਜੇ
ਆਸਾ ਕੀ ਵਾਰ	: 6.00 –7.45 ਵਜੇ
ਅਰਦਾਸ / ਹੁਕਮਨਾਮਾ	: 7.45 – 8.00 ਵਜੇ
ਕਥਾ / ਹੁਕਮਨਾਮਾ	: 8.00 – 8.30 ਵਜੇ
ਕੀਰਤਨ	: 8.30 – 9.40 ਵਜੇ
ਕਥਾ	: 9.40 – 10.30 ਵਜੇ
ਢਾਡੀ	: 10.30 – 11.30
ਸਮਾਪਤੀ	: 8:00 ਵਜੇ

ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਦੀਵਾਨ

ਚੌਂਕੀ ਸੋਦਰ	: 4:30–5:00 ਵਜੇ
ਪਾਠ ਸੋਦਰ	: 5.00 ਤੋਂ 5.30 ਵਜੇ
ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ	: 5:30–6:40 ਵਜੇ
ਕਥਾ	: 6:40–7:15 ਵਜੇ
ਢਾਡੀ	: 7:15 –8:00 ਵਜੇ
ਸਮਾਪਤੀ	: 8:00 ਵਜੇ

ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਅਤੇ ਸਿਮਰਨ

ਬੀਬੀਆਂ ਵਲੋਂ
ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ
ਹਰ ਮੰਗਲਵਾਰ 11:30 ਤੋਂ 1:30 ਵਜੇ ਤੱਕ
ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

- ਇਸ ਹਫ਼ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜਾ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਦਾ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।
- ਇਸ ਮੌਕੇ ਇੱਕ ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਭਾਈ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ ਸਵ: ਬੀਬੀ ਬਲਵੀਰ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ ਦੀ ਸਲਾਨਾ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਕਰਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।
- ਅਖੰਡਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅਰੰਭਤਾ ਦਿਨ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ 7 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ 9:30 ਵਜੇ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਭੋਗ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਫਰਵਰੀ 9 ਨੂੰ 9:30 ਵਜੇ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ ਉਪਰੰਤ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਦੀਵਾਨ ਸਜਣਗੇ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲੰਗਰ ਅਤੁੱਟ ਵਰਤੇਗਾ।
- ਐਤਵਾਰ 9 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸਟੂਡੈਂਟ ਬੱਚਿਆਂ ਵਲੋਂ ਜੋ ਸਹਿਜਪਾਠ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੋਗ 10:00 ਵਜੇ ਪਾਏ ਜਾਣਗੇ।
- ਐਤਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਲੰਗਰਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬੀਬੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਥਾਂਦੀ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਜਸਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਥਾਂਦੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਲੋਂ ਹੋਵੇਗੀ।

ਰਾਗੀ ਜੱਥਾ : ਭਾਈ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਾਲੇ
ਭਾਈ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਿੱਲੀ ਵਾਲੇ
ਭਾਈ ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਾਲੇ
ਕਥਾਵਾਚਕ : ਭਾਈ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਪੰਨਵਾਂ
ਢਾਡੀ ਜਥਾ : ਭਾਈ ਗੁਰਜੀਵਨ ਸਿੰਘ ਅਰਜਨਵਾਲ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੋਟ : ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ ਵੀਰਵਾਰ ਸੰਥਿਆ ਕਲਾਸ ਅਤੇ ਵਿਆਕਰਣ ਕਲਾਸ ਸ਼ਾਮ 7-8 ਵਜੇ ਤੱਕ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਕੋਈ ਵੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬੁੱਕ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ ਜੀ

ਫੋਨ : 604-590-3232, 604-590-3224

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ 46 ਗੈਂਗਸਟਰ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵਾਪਸ ਲਿਆਵੇਗੀ

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਸੂਬੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ 46 ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਗੈਂਗਸਟਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੁਜਰਾਤ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਹਰਿਆਣਾ, ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹਿੰਸਾ ਅਤੇ ਜਬਰੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਜੁਰਮਾਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਵਜੋਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਅਜਿਹੇ 46 ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਸੀਨੀਅਰ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕਤਲ ਅਤੇ ਜਬਰਨ ਵਸੂਲੀ ਵਰਗੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਲਿਆ ਸੀ। ਲਾਰੰਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣਾ ਸਿੰਡੀਕੇਟ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਦੇ ਸਬੂਤ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਰਾਜਾਂ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਲਈ ਇੱਕ ਡੋਜ਼ੀਅਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਗੈਂਗਸਟਰ ਗੁਜਰਾਤ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਖਾੜਕੂਆਂ ਦੇ ਮਦਦਗਾਰ ਵੀ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ।

ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲੁਕੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਵੀ ਭਾਰਤ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣਗੇ

ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਹੁਣ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਲਿਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ, ਯੂਥ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਵਿੱਕੀ ਮਿੱਡੂਖੇੜਾ ਦੇ ਕਤਲ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਗਨਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਪੰਜ ਮੁਲਜ਼ਮ ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਉਕਤ ਲੋਕਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਵਾਲਗੀ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਨਾਭਾ ਜੇਲ੍ਹ ਬ੍ਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਰਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰੋਮੀ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਅਗਸਤ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਗੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਕੁੱਲ 22 ਗੈਂਗਸਟਰ ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ-ਗੋਲਡੀ ਬਰਾੜ ਗੈਂਗ ਦੇ, 10 ਦਵਿੰਦਰ ਬੰਬੀਹਾ-ਲੱਕੀ ਪਟਿਆਲਾ ਗੈਂਗ ਦੇ, ਅੱਠ ਹਰਵਿੰਦਰ ਰਿੰਦਾ-ਲਖਬੀਰ ਲੰਡਾ ਗੈਂਗ ਦੇ, ਚਾਰ ਜੱਗੂ ਭਗਵਾਨਪੁਰੀਆ ਗੈਂਗ ਅਤੇ ਦੋ ਹੈਰੀ ਚੱਠਾ ਗੈਂਗ ਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਗੈਂਗਸਟਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਗੁਜਰਾਤ, ਰਾਜਸਥਾਨ, ਹਰਿਆਣਾ, ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਗੈਂਗਸਟਰਵਾਦ ਬਣਿਆ ਵੱਡਾ ਮਸਲਾ

ਇਹ ਸਾਰੇ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨ ਸਨ ਜਿਹੜੇ ਗੈਂਗਸਟਰ ਬਣ ਕੇ ਵਿਚਰਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਗੈਂਗਸਟਰ ਖਾੜਕੂਆਂ ਦਾ ਹੀ ਦੂਜਾ ਰੂਪ ਸਮਝਦੀ ਹੈ,ਜਦਕਿ ਇਹ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦਾ ਹਥਿਆਰ ਰਹੇ,ਡਰਗ ਸਮਗਲਿੰਗ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ।ਜਨਤਕ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ ਆਮ ਜਨਤਾ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣਾ,ਫਿਰੌਤੀਆਂ ਲੈਣਾ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਕੂੜ ਧੰਦਾ ਹੈ। ਤਿੰਨ ਕੁ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ 'ਚ 70 ਦੇ ਲਗਪਗ ਗਿਰੋਹ ਸਰਗਰਮ ਸਨ ਜੋ ਅਗਵਾ, ਕਤਲਾਂ, ਲੁੱਟਾਂ-ਖੋਹਾਂ ਤੇ ਫਿਰੌਤੀਆਂ ਵਸੂਲਣ ਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸੈਂਕੜੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਵਜੂਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਗੈਂਗ ਹਾਲੇ ਵੀ ਸਰਗਰਮ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਮਰੱਥ ਗੈਂਗਸਟਰ ਹੁਣ ਕੈਨੇਡਾ, ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਹੋਰ ਪੱਛਮੀ ਮੁਲਕਾਂ 'ਚ ਜਾ ਕੇ ਵਸ ਗਏ ਹਨ ਤੇ ਉੱਥੋਂ ਹੀ ਆਪਣੇ ਗਿਰੋਹ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਭਾਰਤ ਲਈ ਸਿਰਦਰਦੀ ਬਣੇ ਹਨ।

ਇਹ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਦੀ ਡਟ ਕੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਸ਼ਰੇਆਮ ਸੁਪਾਰੀ ਲੈ ਕੇ ਕਤਲ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਬੀਤੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਭਾਵੇਂ ਗੈਂਗਸਟਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵੱਡੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਹਾਲੇ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹਨ।

ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਰਹਿੰਦੇ ਗੋਲਡੀ ਬਰਾੜ ਜਿਹੇ ਗੈਂਗਸਟਰ 'ਤੇ ਸਿੱਧੂ ਮੂਸੇਵਾਲਾ ਤੇ ਡੇਰਾ ਸੌਦਾ ਦੇ ਪੈਰੋਕਾਰ ਪ੍ਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਤਲਾਂ ਸਮੇਤ 50 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੋਰ ਸੰਗੀਨ ਕਿਸਮ ਦੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹਨ। ਸਾਲ 2019 ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸਟੂਡੈਂਟ ਵੀਜ਼ਾ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਗਿਆ ਸੀ ਤਦ ਉਸ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਉੱਥੇ ਜਾ ਕੇ ਉਹ ਅਪਰਾਧ ਜਗਤ ਦੇ ਢਹੇ ਚੜ੍ਹ ਗਿਆ। ਲਾਰੈਂਸ ਬਿਸ਼ਨੋਈ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਹੀ ਮਾੜੀ ਸੰਗਤ 'ਚ ਪਿਆ ਸੀ।

ਆਖ਼ਰ ਵਿੱਦਿਆ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੰਦਰਾਂ 'ਚ ਸਮਾਜ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰਾਂ ਦੀ ਛੂਤ ਕਿਉਂ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਫੈਲਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਤੇ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪੁਲਿਸ ਅਫ਼ਸਰ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪਰਾਲੀ ਦੀ ਅੱਗ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਪੈਣ ਲੱਗ ਮਾੜਾ ਅਸਰ

ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਬੱਚੇ ਹੋ ਰਹੇ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਹਰ ਸਾਲ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜੇ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਬਹਿਸ ਛਿੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਧੂੰਆਂ ਦਿੱਲੀ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਹੌਰ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਚਰਚਾ ਘੱਟ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਧੂੰਆਂ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਜਾਵੇ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਜੇਬ ਨੂੰ ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਛੇੜੀ ਹੈ ਨਵੀਂ ਅਧਿਐਨ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ। ਆਮ ਕਰਕੇ ਧੂੰਆਂ ਠੰਡਾ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜੇ ਜਾਣ ਉੱਤੇ ਹੁੰਦੀ ਬਹਿਸ ਵੀ ਅਗਲੇ ਸੀਜ਼ਨ ਤੱਕ ਠੰਡੀ ਪੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਪਹਿਲੂ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਕਮਾਈ ਰਾਹੀਂ ਇਸ ਦਾ ਹਰਜਾਨਾ ਭਰਦੇ ਹਨ। ਮੀਡ ਸਵੀਡਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਇੰਡੀਅਨ ਇੰਸਟੀਟਿਊਟ ਆਫ਼ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ (ਆਈਆਈਟੀ) ਰੋਪੜ ਨੇ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਬਾਰੇ ਨਵਾਂ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਮੁਤਾਬਕ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵੱਸਦੇ 71 ਫੀਸਦ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਘਟੋ-ਘੱਟ ਦੱਸਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਡਾਕਟਰ ਜਾਂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ 'ਚ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਅਧਿਐਨ ਮੁਤਾਬਕ ਜਿੱਥੇ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਸਾਹ, ਦਿਲ, ਅੱਖਾਂ, ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀ ਸੱਮਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਾਂਝਪਣ ਦਾ ਜੋਖ਼ਮ ਵੀ ਬਹੁਤ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਕਿੱਥੇ ਹੋਇਆ ਅਧਿਐਨ

'ਇੰਨਸਾਈਟਸ ਐਂਡ ਰਿਆਲਿਜ਼ਮ ਆਫ਼ ਸਟੱਬਲ ਬਰਨਿੰਗ ਇੰਨ ਇੰਡੀਆ: ਹੈਲਥ ਇਕਨੋਮਿਕਸ ਐਨਾਲਸਿਸ' ਨਾਮ ਦਾ ਇਹ ਅਧਿਐਨ ਦਸੰਬਰ 2024 'ਚ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਘਰਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਡਾਟਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਚਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਮੋਗਾ, ਸੰਗਰੂਰ, ਰੋਪੜ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਮਕਸਦ ਪਰਾਲੀ ਸੜਨ ਦੇ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕਤਾ ਤੇ ਪੈਂਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਸੀ।

ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ

ਹੈਲਥ ਰਿਲੇਟਿਡ ਕੁਆਲਿਟੀ ਆਫ਼ ਲਾਈਫ (ਐਚਆਰਕਯੂਓਐੱਲ) ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਜੀਵਨ ਗੁਣਵੱਤਾ। ਅਧਿਐਨ 'ਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਆਬਾਦੀ ਦੀ ਐਚਆਰਕਿਉਓਐੱਲ ਯਾਨਿ ਸਿਹਤ ਸੰਬੰਧੀ ਜੀਵਨ ਗੁਣਵੱਤਾ 100 'ਚੋ 76.05 ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦਾ ਐਚਆਰਕਿਉਓਐੱਲ 83.82 ਹੈ। "ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰ ਝੋਨੇ ਦੀ ਲੁਆਈ ਵੇਲੇ ਵੱਧ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ,ਵਾਢੀਆਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਕੰਬਾਇਨ ਨਾਲ ਹੋਣ ਲੱਗੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸੰਬੰਧੀ ਜੀਵਨ ਗੁਣਵੱਤਾ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਰਹਿ ਰਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।"

ਅਧਿਐਨ 'ਚ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਰਾਲੀ ਸੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਈ ਹਿੱਸਿਆਂ 'ਚ ਐਚਆਰਕਿਉਓਐੱਲ ਦਾ ਪੱਧਰ 60.2 ਤੇ ਡਿੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧੀ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਸੱਮਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਜੇਬ 'ਤੇ ਕੀ ਅਸਰ

ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਰਹਿੰਦ-ਖੂੰਹਦ ਨੂੰ ਸਾੜਨ ਨਾਲ ਜ਼ਹਿਰੀਲੀ ਗੈਸਾਂ ਦੇ ਕਣਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਾਹ ਰਾਹੀਂ ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਸਿਹਤ ਵਿਗਾੜ ਪੈਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਪਰਾਲੀ ਸੜਨ ਨਾਲ ਖੰਘ, ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਸਮੱਸਿਆ, ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਜਲਣ, ਚਮੜੀ 'ਤੇ ਧੱਫੜ, ਸਾਹ ਸੰਬੰਧੀ ਐਲਰਜੀ, ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ, ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ, ਬਦਹਜ਼ਮੀ, ਭੁੱਖ ਨਾ ਲੱਗਣਾ, ਜਲਣ ਵਰਗੀਆਂ ਕਈ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ 2021 'ਚ ਹੋਏ ਇੱਕ ਅਧਿਐਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਰਕੇ ਗਰਭ ਵਿਚਲੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੈਲੂਲਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਡੀਐਨਏ ਬਦਲਾਅ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਲੈਸੈਂਟਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਆਕਸੀਡੇਟਿਵ ਤਣਾਅ ਪ੍ਰਤੀ ਸੈਲੂਲਰ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ-ਸੰਪਰਕ 'ਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਸਿਹਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਹ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਹੰਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਮਯੂਨ ਸਥਿਤੀ, ਦਿਮਾਗੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਲਈ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ।

ਅਧਿਐਨ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਕੂਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਉੱਤੇ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੀਐਮ (ਹਵਾ ਵਿਚਲੇ ਜ਼ਹਿਰੀ ਕਣਾਂ) ਦੇ ਵਧੇ ਹੋਏ ਪੱਧਰ ਵਿਚਕਾਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਬੰਧ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਪੀਐਮ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਹਿਰੀਲੇ ਕਣਾਂ ਦਾ ਗਾੜ੍ਹਾਪਣ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੈਂਸਰ ਦੇ ਜੋਖਮ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ।

ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਬੋਝ ਵਧਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਉਦਾਹਰਣ ਵਜੋਂ, ਸਾਲ 2012 ਵਿੱਚ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਲਗਭਗ 50 ਲੱਖ ਮੌਤਾਂ ਹੋਈਆਂ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਰੂਣਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਵਧੇਰੇ ਜੋਖ਼ਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਅਧਿਐਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਂਝਪਨ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਮੱਸਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਠਹਿਰਾਇਆ।

ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ "ਹੁਣ ਤੱਕ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਕੋਈ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਅਧਿਐਨ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਔਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਣਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਕਾਰਨ ਬਾਂਝਪਨ ਦਾ ਜੋਖਮ ਵੀ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਅਧਿਐਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਮਰਦਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਵਾ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਜਨਣ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿਹਤ ਸੰਬੰਧੀ ਵਧੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖਰਚਾ ਵੀ ਵਧਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਐਨ ਦੱਸਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤਕਰੀਬਨ 71 ਫ਼ੀਸਦ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵੱਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਘਟੋ-ਘੱਟ ਦੱਸਵਾਂ ਹਿੱਸਾ ਡਾਕਟਰਾਂ ਜਾਂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ 'ਚ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਪਰਾਲੀ ਸੜਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਆਪਣੇ ਸਿਖ਼ਰ 'ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਖਰਚ ਤਿੰਨ ਤੋਂ ਚਾਰ ਗੁਣਾਂ ਤੱਕ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਖੋਜਕਾਰ ਕਿ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ?

ਸਵੀਡਨ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਟਰ ਕੌਸਤੁਵ ਦਲਾਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਵਿਡ-19 ਮਹਾਂਮਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਦੇ ਨਾਲ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵ-ਵਿਆਪੀ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ।

"ਭਾਰਤ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦੇਸ ਦਾ ਉੱਤਰੀ ਖੇਤਰ ਵੀ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਿਹਾ ਹੈ।"

"ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ, ਆਬਾਦੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮਹਿੰਗਾਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗਤਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਥਿਤੀ ਉਦੋਂ ਹੋਰ ਵੀ ਵਿਗੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਆਮਦਨ ਦਾ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜਾਂ ਵੱਧ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਬਿੱਲਾਂ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਵੇ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਭਿਆਨਕ ਚੀਜ਼ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ, "ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਸਾਨੂੰ ਸਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ "ਸਿਹਤ ਹੀ ਧਨ ਹੈ" ਤੇ ਅੱਜ ਖੇਤਰ ਦੇ ਲੋਕ ਦੋਵੇਂ ਗੁਆ ਹੀ ਰਹੇ ਹਨ: ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਕਮਾਏ ਪੈਸੇ, ਆਪਣੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ, ਅਤੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਆਪਣੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤ।"

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਲਾਲ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ "ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੀਤੀ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਇਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ।" ਆਈਆਈਟੀ ਰੋਪੜ 'ਚ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟ ਦੇ ਲੇਖਕ ਡਾ. ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, "ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲੋਕ ਇਸ ਦੇ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹ ਪਰਾਲੀ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਦੀ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।"

"ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰੀ ਖ਼ਰਚੇ ਹੋਣਗੇ, ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਵਿੱਤੀ ਬੋਝ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਪਰਾਲੀ ਸਾੜਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਇੱਕ ਸਿੱਧੀ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਲਾਗਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

"ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ ਜੋ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿੱਤੀ ਖ਼ਰਚੇ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।"

ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਟੈਰਿਫ਼ ਧਮਕੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧੀਧਿਰ ਗਰਮਾਈ, ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ

ਔਟਵਾ (ਏਕਜੋਤ): ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੌਨਲਡ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਬਾਅਦ, ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਅਤੇ ਐਨਡੀਪੀ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਸਟਿਨ ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ ਘੇਰਿਆ ਹੈ। ਦੋਵਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਅਗਲਾ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਲਦੀ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੰਮਾ ਲਟਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਟਰੂਡੋ ਵਿਚਾਲੇ ਦੋ ਵਾਰ ਟੈਲੀਫ਼ੋਨ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋਈ। ਇਸ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਟਰੰਪ 4 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਨਵੇਂ ਟੈਰਿਫ਼ ਨਾ ਲਗਾਉਣ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ। ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਇਹ ਯਕੀਨ ਦਿਲਾਇਆ ਕਿ ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਸਰਕਾਰ ਬਾਰਡਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਂਟਾਨਿਲ ਦੀ ਤਸਕਰੀ 'ਤੇ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਲਈ ਨਵੇਂ ਉਪਾਵ ਲਾਗੂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੁੱਦਾ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਵਧ ਰਹੇ ਤਣਾਅ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ 'ਚ ਆਇਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਭਰ ਰਹੇ ਵਪਾਰਕ ਸੰਕਟ ਨੂੰ ਲਿਪਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰ ਆਖ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਟਰੰਪ ਦੀ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਧਮਕੀ ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਾ ਮੁਕਤ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ-ਅਮਰੀਕਾ ਵਪਾਰ 'ਚ ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਐਲਮੀਨੀਅਮ ਵਰਗੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਟੈਰਿਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤਣਾਅ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਟਰੂਡੋ ਨੇ 6 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਹੁਣ 24 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਰਹੇਗੀ।

ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਲੀਡਰ ਪੀਅਰ ਪੋਲੀਏਵਰ ਨੇ ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਾਧਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਿਬਰਲ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਬੇਹੱਦ ਹਲਕੇ 'ਚ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਗਾਹ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ 4 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਟੈਰਿਫ਼ ਲਗ ਗਏ, ਤਾਂ ਇਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਲਈ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਲਿਬਰਲਾਂ ਨੇ ਮਜਬੂਤ ਵਪਾਰ ਨੀਤੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਅਮਰੀਕਾ ਅੱਗੇ ਨੀਵਾਂ ਝੁਕਣ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ ਹੋਈ ਹੈ।

ਐਨਡੀਪੀ ਦੇ ਲੀਡਰ ਜਗਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਗੱਲ ਬਹੁਤ ਗੰਭੀਰ ਹੈ। ਟਰੂਡੋ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਜਨੀਤੀਕ ਉਲਝਣਾ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ, ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਿੱਤ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਵਪਾਰ 'ਤੇ ਠੋਸ ਪ੍ਰਵਾਨ ਚੁਕਣ 'ਚ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਉੱਤਰ ਨਾ ਦੇਈਏ।" ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਜੋ ਪਾਰਟੀ ਆਗੂ ਚੁੱਕ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਹ 9 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਆਪਣਾ ਨਵਾਂ ਲੀਡਰ ਚੁਣਨਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਮਾਹਿਰ ਆਖ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਟਰੂਡੋ ਨੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਚੁਣਾਵੀ ਮਾਹੌਲ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਆਗੂ ਪੀਅਰ ਪੋਲੀਏਵਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਚਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਦੀ ਮੁਲਤਵੀ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਸਮਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸੂਤਰਾਂ ਮੁਤਾਬਕ, ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਕੁਝ ਨਵੇਂ ਉਪਾਵਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਟਰੰਪ ਦੀਆਂ ਟੈਰਿਫ਼ ਧਮਕੀਆਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਜਬੂਤ ਵਪਾਰ ਨੀਤੀ ਤਹਿਤ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਸਤੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਹਾਲਾਤ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਹਨ, ਅਤੇ 4 ਮਾਰਚ 'ਚ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤੇ ਬਾਕੀ ਹਨ। ਕੰਜ਼ਰਵੇਟਿਵ ਅਤੇ ਐਨਡੀਪੀ ਦੇ ਦਬਾਅ ਹੇਠ, ਟਰੂਡੋ ਸਰਕਾਰ ਉੱਤੇ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਦਬਾਅ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪਰ ਟਰੂਡੋ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ ਕਿ 24 ਮਾਰਚ ਤੱਕ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਮੁਲਤਵੀ ਰਹੇਗੀ। ਹੁਣ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਬਾਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਟਰੰਪ ਆਪਣੀ ਧਮਕੀ 'ਤੇ ਕਾਇਮ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਟਰੂਡੋ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਕਾਰਗਰ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। This report was written by Ekjot Singh as part of the Local Journalism Initiative.

ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਡਿਪੋਰਟ ਹੋਏ 205 ਭਾਰਤੀਆਂ 'ਚੋਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੇ 104 ਭਾਰਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਪਰਤ ਆਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜ ਦਾ ਸੀ-17 ਜਹਾਜ਼ ਦੁਪਹਿਰ ਕਰੀਬ 2 ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਉਤਰਿਆ। ਇਸ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਯਾਤਰੀ ਟਰਮੀਨਲ ਦੀ ਬਜਾਏ ਏਅਰਫੋਰਸ ਏਅਰਬੇਸ 'ਤੇ ਉਤਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਏਅਰਪੋਰਟ ਦੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਵੈਰੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਕੁੱਲ੍ਹ 205 ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲੇ ਲਈ ਮਾਰਕ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਬਾਕੀ ਲੋਕ ਕਿੱਥੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਡਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ 104 ਲੋਕ ਹਰਿਆਣੇ ਤੋਂ ਅਤੇ ਗੁਜਰਾਤ ਤੋਂ 33, ਪੰਜਾਬ ਦੇ 30, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ 3, ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ 2-2 ਲੋਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਪਰਿਵਾਰ ਵੀ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 8-10 ਸਾਲ ਦੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪੰਜਾਬ, ਹਰਿਆਣਾ ਅਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੜਕ ਰਾਹੀਂ ਘਰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਗੁਜਰਾਤ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਅੱਗੇ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜੀ ਜਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਸਮੇਂ ਮੁਤਾਬਕ 4 ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 3 ਵਜੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਰਵਾਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਫੌਜੀ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੇ ਬਾਹਰੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਡਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਸਨ।

fruiticana hee jaana!

Your one and only **Punjabi** neighbourhood store Since 1994

੧੯੯੪ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਅਪਣਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਨੇਬਰਹੁੱਡ ਸਟੋਰ

UNBEATABLE BIGGEST SALE IN CANADA

UNBEATABLE EXTRA SUPER SPECIAL

Sher Atta Desi Style 20 lbs
(Disclaimer: with the purchase of $25 in groceries,excluding flyer items. Limit 2 bags per family)
ਸ਼ੇਰ ਆਟਾ
ਦੇਸੀ ਸਟਾਈਲ
Reg: $15.98
$13.98 bag

EXTRA SUPER SUPER SPECIAL

Roma Tomatoes
ਰੋਮਾ ਟਮਾਟਰ
99¢ lb

Fresh Spinach
ਪਾਲਕ
$1.69 bunch

SUPER SPECIAL
Jumbo Cauliflower Size 9
ਵੱਡਾ ਗੋਬੀ ਦਾ ਫੁੱਲ ਸਾਈਜ਼ 9
$2.99 ea.

SUPER SPECIAL
Yellow Onions 50 lbs
ਪੀਲੇ ਗੰਢੇ
$10.98 bag

Fine Cane Sugar (Indican) 8 lbs
ਗੰਨੇ ਦੀ ਖੰਡ 8lbs
$5.99 bag

Roasted Peanuts in Shell
ਭੁੰਜੀ ਮੂੰਗਫਲੀ
$1.88 lb

SUPER SPECIAL
Green Bell Peppers
ਹਰੀ ਸ਼ਿਮਲਾ ਮਿਰਚ
99¢ lb

SUPER SPECIAL
Yellow Onions
ਪੀਲੇ ਗੰਢੇ
29¢ lb

Almond Oil 1 L (Indican)
ਇੰਡੀਕੈਂਨ ਬਦਾਮ ਦਾ ਤੇਲ
$11.98 bottle

English Cucumbers
ਇੰਗਲਿਸ਼ ਖੀਰੇ
2 for $1.49

Zucchini Squash
ਜ਼ੁਕੀਨੀ ਸਕੁਐਸ਼
99¢ lb

Santrae (Ponkan Mandarin)
ਸੰਤਰੇ (ਪੋਂਕਾਨ ਮੈਂਡਰਿਨ)
$1.99 lb

Indican Punjabi Biscuits 1.5 lbs
ਇੰਡੀਕਨ ਪੰਜਾਬੀ ਕੁਕੀਜ਼
$5.98 pkg.

Red Onions 25 lbs
ਲਾਲ ਗੰਢੇ
$16.99 bag

Cilantro
ਧਣੀਆ
2 bunches for $1.49

Fresh Ginger
ਤਾਜ਼ਾ ਅਦੱਰਕ
$1.59 lb

Italpasta Elbow Macaroni 450 g
ਇਟਾਲਪਾਸਤਾ ਮੈਕਰੋਨੀ 450 gr
$1.99 pkg.

Red Lentil Whole, Red Lentil Split, Black Chana & Chickpeas 4 lbs (Indican)
ਧੋਤੀ ਮਸਰਾਂ ਦੀ ਦਾਲ
ਮਸਰਾਂ ਦੀ ਸਾਬਤ ਦਾਲ,
ਕਾਲੇ ਛੋਲੇ ਚਿੱਟੇ ਛੋਲੇ (ਇੰਡੀਕੈਨ)
$3.98 bag

Seedless Oranges (Small)
ਛੋਟਾ ਸੰਤਰੇ (ਬਿਨਾ ਬੀਜ ਤੋਂ)
99¢ lb

Russet Potatoes Snoboy 10 lbs
ਆਲੂ ਰਸਟ ਸਨੋਬੁਆਏ
$3.99 bag

Fresh Methi
ਤਾਜ਼ਾ ਮੇਥੀ
$1.99 bunch

Indican Premium Tea 216's
ਇੰਡੀਕਨ ਚਾਹ
$5.99 box

Product images may differ from the actual produc...

Fri Feb 07, 2025 - Wed Feb 12, 2025
We reserve the right to limit the quantities while they last
Specials valid for Lower Mainland only

23 LOCATIONS TO SERVE YOU IN BC & ALBERTA
Head Office: 7676 Anvil Way, Surrey
604-502-0005

fruiticana SINCE 1994

BUSINESS HOURS 9 AM - 8 PM 7 DAYS A WEEK

Disclaimer: We reserve the right to add restrictions on products with a minimum purchase

THE SOUTH SURREY/WHITE ROCK FRUITICANA NOW OPEN AT 1812, 152ND ST.

Newton	13783 72nd Ave. Surrey	604-590-2080
Newton	13174 64th Ave. Surrey	604-598-9220
Scott Road	12047 80th Ave. Surrey	604-591-5032
Scott Road	104-7028 120th St.	604-590-8864
Cedar Hills	12867 96th Ave. Surrey	604-588-6620
Fleetwood	101-15933 Fraser Hwy	604-593-5163
Fleetwood	15230 84 Ave.	236-317-6272
Surrey	12990 72nd Ave.	604-503-5510
Surrey	12788 76A Ave. Surrey	604-597-1676
Surrey	16788 64 Ave.	604-372-2023
Surrey	101-7228 192St.	604-575-3750
Surrey	101-1812 152St.	604-539-5736
New Westminster	101-331 6th St.	604-395-3595
Abbotsford	2785 Bourquin Crescent W.	604-744-0328
Abbotsford	31205 Maclure Rd.	604-504-5877
Port Coquitlam	2807 Shaughnessy St.	604-464-0822
Vancouver	6257 Fraser St.	604-321-9931
Richmond	4101 No.5 Rd.	604-244-9520